Raftul Denisei

GENERAȚIA X

DOUGLAS COUPLAND

POVEȘTI PENTRU CULTURA CU ACCELERAȚIE

HUMANITAS fiction

Romanul-cult al lui Coupland e radiografia existenței a trei tineri de douăzeci și ceva de ani, care trăiesc în derivă și au senzația că nu li se întâmplă nimic. Inteligenți, introvertiți, imprevizibili, Andy, Dag și Claire își abandonează joburile penibile („leafă mică, reputație zero, beneficii minore, viitor canci") și se refugiază din fața Americii actuale în deșertul Californiei. Căutând schimbarea drastică ce le va da sens vieții (dependența de media și cultura de mall au pervertit societatea, părinții i-au dezamăgit, viitorul le pare lipsit de substanță), tinerii refuză să se maturizeze urmând căile convenționale și vânează noi repere: ca într-un alt *Decameron*, inventează povești sinistru de amuzante despre un război nuclear și un posibil Armagedon. Cei trei proscriși culturali reușesc să se smulgă din apatia prezentului cu ajutorul fanteziei hrănite cu alcool, dar constată cu disperare că ironia, sarcasmul și cinismul – adesea reacții imediate la idealismul strivit de realitățile dure – sunt singurele căi de comunicare ce le-au mai rămas. Satira acidă a lui Coupland și abilitatea de a surprinde esența vieții unei generații uncool prin refuzul de a fi cool cu orice preț, știința lui de a face literatură serioasă deghizându-și povestea într-un uriaș articol de revistă însoțit de ilustrații și fotografii fac din ***Generația X*** unul dintre cele mai puternice și mai de impact romane ale ultimilor ani.

Raftul
Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

DOUGLAS COUPLAND

Generația X

Povești pentru cultura cu accelerație

Traducere din engleză de
CRISTIAN IONESCU

HUMANITAS
fiction

Coperta de
ANA-MARIA MARIN

Redactor
IUSTINA CROITORU

DOUGLAS COUPLAND
GENERATION X: TALES FOR AN ACCELERATED CULTURE
© 1991 by Douglas Coupland
All rights reserved.

Toate personajele din această carte sunt fictive și orice asemănare cu persoane reale, în viață sau decedate, este pur întâmplătoare.

© HUMANITAS FICTION, 2008, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 73, fax 021/408 83 74
www.humanitas.ro

Comenzi CARTE PRIN POȘTĂ: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. — CP 14, București
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COUPLAND, DOUGLAS
Generația X : povești pentru cultura cu accelerație / Douglas Coupland ; trad.: Cristian Ionescu. – București: Humanitas Fiction, 2008
ISBN 978-973-689-225-7

I. Ionescu, Cristian (trad.)

821.111(71)-31=135.1

Avea o coafură ca de vânzătoare la raionul de parfumerie al unui magazin Woolworth din Indiana. Știți genul, fata dulcică, dar prostuță, care o să scape cât de curând din parcul de rulote printr-un măritiș convenabil. Rochia, în schimb, semăna cu uniforma stewardeselor de la Aeroflot de pe la începutul anilor '60. Adică era bleumarinul ăla îngrozitor pe care l-au folosit rușii până au început toți să râvnească la scule Sony și până l-au angajat pe Guy Laroche să le creeze designul pentru șapca de membru al Biroului Politic. Și ce machiaj! Leit stilul lansat de Mary Quant în anii '70, flancat de niște cercelușI din plastic cu floricele aplicate. Modelele florale arătau ca autocolantele antiderapante pentru cadă pe care le găseai în băile gay-ilor de la Hollywood prin 1956 toamna. Cocoțată pe culmea deplorabilului, era cea mai „în tendințe" de acolo. Clar!

TRACEY, 27 de ani

Sunt copiii mei. Adulți sau nu, nu pot să-i dau afară din casă. Ar însemna să n-am inimă. Și-n plus, gătesc grozav.

HELEN, 52 de ani

PARTEA ÎNTÂI

SOARELE
E
DUȘMANUL TĂU

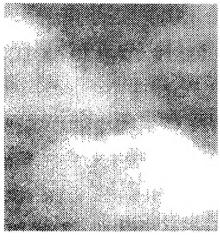

Pe la sfârșitul anilor '70, când aveam cinșpe ani, mi-am cheltuit ultimul șfanț din cont pe un zbor continental cu un Boeing 747, tocmai până la Brandon, provincia Manitoba, în adâncul preriilor canadiene, ca să văd cu ochii mei o eclipsă totală de soare. Cred c-am fost o apariție stranie, la vârsta aia, slab ca țârul și alb cretă, când m-am cazat, fără nici un cuvânt, la un motel TraveLodge, unde mi-am petrecut noaptea singur, uitându-mă plin de mulțumire la ofertele umflate cu pompa de pe televiziunea prin cablu și bând apă în neștire din niște pahare fără picior care fuseseră spălate și reambalate în hârtie cerată de atâtea ori, încât arătau ca frecate cu șmirghel. Oricum, noaptea a trecut repede, a venit dimineața eclipsei, am evitat autocarele cu grupuri de turiști și am luat transportul în comun până la marginea orașului. Acolo, am mers o bucată bună pe un drum lăturalnic desfundat, până în mijlocul unui câmp – era cultivat cu un soi de cereale înalte până la piept și verzi ca porumbul. Pășind printre rânduri, foile lungi foșneau și mă tăiau cu pișcături scurte, ca hârtia. Și în acel câmp, când s-au făcut ora, minutul și secunda stabilite pentru sosirea întunericului, m-am întins pe pământ, înconjurat de tulpinile înalte și viguroase și de

zgomotul surd al insectelor, mi-am ținut respirația și am trăit o stare de care n-am reușit să mă scutur întru totul niciodată – o stare de beznă, de inevitabil și fascinație –, o stare pe care trebuie s-o fi avut majoritatea tinerilor, din zorii timpurilor încoace, când și-au dat capul pe spate, s-au uitat la ceruri și și-au văzut cerul stingându-se.

Un deceniu și jumătate mai târziu, mă încearcă senzații la fel de ambivalente. Stau pe veranda bungaloului meu închiriat din Palm Springs, California, periindu-mi câinii, doi la număr. Adulmec mirosul gurii-leului, ca de scorțișoară, la ceasul înserării, și izul eficient al clorului din apa piscinei, care vin aduse de vânt din curte. Aștept răsăritul soarelui.

Mă uit spre est, pe deasupra faliei San Andreas, care zace în mijlocul văii ca o bucată de carne friptă prea tare. Nu mai e mult și soarele o să explodeze peste falie și apoi în ziua mea, ca un șir de dansatoare de cabaret din Las Vegas care intră furtunos pe scenă. Și câinii mei sunt atenți. Știu că o să se întâmple un eveniment de mare importanță. Câinii ăștia, vă spun eu, sunt tare deștepți, dar uneori mă îngrijorează. De pildă, acum le smulg din bot o scârboșenie, așa, ca o bucată de caș gălbuie, cum se face brânza de pe pizza când o încălzești la microunde, și mă înfioară o senzație oribilă, pentru că am bănuiala (deși ochii lor negri și cuceritori de corcituri încearcă să mă convingă că nu) că au scotocit din

ZBURAȚI CU AVIONUL
CÂT ÎNCĂ
MAI
PUTEȚI

nou prin gunoaiele din spatele clinicii de chirurgie estetică. Prin urmare, au boturile accesorizate, îndrăznesc să spun, cu grăsimea rămasă de la liposucția unui *yuppie*. Chiar nu pricep cum reușesc să pătrundă prin efracție în pungile roșii de plastic pentru deșeuri din carne, prevăzute cu protecție anticoiot, conform legislației din California. Presupun că doctorii sunt fie neastâmpărați, fie leneși. Sau și una, și alta.

Lumea asta...

Vă spun eu.

Din micul meu bungalou aud cum se trântește o ușă de la dulap. E prietenul meu Dag, care, probabil, s-a dus să-i aducă celeilalte prietene a mele, Claire, o gustare cu amidon sau ceva dulce. Sau, la cum îi știu, mai curând ginul tonic de dimineață. Fiecare cu tabieturile lui.

Dag e din Toronto, Canada (are dublă cetățenie). Claire e din Los Angeles, California. Că veni vorba, eu sunt din Portland, Oregon, dar în zilele noastre chestia asta nu prea mai contează („Din moment ce toată lumea are aceleași magazine în minimall-uri", după spusele fratelui meu mai mic, Tyler.) Suntem tustrei membri ai aerosărăcimii, o categorie globală de dimensiuni enorme în care eu, unul, am intrat, după cum am spus deja, la vârsta de cinșpe ani, când am zburat cu avionul până la Manitoba.

Oricum, nici Dag, nici Claire nu avusese o seară bună, așa că au venit să-mi invadeze spațiul, să dea pe gât cocktailuri și să se mai răcorească. Chiar aveau nevoie. Nu motivele le lipseau.

De exemplu, Dag a ieșit din tură de la Larry's Bar, unde, ca și mine, lucrează ca barman, pe la două și ceva noaptea. Când veneam spre căsile noastre, m-a lăsat baltă chiar în mijlocul unei discuții, s-a năpustit pe partea cealaltă a străzii și a zgâriat cu un cataroi parbrizul și capota unui Cutlass Supreme. Nu-i prima dată când vandalizează ceva la primul impuls. Mașina era de culoarea untului și avea pe bara de protecție un autocolant care zicea: CHELTUIM MOȘTENIREA COPIILOR NOȘTRI. Presupun că mesajul cu pricina l-a călcat

pe nervi pe Dag, care era plictisit și cu capsa pusă după opt ore de tras la McJug („Leafă mică, reputație zero, beneficii minore, viitor canci").

Tare aș vrea să înțeleg pornirea asta distructivă a lui Dag; altminteri, e un băiat așa de bun – până într-acolo încât, o dată, nu a făcut baie timp de o săptămână, pentru că-și țesuse un păianjen pânza în cadă.

— Nu știu, Andy, mi-a spus trântind ușa de plasă de la intrare, cu câinii remorcă după el – semăna cu jumătatea nepracticantă a unui duo de comici care-i ia în balon pe mormoni: cămașă albă, cravată șuie, pete de transpirație la balamale, barbă de două zile și nădragi gri („nu pantaloni, nădragi"); aproape imediat, și-a vârât capul ca un ren în rut în sertarul de zarzavaturi din frigider, de unde a smuls niște frunze ofilite de lăptucă de pe suprafața înrourată a unei sticle de votcă ieftină –, dacă-mi vine mai curând să mă răzbun pe un hârb de mașină pentru că-mi iroșește lumea, sau dacă sunt doar supărat că lumea a devenit prea mare, mult peste capacitatea noastră de a spune povești despre ea și, ca atare, nu ne putem debarasa de chițibușuri, mărunțișuri și citate aruncate pe bara de protecție.

A tras o dușcă zdravănă, direct din sticlă.

— Și-ntr-un caz, și-n celălalt, tot insultat mă simt.

Să fi fost vreo trei dimineața. Dag era *high* de la doza de vandalism și stăteam amândoi pe canapele la mine în sufragerie, uitându-ne cum arde focul în șemineu, când a dat buzna Claire, fără să bată la ușă, cu părul scurt și negru ca pana corbului în vânt. Deși mică de statură, părea impozantă, dar aerul șic pe care-l căpătase lucrând ca vânzătoare la raionul Chanel al magazinului I. Magnin local strica tot efectul.

McJug: slujbă cu leafă mică, reputație zero, demnitate nulă, beneficii minore, viitor canci, în sectorul serviciilor. E considerată adeseori o carieră satisfăcătoare de către oamenii care nu au avut niciodată vreo carieră.

— Ce întâlnire de coșmar! ne-a anunțat cu voce tare, făcându-ne pe mine și pe Dag să schimbăm priviri pline de înțeles.

A înșfăcat din bucătărie un pahar cu o băutură necunoscută, după care s-a trântit pe canapeaua mică, fără să-i pese de cum o să-i dăuneze la look nenumăratele fire de păr de câine adunate pe rochia neagră de lână.

— Uite, Claire, dacă întâlnirea ta e așa de greu de descris în cuvinte, poate folosești niște păpușele și ne-o reconstitui printr-un mic spectacol.

— Ha-ha, ce amuzant, Dag! Mor de râs! Doamne, în-c-un vânzător ambulant de ipoteci și-nc-o cină *nouvelle cuisine* la care am ciugulit grăunțe și am băut apă Evian. Și, firește, mai era și adept al teoriei supraviețuirii. Ne-am petrecut toată seara vorbind despre cum o să se mute el în Montana și despre chimicalele pe care o să le pună în rezervor – auziți aici! – ca să nu se descompună benzina. Nu mai pot continua așa. În curând o să împlinesc treizeci de ani. Mă simt ca un personaj de desene animate în culori!

A inspectat din priviri camera amenajată confortabil (în nici un caz „răpitor"), în care am înveselit spațiul cu pături Navajo ieftine, de calitatea a doua. După aia s-a posomorât.

— Întâlnirea a mers din prost în mai prost. Pe autostrada 111, în Cathedral City, e magazinul ăla care vinde pui împăiați. Am trecut pe lângă el cu mașina și aproape că am leșinat de cât mi-am dorit și eu unul – sunt așa de drăguți! –, la care Dan (așa îl cheamă) zice: „Haide, Claire, doar n-ai nevoie de un pui", la care i-am răspuns: „Nu despre asta-i vorba, Dan. Chestia e că vreau un pui". Din acest moment a început să-mi țină o cuvântare plicticoasă până la lacrimi cum că singurul motiv pentru care vreau un pui împăiat e că arată așa de bine în vitrină și că, din clipa în care o să am unul, o să încep să mă gândesc cum să fac să scap de el. Ceea ce-i destul de adevărat. După aia am încercat să-i spun că puii împăiați sunt sarea și piperul vieții și al relațiilor noi, dar explicația mea s-a împotmolit pe undeva – cred că

analogia devenise prea încâlcită – și a urmat tăcerea aia îngrozitoare, ca de doliu după întreaga omenire, pe care ți-o servesc pedanții când au impresia că stau de vorbă cu un cretinoid. Mi-a venit să-l strâng de gât.

— Pui? a întrebat Dag.

— Da, pui.

— Bine.

— Da.

— Cotcodac, cotcodac.

Situația a devenit și idioată, și posomorâtă și după câteva ore m-am retras pe veranda unde stau acum, scoțând ceva ce pare a fi grăsime de *yuppie* din boturile câinilor și uitându-mă cum răsăritul colorează în roz valea Coachella, în care se află Palm Springs. Sus pe un deal, în depărtare, se vede casa în formă de șa a lui Bob Hope, actorul, topindu-se printre roci ca un ceas de Dali. Sunt liniștit, pentru că am prietenii aproape.

— Vreme numai bună pentru polipi, anunță Dag, așezându-se lângă mine și ștergând praful de pelin de pe veranda șubredă de lemn.

— Nu fi scârbos, zice Claire, care se așază de cealaltă parte a mea și-mi pune o pătură pe umeri (sunt doar în chiloți și maiou).

— Ba nu-s scârbos deloc. Să faci bine să te uiți într-o zi la trotuarele de lângă terasele din Rancho Mirage, pe la prânz. Năpârlește lumea de polipi ca de mătreață. Când calci pe ei ai senzația că mergi pe un strat de cereale Rice Krispies.

Aerosărăcime: grup de oameni înclinați spre drumeție cronică, în detrimentul stabilității pe care ți-o dă cariera pe termen lung sau o locuință permanentă. Obișnuiesc să întrețină prin telefon relații sortite eșecului și extrem de costisitoare cu oameni pe care îi cheamă Serge sau Iliana. E posibil să discute la petreceri despre programele de bonusuri pentru zboruri multiple.

— Șșș, îl opresc eu și privim toți cinci (nu-i uitați pe câini) înspre răsărit.

Tremur. Strâng pătura pe lângă mine. Mi-e mult mai frig decât credeam. Parcă s-a dezlănțuit iadul: întâlnirile, slujbele, petrecerile, vremea, toate au luat-o razna – îmi spun în sinea mea. Oare nu mai credem în locul sus-amintit? Sau poate ni s-a promis tuturor c-o să ajungem în rai în timpul vieții și ce-am primit în final nici nu poate să sufere comparație?

Poate c-am fost trași pe sfoară, undeva pe drum. Așa să fie?

Știți, Dag și Claire zâmbesc foarte mult și, ca ei, mulți alții pe care-i cunosc. Dar eu m-am întrebat întotdeauna dacă zâmbetele lor nu au ceva ori mecanic, ori malign, pentru că felul în care-și țin rânjite colțurile buzelor mi se pare un pic... nu fals, dar în orice caz defensiv. Stând cu ei, am o mică revelație. Îmi dau seama că zâmbetele pe care le poartă în viața de zi cu zi seamănă cu cele pe care le arborează oamenii care au fost jupuiți de bani de așii jocului de cărți – cu amabilitate, dar până la piele, și încă în văzul lumii, pe un trotuar din New York , oameni care, din cauza convențiilor sociale, nu pot să-și arate furia și nu vor să pară niște păcălici. Gândul ăsta nu durează mai mult de o secundă.

Primul crâmpei de soare se ridică peste muntele Joshua, care a căpătat culoarea lavandei, dar noi suntem un pic prea cool ca să ne priască; pur și simplu nu putem să lăsăm clipa să se așeze bine. Dag trebuie musai să întâmpine sclipirea de lumină cu o întrebare pentru noi, o aubadă mohorâtă:

— La ce vă gândiți când vedeți soarele? Repede. Înainte să reflectați prea mult și să stricați răspunsul. Fiți sinceri. Fiți înfricoșător de șocanți. Claire, tu prima.

Claire prinde din zbor ideea.

— Ei bine, Dag, văd un țăran din Rusia care conduce un tractor într-un lan de grâu, dar pe care cade prost lumina – îngălbenită ca o fotografie alb-negru dintr-o revistă *Life* veche. Și se mai întâmplă un fenomen ciudat: în loc de raze, soarele începe să proiecteze un miros de reviste *Life* vechi,

iar mirosul omoară recolta. Grâul se răreşte chiar acum, în timp ce vorbim. Ţăranul e prăbuşit peste roata tractorului şi plânge. Grâul îi moare otrăvit de istorie.

— Bine, Claire. Foarte ciudat. Şi tu, Andy?

— Lasă-mă să mă gândesc o clipă.

— OK, zic eu în locul tău. Când mă gândesc la soare, văd o surferiţă australiancă bunuţă, de optişpe ani, undeva, să zicem pe plaja Bondi, care îşi descoperă primele leziuni de cheratoză pe o gambă. În mintea ei urlă şi deja pune la cale un plan să fure valium de la maică-sa. Acum spune-mi tu, Andy, la ce te gândeşti când vezi soarele?

Refuz să particip la mizeria asta. Refuz să bag oameni în viziunea mea.

— Mă gândesc la un loc din Antarctica, lacul Vanda, unde n-a mai plouat de peste două milioane de ani.

— Merge. Asta-i tot?

— Da, asta e tot.

Urmează o pauză. Ce nu spun e că acelaşi soare mă face să mă gândesc la mandarine regale, şi la fluturi înceţi la minte, şi la crapi leneşi. Şi la picăturile extatice de sânge de rodii, prelinse din crăpăturile apărute în coaja fructelor care putrezesc în copacul de lângă mine – picături care atârnă ca nişte rubine din matricea lor de culoarea pământului, trimiţându-te cu gândul la intensa fertilitate ovariană dinăuntru.

Carapacea atmosferei cool se dovedeşte a fi insuportabilă şi pentru Claire, care sparge tăcerea şi spune că nu-i sănătos

---

Subdoză de istorie: a trăi într-o epocă în care nu pare să se întâmple nimic. Simptomele principale includ dependenţa de ziare, de reviste şi de buletine de ştiri TV.

Supradoză de istorie: a trăi într-o epocă în care par să se întâmple prea multe. Simptomele principale includ dependenţa de ziare, de reviste şi de buletine de ştiri TV.

să ne trăim viața ca pe o succesiune de mici momente cool izolate.

— Ori viețile noastre devin povești, ori chiar nu există altă cale să trecem prin viață.

Sunt de acord. Dag încuviințează și el. Știm că pentru asta ne-am lăsat trecutul în urmă și am venit în deșert, ca să spunem povestiri și, de-a lungul acestui drum, să ne transformăm propriile vieți în ceva care merită povestit.

PĂRINȚII NOȘTRI AU AVUT PARTE DE MAI MULT

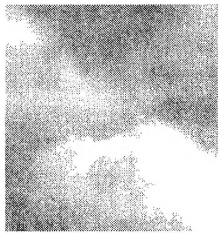

— Se dezbracă.
— Vorbesc cu ei înșiși.
— Admiră priveliștea.
— Se masturbează.

E a doua zi (de fapt, nici măcar douăsprezece ore mai târziu) și ne târâm toți cinci pe Indian Avenue, în drum spre picnicul de după-amiază pe care-l facem în munți. Suntem cu Saab-ul antic și sifilitic al lui Dag, o tinichea adorabil de veche și de roșie, genul pe care-o vezi trecând pe lângă fațadele clădirilor în desenele animate de la Disney și-ale cărei părți stau lipite laolaltă cu ajutorul bețigașelor de înghețată, al gumei de mestecat și al benzii adezive. Și-n această mașină jucăm un joc rapid: să răspundem la porunca lui Claire de a enumera toate lucrurile pe care le fac oamenii când sunt singuri în deșert.

— Își fac poze polaroid goi.
— Adună prostii și pietricele de pe jos.
— Trag la țintă în prostiile și pietricelele adunate de pe jos.
— Hei! răcnește Dag. E cam ca-n viață, nu-i așa?

Mașina se rostogolește mai departe.

— Uneori, zice Claire când trecem pe lângă magazinul I. Magnin unde lucrează, mă încearcă așa o senzație ciudată când văd, la serviciu, valurile interminabile de păr grizonant hăpăind bijuteriile și parfumurile. Parcă m-aș uita la o masă enormă, înconjurată de sute de copilași lacomi, care sunt așa de răsfățați, așa de nerăbdători, că nici nu mai apuci să le gătești. Trebuie să se întindă ca să ajungă la animalele vii puse pe masă și să sugă hrana direct din ele.

Bine, bine. Asta e o judecată aspră și părtinitoare a ceea ce e de fapt Palm Springs, și anume un orășel în care bătrânii încearcă să-și răscumpere tinerețea și câteva trepte pe scara socială. Cum se spune, ne cheltuim tinerețea ca să dobândim avere și averea, ca să dobândim tinerețe. Nu-i un loc chiar așa nasol și nu putem nega că e simpatic. La urma urmei, aici stau, nu?

Dar locul ăsta mă îngrijorează.

Nu există anotimpuri în Palm Springs – exact ca la televizor. Nu există nici clasă de mijloc și, din acest punct de vedere, orașul e medieval. Dag spune că, de fiecare dată când cineva de pe planeta asta folosește o agrafă de birou, pune balsam de rufe când își spală lenjeria de pat sau se uită la o reluare a emisiunii *Hi-ho*, un locuitor din valea Coachella face un ban în plus. Probabil că are dreptate.

Claire observă că bogații de aici îi plătesc pe săraci ca să le taie ghimpii de la cactuși.

— Am observat și că mai bine își aruncă florile din casă, decât să le îngrijească. Doamne! Imaginați-vă cum sunt copiii lor.

Și totuși noi trei ne-am hotărât să locuim aici, pentru că orașul e, fără îndoială, un sanctuar liniștit, departe de viața banală a clasei de mijloc. Și sigur că nu stăm într-un cartier sclipitor. În nici un caz. Există aici cartiere unde, dacă vezi ceva lucind într-un rond de pir tuns periuță, poți să presupui fără să greșești prea mult că e un dolar de argint. Unde stăm noi, în micile noastre bungalouri cu piscină în formă de

rinichi și curte comună, o sclipire în iarbă înseamnă o sticlă de whisky spartă sau o pungă de colostomie care a reușit să scape vigilenței înmănușate a gunoierului.

Mașina se îndreaptă spre o șosea lungă care dă în autostradă și Claire îl drăgălește pe unul din câini, al cărui cap s-a ițit printre scaunele din față, cerșind politicos, dar insistent, atenție. Ea îi ține o prelegere, privindu-l în ochii de obsidian.

— Drăguțul de tine! Tu nu trebuie să-ți faci griji dacă să-ți iei snowmobil, sau cocaină, sau a treia casă în Orlando, Florida. Ai dreptate. N-ai de ce. Tu nu vrei decât să fii mângâiat frumușel pe cap.

În tot acest timp câinele poartă masca veselă și îndatoritoare a unui valet dintr-o țară străină care nu pricepe o iotă din ce-i spui, dar totuși vrea niște bacșiș.

— Corect. Nici nu vrei să-ți bați capul cu atâtea lucruri. Și știi de ce?

(Câinele ridică urechile la inflexiunea vocii, lăsând impresia că înțelege. Dag insistă că toți câinii vorbesc pe ascuns limba engleză și subscriu la învățăturile morale și credința Bisericii Unitariene, dar Claire a obiectat la chestia asta, spunând că știe absolut sigur că, atunci când a fost ea în Franța, câinii vorbeau franceza.)

— Pentru că la un moment dat toate chestiile astea o să se întoarcă împotriva ta și o să te plesnească peste ochi. N-ar

---

DRAGOSTEA
TRUPEASCĂ
ÎMPIEDICĂ
ORICE SCHIMBARE
REALĂ

face decât să-ți aducă aminte că viața a ajuns doar o scuză ca să strângi obiecte. Nimic altceva.

Trăim vieți mărunte la periferie; suntem marginalizați și am ales să nu participăm la o groază de chestii. Am vrut liniște și am obținut-o. Am ajuns aici împestrițați cu bube și coșuri. Colonurile ne erau așa de înnodate, că nici nu ne mai imaginam c-o să avem scaun vreodată. Organismele noastre încetaseră să funcționeze, blocate de mirosul de copiator, de pastă corectoare, de izul de hârtie de xerox și de stresul fără sfârșit cauzat de niște slujbe fără rost, făcute cu dinții strânși și lipsite de orice recunoaștere. Am avut dorințe compulsive care ne-au făcut să confundăm mersul la cumpărături cu creativitatea, să luăm antidepresive și să credem că închirierea unei casete video într-o sâmbătă seara ne ajunge. Dar acum că locuim aici, în deșert, lucrurile stau mult, mult mai bine.

Bălăceală arheologică: vizită la restaurante amenajate în vagoane dezafectate, pe platforme industriale cu furnale, în zone rurale – locuri unde timpul pare să fi înghețat de mult –, astfel încât să te simți ușurat când te întorci în „prezent".

Brazilificare: lărgirea prăpastiei dintre bogați și săraci și dispariția, în paralel, a clasei de mijloc.

Călătorie în timp cu vaccin: a avea fantezii privitoare la întoarcerea în timp, dar numai după o vaccinare adecvată.

NU MAI RECICLA TRECUTUL

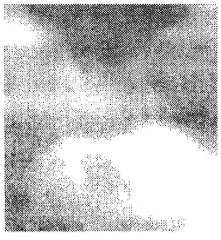

La întâlnirile Alcoolicilor Anonimi, colegii beţivani se supără rău pe tine dacă refuzi să vomiţi pentru cei care te ascultă. Adică se aşteaptă să-ţi verşi la propriu maţele, să draghezi coşurile putrede, pline cu iarbă de canabis fermentată şi unelte pătate de sânge care zac pe fundul tuturor lacurilor tale personale. Membrii grupului vor să audă poveşti de groază despre cât de adânc te-ai scufundat în viaţă şi, oricât de jos ai fi ajuns, nu-i niciodată prea jos. Poveştile despre abuzurile domestice, despre delapidări de bani şi incontinenţă în public sunt nu doar bine primite, ci chiar încurajate. Ştiu din sursă sigură chestiile astea, pentru că am participat la astfel de întâlniri (detaliile zguduitoare despre viaţa mea urmează mai încolo) şi am văzut pe viu procesul de minimalizare a unui om. În ce mă priveşte, am fost furios că n-am avut poveşti îndeajuns de sordide şi de depravate pe care să le împărtăşesc cu ceilalţi.

— Nu-ţi fie teamă să scuipi o bucăţică de plămân mâncat de boală pentru spectatori, mi-a spus o dată un bărbat care stătea lângă mine la o întâlnire, un bărbat a cărui piele semăna cu o crustă de plăcintă crudă şi care avea cinci copii mari ce refuzau să-i mai răspundă la telefon. Cum o să reuşească vreodată oamenii să se ajute singuri, dacă nu pot să se agaţe

de o dovadă a propriului tău coşmar? Oamenii îşi doresc bucăţica aia de plămân, au nevoie de ea, pentru că le face pe ale lor să pară mai puţin înspăimântătoare.

Încă mai caut o descriere a actului povestirii la fel de vie ca aceasta.

Astfel inspirat de întâlnirile Alcoolicilor Anonimi, am pus la cale o strategie a povestirii şi în viaţa mea, ca un serial de „poveşti de adormit copiii" pe care Dag, Claire şi cu mine îl realizăm împreună. E simplu: venim cu nişte poveşti şi ni le spunem unii altora. Singura regulă e că nu avem voie să-l întrerupem pe vorbitor, exact ca la Alcoolicii Anonimi, şi la sfârşit nu avem voie să criticăm. Atmosfera asta lipsită de critici ne convine de minune, fiindcă suntem toţi foarte zgârciţi când e vorba să ne punem emoţiile pe tavă. Numai cu o astfel de clauză ne simţim în siguranţă.

Claire şi Dag au intrat în joc ca răţuştele în apă.

— Cred cu tărie, a zis Dag acum câteva luni, când eram la început, că toată lumea de pe pământ are un secret adânc şi murdar, pe care n-o să-l spună niciodată altui suflet, cât o trăi. Nici soţiei sau soţului, nici iubitei sau iubitului şi nici preotului. În veci. Eu am secretul meu. Tu pe-al tău. Da, aşa-i – te văd cum zâmbeşti. Te gândeşti la el chiar acum. Haide, scuipă-l! Despre ce-i vorba? Ai făcut laba cu gândul la soră-ta? Ai ejaculat în grup? Ţi-ai mâncat căcuţa, să vezi ce gust are? Te-ai dus cu o necunoscută şi te-au tentat mai multe? Ţi-ai trădat un prieten? Spune-mi şi gata. S-ar putea să mă ajuţi, fără ca măcar să-ţi dai seama.

Oricum, azi o să spunem poveşti de adormit copiii la picnic. Suntem tot pe Indian Avenue, în punctul în care trebuie să cotim pe autostrada interstatală 10 ca s-o luăm spre vest, în rabla antică şi roşie a lui Dag. Dag e la volan şi ne informează că, în maşinuţa lui roşie, pasagerii se simt mai curând ca într-un ataş de motocicletă decât ca-ntr-o maşină:

— Mergem pe motor spre picnicul din iad.

Iadul e West Palm Springs Village – un desen animat color cu Flintstonii, decolorat și desfrunzit, care înfățișează o extindere urbană ratată din anii '50. Orașul e așezat pe un deal sufocant de fierbinte, la câteva mile de vale, deasupra colierului lucitor de aluminiu al autostrăzii 10, ale cărui șiraguri se întind de la San Bernardino la vest până la Blythe și Phoenix spre răsărit.

Într-o vreme în care aproape toate terenurile sunt la mare căutare și se construiește pretutindeni, West Palm Springs Village e o adevărată raritate: o ruină contemporană aproape părăsită, cu excepția câtorva suflete viguroase care locuiesc în rulote Airstream și în case mobile și care ne măsoară atent din priviri când intrăm prin punctul de control al orașului, o stație de benzină Texaco abandonată, înconjurată de un gard de sârmă și de rânduri de palmieri Washingtonia uscați și înnegriți. Palmierii arată de parcă ar fi fost stropiți cu insecticid defoliant „agent orange". Atmosfera generală amintește pe departe de decorul unui film despre războiul din Vietnam.

— Îți dă impresia, zice Dag în timp ce trecem pe lângă stația de benzină cu viteza dricului, că prin 1958, să zicem, Buddy Hackett, Joey Bishop și o mână de artiști din Las Vegas s-au asociat ca să scoată bani gârlă din locul ăsta, dar unul dintre investorii barosani s-a cărat din oraș și totul a căzut în paragină.

Dar, repet, locul nu e în întregime mort. Aici chiar locuiesc câțiva oameni și acești oameni călîți au o priveliște minunată asupra ranch-ului cu mori de vânt de sub ei, care mărginește autostrada. Sunt zeci de mii de elice cu motor înfipte în niște pari, cu fața spre muntele San Gorgonio, unul din polii vântului din America. Concepute pentru a plăti

mai puține taxe la stat după criza petrolului, morile sunt așa de mari și de puternice, încât paletele lor ar putea să felieze un om în două. În mod curios, s-au dovedit a fi nu doar numai bune de evitat taxele, ci și funcționale, iar volții pe care îi generează torcând în liniște alimentează aparatele de aer condiționat din centrele de detoxifiere și aspiratoarele pentru celulită din clinicile de chirurgie estetică, apărute în zonă ca ciupercile după ploaie.

Claire poartă azi o pereche de pantaloni trei sferturi cu imprimeuri haioase, bluză fără mâneci, eșarfă și ochelari de soare. Arată ca o starletă care n-a dat lovitura. E moartă după lookul retro. Chiar ne-a spus o dată că, dacă o să aibă copii, „o să le dau nume revoltător de învechite, de genul Madge, sau Verna, sau Ralph, cum îi cheamă pe oamenii care mănâncă la restaurante-vagon făcute din prefabricate".

Dag, pe de altă parte, e îmbrăcat în niște pantaloni de bumbac tociți, cămașă cu mânecă lungă din bumbac fin și mocasini pe piciorul gol – în esență, o versiune minimalistă a stilului lui de mormon nepracticant. Nu și-a pus ochelari de soare. O să se holbeze direct la discul solar. Huxley redivivus sau Montgomery Clift, pregătindu-se pentru un rol și încercând să facă un nou cocktail de medicamente.

— Cum se explică fascinația asta sinistră pe care o exercită asupra noastră celebritățile moarte? îmi întreb prietenii.

Eu? Eu sunt eu cel de toate zilele. Se pare că n-o să mă prind niciodată cum se folosește „timpul ca nuanță" în îmbrăcăminte, după modelul lui Claire sau, „timpul ca sursă de inspirație", după cum a botezat Dag procesul. Am destule probleme trăind pur și simplu în prezent. Mă îmbrac în așa

---

Cocktail de tendințe: în vestimentație, îmbinarea de-a valma a două sau a mai multor piese din decenii diferite, pentru a crea un aer personal. *Sheila = cercei Mary Quant (anii '60) + platforme de plută (anii '70) + geacă de piele neagră (anii '50 și '80).*

fel încât să fiu indistinct, să mă ascund, să fiu pe cât posibil generic. Eu mă camuflez.

Deci, după ce rătăcim de colo-colo pe străzile fără case, Claire alege pentru picnic colțul dintre bulevardele Cottonwood și Sapphire, și nu pentru că ar fi ceva acolo (că nici nu e, în afară de o șosea de asfalt sfărâmicios invadată de ciulini și de tufișuri de pelin), ci pe motiv că „dacă te străduiești tare de tot, aproape că simți ce optimiști au fost investitorii imobiliari când au botezat locul ăsta".

Deschidem ușa de la portbagaj și o proptim pe orizontală. Tronc-poc, gata, avem masă. Aici o să mâncăm piept de pui, o să bem ceai cu gheață și o să primim cu entuziasm exagerat bețigașele și fâșiile de piele de șarpe pe care o să ni le aducă la picioare câinii. În plus, o să ne spunem poveștile, arși de soarele sfârâitor, lângă parcelele de teren goale, care în niște universuri alternative ar putea totuși să ducă pe umeri casele elegante ale unor vedete precum domnul William Holden sau domnișoara Grace Kelly. În aceste case prietenii mei Dagmar Bellinghausen și Claire Baxter ar fi mai mult decât bine-veniți la o partidă de înot, o bârfă și un pahar de rom cu gheață de culoarea apusului hollywoodian.

Dar ăsta e deja alt univers, nu cel de aici. Aici, mâncăm mâncare din sufertaș, pe o parcelă de pământ atât de steril – echivalentul spațiului alb de la sfârșitul unui capitol – și atât de gol, încât toate obiectele așezate pe membrana lui fierbinte și poroasă devin ținte ale ironiei. Și aici, sub soarele mare și incandescent, stau și mă uit la Dag și Claire cum se prefac că trăiesc în universul celălalt, mai primitor.

NU SUNT UN SEGMENT DE PIAȚĂ

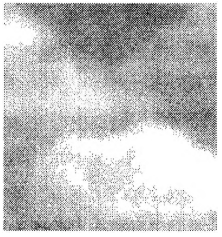

Dag zice că e o lesbiană prizonieră în trupul unui bărbat. Încercați numai să vă imaginați!/Privindu-l cum fumează o țigară cu filtru în deșert, cu transpirația de pe față evaporându-i-se pe cât de repede se formează, în timp ce Claire ademenește câinii cu bucățele de pui în spatele ușii de la portbagaj a Saab-ului, e imposibil să nu-ți amintească de pozele Kodak decolorate făcute cu zeci de ani în urmă, care se găsesc în cutii de pantofi în podurile de pretutindeni/Știți genul: îngălbenite și încețoșate, întotdeauna cu o mașină mare pierdută în fundal și cu oameni care par, în mod surprinzător, îmbrăcați ultimul răcnet. Când vezi astfel de fotografii, nu poți să nu te minunezi cum declanșarea diafragmei de la aparat face ca toate momentele vieții să pară atât de dulci, de triste și de inocente, pentru că, în acel punct, viitorul e încă necunoscut și urmează să ne rănească abia mai târziu și pentru că, în secunda aceea, atitudinea pe care o surprinde e acceptată ca sinceră. Uitându-mă la Dag și Claire cum o frăsuiesc prin deșert, îmi dau seama și că descrierea pe care mi-am făcut-o până acum mie și celor doi prieteni ai mei a fost destul de vagă. Se impune o descriere mai detaliată a lor și a mea. E timpul să trecem la studii de caz. O să încep cu Dag. Mașina lui Dag a tras lângă bordura din fața bungaloului

meu acum vreun an, cu plăcuțele de înmatriculare de Ontario acoperite de o crustă uscată de noroi de Oklahoma și insecte din Nebraska. Când a deschis portiera, a căzut pe trotuar un morman de talmeș-balmeș, printre care și o sticluță de parfum Crystalle de la Chanel, care s-a făcut țăndări. („Știi, lesbienele *butch* mor după Crystalle. Are un miros sport, pentru oameni activi.") N-am aflat niciodată la ce-i folosea parfumul, dar de când a venit el, viața pe-aici a devenit mult mai palpitantă.

La scurt timp după ce a sosit, i-am găsit un loc unde să stea – un bungalou liber între al meu și al lui Claire – și i-am făcut rost și de slujbă, la Larry's Bar, unde lucrez eu. Aici a acaparat imediat scena. O dată, de exemplu, a pariat cu mine pe cincizeci de dolari că o să-i convingă pe mușteriii casei – o adunătură jalnică de Zsa Zsa-le în mizerie, de motocicliști de joasă speță care fierb „acid" în cazane sus, în munți, și de toarte ieftine, cu tatuaje verzulii pe încheieturile degetelor și cu niște fețe de speriat, ca de manechini de plastic abandonați de mult în ploaie –, cum spuneam, a pus pariu că o să-i facă pe toți să cânte cu el, cel târziu până seara, *It's a Heartache*, un cântec de dragoste scoțian, absolut oribil și straniu de demodat, pe care nimeni nu l-a șters niciodată din tonomat. Ideea era așa de absurdă, că nici nu merita luată în considerare și, firește, am acceptat pariul. Câteva minute mai târziu am ieșit pe hol să vorbesc interurban de la telefonul de sub tabloul cu vârfuri de săgeată indiene, când, deodată, ce-mi aud urechile din bar? Behăiturile și răgetele stridente ale mulțimii, acompaniate de legănatul cocurilor „stup de albine" și de mâini de motocicliști livide, pline de edeme, care zburătăceau prin aer fără nici o legătură cu ritmul melodiei. Atunci, nu fără o anume admirație, eu i-am dat lui Dag cei cincizeci cuveniți, un motociclist fioros i-a dat o îmbrățișare („Îmi place de mor tipul!"), după care m-am holbat la el cum bagă bancnota în gură, o mestecă un pic și o înghite.

— Hei, Andy, ești ceea ce mănânci.

Lumea e precaută cu Dag la prima vedere, în același mod visceral în care oamenii preriilor se tem de mirosul apei de mare când o gustă întâia oară pe o plajă. „Știe să se impună tipu'!" – așa îl descrie Claire când vorbește la telefon cu una dintre nenumăratele ei surori.

Dag a lucrat înainte în publicitate (mai precis, în marketing) și a venit în California din Toronto, Canada, oraș care, când l-am vizitat, mi-a dat senzația de eficiență și ordine a unui volum de *Pagini aurii* trezit brusc la o viață tridimensională, presărat cu pomi și brăzdat de artere de apă rece.

— Nu cred că eram un tip prea simpatic. De fapt, eram un cretinoid din ăia pe care-i vezi în fiecare dimineață prin districtul financiar la volanul unei mașini sport, cu acoperișul lăsat și cu șapcă de baseball pe cap, siguri pe ei nevoie mare și mulțumiți de ce energici și de *total* arată. Eram încântat și flatat și căpătasem ceva putere, așa încât ajunsesem să cred că majoritatea producătorilor de accesorii de *life-style* din lumea occidentală mă considera segmentul lor de piață cel mai dezirabil. Dar la cea mai mică provocare eram gata să mă scuz pentru viața mea profesională – cum muncesc eu de la opt la cinci în fața unui videoterminal care-ți dizolvă sperma, ducând la îndeplinire sarcini abstracte care subjugă indirect Lumea a Treia. Dar apoi, gata! Cum se făcea ora cinci, o luam razna. Îmi vopseam părul în șuvițe și beam bere produsă în Kenya. Purtam papioane și ascultam rock alternativ și mă amestecam cu mulțimea în cartierele boeme ale orașului.

Oricum, povestea despre motivul venirii lui Dag în Palm Springs mi se derulează în minte chiar în acest moment, așa că voi continua aici cu o reconstituire bazată pe cuvintele lui Dag însuși, spicuite de-a lungul unui an în nopțile lungi în care am servit la bar împreună. O să încep din punctul în care mi-a povestit că era o dată la serviciu și suferea de un puseu al „sindromului clădirii bolnave":

„În dimineața aia, ferestrele de la clădirea de birouri în care lucram nu se deschideau. Stăteam în cubiculul meu, pe care îl botezasem cu afecțiune «boxa vițelului pus la

îngrășat». Mi-era din ce în ce mai greață și mă durea capul din ce în ce mai rău, pe măsură ce ghiveciul de toxine de birou și de virusi purtați trecea, iar și iar, prin aparatele de aer condiționat.

Firește că acești curenți otrăviți făceau vârtejuri în special în compartimentul meu, cu ajutorul binevoitor al zumzăitului de la aparatul de reducere a zgomotului și al strălucirii ecranelor de la videoterminal. Nu dădeam în brânci cu munca. Mă uitam absent la clona mea din IBM, înconjurată de o mare de post-it-uri, de postere ale unor formații de rock pe care le dezlipisem de pe panourile din jurul diverselor șantiere și de o mică poză în sepia cu o balenieră de lemn prinsă în menghina gheților Antarcticii, pe care o găsisem într-un număr vechi al revistei *National Geographic*. Așezasem fotografia în spatele unei rame aurii pe care o cumpărasem din Chinatown. Puteam să mă uit la poza asta cu orele, dar nu reușeam niciodată să-mi imaginez pe de-a-ntregul disperarea rece și solitară pe care trebuie s-o simtă oamenii prinși cu adevărat în capcană. În schimb, mă gândeam la propriile mele greutăți în viață.

Oricum, nu aveam de gând să prestez mare lucru și, ca să fiu sincer, mă hotărâsem în dimineața cu pricina că mi-e tare greu să mă văd ducându-mă doi ani la rând la același serviciu. Simpla idee mi se părea ilară. Ce deprimant! Așa că mă purtam ceva mai relaxat decât de obicei. Mă încerca

Curier pe bicicletă

o senzație plăcută. Era euforia de dinaintea demisiei. Am mai trăit-o de câteva ori până acum.

Karen și Jamie, «scorpiile de la videoterminale», care lucrau în boxele pentru viței de lângă mine (ca ansamblu, boxele noastre se numeau «padocul juniorilor» sau «ghetoul juniorilor»), nu se simțeau nici ele bine și nici nu dădeau în brânci cu producția. După cât țin minte, Karen era mai îngrozită de treaba cu clădirea bolnavă decât oricare dintre noi. A pus-o pe sora ei, care era tehnician radiolog în Montréal, să-i dea un șorț de plumb, pe care și-l punea ca să-și protejeze ovarele când lucra la clape. Avea de gând să-și dea demisia în scurt timp și să-și ia o slujbă temporară: «Ai mai multă libertate așa, plus că e mai ușor să ieși cu bicicliștii de la curierat».

Țin minte că lucram la o campanie a unei francize de hamburgeri, al cărei scop principal, după spusele șefului meu, fost hippie, actualmente acriturică, era «să le facă pe micile bestii așa de nerăbdătoare să mănânce un hamburger, încât să le vină să vomite de emoție». Martin – așa îl chema pe om – era un bărbat în toată firea, de patruzeci de ani, când ne băga textele astea. Îndoielile pe care le avusesem luni de zile cu privire la munca mea începuseră să atârne din ce în ce mai mult.

Noroc chior, în dimineața aia a venit în control un inspector de sănătate publică, în urma unui telefon pe care-l dădusem

---

Angajată temporară

la începutul săptămânii, și a început să pună întrebări despre calitatea mediului de lucru.

Martin era oripilat că inspecția fusese chemată de unu dintre angajați. Își ieșise pur și simplu din minți. În Toronto pot să te oblige să faci modificări arhitecturale, și orice schimbare – conducte de aer proaspăt și altele asemenea – e cumplit de scumpă. La naiba cu sănătatea angajaților – în ochii lui Martin sclipea deja simbolul dolarului, clinc-dong, ca la jocurile mecanice. Trebuia să verse cel puțin câteva zeci de mii. M-a chemat la el în birou și a început să țipe la mine, de-i sărea codița grizonantă în sus și-n jos:

— Pur și simplu nu vă înțeleg, măi copii! Nici un loc de muncă nu-i îndeajuns de bun pentru voi. Și faceți bot și vă plângeți că ce slujbe lipsite de creativitate aveți și cum n-o să ajungeți nicăieri, iar când în cele din urmă vă promovăm, plecați și vă duceți la cules struguri în Queensland sau cine știe ce prostii.

Acum, Martin, ca toți foștii hipioți acriți, a devenit *yuppie* și eu habar n-am cum ar trebui să relaționezi cu oameni de-ăștia. Și până să săriți în sus și să țipați că *yuppie*-ii nu există, haideți să privim realitatea: există. Punct. Dilii ca Martin, cărora le sare țandăra și fac ca trenul în gară dacă, la restaurant, nu primesc masă lângă fereastră, în zona de nefumători și cu șervete de pânză. Androizi care nu pricep niciodată vreo glumă și care au ceva fricos și rău în miezul existenței lor, ca un chiuhuahua care-și dezvelește colții mititei și așteaptă să ia una în față sau ca un pahar de lapte vărsat din greșeală pe filamentele violet ale unui grătar: un straniu

---

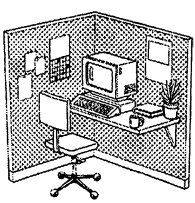

Boxa vițelului pus la îngrășat: punct de lucru mic și înghesuit amplasat într-o hală de birouri. E construit din panouri modulare îmbrăcate în material textil și populat cu angajați începători. Numele provine din domeniul zootehniei, de la boxele strâmte în care stau vitele până la sacrificare.

ıbuz asupra naturii. *Yuppie*-ii nu riscă; ei calculează. Nu au ıură deloc. Ați fost vreodată la o petrecere de-ale lor? Parc-ai fi într-o cameră goală – oameni goi ca niște holograme umblă dc colo-colo, aruncând priviri pe furiș în oglinzi și dându-se pe șest cu spray Binaca la gâlci, pentru eventualitatea că o să trebuiască să se pupe cu alte fantome. Pur și simplu nu există nimic acolo.

— Salut, Martin, am început când am intrat la el în birou.

Biroul e aranjat superluxos, în stilul lui James Bond, și are vedere spre zona ultracentrală. El stă pe scaun, îmbrăcat într-un pulover roșu-închis făcut în Coreea, cu model generat pe calculator, un pulover cu o textură bogată. Lui Martin îi plac «texturile».

— Pune-te în locul meu. Chiar crezi că ne face plăcere să lucrăm în groapa asta de deșeuri toxice?

De acum puseseră stăpânire pe mine niște mâncărici insuportabili.

— ...și apoi să trebuiască să ne uităm la tine cum stai la șuetă toată ziua cu amicii tăi *yuppie* despre liposucția de la burtă, în timp ce secretați lăptișor de marcă îndulcit artificial, aici, unde-i raiul pe pământ?

Deodată mi-am dat seama că mă luase valul rău de tot. Foarte bine, dacă tot e să-mi dau demisia, pot să spun și ce am pe suflet.

— Poftim? face Martin, care s-a trezit fără vânt în pânze.

— Și că veni vorba, chiar crezi că ne face vreo plăcere să te auzim povestind de casa ta nou-nouță, de un milion de

---

Răbufnire a ketchupului emoțional: îmbuteliere sub presiune a părerilor și a emoțiilor personale în așa fel încât să răbufnească exploziv, toate deodată, șocându-i și zăpăcindu-i pe angajatori și pe prieteni – dintre care cei mai mulți credeau că totul e în regulă.

Pleată până la moarte: membru vârstnic al generației *baby boom* care și-a trădat convingerile și tânjește acum la vremurile *hippie* de dinainte de a se vinde.

dolari, când noi abia ne permitem să mâncăm sendvișuri de la Kraft Dinner înghesuiți în cutii de chibrituri și, colac peste pupăză, ne îndreptăm spre treizeci de ani? Casă pe care ai câștigat-o la loteria geneticii, aș putea să adaug, strict în virtutea faptului că te-ai născut la momentul potrivit? Ai rezista cel mult zece minute dac-ai avea vârsta mea în ziua de azi, Martin. Și eu trebuie să îndur zevzeci ca tine, care ruginesc deasupra mea până la sfârșitul zilelor și înșfacă ei mereu primii cea mai bună bucată de tort, după care pun un gard de sârmă ghimpată în jurul a ce a rămas. Pur și simplu îmi provoci greață.

Din păcate, atunci a sunat telefonul, așa că i-am ratat replica, firavă, mai mult ca sigur... Era nu-știu-ce personaj sus-pus cu care Martin ducea o campanie de pupat în fund și căruia nu i se putea refuza să i se facă legătura imediat. Am ieșit și m-am îndreptat alene spre bufetul pentru personal. Acolo, un agent de vânzări de la compania de copiatoare turna un pahar de plastic plin ochi de cafea opărită în ghiveciul ficusului – care nici măcar nu-și revenise după ce fusese hrănit cu cocktailuri și mucuri de țigară la petrecerea de Crăciun. Afară ploua cu găleata, apa țârâia pe geamuri, dar înăuntru aerul era uscat ca-n Sahara, de-atâta recirculare

---

Invidia „tineretului": invidie la adresa bogăției și a siguranței materiale pe termen lung acumulate de membrii mai în vârstă ai generației *baby boom* în virtutea faptului că au avut bafta să se nască mai devreme.

Cultivarea spiritului de clică: nevoia unei generații de a vedea generația următoare ca fiind atât de plină de lipsuri, încât să i se umfle propriul orgoliu colectiv: „Puștii din ziua de azi nu fac nimic. Sunt așa de apatici. Noi ieșeam în stradă și protestam. Ei nu știu decât să meargă la cumpărături și să se plângă încontinuu".

Terorismul consensului: proces care decide atitudinile și comportamentul la birou.

Angajații se plângeau la unison de durata drumului până la serviciu, făceau glume despre SIDA, etichetau victimele modei de prin birou, pufneau din nas, discutau despre horoscoape, planificau care când merge la vila închiriată în Santo Domingo și îi luau în balon pe cei bogați și celebri. Mă simțeam cinic, și încăperea se potrivea cu starea mea. Mi-am umplut un pahar de cafea de la espressorul de lângă chiuvetă. În acest timp, Margaret, care lucra în celălalt capăt al biroului, aștepta să i se infuzeze ceaiul de plante și, printre altele, m-a informat despre ramificațiile răbufnirii mele din urmă cu câteva minute.

— Dag, ce i-ai spus lui Martin? mă întreabă. Face spume la gură în birou și te înjură în toate felurile. Ce, nu-mi spune că ne-a comparat inspectorul cu dezastrul de la Bhopal?

DĂ-ȚI DEMISIA

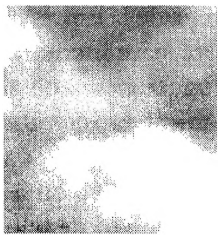

Am schimbat subiectul. Mi-e simpatică Margaret. Se străduiește din răsputeri. E mai mare ca mine și în felul ei – păr înțepenit cu fixativ, pernuțe la umeri, două divorțuri trecute cu brio – arată bine. Un adevărat buldozer. Îți amintește de cămăruțele alea minuscule pe care le găsești numai prin Chicago sau New York în apartamente centrale superscumpe – mici, dar zugrăvite în culori vii, țipătoare, precum verde smarald sau sângeriu, ca să mascheze faptul că sunt atât de mici. Odată mi-a spus și care-i anotimpul meu: vara.

— Doamne, Margaret, chiar că-ți vine să te întrebi de ce ne mai deranjăm să ne dăm jos din pat dimineața. Acum pe bune, de ce să muncim? Doar ca să cumpărăm și mai multe lucruri? Nu-i de ajuns. Uită-te la noi toți. Ce ipoteză comună ne-a pus în mișcare din punctul *a* în punctul *b*? Ce ne face să merităm înghețata și pantofii de alergat și costumele italienești de lână pe care le avem? Mă uit în jur și văd că toți luptăm din greu să cumpărăm lucruri, dar nu pot să nu mă gândesc că nici nu le merităm, că...

Dar Margaret mi-a servit imediat un duș rece. Punând jos cana, mi-a zis că, înainte de-a mă scufunda în starea aia a mea de tânăr-abonat-la-sală, ar trebui să-mi dau seama că

singurul motiv pentru care mergem la serviciu dimineața e că ne îngrozește ce s-ar întâmpla dacă ne-am opri.

— Specia noastră nu-i programată pentru timp liber. Doar așa ni se pare.

Apoi a început să vorbească mai mult ca pentru ea. Apăsasem pe buton. Zicea că majoritatea oamenilor au numai două sau trei momente cu adevărat interesante în viață, restul e umplutură, și că la sfârșitul vieții, dacă au noroc, s-ar putea ca momentele alea să se lege între ele ca să formeze o poveste pe care cineva ar găsi-o cât de cât interesantă.

Îți dai seama ce impulsuri morbide și autodistructive puneau stăpânire pe mine în dimineața aia și că Margaret n-avea nici o problemă să-și mătură gunoiul sub preșul meu. Stăteam amândoi și ne uitam cum infuzează ceaiul (o chestie care nu mi s-a părut niciodată antrenantă, aș adăuga eu) și la un moment dat ne-am trezit că-i ascultăm pe proletarii din birou cum discută dacă prezentatorul cutare al unei emisiuni-concurs și-a făcut sau nu operație estetică de curând.

— Auzi, Margaret, am spus, pun pariu că nu poți să-mi dai nici un exemplu al unei persoane, din întreaga istorie, care să fi devenit faimoasă fără să treacă o mulțime de bani dintr-un buzunar în altul.

M-a întrebat ce vreau să spun, așa că am detaliat. I-am zis că oamenii nu ajung, de fapt, nu pot să ajungă celebri în lumea asta dacă mulți alți oameni nu ar face o mulțime de bani. A fost surprinsă de cinismul meu, dar mi-a răspuns la provocare cu aceeași monedă.

— E cam dur ce spui, Dag. Ce zici de Abraham Lincoln?

Emigrare din clădiri bolnave: tendința angajaților mai tineri să părăsească sau să evite slujbele în medii de birou nesănătoase sau în locuri de muncă afectate de sindromul clădirii bolnave.

Tragere la boxe: părăsirea unui serviciu în favoarea altuia unde primești mai puțini bani, dar care te repune în circuitul învățării.

— Nu se pune. Atunci totul se învârtea în jurul sclavie și al latifundiilor. Se făceau bani cu duiumul.

Și ea cică:

— Leonardo da Vinci.

La care eu n-am putut decât să-i răspund că era și el un om de afaceri ca Shakespeare sau ca oricare dintre băieții ăia și că toate lucrările le-a făcut strict pe bază de comision. ba mai rău, cercetările lui au fost folosite în sprijinul armatei.

— Ei bine, Dag, ăsta e cel mai cretin argument pe care l-am auzit vreodată, începe, din ce în ce mai exasperată. Bineînțeles că unii oameni ajung faimoși fără să scoată bani din treaba asta.

— Atunci zi-mi unul.

Am văzut cum i se zbăteau gândurile pe față, cum trăsăturile i s-au topit apoi i-au revenit la loc și m-am simțit un pic cam prea plin de mine, știind că ceilalți oameni din bufet începuseră să ne asculte discuția. Redevenisem băiatul cu șapcă de baseball care conduce o decapotabilă, îmbătat de propria-i inteligență, convins că eforturile omenești sunt determinate de neștiință și lăcomie. Ăsta eram eu.

— Bine, ai câștigat, zice Margaret, concedându-mi victoria à la Pyrrhus.

Dar, când să ies din încăpere cu paharul de cafea în mână (acum ca tânărul-perfect-dar-cam-îngâmfat), aud o voce de undeva din spate spunând: «Anne Frank».

Mda.

Am făcut stânga-mprejur și pe cine văd, cu o față tăcut-sfidătoare, dar teribil de obtuză și de grăsuță, pe Charlene, care stătea lângă megacutia de pastile de acetaminophen a biroului. Charlene, cu permanentul ei decolorat de parc de rulote, cu rețetele ei de supă chioară culese din revista *Family Circle*, Charlene cea neglijată de prieten, genul de persoană despre care, atunci când îi tragi numele la sorți ca să-i cumperi cadou pentru petrecerea de Crăciun de la birou, te trezești întrebând: «Cine?».

— Anne Frank? am zbierat. Ba sigur că erau bani implicați și acolo, normal....

Dar bineînțeles că în cazul ăsta nu era vorba de bani. Declanșasem ca un fraier un război moral pe care ea l-a câștigat cu abilitate. M-am simțit îngrozitor de prost și îngrozitor de crud.

Colegii, firește, i-au luat partea lui Charlene. Nimeni nu ține cu jegurile. Arboraseră toți zâmbetele de genul «ți-ai căutat-o cu lumânarea». A urmat apoi o pauză, în care publicul din bufet a așteptat să-mi sap groapa și mai adânc. Mai ales că Charlene arăta foarte virtuoasă. Dar eu am rămas în picioare fără să scot nici un cuvânt. Tot ce au căpătat în loc a fost să vadă cum karma mea albă și pufoasă se convertește într-o clipită în ghiulele negre de tun care cad cu viteză pe fundul unui lac elvețian rece și adânc. Îmi venea să mă prefac în plantă, într-o entitate comatoasă, negânditoare și fără respirație, acolo, pe loc. Dar, sigur, plantele din birouri primesc apă clocotită din partea băieților care repară copiatoarele, nu? Deci, ce puteam să fac? Am șters cu buretele sechelele psihice ale slujbei ăleia, înainte să devină mai rău. Am ieșit din bucătărie, am ieșit pe ușa biroului și nu m-am mai obosit să mă întorc niciodată. Nu m-am obosit nici să-mi strâng bunurile personale din boxă.

Acum, privind în urmă, mă gândesc că, dacă ar fi existat un strop de înțelepciune în compania aia (ceea ce nu cred), ar fi trebuit s-o pună pe Charlene să-mi strângă lucrurile de pe birou. Numai pentru că, în mintea mea, îmi place s-o văd în boxă, cu coșul de hârtie în mânuțele ei cu degete dolofane ca niște cârnăciori, sortând mormanele de documente. Acolo ar fi dat peste fotografia cu baleniera strivită și prinsă, poate pentru totdeauna, în ghețurile ca de sticlă ale Antarcticii.

Ozmoză: incapacitatea unei slujbe de a se ridica la nivelul imaginii pe care o are despre sine o anumită persoană.

Ceața puterii: tendința ierarhiilor dintr-un birou de a fi prolixe și de a evita exprimarea precisă.

O văd holbându-se la ea, ușor nedumerită, întrebându-se ce fel de tânăr sunt și, probabil, spunându-și că nu sunt așa de antipatic.

Dar, în mod inevitabil, s-ar întreba din ce motiv aș vrea să înrămez o astfel de poză și apoi, îmi imaginez, s-ar întreba dacă are vreo valoare financiară. Apoi o văd punând pe seama stelei ei norocoase faptul că nu dă curs unor astfel de impulsuri neortodoxe și aruncă poza, deja uitată, la gunoi. Dar în momentul acela de nedumerire, în clipa de dinainte de a se hotărî să arunce fotografia la coș, da... cred că atunci aproape aș fi putut s-o iubesc pe Charlene.

Și acel gând la iubire e cel care m-a susținut multă vreme după aceea, când, în urma demisiei, m-am transformat într-un om subteran și nu m-am mai întors niciodată să lucrez într-un birou.

Acum: când te transformi într-o persoană subterană, părăsești sistemul. Trebuie să renunți, cum am făcut eu, la apartamentul de deasupra pământului și la toate obiectele fără rost, negre și mate, și la dreptunghiurile idioate de artă minimalistă de deasupra canapelei de culoarea făinii de ovăz și la mobila semimodulară din Suedia. Oamenii subterani închiriază apartamente la subsol; aerul de deasupra miroase prea tare a clasă de mijloc.

Nu m-am mai tuns. Am început să beau prea multe cafele scurte, tari ca heroina, în cafenele minuscule unde băieți și fete de șaisprezece ani, cu cercei în nas, inventau în fiecare zi noi dressing-uri de salate alegând condimentele cu numele cele mai exotice («Ooo! Nucșoară! Hai să încercăm o linguriță din asta!»). Mi-am făcut prieteni noi, care pălăvrăgeau la nesfârșit despre romancieri sud-americani ce nu se bucurau îndeajuns de atenție, am mâncat linte, am purtat poncho-uri din lână de lamă cu motive amerindiene, am fumat țigări muncitorești fără filtru (*Nazionali* din Italia, țin minte). Pe scurt, am fost de-a dreptul zelos.

Subcultura de subsol era strict codificată: îmbrăcămintea consta în principal din tricouri prespălate și decolorate cu pozele lui Schopenhauer sau Ethel și Julius Rosenberg, obligatoriu accesorizate cu zdrăngănele și insigne cu reprezentări Rasta. Fetele erau toate niște roșcate bărbătoase și feroce, iar băieții erau galbeni ca ceara și ursuzi. Aveai impresia că nimeni nu făcea sex, păstrându-și ardoarea pentru discuțiile despre asistența socială și pentru găsirea ideii-minune privitoare la destinația de călătorie cea mai obscură și mai corectă din punct de vedere politic (valea Nama din Namibia – dar numai și numai pentru a vedea margaretele). Filmele erau alb-negru și de cele mai multe ori braziliene.

Și, după ce am dus o vreme stilul de viață subteran, am început să adopt mai multe din atitudinile lui tipice. M-am apucat să practic plonjoanele profesionale de plăcere, luându-mi servicii atât de mult sub posibilitățile mele, încât să-i facă pe oameni să se uite la mine și să spună: «Da, sigur că poate mai mult de-atât». M-am băgat și în slujbe sectare, al căror apogeu s-a produs într-o vară, când am plantat pomi în Columbia Britanică. Acolo am încercat un amestec deloc neplăcut de iarbă și păduchi lați și curse de mașini în care

---

A contraexagera: a supracompensa temerile legate de viitor, aruncându-te cu capul înainte într-o ocupație sau într-un stil de viață fără o legătură evidentă cu pasiunile din viața anterioară, cum ar fi: vânzări de produse Amway, aerobică, Partidul Republican, o carieră în drept, culte, McJuguri....

Culorile pământului: subgrup de tineri interesați de „vegetarianism", de haine vopsite manual, de droguri recreative și de combinele de bună calitate. Zeloși, le lipsește frecvent umorul.

Etnomagnetism: tendință a tinerilor de a locui în cartiere cu specific etnic, unde lumea își poartă la vedere efuziunile emoționale: „Mamă, n-ai cum se înțelegi de acolo de unde ești. Aici, unde stau eu, oamenii se îmbrățișează".

am alergat cu Chevelle-uri și Biscayne-uri vechi, hodorogite și vopsite cu spray.

Prin toate astea încercam de fapt să mă scutur de depravarea pe care mi-o împrumutase marketingul, care îmi tolerase cu sânge-rece nevoia de control și, într-un fel sau altul, mă învățase să nu-mi placă de-adevăratelea de mine. În esență, marketingul înseamnă să asiguri circulația rahatului prin birturi, dar trebuie s-o faci îndeajuns de repede, încât clienții să creadă că primesc în continuare mâncare adevărată. Nu e creație, pe bune, ci hoție, și absolut nimeni nu se simte bine când fură.

Dar, una peste alta, evadarea mea în alt stil de viață nu mergea. Nu făceam decât să-i folosesc pe adevărații oameni ai subteranului în scopuri proprii – ceea ce nu se deosebește cu nimic de modul în care designerii îi exploatează pe artiști ca să creeze noi secvențe de design. Eram un impostor și, în cele din urmă, situația mea a devenit așa de proastă, încât am suferit căderea nervoasă de la douăzeci și ceva de ani. Ăsta e momentul în care lucrurile au luat o turnură farmaceutică. Mai jos de atât nu aveam cum să ajung. Și tot atunci au început să se stingă toate vocile care mă alinau."

Căderea nervoasă de la douăzeci și ceva de ani: perioadă de colaps mental care apare după vârsta de douăzeci de ani, cauzată frecvent de incapacitatea de a funcționa în afara școlii sau a mediilor organizate, în conjuncție cu revelația că suntem în mod fundamental singuri pe lume. Adeseori, marchează inițierea persoanei care o suferă în ritualul consumului de medicamente.

MORT LA 30, ÎNGROPAT LA 70

Ați observat vreodată ce greu e să vorbești după ce ai luat prânzul afară, într-o zi cu arșiță? În depărtare se topesc palmieri tremurători; mă uit cu mintea golită la crăpăturile din unghiile de la mâini și mă întreb dacă mâncarea mea conține suficient calciu. Povestea lui Dag mi se derulează în continuare în memorie:

„Se făcuse deja iarnă. M-am mutat la fratele meu Matthew, compozitorul de jingle-uri. Asta se petrecea în Buffalo, New York, la o oră de mers spre sud de la Toronto, loc despre care am citit odată că a fost etichetat drept primul «oraș fantomă» din America de Nord, după ce multe dintre companiile mari s-au mutat pur și simplu în altă parte într-o bună zi de prin anii '70. Țin minte că, preț de câteva zile, m-am uitat pe fereastra apartamentului lui Matthew cum îngheață lacul Erie și mă gândeam ce răsuflată, dar binevenită, era priveliștea asta. Matthew era mai mult plecat prin oraș cu treburi și îmi făcusem obiceiul să stau pe jos în mijlocul sufrageriei, înconjurat de teancuri de reviste porno și sticle de gin Blue Sapphire și combina dată la maximum, spunându-mi: «Hei! Uite, dau o petrecere!» Eram la regim pentru depresie atunci – și mă-nfruptam dintr-o masă copioasă de antidepresive și sedative. Aveam nevoie de ele

ca să lupt împotriva gândurilor negre. Credeam cu tărie că toți oamenii care-mi fuseseră la un moment dat colegi de școală se îndreptau spre lucruri mărețe, spre deosebire de mine. Că ei se distrau mai bine; că găseau mai multe sensuri în viață. Nu puteam să răspund la telefon și nu mă simțeam în stare să dobândesc fericirea animalică a oamenilor pe care îi vedeam la televizor, deci m-am văzut nevoit să nu mă mai uit la televizor; oglinzile mă speriau de moarte; am citit toate romanele Agathei Christie; odată am crezut că-mi pierdusem umbra. Funcționam pe pilot automat.

Am devenit nonsexual și îmi simțeam trupul întors pe dos, acoperit cu gheață, și carbon, și funingine, și placaje, ca minimall-urile, morile și rafinăriile abandonate din Tonawanda și Niagara Falls. Semnalele sexuale au devenit omniprezente și au rămas respingătoare. Schimburile întâmplătoare de priviri cu vânzătorii de la băcănie au căpătat încărcătură și sensuri malefice. Toate privirile încrucișate cu necunoscuți ascundeau întrebarea nerostită: «Tu ești necunoscutul care o să mă salveze?» Înfometat de afecțiune, îngrozit de abandon, am început să mă întreb dacă nu cumva sexul e doar o scuză ca să te uiți adânc în ochii altei ființe umane.

Umanitatea a început să mi se pară respingătoare, reducând-o la hormoni, părți ale corpului, mormane, secreții și damfuri irezistibile de metan. Cel puțin, în această stare de spirit mi-am dat seama că nu mai există nici o posibilitate să fiu segmentul de piață ideal. Dacă în Toronto încercasem să-mi trăiesc viața într-o manieră dualistă, considerându-mă liber ca pasărea cerului și creativ și jucând în același timp rolul trântorului corporatist fricos, atunci cu siguranță că plăteam prețul.

Însă ce m-a doborât a fost felul în care pot să se uite tinerii în ochii tăi, plini de curiozitate, dar fără nici o urmă de foame trupească. Mă gândesc la puștanii și puberii pe care îi vedeam așa de fericiți, parcă pentru a-mi stârni invidia, în scurtele mele incursiuni marcate de agorafobie prin mall-urile din Buffalo care mai rămăseseră deschise. Privirea aceea francă și nevinovată mie mi se șterse din ochi pentru totdeauna,

așa simțeam atunci, și am fost convins că îmi voi petrece următorii patruzeci de ani mimând mișcările vieții și ascultând cum zdrăngănesc prin mine maracasele zornăitoare și zeflemitoare, umplute cu praf de mumie tânără.

Bine, bine, toți trecem printr-un moment de criză, altminteri, probabil că, n-am fi întregi. Nenumărați cunoscuți ai mei au suferit criza vârstei de mijloc mai devreme. Dar apoi vine în mod inevitabil momentul în care tinerețea ne părăsește, când anii de colegiu se duc și părinții la fel. Eu, unul, n-aș mai putea să-mi găsesc refugiul niciodată în diminețile de sâmbătă petrecute în camere de joacă, având mâncărimi de la izolația cu fibră de sticlă, ascultând vocea lui Mel Blanc la televizor, respirând fără să-mi dau seama vapori de xenon de la blocurile de zgură, rontăind pastile de vitamina C și chinuind păpușile Barbie ale surorii mele.

Dar criza mea nu reprezenta doar eșecul tinereții, ci și al clasei sociale, și al sexului, și al viitorului, și încă urmează să descopăr a mai ce. Am început să privesc lumea ca pe o realitate în care cetățenii se holbează, să zicem, la Venus din Milo și au fantezii sexuale cu persoane cu amputații sau aplică în mod fățarnic o frunză de smochin pe statuia lui David, dar nu înainte de a-i rupe sula ca s-o păstreze drept suvenir. Toate întâmplările au devenit semne prevestitoare; mi-am pierdut capacitatea de a lua lucrurile ad litteram.

Deci ideea e că aveam nevoie să șterg trecutul cu buretele și s-o iau de la capăt singur. Aveam nevoie să fug încă și mai departe. Viața mea devenise o înlănțuire de incidente înfricoșătoare care pur și simplu nu se legau între ele ca să producă o carte interesantă și, Doamne, îmbătrânești așa de repede! Timpul zbura (și zboară în continuare) cu repeziciune. Așa că m-am desprins și am plecat spre un loc în care vremea e caldă și uscată și țigările sunt ieftine. Ca tine și Claire. Și-acum iată-mă aici".

Succesofobie: teama că, dacă cineva are succes, va plăti cu neglijarea nevoilor personale și cu neîmplinirea dorințelor din copilărie.

CHESTIA ASTA N-ARE CUM SĂ DUREZE

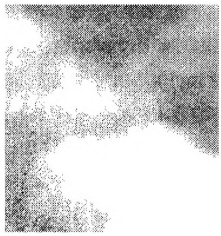

Acum știți câte ceva despre Dag (sub rezerva denaturărilor posibile a ceea ce ne-a povestit despre viața lui). Dar între timp, întorcându-ne la ziua noastră palpitantă în deșert, Claire tocmai își termină de mâncat puiul, își șterge ochelarii de soare și și-i pune pe nas cu un gest autoritar, semn că se pregătește să ne spună o poveste.

Câteva lucruri despre Claire aici: are un scris mâzgălit, ca de taximetrist. Știe să facă din câteva mișcări cocori japonezi din hârtie și îi plac hamburgerii din soia. A sosit în Palm Springs pe o vreme călduroasă și vântoasă, în weekendul de Ziua Mamei, despre care prezisese Nostradamus (conform unor interpretări) că va aduce sfârșitul lumii. Pe atunci eu serveam la barul de la piscina complexului La Spa de Luxembourg, un loc mult mai șic decât modestul Larry's Bar, asezonat cu nouă bazine cu jacuzzi terapeutic și cu furculițe și cuțite imitând argintăria, ștanțate, pentru uzul în exterior. Erau destul de grele și îi dădeau pe spate pe clienți. Oricum, țin minte că mă uitam la frații și la surorile ei bune, la frații și surorile la după mamă sau după tată, la surorile și la frații vitregi ai lui Claire – erau incalculabil de mulți – cum sporovoiau în gura mare, non-stop, prăjindu-se

la soare la marginea piscinei. Sunau cam ca papagalii dintr-o colivie când dă târcoale în jurul zăbrelelor un motan înfometat și neiertător. Nu mâncau decât pește la prânz, și doar pește mic. Ca să-l citez pe unul dintre ei, „peștii mari au stat în apă niței cam mult și numai Dumnezeu știe ce-or fi mâncat". Și mai vorbeau despre fumuri! Au ținut pe masă același număr din *Frankfurter Allgemeine Zeitung* trei zile la rând, neatins. Vă spun eu.

La masa de alături, domnul Baxter, tatăl lui Claire, stătea cu prietenii lui de afaceri sclipitori și încărcați de bijuuri, ignorând hoarda de progenituri, în timp ce doamna Scott-Baxter, a patra lui soție (trofeu), blondă, și tânără, și plictisită, se uita chiondorâș la odrasle, ca o mamă nurcă dintr-o fermă de nurci, cu aerul că abia așteaptă să mitralieze un bombardier complexul, ca să-i ofere o scuză să simuleze un atac de panică și să-și mănânce puii.

Tot clanul Baxter fusese importat în masă din L.A. în weekendul ăla de extrem de superstițiosul domn Baxter, care fusese convertit la credințele New Age de soția numărul 3, ca să evite o catastrofă care avea să se producă mai mult ca sigur în oraș. L.A.-iștii zdruncinați ca el făceau previziuni lugubre că locuințele neobișnuit de mari din vale și din canioane vor fi înghițite, fără milă, în crăpăturile pământului cu plescăituri glotale sonore și-n tot acest timp totul va fi acoperit de o ploaie de broaște. Ca un adevărat californian, a și glumit pe chestia asta: „Hei, cel puțin vizual dă bine".

Claire însă stătea la masă, profund neamuzată de discuțiile aprinse purtate cu vervă italienească de familia ei. Își ținea în dorul lelii farfuria de carton plină cu mâncare săracă în calorii și bogată în fibre (muguri de ananas și pui fără pieliță), ca să nu i-o zboare de pe masă vântul puternic, neobișnuit de tăios pentru vremea aia, care bătea dinspre muntele San Jacinto. Țin minte și acum frânturi morbide din pălăvrăgeala susurată în jurul mesei de clanul de tineri Baxteri dichisiți și sclipitori:

— În previziunea lui Nostradamus era Hister, nu Hitler, a urlat peste masă unul dintre frați, Allan, genul de copil de bani gata, elev la o școală particulară, și a prezis și asasinarea lui JFK.

— Eu nu țin minte asasinarea lui JFK.

— Diseară, la petrecerea de sfârșitul lumii de la Zola, o să port o pălărie. În stilul lui Jackie. Are valoare istorică.

— Ea purta o pălărie de la Halston, de fapt.

— Faza asta parc-ar fi scoasă din Warhol.

— Celebrităţile moarte sunt *de facto* amuzante.

— Mai țineți minte Halloweenul de acum câțiva ani, din timpul isteriei cu Tylenolul contaminat, când toată lumea a apărut la petreceri deghizată în flacoane de Tylenol...

— ...și ce-au mai suferit toți după aia, când și-au dat seama că le mai venise și altora aceeași idee.

— Știți, ce idee cretină să venim aici! Pe sub orașul ăsta trec trei falii seismice. E ca și cum ne-am vopsi niște ținte pe tricouri.

— Chiar, a zis Nostradamus vreodată ceva de lunetiștii solitari?

— Oare caii se mulg?

— Ce are chestia asta de-a face cu ce discutăm aici?

Vorbăria lor era nesfârșită, compulsivă și îngăduitoare. Pe alocuri parcă vorbeau niște rămășițe de engleză, după ce limba va fi fost pocită câteva sute de ani de supraviețuitorii

unui război nuclear. Dar, pe de altă parte, cuvintele lor surprindeau atât de bine spiritul vremii, încât mi-au rămas în minte:

— Am văzut un producător muzical în parcare. El și cu nevastă-sa se duceau tocmai în Utah, auzi? Ziceau că aici e zonă cu risc ridicat de calamități și că numai Utah e sigur. Aveau un Corniche auriu supertare, cu portbagajul plin de cutii de hrană deshidratată și congelată, din alea de care folosește armata, și de sticle de apă îmbuteliată în Alberta. Soțioara părea speriată de-a binelea.

— Ați văzut în cabinetul asistentei grămăjoara de grăsime de la liposucție? Semăna cu mâncarea sintetică din vitrinele restaurantelor de sushi. Parcă era un piure din kiwi și zmeură.

— Doamne, să oprească cineva mașina de vânt, că doar nu suntem la o ședință foto de modă!

— Nu te mai purta ca un manechin masculin.

— O să fredonez un hit disco european.

(În momentul ăla, farfuriile de carton pline cu carne de vită și *chutney* și legume fragede au zburat de pe mesele albe strălucitoare și au planat până în piscină.)

— Nu băga în seamă vântul, Davie. Nu te face părtaș la mizeriile naturii. O să se oprească.

— Auziți? E posibil să distrugem soarele? Adică, putem să stricăm aproape orice vrem aici, pe pământ, dar putem

---

Complexul plasei de siguranță: credința că există întotdeauna o plasă de siguranță financiară și emoțională care să atenueze bușiturile vieții. De obicei, părinții.

Prezumție de divorț: o formă de manifestare a complexului plasei de siguranță; constă din credința că, dacă nu merge căsnicia, nu-i nici o problemă, pentru că partenerii pot pur și simplu să bage divorț.

să i-o tragem și soarelui dacă ne cășunează? Nu știu ce să zic. Oare se poate?

— Pe mine mă îngrijorează mai mult virușii de calculator.

Claire s-a ridicat și a venit la barul unde lucram ca să-și ia cocktailurile cu alcool („Pune, te rog, mai mult alcool decât turnesol"). Când m-am uitat la ea, a ridicat din umeri, cu un gest care spunea: „Familia mea, brrr!" Apoi s-a întors la masă, expunându-și spatele în rama costumului de baie negru, întreg – avea spatele alb ca brânza și brăzdat de un spalier de cicatrici rozalii.

Acestea, am aflat mai târziu, erau sechelele unei boli îndelungate din copilărie, care a imobilizat-o ani de zile prin spitale din nenumărate locuri, începând cu Brentwood și terminând cu Lausanne. În aceste spitale doctorii îi făceau puncții că să-i extragă un lichid viral scârbos din șira spinării și tot aici și-a petrecut ea anii de formare, stând de vorbă cu suflete invalide în curs de vindecare a căror simplă existență sfida orice regulă, cu marginalizați și stricați („Până în ziua de azi, prefer să vorbesc cu oameni incompleți; sunt mai compleți").

Dar la mijlocul drumului Claire s-a oprit și s-a întors la bar, unde și-a ridicat ochelarii de soare și mi s-a confesat:

— Știi, cred că atunci când Dumnezeu alcătuiește o familie pune degetul pe diverse pagini din cartea de telefon și alege un grup de oameni la întâmplare, după care le zice: „Alo! Voi o să vă petreceți următorii șaptezeci de ani împreună, chiar dacă nu aveți nimic în comun și nu vă place unul de altul. În plus, dacă se întâmplă să simțiți că nu țineți

---

An contrasabatic: serviciu la care te angajezi exclusiv cu intenția de a sta o perioadă limitată de timp (adeseori, un an). Intenția este îndeobște de a strânge suficiente fonduri pentru a te implica în altă activitate, mai semnificativă la nivel personal, cum ar fi să pictezi acuarele în Creta sau să creezi design de tricotaje asistat de computer în Hong Kong. Angajatorii sunt arareori informați cu privire la planul respectiv.

la vreunul din adunarea asta de străini, fie și numai pentru o clipă, va trebui să vă simțiți de-a dreptul îngrozitor". Asta-i părerea mea. Tu ce zici?

Istoria nu a consemnat răspunsul meu.

Le-a dus băuturile neamurilor, care i-au răspuns cu un cor de „Mersi, mamaie", după care s-a întors. Și atunci, ca și acum, era tunsă bob, destul de scurt. M-a întrebat apoi ce naiba fac în Palm Springs, dar a continuat tot ea, spunând că oricine sub treizeci de ani care locuiește într-un oraș-stațiune i se pare, într-un fel sau altul, pus pe căpătuială necinstită: „proxenetism, trafic, șparleală, dezintoxicare, evadare, înșelătorie sau ce-o mai fi". I-am zis într-o doară că încercam să șterg toate urmele istoriei din trecutul meu, iar ea m-a crezut fără să clipească. Apoi mi-a povestit de slujba ei din L.A., sorbind alene din pahar și examinându-și absentă fața în oglinzile care îmbrăcau raftul din spatele meu, în căutare de coșuri impertinente.

— Mă ocup de achizițiile de confecții – haine de zi, mi-a mărturisit, dar a recunoscut imediat că n-avea planuri pe termen lung în domeniul modei. Nu cred că mă face să devin un om mai bun, și industria confecțiilor colcăie pur și simplu de ticăloșenie. Aș vrea să mă duc într-un loc stâncos, în Malta, de pildă, și să-mi golesc mintea, să citesc și să stau cu oameni care și-au dorit același lucru.

Ăsta a fost punctul în care am plantat sămânța care a rodit așa de neașteptat și de frumos în viața mea.

— De ce nu te muți aici? am întrebat-o. Renunță la tot.

Se instalase o atmosferă prietenească între noi, care m-a făcut să continui nepăsător:

— Încheie-o cu trecutul. Regândește-ți viața pe toate planurile. Alungă-ți impulsurile nedorite. Gândește-te numai ce bine ți-ar prinde, plus că e un bungalou liber lângă al meu. Te-ai putea muta de mâine și, crede-mă, știu o groază de bancuri.

— Poate c-o s-o fac, a zis ea, poate c-o s-o fac.

A zâmbit și s-a răsucit ca să se uite la ai ei, care, ca întotdeauna, ciuguleau ceva și îi dădeau înainte cu șueta, contrazicându-se cu privire la lungimea exactă a membrului lui John Dillinger, discutând despre valențele diavolești ale numărului de telefon al lui Joanne, sora vitregă a lui Claire – care conținea trei de șase la rând –, și în continuare despre Nostradamus, francezul mort de mult, și previziunile lui.

— Uită-te la ei! Imaginează-ți că trebuie să mergi la Disneyland cu tot cârdul de frați și surate la douăzeci și șapte de ani! Nu-mi vine să cred că m-am lăsat târâtă în chestia asta. Dacă nu-l doboară vântul înainte, locul ăsta o să explodeze singur de-atâta platitudine. Tu ai frați și surori?

I-am explicat că am câte trei din fiecare.

— Deci știi cum e când toată lumea începe să sape în viitor, fărâmițându-l în fragmente sumbre. Doamne, când încep să vorbească așa – toate bârfele astea legate de sex și tâmpeniile despre sfârșitul lumii –, mă întreb dacă nu cumva își fac de fapt confidențe.

— Despre ce?

— Despre spaima care le-a intrat în oase. Când oamenii încep să vorbească serios despre cum strâng grămadă cutii de paste în garaj și li se umplu ochii de lacrimi cu gândul la sfârșitul lumii, atunci ai în față cea mai evidentă confidență pe care o s-o capeți vreodată, despre cât de mult suferă că viața nu le merge așa cum credeau c-o să meargă.

Eram în nouălea cer! Cum să nu fiu, după ce-am găsit un om căruia îi place să vorbească așa? Prin urmare am continuat în stilul ăsta cam vreo oră, întrerupți doar de momentele când trebuia să mai servesc câte un rom și de sosirea lui Allan, care a venit să ia o farfurie cu migdale afumate și s-o bată pe Claire pe spate.

— Alo, domnu', se dă băbuța la tine?

— Allan și restul familiei mă cred o ciudată pentru că nu m-am măritat încă, mi-a zis Claire, apoi s-a întors și a turnat tot cocktailul roz pe tricoul lui frate-său. Și nu mi te mai adresa cu apelativul ăsta înfiorător.

Însă Allan n-a avut timp să riposteze. La masa domnului Baxter s-a produs brusc agitație, când unul dintre hoiturile care stăteau pe scaun s-a prăvălit pe jos și un stol de bărbați de vârsta a doua, bronzați, cu burdihane și nenumărate bijuterii s-a adunat în jurul corpului căzut. Era domnul Baxter, cu o mână încleștată pe piept și cu ochii holbați, ca ai lui Cacao, clovnul de catifea.

— Iar începe! au făcut Allan și Claire la unison.

— Te duci tu de data asta? Allan, e rândul tău.

Allan, ud ciuciulete de la dușul servit de Claire, s-a îndreptat mormăind printre dinți înspre mulțime, unde unii oameni susțineau deja că au chemat o ambulanță.

— Scuză-mă, Claire, dar se pare că tatăl tău tocmai a suferit un atac de cord sau ceva de genul. Nu ești cam prea, ah, nu știu cum să spun... nepăsătoare în situația asta?

— Andy, nu-ți face griji. Face așa de trei ori pe an – și numai când are public numeros.

Mica scenă de la marginea piscinei era destul de aglomerată, dar, în mijlocul haosului, puteai să-i deosebești pe Baxteri după lipsa de interes față de tevatura creată. Când au venit cei doi medici cu targa pe roți (o priveliște obișnuită în Palm Springs), i-au îndrumat fără nici o tragere de inimă spre centrul babiloniei. Medicii l-au încărcat pe domnul Baxter pe targă, după ce i-au spus proaspetei doamne Scott-Baxter să nu-i mai îndese cristale de cuarț în pumn (era și ea New Age-istă), doar că n-au apucat să-l împingă prea departe, că niște clinchete zgomotoase au înghețat mulțimea de lângă piscină. Uitându-se după convoi, au văzut că din buzunarul domnului Baxter căzuseră mai multe tacâmuri. Figura lui cadaverică a înghețat. S-a așternut o liniște incandescentă și dureroasă.

— Ah, tată, cum ai putut să ne faci de râs în halul ăsta? a spart tăcerea Allan, luând un tacâm și cântărindu-l din ochi. Evident, e de tinichea. Nu te-am învățat noi ce și cum?

Asta a tăiat funia întinsă a tensiunii. Lumea a râs și domnul Baxter fost transportat la spital, unde a fost tratat pentru

ceea ce s-a dovedit a fi, în cele din urmă, un atac de cord veritabil și periculos. Între timp, Claire, am observat cu coada ochiului, a stat pe bordura unuia dintre bazinele cu apă minerală cu nămol ocru, bălăbănindu-și picioarele în zeama tulbure de culoarea mierii și uitându-se la soare, care de acum aproape că apusese în spatele munților. Vorbea cu soarele în șoaptă, spunându-i că îi pare foarte rău dacă l-am rănit sau i-am cauzat vreo durere. Am știut în acel moment că vom fi prieteni pe viață.

A CUMPĂRA NU ÎNSEAMNĂ A CREA

Câinii sunt deja moleșiți de căldură și zac la umbra Saab-ului. Aleargă după iepuri imaginari în vis, pentru că dau din labele din spate. Dag și cu mine, prăvăliți amândoi în comă de carbohidrați, nu suntem cu mult mai breji, însă avem o dispoziție de ascultare numai bună când Claire își începe povestea pentru ziua respectivă.

— Am o poveste din Texlahoma, zice Claire, spre bucuria noastră, pentru că Texlahoma e o lume fantastică creată de noi, în care plasăm o bună parte dintre poveștile pe care le spunem.

E un Oriunde mohorât, în care cetățenii sunt concediați încontinuu de la magazinul 7-Eleven local. Copiii se drogheză și exersează ultimele figuri de dans pe malul lacului și tot aici își imaginează că sunt adulți și se joacă de-a fraudarea firmelor de asigurări în vreme ce își inspectează pielea în căutare de eczeme provocate de apa din lac. Texlahomanii fură din magazine modeste parfumuri ieftine care imită mărci celebre și se împușcă unii pe alții la cina de Ziua Recunoștinței în fiecare an. Și cam singurul lucru bun care se întâmplă în acest ținut sunt banalele culturi de grâu, de care texlahomanii sunt, pe bună dreptate, mândri. Prin lege,

toți cetățenii au obligația să-și lipească pe mașină abțibilduri cu textul: „N-aveți fermieri, n-aveți mâncare". Viața se desfășoară plicticos aici, dar există și unele plăceri la îndemână: toți adulții păstrează în dulapuri mari cantități de lenjerie intimă sexi, ieftină, de culoarea focului. Au chiloței și prezervative vesele aduse cu racheta din Coreea – și spun „aduse cu racheta" pentru că Texlahoma e un asteroid care orbitează în jurul Pământului și unde e în permanență 1974, anul de după criza petrolului, anul din care salariul real din SUA nu a mai crescut niciodată. Atmosfera conține oxigen, pleavă de grâu și transmisiuni radio în A.M. Locul e simpatic, dacă vrei să-ți petreci o zi acolo, dar după aia nu mai știi cum să-ți iei tălpășița mai repede.

Bun, acum că știți ambianța, hai să ne cufundăm în povestea lui Claire.

— E o poveste despre un astronaut pe care-l cheamă Buck. Într-o după-amiază, Buck Astronautul a avut o problemă la naveta spațială și a trebuit să aterizeze în Texlahoma – în curtea familiei Monroe din suburbii. Buba e că mașinăria nu era programată să abordeze gravitația de pe Texlahoma. Oamenii de pe Pământ uitaseră să-i spună până și că Texlahoma există!

„Așa se întâmplă mereu, a spus doamna Monroe, în timp ce îl conducea pe Buck prin curte, pe lângă leagănul din spatele casei. Cei de la Cape Canaveral uită cu totul că trăim aici."

Fiind aproape miezul zilei, doamna Monroe i-a oferit lui Buck un prânz cald hrănitor, constând din cremă de cocoloașe dintr-o supă de ciuperci și rondele de porumb

la cutie. S-a bucurat să aibă companie. Cele trei fete ale ei erau la muncă și soțul la treierat.

După prânz, l-a invitat pe Buck în camera de zi, ca să se uite împreună la emisiunile-concurs de la televizor.

„În mod normal aș fi în garaj, făcând inventarul produselor de aloe – sunt reprezentantă de vânzări, știi –, dar afacerile nu prea se mișcă în ultima vreme.

Buck a dat din cap că înțelege.

„Te-ai gândit vreodată să te faci reprezentant de vânzări pentru aloe după ce te pensionezi din industria spațială?"

„Nu, doamnă, nu m-am gândit."

„Mai gândește-te. Nu trebuie decât să strângi un lanț de reprezentanți sub tine și, până să-ți dai seama, nu mai trebuie să muncești deloc – doar te relaxezi și iei caimacul la profit."

„Ce chestie!", s-a arătat Buck uimit și apoi a complimentat-o pe doamna Monroe cu privire la colecția de cutii de chibrituri adunate de prin diverse locuri, care stătea într-un uriaș pahar de coniac pe masa din camera de zi.

Dar deodată lucrurile au luat-o razna. Chiar sub ochii doamnei Monroe, Buck a început să se înverzească la față. Capul a început să ia o formă pătrată și să i se brăzdeze de vene, exact ca al lui Frankenstein. Buck s-a repezit la o mică oglindă pentru papagali, singura disponibilă de altfel, și și-a dat imediat seama ce s-a întâmplat: suferea de intoxicație spațială. O să arate ca un monstru și, nu peste mult timp, o să se cufunde într-un somn aproape permanent.

Doamna Monroe, pe de altă parte, s-a gândit imediat că poate crema de cocoloașe din supă de ciuperci fusese stricată și că, din cauza deficiențelor ei culinare, îi făcuse praf figura adorabilă de astronaut a lui Buck și, probabil, cariera viitoare. S-a oferit să îl ducă la clinica locală, dar Buck a declinat oferta.

„Poate că-i mai bine așa, a zis doamna Monroe, ținând cont că n-au decât vaccinuri pentru peritonită și un clește hidraulic pentru descarcerare."

„Arată-mi un loc unde pot să mă întind să dorm, atât. M-am pricopsit cu o intoxicație spațială și în câteva minute

o să mi se rupă filmul. Și se pare că nu vei avea încotro și o să mă îngrijești o vreme. Promite-mi că o să ai grijă de mine."

„Desigur", a răspuns doamna Monroe, dornică să scape de suspiciunea toxiinfecției alimentare, și l-a condus iute într-o cameră răcoroasă de la demisol cu pereții finisați pe jumătate și acoperiți cu lambriuri din imitație de PAL.

Mai erau acolo niște rafturi de cărți pe care tronau trofeele de la curling ale domnului Monroe și jucăriile celor trei fete: jucării de pluș cu personajele din *Snoopy*, păpuși Jem, cuptoare de jucărie din gama Easy Bake și romane polițiste cu puștoaica Nancy Drew. Patul în care urma să doarmă Buck era mititel, ca de copil, și acoperit cu niște cearșafuri rozalii și boțite, din material sintetic, care miroseau de parcă stătuseră ani de zile într-un magazin de caritate. Pe tăblia de la capul patului se vedeau rămășițe de abțibilduri scrijelite cu Holly Hobby, Veronica Lodge și Betty Cooper, care parcă fuseseră dezlipite cu inima îndoită. Se vedea cu ochiul liber că încăperea nu fusese folosită niciodată și căzuse în uitare, dar lui Buck nici că i-a păsat. Nu voia decât să se scufunde într-un somn adânc-adânc. Ceea ce a și făcut.

Acum, după cum vă puteți imagina, fetele Monroe au fost din cale-afară de încântate să aibă un astronaut/ monstru staționat pentru hibernare în camera lor de oaspeți. Una câte una, cele trei surori, Arleen, Darleen și Serena, au coborât să se uite la musafirul care dormea în vechiul lor pat, în mijlocul neorânduielii de relicve din copilăria lor. Doamna Monroe n-a vrut să le lase să tragă cu ochiul prea mult, fiind

---

Legiferarea nostalgiei: a forța niște oameni să-și amintească lucruri pe care, de fapt, nu le-am trăit: „Cum să fac parte din generația anilor '60, când nici măcar nu-mi amintesc ceva de atunci?"

Negarea lui „acum": a te convinge că singura perioadă de timp în care merită să trăiești e trecutul și că singura perioadă de timp care s-ar putea să fie iar interesantă e viitorul.

încă parțial convinsă de contribuția ei la boala lui Buck și le-a ușuit repejor. În fond, tot ce voia era ca Buck să se însănătoșească.

Până una-alta, viața lor s-a întors oarecum la normal. Darleen și Serena s-au dus la muncă, la raionul de parfumerie al magazinului cu-de-toate din cartier, afacerea cu produse de aloe a doamnei Monroe a prins și ea un pic de avânt, punând-o pe drumuri, și domnul Monroe ieșise la treierat. Acasă a rămas doar Arleen, fiica cea mare, care fusese concediată de curând de la magazinul 7-Eleven. Ea urma să aibă grijă de Buck.

„Să ai grijă să mănânce mult!", a strigat doamna Monroe din sedanul ei Bonneville albastru ruginit și a demarat cu scârțâituri de pe alee. Arleen i-a făcut cu mâna, după care s-a repezit în casă, țuști la baie, unde și-a periat părul blond, tuns à la la Farah Fawcett, și-a aplicat niște cosmeticale care s-o pună în valoare, apoi a dat buzna în bucătărie ca să încropească un prânz special pentru Buck, care, din cauza intoxicației spațiale, se trezea doar o dată pe zi, la amiază, și atunci doar pentru o jumătate de oră. A făcut cârnăciori în care a înfipt scobitori și pe care i-a accesorizat cu bucățele de brânză cheddar. A așezat frumos bunătățile pe un platou de o formă care aducea oarecum cu cea a logoului de la mall-ul din oraș, „C" de la Crestwood Mall, înclinat rău de tot înspre dreapta. „Cu fața spre viitor", așa a descris mall-ul ziarul local la inaugurare, cu câteva sute de ani înainte, când era tot 1974, din moment ce, așa cum am spus, în Texlahoma a fost întotdeauna anul 1974. Din cele mai vechi timpuri cunoscute. Mall-urile, de exemplu, o inovație de dată recentă pe Pământ, le ofereau de mii și mii de ani texlahomanilor pantofi de sport, bibelouri de alamă și felicitări-surpriză.

Arleen a gonit până la demisol cu platoul de mâncare, a tras un scaun lângă pat și s-a prefăcut că citește o carte. Când s-a trezit Buck, la o secundă după ora prânzului, primul lucru pe care l-a întrezărit a fost ea, citind, și i s-a părut că arată ideal. Cât despre Arleen, inima i-a suferit o ușoară

aritmie romantică, în ciuda aspectului de Frankenstein al lui Buck.

„Mi-e foame", i-a zis Buck lui Arleen.

La care ea a răspuns:

„N-ai vrea, te rog, să servești niște kebap cu brânză și cârnăciori? Chiar eu i-am făcut. Au avut cel mai mare succes la praznicul unchiului Clem anul trecut".

„Ce praznic?"

„A, da. I s-a răsturnat combina când a ieșit la strânsul recoltei și a rămas blocat înăuntru timp de două ore, așteptând să vină utilajele de descarcerare. Și-a scris testamentul cu sânge pe tavanul cabinei."

Din acel moment, între cei doi s-a înfiripat o relație la nivel de conversații și, nu peste mult timp, a înflorit dragostea, dar dragostea lor se lovea de un obstacol, pentru că Buck adormea întotdeauna la loc aproape imediat după ce se trezea, din cauza intoxicației spațiale. Asta o îndurera pe Arleen.

În cele din urmă, la un prânz, imediat ce s-a trezit, Buck i-a spus lui Arleen:

„Arleen, te iubesc foarte mult. Tu mă iubești?"

Și, bineînțeles, Arleen i-a răspuns că da, la care Buck i-a zis:

„Ai vrea să-ți asumi un mare risc și să mă ajuți? Am putea rămâne împreună pentru totdeauna și aș putea să te ajut să pleci din Texlahoma".

Pe Arleen au încântat-o ambele perspective și a acceptat, după care Buck i-a povestit ce trebuia să facă. Se pare că undele de radiații emise de o femeie îndrăgostită au exact frecvența potrivită ca să pornească motoarele rachetei și să o susțină să se ridice. Și, dacă Arleen ar vrea să vină cu el în navă, ar putea să plece împreună, iar Buck ar putea să-și ia remediul pentru intoxicația spațială de la baza de pe Lună.

„Mă ajuți, Arleen?"

„Sigur că da, Buck."

„Există doar un neajuns."

„Da?"

Arleen a înghețat.

„Vezi, după ce decolăm, pe navă nu va fi aer decât pentru o persoană și mă tem că va trebui să mori. Îmi pare rău. Dar, desigur, imediat ce ajungem pe Lună, aș avea acces la aparatele potrivite ca să te readuc la viață. Chiar nu-i nici o problemă din punctul ăsta de vedere."

Arleen s-a uitat cu ochi mari la Buck. Pe obraz i s-a prelins o lacrimă, care i-a picurat peste buză și apoi pe limbă, unde a lăsat un gust sărat, ca de urină.

„Îmi pare rău, Buck, dar nu pot face treaba asta", a spus, după care a adăugat că ar fi, probabil, cel mai bine pentru toți dacă nu l-ar mai îngriji.

Cu inima frântă, dar nu și surprins, Buck s-a adâncit din nou în somn, și Arleen a urcat la etaj.

Din fericire, Darleen, sora cea mai mică, a fost concediată chiar în ziua aia de la raionul de parfumerie și a putut să preia îngrijirea lui Buck, în vreme ce Arleen s-a angajat la o rotiserie și nu a mai rămas prin preajmă ca să-i arunce priviri melancolice.

Dar cum Buck și-a revenit repede după dezamăgirea cu Arleen, și Darleen avea prea mult timp liber la dispoziție, n-a fost decât o chestiune de minute, practic, până când dragostea a înmugurit din nou. Câteva zile mai târziu, Buck o ruga deja pe Darleen același lucru ca pe Arleeen:

„Vrei să mă ajuți, te rog? Te iubesc așa de mult".

Dar când pledoaria lui Buck a ajuns la partea când trebuia să moară, ca și sora ei, Darleen a înghețat.

„Îmi pare rău, Buck, dar nu pot face treaba asta", a spus, după care a adăugat că ar fi, probabil, cel mai bine pentru toți dacă nu l-ar mai îngriji.

Din nou cu inima frântă, dar, din nou, nu surprins, Buck s-a adâncit la loc în somn, și Darleen a urcat la etaj.

Inutil să mai spun că istoria s-a repetat a treia oară. Darleen s-a angajat la un restaurant de la margine de drum și Serena, mijlocia, a fost concediată de la raionul de parfumuri de la

Woolsworth's și, prin urmare, a primit sarcina să aibă grijă de Buck – care încetase să mai reprezinte noutatea de la demisol și devenise, în schimb, un fel de măr al discordiei, ceva cum ar fi, să zicem, câinele de la care se iau la harță copiii cum că e mereu rândul celuilalt să-l scoată pe afară. Și când Serena a apărut într-o zi cu prânzul, Buck n-a mai fost în stare să spună decât atât:

„Doamne, alta concediată? Tu și cu surorile tale nu puteți să țineți un serviciu?"

Asta chiar a scos-o din pepeni pe Serena.

„Nu-s decât niște slujbe mărunte. Eu învăț să pictez și cât de curând o să devin așa de bună, încât domnul Leo Castelli de la galeria de artă Leo Castelli din New York o să trimită o misiune de salvare să mă ia de pe asteroidul ăsta uitat de Dumnezeu. Ține, a zis ea, vârându-i sub nas o farfurie cu salată de țelină și morcovi, mănâncă tulpinile astea de țelină și taci din gură. După cum arăți, ai nevoie de fibre."

Ei bine, dacă lui Buck i se păruse că până atunci fusese îndrăgostit, acum și-a dat seama că episoadele anterioare n-au fost decât niște simple miraje și că Serena era într-adevăr Adevărata lui Dragoste. Și-a petrecut jumătățile de oră de trezie din următoarele săptămâni savurând momentele în care i-a povestit Serenei despre cum se vede cerul din spațiu și în care ea i-a vorbit despre cum ar fi să picteze planetele, dacă ar avea șansa să le vadă cum arată.

„Pot să îți arăt cerul și pot să te ajut și să pleci din Texlahoma – dacă vrei să vii cu mine, Serena, iubita mea."

El i-a descris planul de evadare și, când i-a explicat că Serena va trebui să moară, ea a zis pur și simplu:

„Înțeleg".

A doua zi la prânz, când s-a trezit Buck, Serena l-a ridicat din pat, l-a cărat afară din camera de la demisol, pe scări, unde picioarele lui au dărâmat mai multe tablouri de familie vechi de ani de zile.

„Nu te opri, a spus Buck. Mergi mai departe, nu mai avem timp."

Afară era o după-amiază cenușie și rece. Serena a traversat pajiștea îngălbenită de toamnă până la naveta spațială cu Buck în spate. Odată ajunși înăuntru, s-au așezat, au închis trapele și Buck și-a folosit ultimele rămășițe de energie ca să pornească motoarele și să o sărute pe Serena. După cum promisese Buck, undele de iubire din inima ei au accelerat motorul și nava a decolat, sus în cer, ieșind din câmpul gravitațional al Texlahomei. Și, înainte să leșine și apoi să moară din cauza lipsei de oxigen, Serena a apucat să vadă cum fața lui Buck năpârlește de pielea verzuie de Frankenstein, așa ca o șopârlă, și fâșiile de piele cad pe panoul de comandă, scoțându-l la iveală pe astronautul tânăr, vivace și îmbujorat de dedesubt, iar afară a văzut marmura sclipitoare, bleu pal, a Pământului pe fondul cerului negru pe care stelele îl stropiseră precum niște picături de lapte.

Între timp, dedesubt, pe Texlahoma, Arleen și Darleen s-au întors amândouă de la slujbele lor, de unde fuseseră amândouă concediate, taman la timp ca să vadă flacăra rachetei și pe sora lor dispărând în stratosferă într-o linie albă care se stingea în depărtare. S-au așezat pe leagănele din fundul curții, neputând să se întoarcă în casă, gândindu-se și uitându-se țintă la punctul în care urma motorului cu reacție devenise nimic, ascultând scârțâitul lanțurilor și vântul preriei.

„Îți dai seama, a spus Arleen, că toată povestea lui Buck, cum că poate să ne readucă la viață, a fost o mare gargară, nu?"

„Da, știam, a spus Darleen, dar asta nu schimbă faptul că sunt geloasă."

„Nu, nu schimbă nimic, așa-i?"

Și cele două surori au stat împreună în noapte, cu siluetele desenate pe fundalul Pământului luminiscent, luându-se la întrecere care se dă mai sus cu leagănul.

RE
CON
STRUC
ȚIE

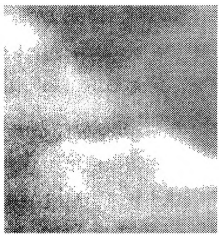

Claire și cu mine nu ne-am îndrăgostit niciodată, deși amândoi am încercat din răsputeri. Momentul ăsta e, probabil, la fel de bun ca oricare altul ca să vă povestesc ceva despre mine. Cu ce să încep? Ei bine... mă cheamă Andrew Palmer, am aproape treizeci de ani, studiez limbile străine (specialitatea mea e japoneza), provin dintr-o familie numeroasă (detalii suplimentare, mai târziu) și m-am născut cu un corp ectomorfic, numai piele și os. Totuși, inspirat fiind de un pasaj din jurnalul artistului pop Andy Warhol – pasaj în care își exprimă regretul că a aflat abia pe la cincizeci și ceva de ani că, dacă ar fi făcut mișcare, ar fi avut un corp (imaginați-vă să nu aveți un corp!), m-am ambalat tare de tot și m-am pus pe treabă. Am început un regim de exerciții necruțător care mi-a transformat toracele de canar într-un piept de porumbel. Prin urmare, acum am corp, deci o problemă mai puțin. Dar, așa cum am menționat, nu am fost îndrăgostit niciodată și asta chiar e o problemă. Ajung, în cele din urmă, să mă împrietenesc cu toată lumea și, vă spun cu mâna pe inimă, detest chestia asta. Vreau să mă îndrăgostesc. Sau cel puțin așa cred. Nu sunt sigur. Pare așa de... aiurea. Bine, bine, cel puțin recunosc că nu vreau sub nici un chip să trec prin viață de unul singur și, ca să ilustrez

acest fapt, o să vă spun o poveste secretă, o poveste pe care nu le-aș spune-o nici lui Dag și Claire astăzi și aici, la picnicul nostru din deșert. Vine cam așa:

A fost odată ca niciodată un tânăr pe care-l chema Edward și care locuia singur într-un mod plin de demnitate. Avea atât de multă demnitate, încât, când își pregătea cina solitară seara la șase și jumătate, avea întotdeauna grijă să o orneze cu două-trei frunze vesele de pătrunjel. Așa i se părea că arată pătrunjelul – vesel. Vesel și demn. După cina solitară, se îngrijea să spele vasele imediat și să le șteargă. Numai oamenilor singuratici nu le pasă cum arată mâncarea și că rămân vasele murdare, și Edward făcea o chestiune de onoare din faptul că, deși nu avea nevoie de oameni în viața lui, nu avea de gând să fie singuratic. Poate că n-avea el o viață din cale afară de distractivă, cum spuneam, dar măcar erau mai puțini oameni care să-l enerveze.

Apoi, într-o zi, Edward nu a mai șters vasele și a băut o bere în schimb. Așa, doar de distracție. Ca să se relaxeze. La scurt timp, pătrunjelul a dispărut de pe mâncare și și-a mai făcut apariția o bere, pentru care a găsit niște scuze mărunte – nu mai știu ce anume a invocat.

După o vreme, cina a devenit *zdrong*-ul singuratic al mâncării congelate pe tava cuptorului cu microunde, salutat de clinchetul scotch-ului cu gheață turnat într-un pahar înalt. Bietului Edward i se făcea din ce în ce mai lehamite să gătească și să mănânce singur și, în scurt timp, cina lui a devenit orice semipreparat bun de băgat la microunde câteva minute, pe care-l găsea la cel mai apropiat magazin Circle K – un burrito cu vită și fasole, să zicem, stropit din belșug cu lichior de vișine polonez, căruia îi prinsese gustul în timpul unei veri lungi, solemne și somnoroase pe care și-o petrecuse stând la tejgheaua posomorâtă și pustie a unei librării comuniste Enver Hodja.

Dar chiar și atunci, Edward a considerat că gătitul și mâncatul sunt un deranj prea mare, iar cina a ajuns un pahar de lapte amestecat cu ce găsea în coșul cu reduceri de la

Liquor Barn. A început să uite ce înseamnă să faci caca tare și își imagina că are diamante în ochi.

Bietul Edward. Viața lui părea să-și piardă *controlabilitatea.* De pildă, într-o seară, era la o petrecere în Canada, dar a doua zi dimineață s-a trezit în Statele Unite, la două ore de condus distanță, și nici măcar n-a fost în stare să-și aducă aminte când a plecat spre casă sau când a trecut granița.

Acum, iată ce gândea Edward: el credea că, în anumite privințe, era un tip foarte isteț. Studii avea și știa o groază de cuvinte. Era în stare să-ți spună că *veronica* e o bucată de năframă transparentă folosită la învelirea chipului lui Isus sau că un *cade* e un pui de animal abandonat de mama lui și crescut de oameni. Cuvinte, cuvinte, cuvinte!

Edward își imagina că folosește cuvintele ca să-și creeze propria lume secretă – o cameră magică și elegantă în care numai el putea locui, o cameră făcută după proporțiile cubului dublu, așa cum au fost definite de arhitectul britanic Adam. În această încăpere nu se putea intra decât pe niște uși vopsite în culori închise, capitonate cu piele și păr de cal, care înăbușeau ciocăniturile oricui ar fi încercat să intre și disturbe concentrarea lui Edward.

În această cameră a petrecut zece ani. Porțiuni mari din pereții zugrăviți în culoarea de safir a piscinelor adânci, adânci de tot, erau ocupate de rafturi de stejar înțesate de cărți; altele erau acoperite de hărți înrămate. Covoare orientale de un albastru imperial se suprapuneau pe toată podeaua, ninse de firele de păr de culoarea fildeșului lăsate în urmă de

---

Bambificare: conversie mentală a unor ființe vii, în carne și oase, în personaje de desene animate având atitudini și principii morale burghezo-iudeo-creștine.

Ciumă pentru o glumă (hiperkarma): convingere adânc înrădăcinată conform căreia pedeapsa este, cumva, întotdeauna mai serioasă decât delictul; vezi găurile din ozon în raport cu aruncarea ilegală de deșeuri.

Ludwig, spanielul loial și demn de încredere care îl urma pe Edward peste tot. Ludwig îi asculta cu devotament toate micile observații picante asupra vieții, pe care se trezea nu o dată că le face în timp ce stătea la birou, în cea mai mare parte a zilei. Tot la același birou obișnuia Edward să citească și să tragă din pipa din tigvă, privind în depărtare pe fereastră, la un peisaj care era întotdeauna cel al unei după-amiezi ploioase de toamnă din Scoția.

Firește, în camera magică nu aveau acces vizitatori și numai o anume doamnă York avea voie să-i ducă înăuntru rațiile – o bunică cu coc și pulover împletit, întruchiparea tuturor mamaielor, care îi livra lui Edward porția zilnică de lichior de vișine (ce altceva?) sau, pe măsură ce se târa timpul, o sticlă de un litru de Jack Daniels și un pahar de lapte.

Da, camera lui Edward era sofisticată, uneori atât de sofisticată, încât nici nu putea să existe altfel decât în alb-negru, amintind de o comedie de maniere din trecut. Este că-i elegant?

Deci, ce s-a întâmplat?

Într-o zi, Edward s-a suit pe scara cu rotile ca să ia o carte mai veche pe care voia să o recitească, în încercarea de a-și scoate din cap grija că doamna York întârziase cu băutura de zi cu zi. Dar când a coborât de pe scară și a pus piciorul jos, a călcat direct într-o movilită de murdărie făcută de Ludwig și s-a enervat foarte, foarte tare. S-a îndreptat spre șezlongul satinat în spatele căruia moțăia Ludwig și a țipat la el:

— Ludwig, să-ți fie rușine...

Dar n-a mai apucat să continue, pentru că Ludwig s-a transformat ca prin farmec și, credeți-mă, total pe neașteptate, din puișorul năzdrăvan și afectuos, cu un moț de codiță neastâmpărată și zglobie, într-un rottweiler lucios ca o sepie și cu gingii negre, care a sărit la beregata lui Edward. A ratat jugulara la un fir de păr, datorită reculului de ultim moment, alimentat de groază, al lui Edward. Noul Ludwig-*cum*-Cerberus s-a repezit apoi la picioare cu niște colți plini de

spume și cu urletul acela din măruntaie, disperat și răscolitor de dureros, pe care-l scot câinii când îi lovește un camion pe autostradă.

Edward a sărit ca un epileptic pe scară și a țipat după doamna York, pe care soarta a făcut s-o vadă chiar în clipa aceea pe geam. Doamna purta o perucă blondă și un halat de baie din prosop și tocmai sărea în mașinuța sport a unui jucător profesionist de tenis, abandonându-l pe Edward pentru totdeauna. Arăta de milioane – luminată teatral sub un cer nou și necruțător, care era pârjolit și lipsit de ozon, cu siguranță fără nici o legătură cu cerul de toamnă din Scoția.

Da.

Bietul Edward.

Era prins în cursă în cameră. Nu putea să se deplaseze decât de-a lungul rafturilor, cocoțat în vârful scării pe rotile. Viața în camera lui altădată fermecată devenise crâncenă de-a dreptul. N-avea cum să ajungă la termostat și aerul a devenit înăbușitor, fetid și calcuttan. Și desigur, odată doamna York plecată, duse au fost și cocktailurile care ar fi reușit să facă situația suportabilă.

Între timp, s-au trezit la viață miriapodele și urechelnițele adormite de mult în spatele volumelor neglijate de pe rafturile de sus – deranjate de Edward, care înșfăca feroce cărți ca să le arunce în Ludwig, în încercarea de a-i domoli monstrului șarjele continue asupra degetelor lui de la picioare, tremurânde și învinețite de efort. Insectele cu pricina i se târau pe mâini. Cărțile azvârlite în Ludwig aterizau cu nepăsare în spatele bestiei, având ca rezultat o burniță tremurândă și colorată de insecte presărate pe covoare, pe care Ludwig le lipăia cu limba lui lungă și roz.

Edward era într-o situație îngrozitoare.

Nu avea decât o opțiune, firește, și aceea era să iasă din cameră. Astfel, stârnind urletele furioase ale lui Ludwig, care l-a atacat din celălalt colț al încăperii, încercând să-l oprească, Edward a deschis ușile masive de stejar cu sufletul la gură, cu limba galvanizată de gustul metalic al adrenalinei și, înnebunit,

dar trist, a părăsit camera, cândva fermecată, pentru prima oară după ceea ce i s-a părut lui o veșnicie.

Veșnicia durase de fapt cam zece ani, iar priveliștea care l-a întâmpinat afară l-a lăsat mut de uimire. În toată perioada în care se autosechestrase, făcând observații picante în cămăruța lui, restul umanității fusese ocupată să construiască altceva – un oraș enorm, ridicat nu din cuvinte, ci din relații. Un New York nesfârșit și sclipitor, conturat din rujuri, ghiulele de tun, torturi de nuntă și suporturi de carton pentru cămăși; un oraș construit din oțel, butaforie și cărți de joc; o lume urâtă/frumoasă acoperită cu grafit, și țurțuri, și tufe de *bougainvillea*. Bulevardele nu urmau nici o schemă, erau aiandala și fără sens.

Peste tot erau mine antipersonal improvizate din curse de șoareci, trifide și găuri negre. Și totuși, în ciuda nebuniei hipnotizante a orașului, Edward a observat că numeroșii săi locuitori mergeau de colo-colo în largul lor, fără să le pese că după oricare colț putea să pândească un clovn care să arunce în ei cu bezele, un terorist de la *Brigada Rosa* gata să te ologească sau un sărut de la frumoasa vedetă de film Sophia Loren. Și era imposibil să te orientezi pe acolo. Iar, când l-a întrebat pe un localnic de unde putea să cumpere o hartă, acesta s-a holbat la Edward ca la un nebun, după care a fugit urlând cât îl ținea gura.

Astfel Edward a trebuit să recunoască în sinea lui că se simte ca un țărănoi pierdut în Marele Oraș. Și-a dat seama că trebuia să învețe mersul treburilor, recuperând handicapul celor zece ani de absență, și o astfel de perspectivă i se părea descurajantă. Dar apoi, întocmai ca țăranii care se jură să reușească într-un oraș nou pentru că știu că pot s-o ia de la capăt, așa s-a jurat și Edward.

Și a făcut legământ că, de îndată ce o să-și croiască un drum în lumea aia (fără să se oprească în nenumăratele ei

---

Senzaționalism: fascinație pentru situații extreme.

fântâni de miresme incandescente și fără să fie mutilat de găinușele furioase și gălăgioase din desene animate care erau ușuite pe străzile orașului), o să construiască cel mai înalt turn din lume. Acest turn argintiu ar servi drept far pentru toți călătorii care, ca și el însuși, o să ajungă în oraș mai spre sfârșitul vieții. Și în vârful turnului, pe acoperiș, ar fi o terasă. Pe această terasă, Edward știa clar ce avea să facă: ar servi cocktailuri cu suc de roșii și felioare de lămâie, ar cânta jazz la un pian acoperit cu o placă de zinc și cu fotografii ale unor staruri pop uitate și ar instala undeva mai departe, înspre toalete, un chioșc roz în care să vândă, printre alte lucruri, hărți.

INTRAȚI ÎN HIPERSPAȚIU

— Andy!

Dag mă împunge cu un os de pui plin de grăsime, aducându-mă cu picioarele pe pământ, în realitatea picnicului.

— Nu mai fi așa de tăcut. E rândul tău să spui o poveste și te rog să-mi faci o plăcere, drăguță: bagă și tu o porție de vedete.

— Haide, fă-ne să râdem, dragule, adaugă Claire. Ești așa de morocănos azi.

Starea mea s-ar defini prin toropeală: stau pe macadamul sfărâmicios, bolnav de vărsat de vânt și lepros de la colțul dintre bulevardele Cottonwood și Sapphire, gândindu-mi poveștile pentru mine însumi și fărâmițând frunzulițe usturătoare de pelin între degete.

— Păi, fratele meu, Tyler, s-a suit o dată în același lift cu David Bowie.

— Și câte etaje a mers cu el?

— Nu știu. Tot ce țin minte e că habar n-a avut ce să-i spună. Prin urmare, nu i-a spus nimic.

— Am descoperit, zice Claire, că atunci când nu ai despre ce să vorbești cu o vedetă, merge întotdeauna să le spui: „O, domnule Vedetă! Am absolut toate albumele dumneavoastră!" – chiar dacă nu sunt cântăreți.

— Ia uite, zice Dag întorcând capul, sunt oameni care chiar vin cu mașina până aici.

Un Buick negru sedan plin de tineri turiști japonezi – o raritate în valea noastră vizitată mai mult de canadieni și de vest-germani – plutește în jos pe deal. E primul vehicul pe care îl vedem de când am început picnicul.

— Probabil că au ratat rampa înspre Verbenia Street, spune Dag. Fac pariu pe ce vreți că încearcă să găsească dinozaurii turnați în ciment de lângă parcarea pentru camioane de la Cabazon.

— Andy, tu vorbești japoneza. Du-te să-i întrebi ce vor, se bagă Claire.

— Asta mi se pare un pic prezumțios. Lasă-i mai întâi să se oprească și să întrebe ei pe unde s-o ia.

Ceea ce, bineînțeles, s-a întâmplat imediat. Mă ridic și mă duc să îi întreb ce vor – la geamul pe care-l lăsaseră în jos printr-o apăsare de buton. În mașină erau două perechi, cam de vârsta mea, îmbrăcate imaculat (s-ar putea spune chiar *steril,* de parcă intrau într-o zonă contaminată) în haine lejere de vară și afișând zâmbetul acela rezervat, de genul „nu mă omorî, te rog", pe care au început să-l adopte turiștii japonezi în America acum câțiva ani. Expresiile lor m-au pus cât ai clipi în defensivă. M-a înfuriat prezumția lor cu privire la violența mea. Dumnezeu știe ce-or fi crezut despre cvintetul nostru pestriț și despre mașina noastră cu număr de Oklahoma înconjurată de resturi de mâncare și farfurii răzlețe. O reclamă la blue jeans originali transpusă în viața reală, poate.

Le vorbesc în engleză (de ce să le stric fantezia cu deșertul american?) și în suita agitată de semne făcute cu mâna și de *luați-o pe acolo, apoi pe dincolo* care a urmat, descopăr că japonezii chiar vor să se ducă să vadă dinozaurii. La scurt timp după ce pun cap la cap indicațiile dispar într-un puf de praf și de pietre de pe marginea drumului, din care apare, la geamul din spate al mașinii, un aparat foto. Aparatul e

ținut cu o mână și un deget apasă pe el, *clic*, și ne face o poză, moment în care Dag strigă:

— Uite! Un aparat! Suge-ți obrajii, repede. Bagă fața aia a ta de cap de mort!

Și, după ce mașina iese din câmpul nostru vizual, Dag sare la mine:

— Și mă rog, dacă-mi dai voie să te întreb, de ce ai făcut pe popa-prostu'?

— Andrew! Tu vorbești japoneza așa de bine, adaugă Claire. Le-ai fi făcut o plăcere imensă.

— Nu era cazul, îi răspund, amintindu-mi ce frustrat mă simțeam când locuiam în Japonia și oamenii încercau să mi se adreseze în engleză. Dar asta mi-a amintit de o poveste pentru azi.

— Binevoiește, rogu-te.

Și astfel, în timp ce prietenii mei lucioși de la untul de nucă de cocos se întind pe spate ca să absoarbă căldura soarelui, spun povestea.

— Acum câțiva ani lucram în Japonia la o revistă pentru puștoaicele MTV-iste – printr-un program de schimb de joburi al universității, care a durat o jumate de an – când, într-o bună zi, mi s-a întâmplat un lucru ciudat.

— Stai, mă întrerupe Dag. E o poveste adevărată?

— Da.

— Bine.

Minimologie: sistem filozofic prin care o persoană se resemnează cu diminuarea așteptărilor ei față de bogăția materială: „Am renunțat să-mi doresc să mă umplu de bani sau să ajung mare mahăr. Vreau doar să-mi găsesc fericirea și, poate, să deschid o cafenea micuță la o margine de drum în Idaho".

Substituire a statutului: utilizarea unui obiect cu distincție intelectuală sau foarte la modă ca substitut pentru un obiect scump: „Brian, ți-ai lăsat romanul lui Camus în BMW-ul fratelui tău!"

— Era într-o vineri dimineață și eu, ca un fotodocumentarist străin plin de simțul datoriei, vorbeam la telefon cu Londra. Aveam un termen-limită să fac rost de niște poze de la managerii trupei Depeche Mode, care erau la Londra pentru nu-știu-ce petrecere house. La celălalt capăt al firului, o euro-gaiță îngrozitoare. Mi se lipise urechea de receptor și mi-o astupasem cu mâna liberă pe cealaltă, încercând să blochez zumzetul din birou – care era un fel de cazinou nebun, populat de colegi desprinși din *Ziggy Stardust*, unde toată lumea era superexcitată de la cafelele de zece dolari cumpărate de la magazinul de peste drum.

Țin minte și la ce mă gândeam atunci – și nu era serviciul. Mă gândeam că toate orașele au mirosul lor specific, numai al lor. Ideea îmi venise de la mirosul străzilor din Tokyo, de supă de tăiței *udon* și, discret, de canalizare, ciocolată și gaze de eșapament. Și m-am gândit la mirosul din Milano – scorțișoară și motorină și trandafiri; și la cel din Vancouver – friptură de porc chinezească și apă de mare și cedru. Mi-era dor de casă și încercam să-mi amintesc cum miroase Portlandul a copaci, a rugină și licheni, când frenezia din birou a început să se liniștească simțitor.

În sală a intrat un bătrân micuț, îmbrăcat într-un costum negru de la Balmain. Avea pielea zbârcită ca un măr scofâlcit, numai că era închisă, de culoarea turbei, și lucioasă ca o mănușă de baseball veche sau ca mumia descoperită în mlaștinile din Danemarca. Purta o șapcă de baseball și sporovăia cu șefii mei.

Domnișoara Ueno, coordonatoarea super-mega-cool a paginilor de modă, care stătea la biroul de lângă mine (coafură ca a lui Olive Oyl din desenele cu Popeye, cămașă de gondolier venețian, șalvari și cizmulițe Viva Las Vegas) a devenit brusc agitată, ca un copil care se trezește cu un unchi cât un urs, beat și binedispus, la ușa de la intrare într-o noapte de iarnă viforoasă. Am întrebat-o cine e tipul și mi-a spus că e domnul Takamichi, marele *kacho*, mărețul Poobah al companiei, un americanofil recunoscut pentru că se dă

rotund cu scorurile lui de la golf în bordelurile din Paris și pentru că tropăie prin cazinourile din Tasmania cu câte o blondă din L.A. la fiecare braț.

Domnișoara Ueno arăta stresată de-a binelea. Am întrebat-o ce are și mi-a spus că nu e stresată, ci furioasă. Furioasă pentru că, indiferent cât de mult muncea, era oarecum țintuită la micul ei birou pe vecie. La ei, echivalentul boxelor pentru viței puși la îngrășat e un ciorchine de birouri înghesuite.

„Dar nu numai pentru că sunt femeie, mi-a zis, ci și pentru că sunt japoneză. De fapt, mai ales pentru că sunt japoneză. Nu duc lipsă de ambiție. În orice altă țară aș putea să avansez, dar aici nu fac decât să stau pe loc. Îmi ucid propria ambiție."

A adăugat că apariția domnului Takamichi nu făcea decât să-i accentueze situația. Lipsa de speranță.

În momentul acela, domnul Takamichi s-a îndreptat spre biroul meu. Am simțit într-o clipă ce urma să se întâmple. În Japonia capeți o fobie la a ieși în evidență în vreun fel din mijlocul mulțimii. E aproape cel mai îngrozitor lucru pe care ți-l poate face cineva acolo.

„Tu trebuie să fii Andrew, mi-a spus, strângându-mi ambele mâini ca un dealer de la Ford. Haide la etaj. O să bem ceva. O să vorbim."

Am simțit-o lângă mine pe domnișoara Ueno arzând ca un foc de artificii plin de resentimente, așa că am prezentat-o, dar reacția domnului Takamichi a fost inofensivă. Un mormăit. Bieții japonezi. Biata domnișoară Ueno. Avea dreptate – sunt prinși în cursă, oriunde s-ar afla, înghețați în timp pe scara asta socială, oribilă și plictisitoare.

În drum spre lift, am simțit cum toată lumea din birou mă străpunge cu săgeți de invidie. Era așa o scenă jenantă... Mi-i imaginam pe toți gândind despre mine ceva de genul „Cine se crede ăsta?" M-am simțit necinstit, ca și cum contam doar pe faptul că sunt străin. Am simțit că sunt excomunicat din *shin jin rui* – așa le spun ziarele japoneze puștanilor de

douăzeci și ceva de ani care lucrează prin birouri, „noile ființe umane". E greu de explicat. Avem și noi aici aceeași categorie. E la fel de numeroasă, dar nu are un nume – o generație „X", să zicem – și se ascunde în mod intenționat. Aici ai mai mult spațiu în care să te ascunzi, în care să ți se piardă urma, spațiu pe care să-l folosești drept camuflaj. În Japonia nu ai voie să dispari.

Dar să nu divagăm.

Am urcat cu liftul la un etaj pentru care aveai nevoie de o cheie specială ca să intri. Domnul Takamichi a jucat pe drum un rol de nenea duru', cam ca o versiune de desene animate a americanului tipic, înțelegi, care vorbește despre fotbal și chestii, dar imediat ce am ajuns la ultimul etaj s-a transformat pe nevăzute în japonez. S-a închis pur și simplu, de parcă apăsasem pe un întrerupător. Am început să-mi fac griji că o să trebuiască să suport trei ore de conversație despre vreme.

Am mers pe un hol acoperit cu un covor gros, într-o liniște mormântală, trecând pe lângă picturi impresioniste și aranjamente florale așezate în vaze în stil victorian. Când s-a terminat culoarul ăsta, am intrat în partea japoneză. Am avut senzația că intru în hiperspațiu, moment în care domnul Takamichi mi-a arătat un halat de bumbac bleumarin, în care să mă schimb, ceea ce am și făcut.

În camera japoneză principală erau un altar *toko no ma* cu crizanteme, un pergament și un evantai de aur. În mijlocul încăperii era o măsuță joasă, neagră, înconjurată de perne de culoarea teracotei. Pe masă erau doi crapi de onix și un serviciu de ceai.

Singurul artifact de acolo care-ți deranja privirea era un mic seif așezat într-un colț – nici măcar un seif de calitate, țineți cont, ci un model ieftin, de care te-ai fi putut aștepta să găsești în camera din spate a unui magazin de încălțăminte din Lincoln, Nebraska, imediat după al Doilea Război Mondial. Arăta de două parale și contrasta grosolan cu restul încăperii.

Domnul Takamichi m-a invitat să mă așez la masă, unde am și băut niște ceai verde japonez sărat.

Bineînțeles, mă întrebam ce urmărea de fapt aducându-mă în camera lui. Mi-a vorbit cu amabilitate... că dacă-mi place slujba... ce părere am despre Japonia... povești despre copiii lui, chestii drăguțe și plictisitoare. Și mi-a povestit tot felul de întâmplări din anii '50, când a fost corespondent la New York pentru trustul de presă Asahi... cum i-a întâlnit el pe Diana Vreeland, și Truman Capote, și Judy Holiday. După vreo jumătate de oră am trecut la sake cald, care ne-a fost adus la o bătaie din palme a domnului Takamichi de o servitoare pitică, îmbrăcată într-un kimono maro șters, cam de culoarea hârtiei de ambalaj.

După ce a plecat servitoarea, a urmat o pauză. Atunci m-a întrebat care cred că e cel mai valoros lucru pe care îl am.

Da, cel mai valoros lucru. Încearcă numai și explică-i conceptul minimalismului studențesc unui magnat al presei octogenar și japonez. Nu-i deloc simplu. Ce lucru ai putea avea tu care să fie de oarecare valoare? Un Volkswagen broscuță rablagit? O combină stereo? Mai bine muream decât să recunosc că cel mai de preț lucru al meu e colecția destul de mare de discuri duble cu versiuni remixate de muzică industrială germană, depozitată, ca să fie jena și mai mare, sub o cutie de ornamente de pom de Crăciun într-o pivniță din Portland, Oregon. Așa că i-am spus, cu destulă sinceritate (și, după cum mi-am dat seama mai târziu, cu un efect reconfortant) că nu dețin nici un lucru de valoare.

El a schimbat subiectul și mi-a vorbit despre necesitatea ca averea să fie transportabilă, să poate fi convertită în picturi, în pietre și metale prețioase și așa mai departe (trecuse prin ambele războaie și prin marea criză economică și știa ce spune), dar se pare că am apăsat pe butonul potrivit, c-am spus ce trebuia, că am trecut vreun test, pentru că avea un ton mulțumit. Apoi, să fi fost vreo zece minute mai târziu, a bătut iar din palme și servitoarea pitică în kimono maro și nefoșnitor a reapărut. El i-a lătrat un ordin, la care ea s-a

dus până în colț și a tras seiful mic și ieftin pe rotile pe podeaua acoperită cu tatami, până în fața domnului Takamichi, care stătea pe perne cu picioarele încrucișate.

Cu un aer ezitant, dar relaxat, a format combinația de cifre de pe rotiță, clic, a tras o bară și s-a deschis ușița, dând la iveală nu știu ce, pentru că n-am văzut.

A băgat mâna în seif și a scos ceva ce, de la distanță, mi s-a părut a fi o fotografie, o poză alb-negru din anii '50, ca instantaneele care se iau la locul crimei. S-a uitat la poza misterioasă și a tras un oftat, apoi a întors-o cu fața și mi-a înmânat-o cu un pufăit scurt care însemna „ăsta e lucrul cel mai de preț pe care-l am". Trebuie să recunosc, am fost șocat de ce am văzut.

Era o fotografie cu Marilyn Monroe care se suia într-un taxi Checker, ridicându-și rochia, fără lenjerie pe dedesubt, și îi trimitea o bezea fotografului, de presupus a fi domnul Takamichi pe vremea când era corespondent de presă. Era o imagine sexuală frontală, fără perdea (ia nu vă mai gândiți la porcării – era neagră ca asul de pică, dacă vreți să știți) și foarte provocatoare. Uitându-mă la ea, i-am spus domnului Takamichi – care aștepta reacția mea cu o figură lipsită de expresie – „Da, bine" sau o tâmpenie asemănătoare, dar în sinea mea înghețasem de uimire că poza aia, în esență doar un instantaneu îndoielnic de tip paparazzi și, ca atare, nepublicabilă, era bunul lui cel mai de preț.

Și atunci am avut o reacție necontrolată. Mi-a năvălit sângele în urechi, inima a început să-mi bubuie, m-a trecut un val de transpirație și mi s-au înfipt în creier cuvintele lui Rilke, poetul – ideea lui că toți ne naștem cu o scrisoare înlăuntrul nostru și că, numai dacă nu renunțăm la crezurile noastre, s-ar putea să avem voie să o citim înainte de a muri. Sângele clocotitor din urechi mi-a spus că domnul Takamichi confundase, nu se știe cum, fotografia din seif cu scrisoarea din sinea lui și că eu, unul, eram în pericol să fac o greșeală asemănătoare.

I-am zâmbit amabil, cel puțin așa sper, dar eram deja cu mâna după pantaloni, inventând scuze orbește, înșfăcând scuze. Am alergat până la lift, încheindu-mă la cămașă și făcând plecăciuni. L-am lăsat mască pe domnul Takamichi, care se târâia după mine cu icnituri de moșneag. Poate că și-a imaginat c-o să fiu încântat de poza lui, sau că o să-i fac vreun compliment, sau o să fiu excitat de-a dreptul, dar nu cred că se așteptase să fiu nepoliticos. Bietul om.

Dar ce-i făcut e bun făcut. N-are de ce să-mi fie rușine de impulsul meu. Gâfâind ca pe patul de moarte, de parcă tocmai vandalizasem o casă, am fugit în goană din clădire, fără să-mi iau lucrurile măcar – cum ai făcut și tu, Dag –, și în seara aia am împachetat. A doua zi, în avion, m-am gândit în continuare la Rilke:

> *Doar individul în parte, care e solitar si care e expus profundelor legi ca un lucru, dacă pornește spre dimineața care începe sau dacă se uită afară spre seara care e plină de evenimente, și dacă simte ce se întâmplă acolo, atunci este eliberat de orice, ca un mort, deși stă în miezul vieții*[1].

Două zile mai târziu eram în Oregon, înapoi în lumea nouă, respirând un aer mai puțin aglomerat, dar chiar și atunci am știut că lumea conține prea multă istorie pentru mine. Că am nevoie de mai puțin în viață. De mai puțin trecut.

Așa că am venit aici, să respir praf și să mă plimb cu câinii – să mă uit la o stâncă sau la un cactus și știu că sunt prima persoană care vede stânca sau cactusul respectiv. Și să încerc să citesc scrisoarea din mine.

---

1 Rainer Maria Rilke, *Scrisori către un tânăr poet/Briefe an einen jungen Dichter*, traducere de Ulvine și Ioan Alexandru, România Press-Verlag, București, 2007, p. 60. (N. tr.)

31 DECEMBRIE 1999

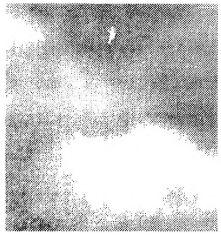

Ca să se știe, exact cum mi s-a întâmplat și mie, nici Dag și Claire nu s-au îndrăgostit niciodată. Bănuiesc că ar fi prea simplu. În schimb, au devenit prieteni la cataramă și trebuie să spun că, cel puțin, faptul că suntem toți prieteni ne face viața cu mult mai ușoară. A fost un weekend, acum vreo opt luni, când ne-am trezit peste noi cu un cârd de Baxteri de la Los Angeles, îmbrăcați în culori fosforescente și garnisiți cu clape, și buzunărașe, și fermoare, ca-ntr-un clipuleț de muzică rock pentru puștani, ca să ne descoasă pe mine și pe Dag despre relația noastră cu Claire. Țin minte că fratele ei Allan, băiatul gen frăție studențească, mi-a spus în bucătărie, în timp ce Claire și ceilalți stăteau lângă focul pe care îl făcusem, că exact în timp ce stăteam de vorbă, altă progenitură Baxter era în bungaloul lui Claire căutând prin cearșafuri fire de păr străine. Ce familie oribilă, băgăreață și conformistă, în ciuda faptului că se credeau toți superconectați. Nu-i de mirare că biata Claire n-a mai știut cum să scape de ei.

— Haide, băbuțo, și-a impus Allan punctul de vedere, băieții nu pot fi prieteni cu fetele, și cu asta, basta.

Pomenesc de toate astea doar pentru că, în timp ce eu îmi spuneam povestea japoneză, Claire îl masa pe gât pe Dag, și gestul ei era absolut platonic. Și la sfârșitul poveștii mele, Claire a bătut din palme, i-a spus lui Dag că e rândul lui să spună o poveste, după care a venit, s-a așezat în fața mea și m-a rugat să o masez pe gât. La fel de platonic. Simplu ca bună ziua.

— Am o poveste despre sfârșitul lumii, zice Dag, dând peste cap ultima înghițitură de ceai cu gheață.

Cuburile de gheață se topiseră de mult. El își scoate cămașa, dându-și la iveală pieptul ca un țambal, își aprinde o țigară cu filtru și își drege vocea într-un fel care-i trădează nervozitatea.

Sfârșitul lumii apare ca motiv recurent în povestirile lui Dag, niște relatări escatologice în care simți pe pielea ta cum e să cadă Bomba peste tine, detaliate cu afecțiune și spuse cu o voce tenebroasă. Și acum, fără altă introducere, începe:

— Imaginează-ți că stai la coadă într-un supermarket, să zicem, Vons-ul de la colțul dintre Sunset și Tahquitz – dar, teoretic, poate fi orice supermarket, de oriunde –, și ai draci pe tine pentru că în mașină, în drum spre magazin, te-ai certat cu cel mai bun prieten al tău. V-ați luat de la un semn de circulație pe care scria „căprioare pe următoarele două mile", la care tu ai zis:

„Hai, pe bune, ăștia chiar se așteaptă să credem că mai există căprioare?"

Asta l-a făcut pe prietenul cu pricina, care stătea pe locul mortului, scotocind printre casete, să-și chircească degetele de la picioare prin tenișii și tu-ți dai seama că ai zis ceva ce a atins o coardă sensibilă și ți se pare haios, așa că împingi lucrurile și mai departe:

„Că veni vorba, zici, nici păsări nu mai vezi așa de multe ca pe vremuri. Chiar, știi ce-am auzit de curând? Că în Caraibe n-a mai rămas nici o scoică, pentru că le-au luat turiștii pe toate. Chiar așa, ție nu ți s-a întâmplat niciodată să-ți spui, când te întorci cu avionul din Europa și ești la opt mii de

metri deasupra Groenlandei, că e o chestie, cum să zic, absolut pe dos, să cumperi aparate foto, și whisky, și țigări în timp ce zbori prin cer?"

Atunci prietenul tău explodează, îți spune că nu meriți să-și bată gura cu tine și apoi te întreabă:

„De ce naiba ești așa de negativist tot timpul? Chiar trebuie să vezi ceva deprimant în toate cele?"

La care tu ripostezi:

„Negativist? *Moi?* Cred c-ar fi mai bine zis « realist ». Adică vrei să-mi spui că putem să mergem de-aici până-n L.A. și să vedem poate chiar zece mii de mile pătrate de mall-uri, și tu n-ai avea nici mică, mică de tot, bănuială că ceva, pe undeva, a mers foarte, foarte aiurea?"

Evident, cearta nu duce nicăieri. Așa se întâmplă mereu cu astfel de discuții în contradictoriu, în care se prea poate să fii acuzat că ești demodat de negativist. Rezultatul palpabil e că stai singur la coadă la casa numărul trei de la supermarketul Vons, cu ceva dulce și cărbuni pentru grătarul de diseară, cu stomacul pungă și perforat de acizi de oftică, în timp ce prietenul tău cel mai bun stă afară, în mașină, evitându-te înadins și ascultând cu un aer morocănos jazz la radioul din Cathedral City care emite în A.M. muzică de patinoar în toată valea.

Dar o parte din tine e, de asemenea, fascinată de ce are în cărucior bărbatul obez după orice standarde care așteaptă la rând în fața ta.

Mamă, ăsta are câte ceva din toate acolo! Cola dietetică la sticle de plastic magnum, cremă de zahăr ars de făcut la microunde, plus caserolele în care să o pui (zece minute de confort, zece milioane de ani în groapa de gunoi municipală din Riverside County) și nenumărate galoane de sos pentru spaghete... și se miră de ce toată familia e groaznic de constipată. Ia stai, chestia aia de sub bărbie nu-i cumva o gușă de la tiroidă? „Doamne, ce s-a mai ieftinit laptele în ultima vreme", îți spui, când îți sare în ochi eticheta de pe una dintre sticlele din cărucior. Pe la nări îți vine mirosul dulce de vișine al suportului pentru gumele de mestecat și cel al revistelor necitite, ieftin și ademenitor.

Dar, deodată, cade curentul.

Becurile se aprind, revin la normal, pâlpâie, apoi mor. Urmează niște muzichie de fundal, după care un zumzet din ce în ce mai puternic de întrebări și comentarii, asemănător celui dintr-un cinematograf, când sare filmul de pe rolă. Deja oamenii se îndreaptă spre culoarul șapte ca să ia lumânări.

La ieșire, o clientă mai în vârstă încearcă țâfnoasă să-și împingă cărucior prin ușile electrice care refuză să se deschidă. Cineva din personalul magazinului încearcă să îi explice că s-a oprit curentul. Pe cealaltă ușă, proptită deschisă cu ajutorul unui cărucior, îl vezi intrând pe prietenul tău.

„A murit radioul", te anunță el, „și ia uite" – prin vitrinele din față se văd nenumărate dâre de aburi dinspre baza Marinei nr. 29 Palms din capătul văii – „se întâmplă ceva grav de tot".

Atunci încep sirenele, cel mai groaznic zgomot din lume, sunetul de care ți-a fost frică toată viața – bocitor, intens,

---

Supraviețuită: tendință de a te vizualiza bucurându-te că ești ultimul om rămas pe Pământ. „M-aș sui într-un elicopter și aș arunca de acolo cuptoare cu microunde pe fast-food-urile Taco Bell."

Umbră platonică: prietenie nonsexuală cu o persoană de sex opus.

tremurat și ireal, contopind până la confuzie timpul și spațiul așa cum amalgamează un fost fumător timpul și spațiul noaptea, când visează îngrozit că s-a surprins fumând. Doar că în situația noastră, fostul fumător se trezește și descoperă că are o țigară aprinsă în mână: groaza n-are limite.

La un megafon se aude managerul, care îi roagă pe clienți să evacueze magazinul în liniște, dar nimeni nu-i acordă atenție. Cărucioarele sunt abandonate pe culoare și marea de corpuri zboară afară, pe trotuar, înșfăcând și scăpând pe jos pachete de carne și sticlele de Evian săltate de pe rafturi. Parcarea e acum la fel de civilizată ca platforma aia pe care te ciocnești cu mașinuțele la bâlci.

Dar grasul rămâne, rămâne pe loc și casierița, care are trei fire de păr blond, nasul cocoșat de mocofancă și pielea albă, translucidă. Ei, prietenul tău cel mai bun și cu tine rămâneți paralizați, amuțiți, și mințile voastre devin harta aerospațială mondială a mitologiei, luminată cu beculețe – ce clișeu! Și pe ea sunt marcate traseele mingilor de foc, care zboară silențios și inexorabil peste insula Baffin, peste insulele Aleutine, peninsula Labrador, peste Azore, peste Lacul Superior, insulele Queen Charlotte, peste Puget Sound, Maine... e o chestiune de secunde, nu-i așa?

„Întotdeauna mi-am promis mie însumi", zice grasul, pe un ton așa de normal că ne-a făcut pe noi, ceilalți trei, să tresărim, întrerupându-ne firul gândurilor, „că atunci când o să vină acest moment, o să mă port cu demnitate în timpul care mi-o mai rămâne, așa că, domnișoară, dați-mi voie, vă rog, să achit cumpărăturile."

Casierița, neavând practic de ales, acceptă banii.

Atunci vine Străfulgerarea.

Epicentru mental: locul în care te închipui pe tine însuți în momentul lansării unei bombe atomice; de cele mai multe ori, un mall.

„La pământ!", strigi tu, dar ei își continuă tranzacția, ca niște căprioare paralizate de lumina farurilor. „Nu mai e timp!"

Dar ei nu-ți iau în seamă avertismentul.

Și atunci, exact înainte ca vitrina din față să se transforme într-o coală creponată, lichefiată prin implozie – ca suprafața apei dintr-o piscină în timpul unei sărituri de la înălțime, văzută de dedesubt...

Exact înainte să fii împroșcat de proiectile de gumă de mestecat și reviste...

Exact înainte ca grăsanul să fie luat pe sus, atârnat într-o animație suspendată și să ia foc, în timp ce acoperișul lichefiat se ridică și curge în sus...

Exact înainte de toate astea, prietenul tău cel mai bun își întinde gâtul, vine împleticindu-te spre tine și te sărută pe gură, după care îți spune:

„Gata. Întotdeauna mi-am dorit să fac asta".

Și gata. În goana tăcută a vântului arzător, ca ieșind din gura a un miliard de cuptoare pe care ți le imaginai încă de când aveai șase ani, s-a sfârșit cu toate: un pic înspăimântător, un pic sexi, un pic umbrit de regrete. Ca-n viață, nu credeți?

PARTEA A DOUA

ŞI
NOUA ZEELANDĂ
E ATACATĂ CU ARME NUCLEARE

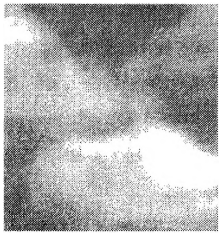

Acum cinci zile – în ziua de după picnic – Dag a dispărut. Altminteri, săptămâna a fost una obişnuită, eu şi Claire ne-am târât în continuare McJugurile – eu lustruind tejgheaua barului şi dereticând prin bungalouri (am reducere la chirie în schimbul unor treburi de întreţinere minore) şi Claire băgându-le pe gât genţi de piele de cinci mii de dolari babelor cu pieile căzute. Sigur că ne întrebăm unde s-a dus Dag, dar nu ne facem prea multe griji. S-o fi dat la fund pe undeva; poate că a trecut graniţa pe la Mexicali şi s-a dus în pustii ca să scrie cuplete eroice printre cactuşii saguaro, sau poate e în L.A., învăţând despre sistemele de design asistat de calculator sau făcând un film alb-negru pe peliculă de 8 milimetri. Are mici izbucniri creatoare care îi permit să îndure plictisul muncii adevărate. Şi asta îi prinde bine. Dar mi-ar fi plăcut să mă anunţe din timp, ca să nu mai fiu nevoit să mă dau peste cap să-l acopăr la serviciu. Ştie că domnul MacArthur, proprietarul barului şi şeful nostru, i-ar trece cu vederea şi o crimă. O să trântească rapid o glumiţă şi lipsa lui de la serviciu o să fie dată uitării. Cum a făcut ultima dată.

— Domnule, promit să nu se mai repete. Apropo, de câte lesbiene e nevoie ca să schimbe un bec?

Domnul MacArthur are un recul.

— Dagmar, şşş! Pentru Dumnezeu, nu supăra clientela!

În anumite seri ale săptămânii, barul are şi el porţia lui de fani ai aruncatului cu scaune. Dar încăierările în bar, deşi pline de culoare, nu fac decât să-i crească şefului asigurarea Allstate premium. Acum, nu c-aş fi văzut vreodată o încăierare aici. Domnul M. e un pic paranoic.

— Trei. Una să pună becul şi două să facă un documentar despre asta.

Râsete forţate. Nu cred c-a prins poanta.

— Dagmar, eşti foarte amuzant, dar te rog să nu le superi pe doamne.

— Dar, domnule MacArthur, zice Dag, repetându-şi eternul slogan, şi eu însămi sunt lesbiană. Se întâmplă doar să fiu prizonieră în trupul unui bărbat.

Asta, desigur, era prea mult pentru domnul M., un produs al unei ere diferite, copil al Marii Crize Economice şi posesor al unei colecţii impresionante de cutii de chibrituri din Waikiki, Boca Raton şi aeroportul Gatwick; domnul MacArthur care, împreună cu nevastă-sa, decupează cupoane, face cumpărături de la engros şi nu pricepe sub nici o formă conceptul prosoapelor de bumbac umede şi călduţe pe care le primeşti în avion înainte de mese. Dag a încercat la un moment dat să i-l explice:

— E un nou şiretlic urzit de oamenii din marketing, ştiţi, ceva de genul „lasă-i pe amărâşteni să-şi şteargă de pe degete cerneala tipografică din romanele poliţiste şi de dragoste înainte de a scormoni în haleală. *Très* elegant. Ca să-i lase cu gura căscată pe fraieri.

Dar Dag, în ciuda tuturor eforturilor, ar fi putut foarte bine să vorbească la un perete. Generaţia părinţilor noştri nu pare nici capabilă, nici interesată să înţeleagă cum îi exploatează experţii în marketing. Ei privesc cumpărăturile ca şi cum ce-au cerut aia au primit.

Asta e. Viaţa merge înainte.

Dag, unde eşti?

Dag a fost descoperit! Dintre toate locurile din lume, e taman la Scotty Junction din Nevada, la est de deșertul Mojave. Mi-a dat telefon de acolo.

— Andy, ți-ar plăcea aici. Scotty Junction e locul în care se adunau părinții bombei atomice, înnebuniți de durere după pierderea odraslei lor. Se făceau mai întâi mangă, după care se suiau în Ford-uri și se ciocneau și cădeau arzând în râpele adânci. După aia, animăluțele din deșert au venit și i-au mâncat. Savuros! Ca-n Biblie! Îmi place de mor justiția deșertului.

— Idiotule, am lucrat în schimburi duble pentru că ai plecat neanunțat.

— A trebuit să plec, Andy. Îmi pare rău că te-am lăsat cu fundu-n baltă.

— Dag, ce naiba cauți în Nevada?

— N-ai înțelege.

— Pune-mă la încercare.

— Nu știu...

— Atunci să scoți o poveste din treaba asta. De unde suni?

— Sunt într-un restaurant, la un telefon public. Folosesc cartela domnului M. N-o să se supere.

— Chiar abuzezi de bunăvoința bietului om, Dag. Nu poți să te bazezi pe farmecul tău la infinit.

— Am sunat cumva la linia gratuită de făcut morală? Și vrei să-mi auzi povestea, sau nu?

Bineînțeles că vreau.

— OK, am tăcut. Bagă.

Aud în fundal zdrăngănituri tipice pentru o benzinărie, acompaniate de un vânt scrâșnind a nisip, al cărui șuierat pătrunde și înăuntru. Pustietatea nefrumoasă a Nevadei deja mă face să mă simt singur; îmi ridic tricoul în jurul gâtului, ca să nu mai tremur.

Restaurantul de margine de drum în care se află Dag miroase, neîndoielnic, a covoare stătute. Niște oameni urâți cu unsprezece degete se joacă la jocurile mecanice încastrate

în tejghea și mănâncă produse unsuroase din carne, presărate din belșug cu niște condimente în culori zglobii. E o ceață rece și umedă și miroase a detergent de podele ieftin, a corcituri, a țigări, a piure de cartofi și a ratare. Și patronii se holbează la Dag, privindu-l cum se contorsionează și moare romantic la telefon, cu poveștile lui pline de tragism și, probabil, se întreabă, în timp ce-i scrutează cămașa albă murdară, cravata strâmbă și țigara tremurândă, dacă n-o să dea cumva buzna peste ei o poteră de mormoni solizi, îmbrăcați în costume curate, care să-l lege pe Dag cu un lasou lung și alb și să-l târască înapoi în Utah.

— Uite povestea, Andy. O să încerc s-o spun repede. Începe așa: A fost odată ca niciodată un tânăr care trăia în Palm Springs și-și vedea de-ale lui. O să-l botezăm Otis. Otis se mutase în Palm Springs pentru că studiase hărțile climaterice și știa că aici ploua ridicol de puțin. Ca atare, dacă orașul Los Angeles, de pe partea cealaltă a muntelui, era lovit în moalele capului de o bombă nucleară, curenții de vânt o să împiedice aproape în totalitate precipitațiile radioactive să-i ajungă în plămâni. Palm Springs era Noua Zeelanda lui personală, un sanctuar. Ca și alți oameni, surprinzător de mulți, Otis se gândea adesea la Noua Zeelandă și Bomba cea mare.

Într-o zi, Otis a primit o carte poștală de la un vechi prieten care stătea acum în New Mexico, la două zile de mers cu mașina. Ce i-a stârnit lui Otis interesul la cartea poștală a fost poza – o poză de prin anii '60 a unui test nuclear efectuat în deșert pe timp de zi, luată din avion.

Cartea poștală l-a pus pe gânduri.

Îl deranja ceva la fotografie, dar nu reușea să-și dea seama ce.

Cultul de-unul-singurătății: nevoia de autonomie cu orice preț, de obicei în detrimentul relațiilor pe termen lung. E adesea provocată de așteptări disproporționat de mari de la cei din jur.

Apoi a avut loc declicul: scara era greșită. Norul în formă de ciupercă era prea mic. Otis crezuse întotdeauna că norii exploziilor nucleare acoperă întreg cerul, dar explozia asta, ce chestie, arăta ca o rachetă mică-furnică de semnalizare, pierdută în mijlocul văilor și al lanțurilor muntoase în care a fost detonată.

Otis a intrat în panică.

„Poate", și-a spus în sinea lui, „mi-am petrecut toată viața făcându-mi griji pentru niște artificii pentru copii, cărora mințile noastre și televiziunea le-au dat proporții monstruoase. S-ar putea să mă fi înșelat atâta timp ? Poate reușesc să scap de frica Bombei..."

Otis se ambalase. Și-a dat seama că n-are de ales și că trebuie să sară în mașină, *pronto*, și să investigheze mai departe, să cerceteze poligoane reale de teste și să aproximeze cât poate de realist dimensiunea unei explozii. Așa că a făcut un traseu pe ceea ce a numit „șoseaua nucleară" – prin sudul Nevadei, prin sud-vestul statului Utah și apoi un ocol prin New Mexico, la poligoanele din Alamogordo și Las Cruces.

În prima noapte Otis a făcut Las Vegas-ul. Ar fi putut să jure cu mâna pe inimă că a văzut-o pe Jill St. John urlând după peruca ei de culoarea scorțișoarei, care-i căzuse într-o fântână. Și s-ar putea să-l fi văzut pe Sammy Davis Jr. oferindu-i un bol de alune drept consolare. Și, când a ezitat dacă să parieze sau nu la o masă de blackjack, tipul de lângă el i-a șuierat printre dinți:

„Hei, gagiule (i-a zis «gagiu» – era în al nouălea cer), nu pe umerii câștigătorilor s-a ridicat orașul ăsta."

Otis i-a întins bărbatului un jeton de un dolar.

Schadenfreude[1] **la adresa celebrităților**: încântare macabră provocată de discuțiile despre decesele celebrităților.

1 Plăcere derivată din nenorocirea altora (germ.). (N. tr.)

A doua zi dimineață, pe autostradă, a văzut camioane cu roți de 18 inchi, îndreptându-se spre Mustang, Ely și Susanville, dotate cu mitraliere, uniforme și carne de vită și, până să-și dea seama, a ajuns în sud-vestul Utah-ului, vizitând locurile unde s-a turnat un film cu John Wayne – filmul acela după care mai mult de jumătate dintre oamenii implicați într-un fel sau altul în realizarea lui au murit de cancer. E limpede, Otis se bucura de o călătorie pasionantă – pasionantă, dar solitară.

O să sar peste restul călătoriei lui, fiindcă ai prins ideea. Cel mai important, peste câteva zile, Otis a descoperit peisajele selenare bombardate pe care le căuta și și-a dat seama, după o inspecție minuțioasă, că intuiția pe care a avut-o la începutul săptămânii era corectă, că da, *norii în formă de ciupercă ai bombelor atomice chiar sunt mai mici decât ni-i imaginăm noi în mințile noastre.* Și asta i-a adus pacea în suflet, reducând la tăcere șoaptele nucleare care-i răsunau încontinuu în subconștient încă de la grădiniță. La urma urmei, n-aveai de ce să-ți faci griji.

— Deci să înțeleg că povestea ta are un final fericit?

— Nu prea, Andy. Vezi, liniștea lui Otis n-a avut viață lungă, pentru că la scurt timp după aia a avut o revelație înspăimântătoare, care i-a fost provocată – de ce crezi? – de mall-uri. Uite cum s-a întâmplat: se întorcea cu mașina acasă, în California, pe autostrada interstatală 10 și trecând

---

pe lângă un mall de la periferia Phoenix-ului. Se gândea, așa, într-o doară, la formele brute, arogante și masive ce caracterizează arhitectura de mall și cum se încadrează ele în peisaj ca nuca-n perete sau ca turnurile de răcire ale centralelor nucleare. Apoi a trecut pe lângă un nou cartier rezidențial pentru *yuppies* – una din ciudățeniile alea parcelate cu sute de case noi, toate la fel de pătrățoase, de enorme și de lipsite de noimă, toate roz-coral, așezate la o distanță de un deget între ele și la câțiva metri de autostradă. Și Otis s-a trezit spunându-și că „stai așa, de fapt, astea nu-s case, ci mall-uri deghizate".

Otis a dus mai departe paralela cu mall-urile. Astfel, bucătăriile au devenit raionul de produse alimentare, sufrageriile au devenit centrul de distracție și băile, parcul acvatic. În cele din urmă a ajuns să se întrebe: „Doamne, ce se petrece în mințile oamenilor care locuiesc în chestiile astea? Și-or imagina că au ieșit la cumpărături?"

Și-a dat seama că îi venise o idee incitantă și înfricoșătoare; a trebuit să tragă pe dreapta ca să o aprofundeze, în timp ce mașinile treceau pe lângă el șuierând.

În acele momente și-a pierdut pacea sufletească pe care abia o dobândise. „Dacă oamenii își pot converti mental casele în mall-uri", s-a gândit, „atunci aceiași oameni sunt la fel de capabili să pună semnul egalității între bombele atomice și bombele convenționale."

A combinat concluzia asta cu observațiile lui recente asupra norilor în formă de ciupercă: „Și imediat ce oamenii ar vedea noua dimensiune a exploziei, mai mică, mai prietenoasă, să zicem, procesul de conversie ar fi ireversibil.

Noul mall al împăratului: ideea extrem de răspândită că mall-urile există doar pe dinăuntru și nu au exterioare. Suspendarea percepției vizuale propagată de această idee le permite cumpărătorilor să se prefacă liniștiți că blocurile mari de ciment înfipte în mediul lor de fapt nu există.

Vigilența le-ar adormi. Până s-apuci să-ți dai seama, ai putea să cumperi bombe atomice de la magazinul din colț sau chiar la ofertă – gratis cu un rezervor de benzină!" Lumea lui Otis a-nceput iar să fie bântuită de spaime.

— Era drogat? întreabă Claire.

— N-avea decât cafea la bord. Vreo nouă cești, după cum vorbea. Trăiește intens piticu'.

— Cred că se gândește prea mult la cum o să sară totul în aer și că i-ar prinde bine să se îndrăgostească. Dacă nu se îndrăgostește curând, o s-o ia complet pe câmpii.

— Se poate. Vine acasă mâine după-amiază. Zice că ne-a cumpărat cadouri.

— Ciupește-mă.

MONȘTRII EXISTĂ

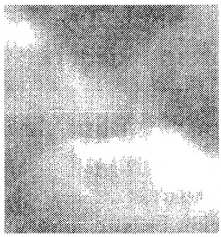

Dag tocmai a tras mașina în față. Arată ca o chestie scoasă de câini din tomberoanele din Cathedral City. Obrajii, roz de obicei, au o nuanță gri-cenușie și părul lui castaniu e ciufulit și dement ca al unui lunetist de ocazie care scoate capul dintr-o rulotă cu burgeri și urlă: „N-o să mă predau niciodată!“ Înregistrăm toate astea din momentul în care intră în cameră – e agitat rău de tot și nedormit. Mă îngrijorează starea lui și, după cum și-a mutat Claire țigara între degete, pot să spun că și ea simte la fel. Totuși, Dag are un aer de om fericit, iar asta-i tot ce și-ar dori oricine. Dar de ce arată fericirea lui așa de, așa de... suspect? Cred că știu de ce. Am mai văzut nuanța asta de fericire și înainte. Se trage din aceeași ușurare necontrolată și din chicotitul disperat ca și expresia pe care am remarcat-o pe fețele prietenilor mei care se întorceau după o jumătate de an petrecut în Europa – fețe pe care se citea ușurarea că pot să se răsfețe din nou cu mașini mari, prosoape albe pufoase și fructe din California, dar și inevitabila depresie semiclinică din familia „ce-o să fac cu viața mea“, care proptește și încheie aproape întotdeauna un pelerinaj pri Europa. A-ha. Stai așa, că Dag a avut deja marea criză de la douăzeci și ceva de ani și slavă Domnului că lucrurile astea se întâmplă doar o dată. Cred

c-a fost singur prea multe zile, atâta tot. Dacă nu vorbești cu nimeni, o iei razna. Serios. Mai ales în Nevada.

— Salutare, panaramelor! Cadouri pentru toată lumea! strigă Dag.

Intră clătinându-se pe ușă, târând peste pragul lui Claire o pungă de hârtie cu prada de război. Claire și cu mine stăm pe canapele și jucăm scrabble. Dag face o pauză scurtă, cât să-și bage nasul în corespondența ei de pe măsuța din hol, lăsându-ne astfel o fracțiune de secundă, cât să schimbăm pe sub sprâncene o privire plină de înțelesuri și suficient timp cât ea să-mi șoptească:

— Fă ceva!

— Salutare, soro, îl întâmpină Claire.

Claire troncăne pe podeaua de lemn cu sandalele cu platformă de plută și face pe nebuna în combinezonul ca de toreador de culoarea levănțicii, cu pantalonii evazați.

— M-am îmbrăcat ca o gospodină din Reno în cinstea ta. Am încercat chiar să-mi fac și un coc stup, dar am rămas fără fixativ, așa că s-a transformat oarecum într-un cocus-pocus. Vrei ceva de băut?

— Niște votcă și suc de portocale ar suna bine. Salve, Andy.

— Salut, Dag, îi răspund, ridicându-mă și trecând pe lângă el, în drum spre ușa de la intrare. Trebuie să fac pipi. Toaleta lui Claire scoate niște sunete ciudate. Mă întorc imediat. Ai condus mult azi?

— Douășpe ore.

— Ce tare!

Lefterohondrie: ipohondrie derivată din lipsa unei asigurări medicale.

Tabu personal: mică regulă de viață, la limita superstiției, care îi permite unei persoane să facă față vieții cotidiene în absența dictoanelor culturale sau religioase.

Străbat curtea înspre micul meu bungalou, curat, dar dezorganizat, ajung în baie și m-apuc să scotocesc în dulapul de jos, căutând un flacon de pastile rămas din faza mea de „hai să ne jucăm de-a depresiile" de-acum un an sau doi. Extrag din flacon cinci tablete portocalii de Xanax de 0,50 mg, aștept vreme de-un pipi, după care mă întorc la Claire, unde le pisez în pisălogul pentru condimente și apoi torn pudra rezultată în votca lui Dag.

— Măi, Dag, arăți ca o groapă de gunoi acum, dar cui îi pasă? Hai noroc!

Dăm noroc (eu cu apă minerală) și, după ce îl privesc dând peste cap tot paharul, îmi dau seama, cu un fulger de vinovăție care m-a străpuns în ceafă, că îi administrasem greșit doza: în loc să-i dau cât să se relaxeze un pic (așa cum avusesem de gând), îi mai lăsasem dreptul la cincisprezece minute până să pice ca un buștean. Cel mai bine, nici nu-i spun lui Claire.

— Dagmar, cadoul meu, te rog, zice Claire pe un ton afectat și artificial zglobiu, ca să compenseze îngrijorarea față de starea lui Dag, care arată ca un om în pragul executării silite.

— Toate la timpul lor, copii norocoși ce sunteți, îi răspunde Dag, bălăbănindu-se de parcă stă să cadă, toate la timpul lor. Vreau să mă relaxez câteva clipe.

Sorbim din pahare și începem să studiem cuibușorul lui Claire.

— Claire, e așa de plăcut la tine. Lună, ca întotdeauna.

— Mersi mult, Dag.

Claire are acum impresia că Dag o ia în balon, dar de fapt el și cu mine i-am admirat mereu gusturile. Bungaloul ei e la o distanță de ani-lumină în materie de gust, față de ale noastre. L-a mobilat cu nenumărate piese obținute pe căi ilicite de la familie, pe care a pus mâna între nenumăratele divorțuri ale mamei și ale tatălui ei – pronunțate în Brentwood.

Claire nu precupețește nici un efort ca să obțină efectele dorite. („Apartamentul meu trebuie să fie absolut perfect.") De pildă, a tras la o parte covorul ca să scoată la iveală

podeaua de scânduri, pe care a raşchetat-o şi a lăcuit-o, după care a presărat „neglijent" nişte preşuri mexicane şi persane. În faţa pereţilor acoperiţi cu tapiserii se odihnesc potire vechi suflate cu argint şi vaze (de la piaţa de vechituri din Orange County). Pe scaunele de grădină din lemn de salcie stau nişte perne din material provensal cu imprimeu gravat.

Claire şi-a creat un spaţiu minunat, care însă conţine un artifact cu adevărat supărător – coarne de elan, cu zecile. Zac încâlcite într-un păienjeniş fragil şi calcifiat în camera lipită de bucătărie, care, tehnic vorbind, ar fi trebuit să fie camera de luat masa, nu un osuar care să-i bage în sperieţi pe muncitorii veniţi să repare prizele.

Obsesia de a aduna coarne a apucat-o acum câteva luni, când a „eliberat" dintr-un garaj de prin vecini un cuier făcut din coarne de elan care fusese expus spre vânzare. Câteva zile mai târziu, ne-a informat pe Dag şi pe mine că a ţinut un mic ritual prin care sufletul animalului hăituit şi torturat să poată urca la ceruri. N-a vrut să ne spună în ce a constat ceremonialul cu pricina.

În curând, procesul de eliberare a devenit o mică obsesie. Claire duce acum operaţiuni de salvare a coarnelor, publicând anunţuri în *Desert Sun*: „Artist local doreşte să cumpere coarne pentru un proiect. Vă rugăm să sunaţi la 323 .....".

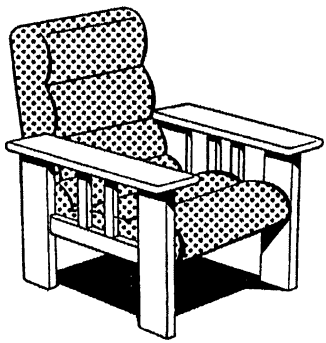

Mobilă suedeză cu viaţă scurtă

Nouă din zece răspunsuri vin de la o femeie pe nume Verna, cu părul cârlionțat, care mestecă gumă cu nicotină și-i zice mereu lui Claire: „Dragă, după mine, nu prea arăți a sculptoriță în os, dar eu am scăpat de nemernic, așa că scapă-mă tu de drăcoveniile astea. Și-așa n-am putut să le sufăr niciodată".

— Alo, mie ce mi-ai adus? îl întreb pe Dag întinzând mâna înspre pungile lui de hârtie.

— Ia mâinile de pe târguieli, te rog! se repede el și adaugă imediat: Răbdare, copii.

Bagă mâna în pungă și îmi dă ceva așa de repede, că nici n-apuc să văd ce e.

— *Un cadeau pour toi.*

E o centură veche, încolăcită, bătută cu ținte, pe care scrie, tot cu ținte „Marele canion".

— Dag! E superbă! Curat anii '40.

— Știam eu c-o să-ți placă. Și acum pentru *mademoiselle* – Dag pivotează și îi întinde ceva lui Claire: un borcan de maioneză Miracle Whip, cu eticheta dezlipită, plin cu niște chestii verzi. Probabil cel mai fermecat obiect din colecția mea.

— *Mille tendresses*, Dag, zice Claire, uitându-se la bobițele care par a fi niște cristale de cafea instant de culoarea

---

Indigestie arhitecturală: nevoia aproape obsesivă de a trăi într-un mediu arhitectural *cool*. Obiectele-fetiș asociate frecvent acestei nevoi cuprind fotografii alb-negru înrămate (Diane Arbus se numără printre artiștii preferați), mobilă simplă din lemn de pin, electronice sofisticate de culoare negru-mat precum televizoare, combine stereo și telefoane, iluminare ambientală cu consum redus de kilowați, o lampă, un scaun sau o masă care amintește de anii '50 și aranjamente florale cu nume complicate.

Minimalism japonez: forma cea mai frecventă de design interior cultivată de tinerii dezrădăcinați care sar dintr-un serviciu în altul.

măslinei, dar ce sunt astea? Există nisip verde? Îmi arată borcanul, apoi îl scutură un pic. M-ai lăsat mască. E cumva jad?

— Deloc.

Un freamăt de groază mi se rostogolește pe șira spinării ca pe un țambal.

— Dag, nu-mi spune că l-ai luat din New Mexico.

— M-ai nimerit, Andy! Atunci știi ce e?

— Am o presimțire.

— Măi, ce motan ești...

— Vrei să nu mai faci atât pe masculul și să-mi spui odată ce e chestia asta? îi cere imperios Claire. Mă dor obrajii de-atâta zâmbit.

O întreb dacă pot să mă uit o clipă la cadoul ei, ea îmi dă borcanul, însă Dag încearcă să mi-l smulgă dintre degete.

— Nu e radioactiv de-adevăratalea, așa-i?

— Radioactiv! țipă Claire.

Dag se sperie și scapă borcanul. Într-o clipită, tot conținutul recipientului se împrăștie pe jos și nenumărate mărgele verzi de stică explodează ca un roi de albine furioase, ricoșând peste tot, rostogolindu-se în toate părțile, alunecând în toate crăpăturile, în husa canapelei, practic peste tot.

— Dag, ce e porcăria asta? Fă curat, acum! Scoate-le din casa mea.

— E trinitită, îngaimă el, mai mult dezumflat decât supărat. Am adus-o de la Alamogordo, unde au făcut primul test nuclear. Căldura a fost așa de puternică, încât a topit nisipul, transformându-l într-o substanță nouă. Am cumpărat o sticlă de la un magazin de îmbrăcăminte pentru rezerviste.

— O, Doamne, e plutoniu! Ai adus plutoniu la mine în casă. Nesimțitule! Casa mea a ajuns acum o groapă de gunoi.

Își trage sufletul.

— Nu mai pot să stau aici! Trebuie să mă mut! Căsuța mea perfectă s-a dus. Acum stau într-o groapă de deșeuri toxice.

Claire începe să se agite ca o găină în sandalele ei cu talpă de plută, se face ca para focului de isterie, însă nu aruncă

săgeți de vinovăție în Dag, care părăsește realitatea cu pași repezi.

Ca un idiot, încerc eu să fac pe vocea rațiunii și spun :

— Haide, Claire, explozia a avut loc acum cincizeci de ani. Substanța asta e inofensivă...

— Atunci să mi-o inofensivezi matale direct la gunoi, deșteptule ! Nici tu nu crezi ce spui ! Ești o victimă mie-n sută, fraierule cu minte cât bobul de mazăre – nimeni nu crede ce zice guvernul. Chestia asta înseamnă moarte și-n următorii patru miliarde și jumătate de ani.

Dag murmură câteva cuvinte de pe canapea, unde aproape c-a adormit.

— Claire, exagerezi. Mărgelele și-au trăit deja jumătate din ciclul de viață. Sunt curate.

— Nici să nu-ndrăznești să-mi vorbești, frate al lui Frankenstein ! Monstru malefic ! Să faci bine să-mi decontaminezi casa ! Până atunci, eu o să stau la Andy. Noapte bună !

Și se năpustește zgomotos pe ușă, ca un vagon de tren deraiat, lăsându-l pe Dag aproape în comă pe canapea, condamnat la un somn bântuit de coșmaruri verzi și febrile. Claire s-ar putea să aibă sau să n-aibă coșmaruri, dar dacă se mai întoarce în acest bungalou, n-o să mai reușească să doarmă bine niciodată.

Tobias vine mâine în vizită la Claire. Și în curând urmează Crăciunul cu familia în Portland. De ce mi-e practic imposibil să-mi descâlcesc viața ?

NU
TE AUTODEVORA

O zi plină de întâmplări. Dag doarme în continuare pe canapeaua lui Claire, fără să știe că se cocoțase direct în fruntea listei ei negre. Claire e la mine în baie, unde se face frumoasă și filozofează cu voce tare din mijlocul unui norișor aburind cu miros de Givenchy, înconjurată de cosmeticale și accesorii pe care mă pusese să i le aduc din bungaloul ei și care, îngrămădite pe policioară, arătau ca vărsate din săculețul de Halloween al unui copil.

— Toată lumea are parte în viață de-un „străin cu magnet", Andy, de cineva care, fără să vrei, exercită asupra ta un fel de fascinație ciudată. Poate să fie puștiul în blugi tăiați care-ți tunde gazonul sau femeia mirosind a parfum White Shoulders care-ți pune ștampila pe carte la bibliotecă – în orice caz, un străin pe care, dac-ar fi să intri în casă și ai găsi pe robot un mesaj de la el în care-ți spune: „Lasă totul baltă. Te iubesc. Haide cu mine în Florida. Acum", ei bine, l-ai urma. Străinul tău e casierița blondă de la Jensen's, nu? Mi-ai povestit atâta despre ea. Al lui Dag e, probabil, Elvissa (Elvissa e cea mai bună prietenă a lui Claire) și, al meu, din păcate – în acest moment iese din baie, cu capul

într-o parte, ca să-și prindă un cercel –, e Tobias. Viața-i așa de nedreaptă, Andy. Pe bune, chiar e.

Tobias e obsesia newyorkeză și nefericită a lui Claire și vine pe la noi în dimineața asta, direct de la aeroportul din L.A. E de-o seamă cu noi, are față și fițe de școală particulară, ca Allan, fratele lui Claire, și a crescut într-un ghetou oarecare de pe Coasta de Est. Să fie New Rochelle? Shaker Heights? Darien? Westmount? Lake Forest? Mai contează? Are un job, ceva în legătură cu banii și băncile, știți genul, al cărui nume îl uiți instantaneu dacă te apuci să-l întrebi cu ce se ocupă la vreo petrecere. Vorbește afectat, într-un limbaj corporatist sofisticat și tare plicticos. Nu vede nimic aiurea sau jignitor în a frecventa franchize de restaurante tematice cu nume artificiale și apostrof în coadă, precum McTuckey's sau O'Dooligan's. Știe toate modelele și culorile posibile de pantofi cu ciucurași. („N-aș putea să port niciodată pantofi ca ai tăi, Andy. Au cusături ca de mocasini. Sunt mult prea sport pentru mine.")

Evident, e obsedat să controleze totul și se crede o persoană bine informată. Îi place să facă glume despre asfaltarea Alaskăi și bombardarea Iranului. Ca să folosesc o vorbă dintr-un cântec popular, a jurat credință Băncii Americii. Parcă îi lipsește ceva. În plus, e al naibii.

Pe de altă parte, Tobias al nostru arată bine, de pus în ramă, fapt care ne stârnește invidia mie și lui Dag. Ar putea

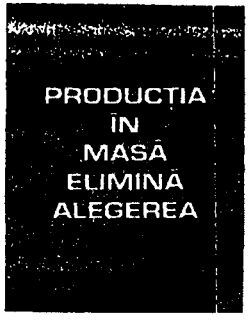

să stea într-o intersecție din centru și la miezul nopții și tot ar cauza un ambuteiaj. E de-a dreptul deprimant pentru noi, oamenii care arătăm normal.

— N-o să trebuiască să muncească o zi în viața lui, dacă nu vrea, zice Dag. Viața nu-i dreaptă.

Tobias are acel ceva care-i face pe oameni să spună că viața nu-i dreaptă.

Claire l-a cunoscut acum câteva luni acasă la Brandon, în West Hollywood, de unde urmau să meargă toți trei la un concert al trupei Wall of Voodoo, numai că Tobias și Claire nu au mai ajuns la concert, ci la cafeneaua Java, unde el a vorbit și ea l-a sorbit din ochi toată seara. Mai târziu, Tobias l-a gonit pe Brandon din propriul lui apartament.

— Nu am auzit un cuvânt din ce mi-a spus. În ce mă privește, putea foarte bine și să citească meniul de la sfârșit la început și invers. Are un profil ucigător, pe cuvânt.

Au petrecut noaptea împreună și a doua zi dimineață el a intrat valsând în dormitor cu o sută de trandafiri cu tije lungi în brațe și a trezit-o pe Claire aruncând trandafir după trandafir pe pat, cu boltă. După ce a făcut ochi de-a binelea, a revărsat Niagare de crenguțe și petale roșii ca focul peste trupul ei și, când Claire ne-a povestit, până și noi a trebuit să recunoaștem că a fost un gest minunat.

— Cred că e cel mai romantic moment din viața mea, ne-a zis Claire. Se poate oare întâmpla să mori sufocată în trandafiri? Să mori de plăcere? Oricum, după o vreme iată-ne în mașină, în drum spre un târg al fermierilor de la Fairfax, ca să luăm un *brunch* și să dezlegăm cuvintele încrucișate din *L.A. Times* împreună cu porumbeii și turiștii, lenevind pe o terasă. Apoi, ajunși pe bulevardul La Cienga, îmi sare în ochi un panou enorm de placaj pe care scrie cu spray „O sută de trandafiri la numai 9,95 dolari" și simt cum mi se scufundă inima, ca un cadavru înfofolit în plăci de oțel și aruncat în fluviul Hudson. Tobias s-a făcut pur și simplu una cu scaunul. Dar partea cea mai proastă abia acum urmează. Semaforul era pe roșu și tipul de la gheretă vine la mașina

noastră și spune ceva de genul: „Domnu' Tobias! Clientul meu cel mai fidel! Ce domnișoară norocoasă sunteți, de primiți tot timpul flori de la drăguțu' de domnu' Tobias!" După cum vă imaginați, *brunch*-ul s-a desfășurat într-o atmosferă funebră.

Da, bine. Sunt părtinitor la faza asta. Dar mă distrează să-l vorbesc de rău pe Tobias. Plus că-mi vine și ușor. În ochii mei, el îi întruchipează pe toți cei din generația mea care au folosit tot ce-a fost mai bun în ei doar ca să facă bani, care își folosesc voturile pentru un câștig pe termen scurt, care s-au împotmolit plini de mulțumire în servicii de oportuniști – marketing, tranzacții cu terenuri, avocatură la ușa ambulanței și brokering financiar. Se vedeau ca pe niște vulturi care-și construiesc cuiburi trainice din crengi de stejar și stuf, când, de fapt, seamănă cu vulturii de aici, din California, care și-au făcut cuiburi din smocuri de piese auto abandonate care arată ca verdeața ieșită dintr-un sendviș – țevi de eșapament ruginite și constipate și curele de transmisie bolnave de hernie –, forme contorsionate de deșeuri rutiere de pe meridianele de iarbă pârjolită ale autostrăzii Santa Monica: scaune de plastic, capace de cutii frigorifice din spumă poliuretanică și schiuri rupte – obiecte ieftine, vulgare și toxice care ori se descompun în câteva minute, ori rămân practic neschimbate până când galaxia noastră o să se transforme în supernovă.

Stați, nu-l urăsc pe Tobias. Iar când îi aud mașina oprindu-se afară, îmi dau seama că văd în el ceva ce s-ar putea

---

Pâine și circuite: tendința erei electronice de a percepe politica partidelor ca pe ceva răsuflat, irelevant, fără miez sau măcar util pentru problemele societății moderne și, în multe cazuri, ca pe ceva periculos.

Blocajul alegătorilor: încercarea, oricât de inutilă, de a-ți face cunoscută nemulțumirea față de sistemul politic actual pur și simplu prin neprezentare la vot.

să fi devenit eu însumi, ceva ce putem deveni toți dacă ne slăbim vigilența. Ceva insipid și plin de sine care profită de masca pe care o poartă, plin de atâta furie și dispreț pentru umanitate, ros de o lăcomie atât de adâncă, încât singura hrană rămasă pentru o asemenea creatură e propria sa carne. E ca un pasager dintr-un avion plin de oameni bolnavi care se prăbușește în creierul munților, iar supraviețuitorii, neavând încredere în sănătatea organelor celorlalți, iau o gustare din propriile antebrațe.

— Pisi mic! mugește Tobias cu tandrețe prefăcută, deschizând ușa din față, după ce găsise bungaloul lui Claire pustiu, în afară de un morman inert de Dag.

Eu tresar și mă cufund imediat, plin de interes, în lectura unui ghid TV. Îngaim un salut. El vede revista și zice:

— Oportuniști necrofagi, nu? Credeam că tu ești genul intelectual.

— Mă mir că tocmai tu vorbești de asta, Tobias...

— Poftim? răcnește el, ca cineva cu un walkman Sony la urechi, dat la maximum, care e întrebat de vreo adresă pe stradă.

Tobias nu acordă prea mare atenție obiectelor care nu intră în sfera lui de interes direct.

— Nimic, Tobias. Claire e acolo, adaug, arătându-i spre baie, exact în clipa în care Claire apare de după colț chicotind și punându-și o bentiță de fetiță în păr.

— Tobias! exclamă ea, alergând spre el pentru un pupic, dar el e complet derutat să o găsească așa de intim instalată în mediul meu și îi refuză pupicul.

— Scuză-mă, începe el, dar am impresia că v-am întrerupt din ceva.

Claire și cu mine ne dăm ochii peste cap doar la ideea că Tobias vede viața ca pe o comedie nu prea amuzantă din epoca Restaurației franceze îndreptată exclusiv asupra lui. Claire se ridică pe vârfuri și, îl sărută oricum. (E înalt, firește.)

— Aseară, Dag a vărsat plutoniu peste tot la mine acasă. El și Andy o să facă curat azi și, până termină, m-am cazat aici, pe canapea. Adică, până termină Dag decontaminarea. Acum zace inert pe canapeaua mea. Săptămâna trecută a fost în New Mexico.

— Nici nu mă mir. Voia să fabrice o bombă cu el?

— Nu e plutoniu, precizez eu, ci trinitit, care e inofensiv.

Tobias nu mă bagă în seamă.

— Și ce căuta la tine, mă rog?

— Tobias, drept cine mă iei? Vițica ta? E prietenul meu, ca și Andy. Aici locuiesc eu, mai ții minte?

Tipul o apucă de mijloc. Parcă, parcă îl apucă mâncăricii.

— Cred c-o să fiu nevoit să te priponesc, domnișoară.

O trage înspre el, forțând-o să-și lipească zona pelviană de a lui, iar eu sunt mult prea jenat ca să mai scot vreun cuvânt. Chiar există oameni care vorbesc așa?

— Hei, amice, mi se pare că i se suie la cap. Ce zici, n-ar trebui s-o inseminez?

În acest punct pe figura lui Claire se citește că e pe deplin conștientă de retorica și dialectica feministă, dar că, depășită de situație, e incapabilă să producă un citat adecvat. În realitate, chicotește, dându-și imediat seama că acel chicot va fi

---

Armanism: derivat de la Giorgio Armani, indică obsesia pentru imitarea etosului fără cusur și mai ales controlat al modei de lux italiene. Ca și minimalismul japonez, armanismul reflectă o profundă nevoie interioară de control.

Veselia sărăciei: conștientizarea faptului că erai un om mai bun când aveai mai puțini bani.

folosit împotriva ei la un moment dat, mai lucid și mai puțin hormonal.

Tobias o trage pe Claire afară.

— Eu votez să ne retragem la Dag o vreme. Pisi, spune-i amicului tău să nu ne deranjeze câteva ore, în caz că se hotărăște să se verticalizeze. Ciao.

Ușa se trântește din nou și, așa cum se întâmplă cu majoritatea cuplurilor grăbite să se acupleze, amândoi uită să-și ia politicos la revedere.

ÎNGHITE-ȚI PĂRINȚII

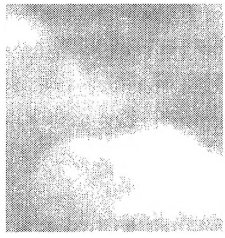

Tragem cu aspiratorul plutoniul de pe podeaua sufrageriei lui Claire. „Plutoniu" e numele de cod pe care l-am atribuit ca șmecherii bobițelor mutante, poate chiar radioactive, de trinitită.

— Ale naibii, mărgelușele astea! izbucnește Dag, când mușțiucul furtunului i se proptește într-un nod din podea.

E-n toane bune. După douăsprezece ore de somn, un duș și un grepfrut din pomul vecinilor noștri, MacArthur-ii – pe care săptămâna trecută îi ajutaserăm să-l orneze cu luminițe albastre de Crăciun –, plus rețeta secretă pentru mahmureală a lui Dagmar Bellinghausen (patru pastile de Tylenol și o cănuță de supă călduță de la Campbell's Chicken & Stars), se poate spune că-și venise în fire.

— Mărgelele astea seamănă cu albinele ucigașe, la cum invadează fiecare colțișor.

Eu mi-am petrecut dimineața la telefon, dându-mă de ceasul morții și făcând aranjamente pentru vizita pe care urmează s-o fac în Portland ca să-mi văd familia. Atât Dag, cât și Claire spun că apropiatul eveniment îmi dă un aer morbid.

— Fruntea sus! N-ai absolut nici un motiv să-ți faci griji. *Nada.* Uită-te la mine. Tocmai am făcut nelocuibilă casa

unui om pentru următorii patru miliarde și jumătate de ani. Imaginează-ți cât de vinovat mă simt eu.

De fapt, Dag exagerează problema cu plutoniul. Ideea e că n-a avut încotro și a trebuit să facă un compromis mental, în urma căruia acum se preface că, vezi, Doamne, nu-i pasă că Tobias și Claire se împerechează la el în dormitor și îi pătează așternuturile (Tobias se dă rotund că nu folosește prezervativ), că își bagă nasul și îi strică ordinea casetelor și dau iama prin frigider după sucuri naturale. De fapt, lui nu-i iese din cap subiectul Tobias.

— Nu-mi inspiră încredere tipu'. Ce-o urmări, de fapt?

— Ce să urmărească?

— Andrew, cască ochii. La cum arată, s-ar putea combina cu orice pipiță dichisită din California. E clar că ăsta-i genul lui. Dar nu, el o alege pe Claire, care, oricât de mult am iubi-o și oricât de șic ar fi, este, slavă Domnului, mai curând o pradă nepotrivită după standardele lui Tobias. La o adică, Andy, Claire citește cărți – înțelegi ce vreau să spun.

— Cred că da.

— Nu mi se pare un om bun, Andrew! În plus, a bătut atâta drum cu mașina prin munți ca s-o vadă. Și te rog, te rog să nu-mi spui că o face, cumva, din dragoste.

— Dag, poate că are o parte pe care nu i-o cunoaștem. Poate c-ar trebui să avem încredere în el și gata. Dă-i o listă de lecturi ca să-l ajuți să progreseze și...

Privire de gheață.

— Nu prea cred, Andrew. Prea e din alt film. N-avem ce-i face, trebuie să ne dăm silința să micșorăm pagubele. Apucă de colo... ajută-mă să ridic masa.

Rearanjăm mobila, descoperind noi zone colonizate de plutoniu. Ritmul detoxificării continuă: perii, cârpe și fărașe. Mătură, șterge, mătură.

Îl întreb pe Dag dacă se duce de Crăciun în vizită la părinții lui oarecum înstrăinați.

— Scutește-mă, Andy. Băiatu' face Crăciunul printre cactuși. Uite, schimbă el vorba, prinde vălătucul ăla de praf!

Mă supun.

— Nu cred că maică-mea pricepe cu adevărat conceptul de ecologie sau de reciclare, încep să-i povestesc. De Ziua Recunoștinței, acum doi ani, după cină, s-a apucat să vâre toate resturile de pe masă în ditamai sacul nebiodegrabil. I-am atras atenția că nu e bun și i-am sugerat să folosească unul biodegradabil din cele care zăceau aruncate pe un raft. Îmi zice: „Ai dreptate! Am uitat că le aveam!", înșfacă o pungă bună, ia tot gunoiul, cu tot cu punga dăunătoare, și-l îndeasă în el. Arăta așa de sinceră și de mândră, că nu m-a lăsat inima să-i spun că încurcase borcanele rău de tot. Parcă o și văd: Louise Palmer, Salvatoarea Planetei.

Mă prăbușesc pe canapeaua moale și răcoroasă, în timp ce Dag continuă curățenia.

— Ar trebui să vezi cum arată casa alor mei, Dag. E ca un muzeu care conservă lumea de acum cincisprezece ani. Nimic nu se schimbă acolo; le e groază de viitor. Ție nu ți-a venit niciodată să dai foc casei părinților tăi, doar ca să-i scoți din rutină? Ca să se producă o schimbare cât de mică în viața lor? Cel puțin părinții lui Claire mai divorțează din când în când, ceea ce creează niscaiva animație. Casa mea seamănă cu orașele alea europene îmbătrânite, Bonn, Anvers, sau Viena, sau Zürich, unde nu sunt tineri și te simți ca într-o sală de așteptare foarte costisitoare.

— Andy, sunt ultima persoană în măsură să-ți spună treaba asta, dar, alo! – părinții tăi îmbătrânesc, atâta tot. Asta pățesc bătrânii. Se scrântesc, devin plicticoși, își pierd agerimea.

— Vorbim despre părinții mei, Dag, și îi cunosc mai bine.

Dar Dag are întru totul dreptate, iar felul în care pune punctul pe i mă face să mă simt jenant de obtuz. Îi parez lovitura și mă pun cu gura pe el:

— Deșteaptă observație, mai ales din partea cuiva a cărui idee de viață începe și se termină în anul în care s-au căsătorit propriii lui părinți, ca și cum ăla ar fi fost ultimul an în care lucrurile puteau fi bune și frumoase, de la cineva care se îmbracă precum un agent de vânzări de la un showroom

al General Motors din anul de grație 1955. Și-ncă ceva, Dag, ai observat vreodată că bungaloul tău arată de parcă ar fi al unor tineri căsătoriți din Allentown, Pennsylvania, de pe vremea lui Eisenhower, și nu unui *poseur* existențialist de *fin de siècle*?

— Ai terminat?

— Nu. Ai mobilă modernă daneză, folosești telefon negru cu disc și te închini la *Encyclopedia Britannica*. Ți-e frică de viitor exact ca părinților mei.

Tăcere.

— Poate că ai dreptate, Andy, și poate că ești supărat că pleci acasă de Crăciun...

— Nu mai face pe uncheșul grijuliu cu mine. E jenant.

— Foarte bine, dar nu te mai lua de *moi*, OK? Am propriii mei demoni și aș prefera să nu mi-i trivializezi cu ideile tale din *Psihologia pentru toți: 101 întrebări și răspunsuri.* Prea analizăm viața încontinuu. În cele din urmă o să mi se-nfunde.

— Voiam să-ți sugerez să iei exemplu de la frate-meu Matthew, cel care compune jingle-uri. De fiecare dată când îi dă un telefon sau îi trimite un fax agentului lui, se ciondănesc care din ei să „înghită" faxul cu pricina, adică cine să și-l deducă din cheltuielile de afaceri. Îți sugerez să faci la fel cu ai tăi. Înghite-i, acceptă că fără ei n-ai fi ajuns aici și vezi-ți de viață mai departe. Trece-i în catastif la cheltuieli

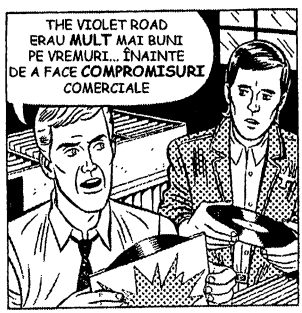

inerente. Cel puțin părinții tăi vorbesc despre lucruri importante. Eu, unul, încerc să discut cu ai mei despre chestii care contează pentru mine, cum ar fi problema nucleară, și parc-aș vorbi păsărește. Au bunul-simț și mă ascultă o vreme, și, după ce-mi pierd suflul, mă întreabă de ce locuiesc într-un loc uitat de Dumnezeu ca deșertul Mojave și dacă am o iubită. Fă-le părinților cele mai mici confidențe și o să le folosească pe post de rangă ca să intre cu forța în tine și să-ți rearanjeze viața lipsită de perspective. Uneori mi-ar plăcea să le dau cu bâta în cap. Aș vrea să le spun că invidiez modul în care au fost crescuți, atât de neatinși de sentimentul că nu ai un viitor. Și aș vrea să-i strâng de gât pentru că ne-au predat cu atâta seninătate lumea, ca pe un morman de chiloți nespălați.

Despicarea firului muzical în patru: actul de a clasifica muzica și pe muzicieni în categorii patologic de înguste: „The Vienna Franks sunt un bun exemplu de renaștere a folk-ului acid alb urban cu influențe din ska".

101-ism: tendința de a demonta, adeseori în detalii minuscule, toate aspectele vieții, cu ajutorul psihologiei de consum înțelese pe jumătate.

EXPERIENȚELE CUMPĂRATE NU SE PUN

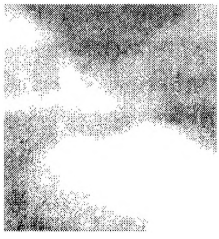

— Ia uită-te la chestia aia! zice Dag câteva ore mai târziu, trăgând mașina pe marginea drumului și arătându-mi cu mâna Institutul pentru nevăzători. Nu observi nimic ciudat?

La început nu văd nimic ieșit din comun, dar apoi mă prind: clădirea în stil modernist-deșertic este înconjurată de o grădină dichisită de cactuși-butoi enormi, frumoși, dar cu țepi mortali ca o lamă; brusc, mi se înfig în creier imaginile unor copilași rotofei din desenele animate *The Far Side* care fac „poc" precum crenvurștii la impactul cu țepii. E foarte cald. Ne întoarcem din Palm Desert, unde am fost să închiriem un aparat de lustruit podele. Pe drum, am trecut huruind pe lângă Clinica Betty Ford (încet) și apoi pe lângă Centrul Medical Eisenhower, unde a murit Liberace.

— Așteaptă-mă un pic. Vreau să culeg câțiva spini pentru colecția mea de amulete.

Dag înșfacă un clește și o pungă de plastic cu închidere etanșă din cutia rablagită în care își ține mănușile și al cărei capac stă închis grație unei corzi elastice, apoi o zbughește într-un slalom nebun prin traficul infernal de pe Ramon Road. Două ore mai târziu, soarele a ajuns în vârful cerului și aparatul de lustruit zace extenuat pe podeaua lui Claire.

Dag, Tobias și eu zăcem ca niște șopârle în zona demilitarizată de lângă piscina în formă de rinichi din mijlocul bungalourilor noastre. Claire și prietena ei Elvissa stau de vorbă ca fetele la mine în bucătărie, bând câte un cappuccino mic și scriind cu cretă pe peretele meu negru. Noi, tipii de la piscină, ne-am făcut că încheiem un armistițiu și, toată stima, Tobias s-a dovedit a fi destul de haios. Ne-a povestit despre excursia lui recentă în Europa. Despre hârtia igienică din blocul comunist: este „creață și lucioasă, ca un pliant K-Mart din *L.A. Times*". Despre „pelerinaj", adică vizita la mormântul lui Jim Morrison din cimitirul parizian Père Lachaise: „A fost superușor de găsit. Oamenii au vopsit cu spray *Spre Jimmy, pe aici* pe toate pietrele funerare ale poeților francezi. Foarte tare!"

În cel hal a ajuns Franța...

Elvissa e bună prietenă cu Claire. S-au cunoscut acum câteva luni, la raionul de zorzoane și gablonțuri al lui Claire de la I. Magnin. Din păcate, numele ei real nu e Elvissa, ci Catherine. „Elvissa" a fost creația mea și, spre bucuria ei, s-a lipit de ea ca marca de scrisoare chiar de prima oară când l-am folosit, acum câteva luni, când Claire a invitat-o la prânz. I se trage de la capul cât un pepene, disproporționat din punct de vedere anatomic, ca al femeilor ălora care prezintă premiile la concursurile TV. Acest cap e acoperit de părul negru-pana corbului, ca de păpușă elvisoidală de la Mattel, care îi încadrează craniul ca o pereche de ghilimele. Și, deși nu s-ar putea spune că e frumoasă, ca toate femeile cu ochii mari, îți atrage atenția. De asemenea, în ciuda faptului că locuiește în deșert, e albă ca varul și subțire ca ogarii care aleargă după iepuri. Ca atare, pare oarecum predispusă la cancer.

Deși traiectoriile lor de până acum sunt întru câtva paralele, Claire și Elvissa au un numitor comun: amândouă sunt căpoase, au o curiozitate sănătoasă, dar, cel mai important, amândouă și-au lăsat trecutul în spate și s-au pus să-și

construiască o viață nouă, în numele aventurii. În călătoria lor paralelă pentru descoperirea adevărului despre sine, s-au pus de bunăvoie la marginile societății și, pentru asta, cred eu, îți trebuie sânge-n vine. Femeilor le e mai greu decât bărbaților.

A purta o conversație cu Elvissa e ca și cum ai vorbi la telefon cu un copil gălăgios din sudul extrem – Tallahassee, Florida, ca să fiu mai exact –, care copil vorbește de la un telefon din Sydney, Australia sau Vladivostok, URSS. Între replicile ei se așterne mereu o pauză, ca la transmisiile prin satelit, care ține cam o zecime de secundă, dar te face să crezi că ai tu vreo disfuncție suspectă a creierului sau că ți se ascund anumite informații și secrete.

Cât despre cum își câștigă traiul Elvissa, nici unul dintre noi nu e prea sigur și nici nu cred că vrem să știm. Ea e dovada vie a teoriei lui Claire, conform căreia orice persoană sub treizeci de ani care trăiește într-un oraș-stațiune e pusă pe căpătuială. Cred, dar n-aș putea să bag mâna-n foc, că e ceva legat de jocurile de tip piramidal, dar s-ar putea să fie la fel de bine și ceva de natură sexuală. Odată, am văzut-o conversându-se amabil cu un tip cu față de mafiot lângă piscina de la Ritz Carlton, în vârful dealurilor de culoarea biscuiților din graham de dincolo de Rancho Mirage, îmbrăcată într-un costum de baie întreg, din colecția prințesei

Stephanie de Monaco („te rog, ăsta se numește *maillot*"), în timp ce număra o cărămidă de bani. Ulterior a negat că s-ar fi aflat acolo. Când e prinsă la înghesuială, recunoaște că vinde șampoane cu vitamine, pe care nu le-am văzut niciodată, produse cu aloe vera și casolete de plastic, despre care e în stare să improvizeze mărturii antigândaci emoționante pe loc: „Cutia asta pentru legume mi-a salvat viața!"

Elvissa și Claire ies de la mine. Claire pare preocupată și deprimată în același timp, cu privirea ațintită la un obiect care levitează cam la înălțimea unui stat de om. Elvissa, pe de altă parte, e în toane bune și, în încercarea ei de a părea șic și retro, poartă un costum de baie în stilul anilor '30 care îi vine prost. În mintea ei, după-amiaza asta e „momentul potrivit să fie Tânără și să facă lucruri Tinerești cu oameni Tineri de vârsta mea". Pe noi ne consideră niște Tinerei. Dar costumul de baie pe care l-a ales nu face decât să accentueze cât de pe dinafară e în raport cu timpul/spațiul prezent și burghez. Unii oameni chiar nu trebuie să încerce fazele șic; îmi place de Elvissa, dar chiar că-i „p-afaristă".

— Parcă-i o nevestică din Vegas venind de la chimioterapie, ne șoptește Tobias mie și lui Dag, încercând aiurea să ne câștige încrederea prin răutăți insipide.

— Și noi te iubim, Tobias, îi dă replica Dag, după care le zâmbește fetelor și spune: Bună, puștoaicelor! Ați bârfit cu folos?

Claire mormăie ceva fără tragere de inimă și Elvissa răspunde cu un surâs. Dag se ridică să o sărute pe Elvissa, în vreme ce Claire se prăbușește pe un șezlong galben, decolorat de soare. Efectul de ansamblu din jurul piscinei e definitoriu pentru anul 1949, cu excepția slipului verde-fosforescent al lui Tobias.

— Bună, Andy, îmi șoptește Elvissa, aplecându-se să-mi dea un pupic pe obraz.

Îngaimă un salut spre Tobias, după care își ia în primire propriul șezlong și începe imediat să-și acopere fiecare por al pielii cu cremă protectoare PABA 29. Dag îi soarbe din

priviri cu veneraţie fiecare mişcare, ca un căţel prietenos care are ghinionul să aibă un stăpân care nu stă deloc pe-acasă. De cealaltă parte a lui Dag, Claire arată ca o păpuşă de cârpă dezmembrată, atât e de posomorâtă. O fi primit veşti proaste, sau ce?

— Ce zi frumoasă! zice Elvissa, fără să se adreseze cuiva în special.

— Normal, din moment ce cobaiul de mine învârte încontinuu roata ca să elibereze particulele de plăcere.

— Deja mă faci să mă simt aiurea, Dag, îi răspunde ea. Te rog să încetezi.

Trece o oră necuvântătoare. Tobias, care nu mai e în centrul atenţiei cu euro-bla-bla-urile lui, începe să se ia de lume. Se ridică în capul oaselor, îşi ajustează linia slipului, îşi inspectează bijuteriile familiei şi îşi linge părul.

— Hei, Dagwood, îi zice el lui Dagmar, se pare că ai tras de fiare de când te-am văzut ultima oară în public, oprind circulaţia cu trapezul tău.

Dag şi cu mine, care stăm amândoi pe burtă, ne uităm unul la altul, ne strâmbăm, apoi îi spunem lui Tobias în stereo să-şi vadă de viaţa lui. Asta îl obligă să-şi mute atenţia asupra lui Claire, a cărei faţă e îngropată în şezlongul reglabil şi pare golită de expresie. Aţi observat vreodată ce greu e să scoţi din ţâţâni pe cineva deprimat?

După asta pune ochii pe Elvissa, care acum își face unghiile cu ojă roz Honolulu Choo-Choo. Tobias are o privire care trădează superioritate față de persoana la care se uită. Mi-l și imaginez, arborând aceeași privire când, îmbrăcat într-un costum Savile Row albastru, se bălăcește cu prostimea într-o cârciumă newyorkeză la ora prânzului – unde fiecare ospătăriță e o pradă de război și stă mărturie pentru dreptul lui de *seigneur* al moșiei.

— La ce te uiți, tinere *yuppie*?

— Nu sunt *yuppie*, te asigur.

— Pe naiba nu ești.

— Sunt prea tânăr ca să fiu. Nu am destui bani. Poate că arăt așa, dar numai la suprafață. Până să apuc eu bunătățile de genul terenuri ieftine și slujbe super, începuseră, cum să spun, să se cam termine!

De senzație! Tobias nu e destul de bogat? Asta mă trezește din gândurile mele ca o ciupitură – cam ca atunci când ruperea unui șiret în timp ce te legi la pantofi poate, cumva, să te transfere instantaneu într-un alt nivel de conștiință. Îmi dau seama că Tobias, în ciuda măștii lui, este *shin jin rui* – generația X – exact ca noi.

Mai știe, de asemenea, că a redevenit centrul atenției.

— Sincer să fiu, e tare obositor să încerci să arăți ca un *yuppie*. Cred că s-ar putea să renunț la stratagema asta cu totul – nu ai nici un beneficiu. Poate chiar o să devin boem, ca ăștia trei. Să mă mut într-o cutie de carton pe acoperișul RCA Building; să nu mai mănânc proteine; să lucrez ca momeală vie la Lumea Aligatorilor. La o adică, s-ar putea până și să mă mut aici, în deșert.

(Nici să nu se gândească.)

— Scutește-mă, te rog, contraatacă Elvissa. Vă știu eu pe ăștia. Toți sunteți o apă și-un pământ și sunt sătulă de toți. Stai să-ți văd ochii.

— Poftim?

— Vreau să-ți văd ochii!

Tobias se apleacă, iar Elvissa îl apucă de falcă și extrage informații din ochii lui de un albastru ca al farfuriilor-suvenir olandeze. Ea zăbovește foarte mult timp.

— Da, bine. Poate că nu ești chiar așa de rău. S-ar putea chiar să-ți spun o poveste specială peste câteva minute. Să-mi aduci aminte. Dar depinde. Vreau să-mi spui ceva mai întâi: după ce mori și ești îngropat și plutești cine știe pe unde, care o să fie cea mai frumoasă amintire a ta de pe Pământ?

— Ce vrei să spui? Nu înțeleg.

— Ce moment anume ți se pare definitoriu pentru ce înseamnă să trăiești pe planeta asta? Ce iei la pachet de-aici?

Se așterne tăcerea. Tobias nu pricepe ce vrea să spună și, la drept vorbind, nici eu. Ea continuă:

— Falsele experiențe *yuppie*, pe care ai cheltuit bani, cum ar fi raftingul pe torente sau excursiile prin Thailanda pe spinarea elefanților, nu se pun. Vreau să aud un mic moment din viața ta care să dovedească pe bune că trăiești cu adevărat.

Tobias nu se înghesuie să dea vreo informație de bunăvoie. Cred că are nevoie de un exemplu mai întâi.

— Am eu unul, zice Claire.

Toate privirile se întorc spre ea.

— Zăpada, ne spune. Zăpada.

Pretendenți la statutul de *yuppie*: un subgrup al generației *X* care crede că mitul stilului de viață *yuppie* este satisfăcător și viabil. Membrii lui tind să fie îndatorați până-n gât, să aibă de-a face cu diverse forme ale abuzului de substanțe toxice și arată o mare disponibilitate de a vorbi despre Armageddon după trei pahare.

AMINTEȘTE-ȚI PĂMÂNTUL ÎN DETALIU

— Zăpada, zice Claire și exact în clipa aceea o grindină de porumbei erupe de pe pământul de mătase cafenie din curtea învecinată, a familiei MacArthur. MacArthur-ii au încercat să-și sădească gazonul cel nou toată săptămâna, dar porumbeilor le plac foarte mult vlăstarii fragezi de iarbă și, cum sunt așa de drăguți, nu poți să te superi de-adevăratelea pe ei. Doamna MacArthur (Irene) îi ușuiește cu o jumate de gură din când în când, dar porumbeii zboară pe acoperișul casei, unde se cred la adăpost, și, odată ajunși sus, o pun de o mică petrecere columbofilă.

— O să-mi amintesc toată viața prima dată când am văzut zăpadă. Aveam doisprezece ani și tocmai se consumase primul și cel mai bubuitor divorț. Eram în New York, în vizită la mama, și stăteam în spatele unui refugiu în mijlocul Park Avenue. Nu mai ieșisem din L.A. până atunci. Eram fascinată de marele oraș. Mă uitam în sus la Pan Am Building și reflectam asupra problemei esențiale a Manhattan-ului.

— Care e...? întreb eu.

— Care e că excesul de greutate se distribuie strâmb: turnuri și lifturi, oțel, piatră și ciment, atât de multă masă aflată atât de sus, încât gravitația însăși și-ar putea schimba,

în cele din urmă, sensul, printr-o inversiune teribilă, ca-ntr-un program de schimb cu cerul. (Îmi place când Claire o ia pe câmpii.) Numai gândindu-mă la asta, mă treceau fiori, dar, chiar în momentul ăla, frate-meu Allan m-a tras de mânecă să-mi arate că semaforul se făcuse verde. Și, când am întors capul ca să traversez, am dat cu fața – bang! – în primul fulg de zăpadă din viața mea. Mi s-a topit în ochi. La început, nici nu mi-am dat seama ce era, dar apoi am văzut milioane, milioane de fulgi – toți albi și cu miros de ozon, plutind spre noi de parcă năpârleau îngerii. Până și Allan s-a oprit în loc. Mașinile ne claxonau, dar timpul stătea nemișcat. Și da, dac-ar fi să iau cu mine o amintire de pe pământ, aș lua momentul acela. Cred și-n ziua de azi că ochiul meu drept e fermecat.

— Perfect, spune Elvissa, apoi se întoarce către Tobias. Acum ai priceput poanta?

— Lasă-mă să mă gândesc un pic.

— Am eu una, răspunde Dag cu oarecare entuziasm, datorat în parte, bănuiesc eu, faptului că voia să câștige bile albe în ochii Elvissei. S-a întâmplat în 1974, în Kingston, Ontario.

Își aprinde o țigară, timp în care îl așteptăm să continue.

— Eram la o benzinărie cu taică-meu și am primit sarcina să fac plinul la mașina noastră Galaxy 500, ultimul răcnet. Și, mă înțelegeți, umplerea rezervorului însemna o responsabilitate uriașă pentru mine. Am fost genul ăla de copil nătăfleț care răcea non-stop și care avea două mâini stângi când venea vorba de pus benzină, descurcat năvoade încâlcite și alte chestii de-astea. Reușeam eu cumva s-o dau în bară, să sparg sau să pun pe butuci ceva.

Oricum, tata intrase în magazin să cumpere o hartă și eu rămăsesem afară, simțindu-mă așa de bărbat și mândru că nu făcusem nici un pocinog încă – să dau foc la benzinărie sau altele asemenea. Rezervorul aproape că se umpluse. Tata a ieșit taman când mai aveam câteva picături de pus, moment în care duza de la furtun a luat-o razna și a început să

stropească în toate părțile. Nu știu de ce – pur și simplu a înnebunit –, dar m-a stropit pe pantaloni, pe adidași, a stropit plăcuțele de înmatriculare, cimentul, făcând niște pete ca rivanolul. Tata a văzut toată scena și am crezut că o să-mi tragă un perdaf nasol. M-am simțit așa de mic... în schimb, el mi-a zâmbit și mi-a spus:

— Alo, puștiu'! Nu-i așa că benzina miroase nemaipomenit? Închide ochii și trage adânc în piept. Îmi inspiră curățenie. Are un miros, într-un fel, ca de viitor.

M-am conformat. Am închis ochii, așa cum mi-a zis, și am inspirat adânc. În acel moment am văzut lumina portocalie-aprins a soarelui strecurându-mi-se printre gene, am inhalat mirosul de benzină și am simțit că mi se taie genunchii. Dar ăsta a fost cel mai frumos moment din viața mea, așa că, dacă mă întrebați pe mine (și mi-am pus o mulțime de speranțe în asta), raiul trebuie să semene al naibii de mult cu acele câteva clipe. Asta e amintirea mea de pe pământ.

— Era cu plumb sau fără? întreabă Tobias.

— Cu plumb.

— Perfect.

— Andy, tu?

Elvissa se uită spre mine.

— Eu știu care-i amintirea mea. Un miros, mirosul de șuncă. Era într-o duminică dimineața, acasă, și luam toți micul-dejun împreună, o ocazie fără precedent, pentru că și eu, și ceilalți șase frați și surori moșteniserăm năravul mamei de a nu suporta nici să vadă mâncare dimineața. Preferam să ne trezim mai târziu.

Deci, nu era nici un motiv special pentru masa cu pricina. Ne-am întâlnit toți în bucătărie din întâmplare și toată lumea era pusă pe glume și amabilă și citea cu voce tare ororile din ziar. O zi plină de soare. N-avea nimeni istericale și nici răutăți gratuite.

Îmi amintesc în detaliu cum stăteam lângă plită și prăjeam o felie de șuncă. Știam chiar și atunci că aceea era singura astfel de dimineață de care o să aibă parte vreodată familia

SCHIMBĂ CULOAREA

Elvissa își începe istorisirea:

— E o poveste pe care am intitulat-o *Băiatul cu ochi de colibri*. Dacă vreți, vă rog, să vă așezați comod și vă relaxați, o s-o povestesc. Începe în Tallahassee, Florida, unde am crescut eu. Lângă noi stătea un băiat, Curtis, care era cel mai bun prieten al fratelui meu. Mama îl poreclise Trântorul, din cauza felului în care se târa prin viață. Avea falca de jos proeminentă, lălăia cuvintele, vorbea din an în Paște, molfăia sendvișurile și arunca mingea de baseball mai departe decât oricine altcineva, asta dacă se mobiliza s-o facă. Era minunat de tăcut și de priceput la toate. Eu, desigur, l-am adorat ca o nebună din clipa în care camionul de mobilă a tras în fața noii noastre case și l-am văzut întins pe iarbă, în fața casei din vecini, fumând o țigară – gest care aproape c-a făcut-o pe maică-mea să leșine. Nu cred că avea mai mult de cincisprezece ani. Imediat, am început să-l copiez în toate privințele. La nivelul superficial, i-am imitat pieptănătura (pe care cred că, indirect, o simt ca fiind a lui până-n ziua de azi), tricourile lăbărțate, tăcerile și mersul de panteră. La fel a făcut și frate-meu. Și tustrei am trăit împreună cea mai frumoasă perioadă din viețile noastre, hoinărind prin cartierul nostru care, nu știu cum, n-a fost niciodată terminat.

Obișnuiam să ne jucăm de-a războiul printre casele trase la indigo, luate în stăpânire, încet-încet, de palmieri și mangrove și de tot felul de animăluțe care se cuibăreau și ele în zonă: tatu sperioși adăpostiți în căzi roz pe un covor de frunze, vrăbii care intrau și ieșeau pe uși (care dădeau spre nimic altceva decât cerul alb și încins din zona golfului), ferestre umbrite de licheni fumurii. Mamei, firește, îi era groază de aligatori, dar Curtis a zis că se ia la trântă cu orice aligator m-ar ataca, așa că, firește, abia așteptam să apară vreunul.

În jocurile noastre de-a războiul eu eram întotdeauna sora Meyers și trebuia să-i bandajez rănile lui Curtis, răni care, cu trecerea timpului, se concentrau suspect de mult în zona vintrelor și necesitau „tratamente" din ce în ce mai complicate. Un dormitor în ruină aflat în adâncul Parcelei Uitate era spitalul nostru de campanie. Îl trimiteam pe Matt acasă, să aducă rații, prăjiturele din orez expandat și sticksuri energizante pentru astronauți. În acel răstimp, eu trebuia să administrez în regiunea vintrelor tratamente ritualice inventate de Curtis, cu nume influențate de gustul lui pentru presa de scandal: „masaj à la barul Hershey din Tripoli" și „frecuș cu noroi ca-n cârciumile promiscue din Hanoi". Cam singura chestie pe care o citea el era revista *Soldier of Fortune.* Numele alea mie nu-mi spuneau nimic, dar peste ani de zile, amintindu-mi-le, îmi venea să chicotesc necontrolat.

În camera aia de vis și îmbibată de igrasie mi-am pierdut virginitatea cu el, dar am pus amândoi atâta suflet, încât cred până-n ziua de azi că am fost mai norocoasă decât majoritatea femeilor pe care le-am cunoscut și ale căror povești despre deflorare le-am auzit. Eram atât de îngrozitor de atașată de Curtis, cum numai o mireasă adolescentă poate fi. Așa că atunci când familia lui s-a mutat, nu am mâncat nimic două săptămâni. Aveam cinșpe ani. Și, desigur, nu s-a obosit vreodată să-mi trimită vreo vedere – nici nu mă așteptam, că nu era stilul lui. Multă, multă vreme m-am simțit pierdută fără el. Dar viața a mers mai departe.

Abia după paișpe ani pot spune despre Curtis că a atins stadiul de amintire nedureroasă. Nu mă gândesc la el decât rar de tot – când mirosul transpirației unui străin din lift îmi amintește de el sau când văd un tip cu o structură musculară asemănătoare, de cele mai multe ori un bărbat din cei care stau lângă ieșirile de pe autostrăzi cu cartoane în mână pe care scrie cu carioca „Muncesc pentru casă și masă".

Dar apoi, aici, în Palm Springs, acum câteva luni, mi s-a întâmplat ceva ciudat...

Eram la Spa de Luxembourg, așteptând să fac o prezentare la niște produse cu aloe pentru un client al hotelului și mai aveam ceva timp de pierdut. Stăteam întinsă pe marginea piscinei și mă bucuram de soare, lucru pe care oamenii care trăiesc într-o climă blândă îl fac doar arareori. În fața mea pe un șezlong era un bărbat, dar, cum eu intrasem pe terasă din sens opus, nu m-am uitat prea bine la el – am remarcat doar că avea păr negru tuns mișto și un corp trăsnet. În plus, am observat că dădea când și când din cap, în sus și-n jos, apoi lateral, nu ca un bolnav de spasmofilie, ci mai curând ca și cum ar fi văzut ceva sexi cu coada ochiului, ca mai apoi să-și dea seama, iar și iar, că se înșelase.

Oricum, o gagică bogată, curat genul „Sylvia" (Elvissa le spune femeilor bogate bine coafate și bine îmbrăcate „Sylvii"), într-o rochie de la Lagerfeld, iese din clădirea centrului făcând tonc-tonc-tonc cu pantofiorii ei extravaganți și se îndreaptă fix spre tipul din fața mea. Îi miaună ceva ce n-am reușit să prind și apoi îi pune la încheietură o brățărică de aur. Tipul și-a ridicat brațul spre ea (limbajul trupului, deh!) cu un entuziasm de parcă aștepta să-i facă un vaccin. Ea îi dă un pupic pe mână, îi spune să fie gata la ora nouă și pleacă țopăind.

Așa că devin curioasă.

Cu un aer foarte cool, mă duc agale până la bar – la ăla la care ai lucrat tu, Andy – și comand cel mai rafinat cocktail de culoare roz, apoi defilez relaxată înapoi la locul meu,

măsurându-l pe tip pe furiș. Am zis c-o să cad lată pe jos când am văzut cine era. Era Curtis, bineînțeles.

Era mai înalt decât mi-l aminteam, scăpase de grăsimea aia de copil, câtă o fi avut, și corpul lui căpătase un aspect pugilistic, numai fibră, ca al puștilor ălora care cumpără truse de seringi sterile de pe Hollywood Boulevard și care, de la câteva străzi distanță, seamănă întru câtva a turiștii nemți – până îi vezi de aproape. Oricum, avea corpul brăzdat de o mulțime de cicatrici albe, ca niște funii. Și, Doamne, băiatul fusese pe la salonul de tatuaje de câteva ori bune. De pe coapsa stângă urla un crucifix și peste umărul stâng trecea duduind o locomotivă, sub care era o inimă străpunsă de o linie punctată, ca o crăpătură în porțelan. Umărul celălalt era înfrumusețat cu o ghirlandă de zaruri și gardenii. Omul trecuse prin pușcărie, mai mult ca sigur.

I-am zis: „Bună, Curtis", la care el a ridicat privirea și-a răspuns:

„Ei, să fiu al naibii! E Catherine Lee Meyers!"

Nu mi-a dat prin cap cum să continui. Mi-am pus jos paharul și m-am așezat pe un scaun lângă el, cu picioarele lipite, într-o poziție oarecum ca de fetus. Nu știam încotro să mă uit și simțeam că mă ia cu călduri. El s-a ridicat și m-a pupat pe obraz.

„Mi-a fost dor de tine, scumpa mea. Am crezut că n-o să mai apuc să dau ochii cu tine."

Următoarele câteva minute au fost ca o explozie de fericire, în care orice contur se estompa. Dar n-a trecut mult și a trebuit să plec, pentru că mă suna clientul. Curtis mi-a povestit ce face prin oraș, dar n-am reușit să rețin detalii – ceva legat de actorie în L.A. (da, vezi să nu). Chiar și-n timp ce am stat de vorbă a continuat să-și sucească gâtul în toate direcțiile, uitându-se după nu știu ce. L-am întrebat la ce se uită și tot ce mi-a zis a fost:

„La păsările colibri. Poate o să-ți povestesc mai multe diseară".

Mi-a dat adresa (o adresă de apartament, nu de hotel) și a rămas că ne vedem la cină la opt și jumătate. Evident, n-am putut să-i spun: „Dar cu Sylvia cum rămâne?", știind că avea întâlnire cu respectiva la nouă. N-am vrut să par băgăcioasă.

Oricum, s-a făcut opt jumate, plus un pic peste. Era noaptea cu furtuna – mai țineți minte? Cu chiu, cu vai am ajuns la adresă, un complex urât de prin anii '70, de pe lângă Racquet Club Drive, în partea vântoasă a orașului. Căzuse curentul, așa că luminile de pe stradă erau bulite. Rigolele începuseră se dea pe-afară. Urcând treptele spre complex, m-am împiedicat, pentru că nu era lumină nici acolo. Apartamentul, numărul 3 și nu mai știu ce, era la etajul 3, așa că a trebuit să bâjbâi pe casa scării pe un întuneric beznă, ca, după ce am bătut la ușă, să nu mă bage nimeni în seamă. M-am enervat la culme. Plecând, am strigat: „Ești o scursură, Curtis Donnely!", moment în care, auzindu-mi vocea, mi-a deschis.

Băuse. M-a rugat să scuz deranjul din casă – apartamentul era al unei prietene de-ale lui, fotomodel, pe nume Lenni. Scris cu „i", mi-a precizat, „că știi cum sunt fotomodelele astea".

Nu mai era puștiul din Tallahassee pe care-l știam eu.

În casă nu exista mobilă și, grație penei de curent, nici lumină, cu excepția unor lumânările de tort pe care le confiscase din dulapul de la bucătărie al lui Lenni. Curtis le-a aprins una câte una. Era semiîntuneric.

Am reușit totuși să văd că cineva lipise pe pereți o devălmășie de fotografii de modă alb-negru, rupte (nu cu foarte multă grijă, aș adăuga) de prin reviste. Camera mirosea a eșantioane de parfum amestecate. Modelele erau predominant masculine și dezabuzate, cu ochi ca de extratereștri și corpuri sculptate ca-n revista *GQ*, și-și țuguiau plictisite buzele din toate ungherele camerei. Am făcut eforturi să mă prefac că nu le-am observat. Să lipești cu scotch pe pereți decupături

din reviste, după ce ai trecut de douăzeci și cinci de ani, mi se pare deja caz patologic.

„Se pare că ne e scris să ne întâlnim mereu în camere ca vai de lume, nu, Curtis?" i-am spus, dar nu cred că a prins aluzia la vechiul spital de campanie al dragostei noastre.

Ne-am așezat pe jos, pe niște pături, lângă ușa glisantă și ne-am uitat la furtuna de afară. Am băut un whisky scurt, ca să mă amețesc un pic, dar după aia m-am abținut, pentru că voiam să-mi amintesc tot ce urma să fac în noaptea cu pricina.

Oricum, am avut genul ăla de conversație lentă și împotmolită, ca-ntre oamenii care nu s-au văzut de-un secol și încearcă să ajungă la zi cu noutățile. Din când în când, cum se întâmplă în cazul amintirilor forțate, se mai strecurau zâmbete șterse, dar atmosfera era în general reținută. Cred că ne întrebam amândoi dacă nu cumva făcuserăm o greșeală. El se îmbătase și mai rău și-l apucaseră efuziunile sentimentale. Părea că nu mai are mult și-l podidește plânsul.

Apoi a urmat un bubuit în ușă. Venise Sylvia.

„La naiba, asta-i Kate", mi-a șoptit el. „Nu zice nimic! Poate obosește și se cară."

Kate se desfășura ca o urgie a naturii de partea cealaltă a ușii, pe holul cufundat în beznă. În nici un caz nu mai semăna cu micuța și umila Sylvia de după-amiază. L-ar fi făcut și pe dracul să roșească la cum l-a boscorodit pe Curtis. I-a cerut imperios s-o lase să intre în casă, l-a acuzat că și-o pune pe toate părțile cu orice respiră și are portofel, ca mai apoi să nuanțeze – cu orice are portofel și punct – , a bătut din picior că-și vrea „bijuul" înapoi și l-a amenințat că le asmute pe gorilele lui bărbatu-său să-i taie și singura podoabă rămasă. Vecinii, dacă n-au fost oripiliați, trebuie să fi fost cel puțin fascinați.

Dar Curtis m-a ținut strâns în brațe și a tăcut chitic. În cele din urmă, Kate a obosit, s-a pus pe smiorcăit și apoi a părăsit locul faptei în tăcere. La scurt timp după aceea am

auzit un zgomot de motor și de roți scrâșnind în parcarea complexului.

M-am simțit stânjenită, dar, spre deosebire de vecini, eu puteam să-mi satisfac curiozitatea. Totuși, până s-apuc să întreb ceva, Curtis mi-a zis:

„Nu mă întreba nimic. Întreabă-mă despre altceva, despre orice altceva, dar nu despre asta".

„Foarte bine. Hai să vorbim despre pasărea colibri."

Asta l-a făcut să râdă și să se dea peste cap. M-am bucurat că, cel puțin, mai dispăruse din tensiunea dintre noi. Atunci s-a apucat să-și dea jos pantalonii, spunându-mi:

„Nu-ți face griji. Oricum nu cred că vrei cu adevărat s-o facem. Ai încredere în mine, scumpo".

Când a rămas gol, și-a crăcănat picioarele și, cu mâna făcută căuș sub scrot, mi-a arătat ce și cum. Desigur, nu mai avea decât o singură „podoabă".

„Asta am pățit în...", mi-a spus și eu am uitat ca proasta numele țării – undeva în America centrală, cred. El îi zicea «aripa servitorilor».

S-a întins la loc pe pătură, cu sticla de whisky lângă el și mi-a povestit cum a luptat pe bani în războaiele de acolo, despre disciplină și camaraderie și despre cecurile secrete primite de la bărbați cu accent italian. În sfârșit, se relaxa.

A continuat o vreme cu isprăvile lui, care mi se păreau cam la fel de captivante ca un meci de hochei la televizor, dar m-am străduit să mă arăt cât se poate de interesată. La

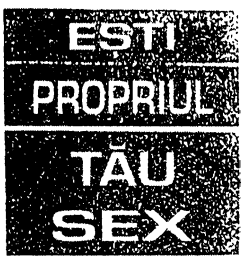

un moment dat, a început să pomenească un nume mai des decât pe celelalte: Arlo. Arlo, presupun, era prietenul lui cel mai bun, ceva mai mult de-atât – cum s-o numi ce devin bărbații în vreme de război și cine știe ce altceva.

Într-o bună zi, Curtis și Arlo erau pe teren, la un „schimb de focuri", când lupta s-a încins și a luat proporții amenințătoare. A trebuit să se întindă pe jos, camuflați, cu armele automate încărcate și îndreptate spre inamic. Arlo stătea lângă Curtis. Erau atenți la cea mai mică mișcare, cu degetul încordat pe trăgaci, gata să apese, când, deodată, o pasăre colibri a început să-i bage ciocul în ochi lui Arlo. Arlo a gonit-o cu mâna, dar pasărea a continuat să-i țintească ochii. A mai răsărit de undeva încă una, apoi încă una.

„Ce e cu drăciile astea?" a întrebat Curtis, și Arlo i-a explicat că unele păsări colibri sunt atrase de culoarea albastră și că se înfig în ea încercând să o culeagă pentru a-și construi cuiburi și că acum ele încearcă să-și facă un cuib din ochii lui.

Atunci Curtis i-a răspuns:

„Hei, și ochii mei sunt albaștri..."

Însă gesturile largi pe care le-a făcut Arlo ca să alunge păsările au atras focul inamic. Au fost atacați. Un glonț i-a străpuns vintrele lui Curtis și altul l-a nimerit pe Arlo în inimă, omorându-l pe loc.

Ce s-a întâmplat după, nu știu, dar a doua zi, în ciuda rănii, Curtis s-a alăturat unei misiuni de curățare a câmpului de luptă și s-a întors la locul masacrului ca să strângă și să bage în pungi cadavrele. Când au descoperit corpul lui Arlo, toți au fost șocați – atât cât poate fi cineva care adună morți destul de des –, dar nu din cauza plăgii provocate de glonț (o priveliște oarecum obișnuită pentru ei), ci din cauza unui sacrilegiu oribil: partea albastră a globilor oculari era ciugulită. Băștinașii au blestemat și și-au făcut cruci, însă Curtis s-a mărginit să-i închidă pleoapele lui Arlo și să i le sărute. El știa de păsările colibri și a ținut ce știa doar pentru el.

În aceeași zi a fost declarat inapt pentru serviciul militar din motive medicale și seara zăcea cu mintea și trupul amorțite

într-un avion, în drum spre SUA. S-a oprit în San Diego. Și în acel punct viața lui devine un rând alb. Ăsta e momentul în care au început să se întâmple toate lucrurile pe care nu voia să mi le povestească.

„Deci de-aia te uiți după colibri tot timpul", i-am spus.

Dar mai urmează. Cum stăteam noi întinși pe podea, luminați de o triadă mohorâtă de lumânări care dezvăluia și una bucată bărbat încruntat pe peretele dormitorului, a început să plângă. Doamne, mai bine zis, să boicească. Nu plângea, bocea! N-am știut ce să fac; mi-am pus bărbia pe inima lui să ascult – să ascult cum bolborosește că nu înțelege ce s-a întâmplat cu tinerețea lui, cu ideile lui despre oameni sau despre bunătate și că devenise o ciudățenie de robot.

„Acum nu pot nici măcar să intru în industria porno din cauza accidentului. Sau dac-o fac, nu pot să scot bani ca lumea."

După o vreme stăteam pur și simplu și respiram împreună. A început să-mi vorbească, dar vorbele i se rostogoleau încet ca o roată de ruletă care mai are un pic și se oprește.

„Știi, scumpo", mi-a spus, „uneori poți să fii prost rău de tot și să înoți cam prea mult în largul oceanului, fără să ai destulă energie ca să te întorci la țărm. Când ești în larg și faci pluta, te simți insultat de păsări, pentru că îți amintesc de pământul la care nu vei mai ajunge niciodată. Dar într-o bună zi, nu știu precis când, una dintre păsările alea colibri minuscule o să se repeadă și o să țintească în ochișorii mei albaștri și când o să se întâmple asta..."

Nu mi-a spus ce-o să facă. Nici n-avea de gând. În schimb, a căzut într-o stare de inconștiență. Cred că se făcuse deja miezul nopții. La lumina lumânărilor, m-am uitat la bietul lui trup, plin de cicatricile bătăliilor, și am încercat să mă gândesc la ceva, la orice aș fi putut face pentru el. Mi-a venit o singură idee. Mi-am pus pieptul peste al lui și l-am sărutat pe frunte, sprijinindu-mă cu mâinile de tatuajele cu trenuri, și zaruri, și magnolii, și inimi sfărâmate, și am încercat să-mi golesc conținutul sufletului în al lui. Mi-am imaginat că

puterea mea– sufletul meu – este o rază de laser alb care îmi pornește din inimă până în inima lui, ca pulsațiile alea luminoase din firele de fibră de sticlă care pot să pompeze un milion de cărți către Lună într-o secundă. Fasciculul îi tăia pieptul ca pe o placă de oțel. Curtis putea să accepte sau nu puterea asta, care, evident, îi lipsea, dar voiam s-o aibă acolo, la nevoie. Mi-aș fi dat și viața pentru el, și tot ce am putut să-i dăruiesc în seara aia a fost ce mai rămăsese din tinerețea mea. Fără regrete.

Noaptea, după ce s-a oprit ploaia și-n timp ce eu dormeam, Curtis a dispărut. Iar dacă soarta nu ne aduce împreună din nou, ceea ce mă îndoiesc, s-ar zice că atât ne-a fost dat să trăim în viața asta. E pe undeva, prin lume și poate chiar acum, în timp ce vorbim, o mică nestemată cu gât de culoarea rubinului îi ciugulește ochii. Și știți ce-o să se întâmple când acest lucru chiar se va petrece? Spuneți-i intuiție sau cum vreți, dar când se va întâmpla, circuitele din cap i se vor conecta ca niște vagoane de tren și, când o să-i mai bată vreo Sylvia la ușă, o să se ducă să-i deschidă. Am eu o bănuială.

Nici unul dintre noi nu e în stare să vorbească, dar ne e clar tuturor ce amintire va lua Elvissa cu ea. Din fericire, sună telefonul la mine în bungalou și rupe vraja, cum numai un țârâit de telefon poate s-o facă. Tobias profită ca să se scuze și o ia spre mașină. Când dau să intru la mine ca să răspund la telefon, îl văd cum se cocoșează ca să-și examineze ochii în oglinda retrovizoare a Nissan-ului închiriat și, în clipa aia, îmi dau seama că totul s-a terminat între el și Claire. Am eu o bănuială. Ridic receptorul.

DE CE SUNT SĂRAC?

La telefon e prințul Tyler de Portland, mezinul familiei, mai mic cu cinci ani decât mine, floarea unei iubiri tomnatice, copilul ilegitim al frezei cu chelie, micul monstru răsfățat care îi dă mamei o farfurie cu macaroane încălzite la microunde și poruncește: „La mijloc e o porțiune care e încă rece. Mai încălzește-le o dată". (Eu, ceilalți doi frați ai mei sau cele trei surori am lua castane pentru o asemenea insolență, dar astfel de ordine maiestuoase venite din partea lui Tyler nu fac decât să-i întărească autoritatea princiară.)

— Salut, Andy! Băgai ultraviolete?

— Salut, Tyler. Ce chestie, chiar asta făceam.

— Ce cool! Ascultă aici. Bill la cub, Turnurile Gemene, Lori, Joanna și cu mine o să venim să stăm la tine de pe 8 ianuarie, timp de cinci zile, cât lipsești tu. Pe 8 e ziua lui Elvis și o să facem King Fest. E vreo problemă?

— Din punctul meu de vedere, nu, dar o să stați ca sardelele. Sper că nu vă deranjează. Așteaptă, să verific. (Bill la cub, de fapt Bill[3], sunt trei prieteni de-ai lui Tyler pe care-i cheamă Bill și Turnurile Gemene sunt gemenii Morrissey, care se înalță la 1,98 metri.) Cotrobăi peste tot prin bungalou, scotocind după caietul de rezervări (proprietarul îmi

pasează mie responsabilitatea subînchirierilor). În tot acest timp, meditez la Tyler și la gașca lui – Adolescenții Globali, cum i-a botezat el, deși sunt cam toți trecuți de douăzeci de ani. Mi se pare amuzant și de neînțeles, dacă nu chiar nefiresc, felul în care Adolescenții Globali sau, cel puțin, prietenii lui Tyler, își trăiesc viețile atât de lipiți unii de alții: fac cumpărături, călătoresc, se ciondănesc, gândesc și respiră împreună, exact ca familia Baxter. (Cum era de așteptat, prin mine, Tyler s-a împrietenit cât ai clipi cu Allan, fratele lui Claire.)

Te ia cu răcori când vezi ce gregari sunt Adolescenții ăștia Globali! Nici unul dintre ei nu e în stare să se ducă într-o vacanță de o săptămână, în Waikiki, de exemplu, fără să dea un șir de megapetreceri de la revedere, burdușite de cadouri, pe una dintre cele trei teme clasice ale repertoriului studenților: turistul-țoapă, vedeta preferată de pe lumea cealaltă sau petrecerea în togi. Când totuși ajung la destinație, încep telefoanele nostalgice și curg în fiecare zi peste Pacific seriale sentimentale și încâlcite de teleconferințe internaționale atent structurate, de parcă fericitul vilegiaturist s-ar fi propulsat într-o misiune de trei ani spre Jupiter, și nu doar pentru șase zile de Mai Tai-uri cu prețuri umflate pe Kuhio Street.

În plus, amicii lui Tyler sunt și plictisitor de fraieri – droguri nu, ironie nu, pileală doar cu moderație, floricele și cacao cu lapte și filme închiriate vinerea seara. Și garderobe atotcuprinzătoare, de rămâi tablou! Superbe și foarte scumpe, coordonate cu o sofisticare subtilă și alcătuite doar din cele mai bune mărci. Impecabile. Și le permit, pentru că toți, ca de altfel majoritatea prinților și prințeselor din stirpea Adolescenților Globali, stau cu părinții, neputându-și permite cele câteva apartamente ridicol de scumpe care există în oraș, așa că toți banii se duc pe spinarea lor.

Tyler e ca personajul din sitcomul ăla de pe vremuri, de la televizor, Danny Partridge, care nu a vrut să lucreze ca băiat bun la toate la băcănie, ci a vrut să fie din capul locului patronul întregului magazin. Prietenii lui au talente nebuloase,

nevandabile, dar de-a dreptul amuzante, de exemplu, știu să facă o cafea extraordinară sau posedă niște podoabe capilare de cea mai bună calitate (ah, ar trebui să vedeți colecția de șampoane, geluri și spume pentru păr a lui Tyler!).

Sunt niște puști de treabă. Nimeni din anturajul lor nu se poate plânge. Sunt, cum se spune, plini de viață. Îmbrățișează și cred în pseudoglobalismul și în armonia artificială dintre rase promovate de campaniile publicitare ale fabricanților de răcoritoare și de pulovere inventariate computerizat. Mulți dintre ei vor să lucreze în corporația IBM la sfârșitul vieții, adică la vârsta de 25 de ani („Scuză-mă, poți să-mi dai mai multe detalii despre planul tău de pensii?"). Dar, într-un fel sumbru și de nedefinit, puștii ăștia îmi evocă și combinate chimice din grupul Dow sau Union Carbide, fabrici de armament și casta militară. Și am bănuiala că, spre deosebire de Tobias, dacă Air Bus-ul în care se află s-ar prăbuși pe un platou înghețat din Anzi, ar avea foarte puține mustrări de conștiință, dacă nu chiar deloc, să mănânce trupurile pasagerilor morți. E doar o teorie.

O privire aruncată pe geam, în timp ce căutam caietul de rezervări, mi-a dezvăluit că marginea piscinei se golise de popor. Aud bătăi în ușă și imediat se ițește capul Elvissei, care zice:

— Voiam numai să-ți spun pa, Andy.

— Evissa, l-am lăsat pe frate-meu pe fir. Poți să aștepți o clipă?

— Nu. Așa e cel mai bine.

Amânarea revoltei: tendință a unei persoane ca, în tinerețe, să evite activitățile tradiționale ale tinerilor și experiențele artistice, cu scopul de a căpăta o experiență profesională serioasă. Are drept rezultat, uneori, jelania după tinerețea pierdută, cam pe la treizeci de ani, urmată de tunsori caraghioase și garderobe scumpe și haioase.

Îmi dă un pupic pe încruntătura dintre sprâncene, deasupra nasului, un pupic umed care îmi amintește că fetele ca Elvissa, spontane, niţeluş cam curviştine, dar, fără îndoială, pline de energie, nu o să devină niciodată intime cu un tip constipat şi impasibil ca mine.

— Ciao, bambino. E timpul ca mica orfană napolitană să-şi ia tălpăşiţa.

— Te întorci curând? strig după ea, dar a plecat, dispărând după tufele de trandafiri şi apoi, după cât văd, în maşina lui Tobias.

Măi, măi, măi.

Mă întorc la telefon.

— Da, Tyler. Îmi convine pe 8.

— Bine. Discutăm amănuntele de Crăciun? Vii, nu-i aşa?

— Din păcate, *oui.*

— Cred că anul ăsta o să fie un megabalamuc. Ai face bine să-şi pregăteşti de acum ruta de salvare. Rezervă-ţi cinci bilete diferite pentru zborul de întoarcere. Şi, apropo, ce vrei să primeşti sub pom?

— Nimic, Tyler. Încerc să mă descotorosesc de toate lucrurile din viaţa mea.

— Mă îngrijorezi, Andy. N-ai nici o ambiţie.

Îl aud cum amestecă în iaurt cu lingura. Tyler vrea să lucreze pentru o corporaţie-mamut. Cu cât mai mare, cu atât mai bine.

— Nu-i anormal să nu-ţi doreşti nimic.

— Bine, fie. Dar te rog ca toate bunătăţile de care vrei să scapi să ajungă la mine. Şi să fie Polo.

Minimalism ostentativ: tactică în abordarea stilului de viaţă similară cu „substituirea statutului". Neposedare de bunuri materiale fluturată ca un semn al superiorităţii morale şi intelectuale.

Minimalism de cafenea: a adopta doctrina minimalismului fără a pune în practică nici unul dintre principiile acesteia.

— De fapt, eu mă gândeam să-ți fac un cadou minimalist anul ăsta.

— Poftim?

— Cum ar fi o piatră frumoasă sau un schelet de cactus.

Se face liniște la capătul firului.

— Ești drogat?

— Nu, Tyler. M-am gândit că un obiect de o frumusețe simplă ar fi o alegere potrivită. Ești destul de mare acum.

— Ești amuzant ca un clovn din filmele de groază. O cravată de mătase și niște șosete ar fi perfecte.

Sună cineva la ușa, după care intră Dag. De ce nu așteaptă nimeni niciodată să răspund?

— Tyler, e cineva la ușă. Trebuie să închid. Ne vedem săptămâna viitoare, da?

— Port 45 la pantofi, 44 în talie și 42-43 la cămașă.

— *Adios.*

Arhaizare „în tendințe": introducerea unor termeni din jargonul publicității, al reclamelor de pe ambalaje și al industriei divertismentului din vremuri apuse în vorbirea de zi cu zi, pentru a obține un efect ironic și/sau comic: „Petrecerea lui Kathleen despre vedeta preferată de pe lumea cealaltă a fost ultra-extra" sau „Dave chiar se crede un tip hazos, spumos, sonat și impetuos, nu-i așa?"

CELEBRITĂȚILE SUNT MURITOARE

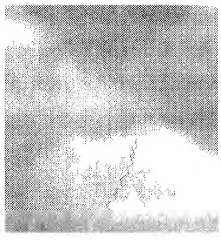

Au trecut cam trei ore de la telefonul lui Tyler. Toată lumea mă face să mă simt aiurea azi. Pur și simplu nu reușesc să fac față. Slavă Domnului că lucrez diseară. Cât o fi el de nașpa, de plictisitor și repetitiv, serviciul mă ține totuși pe linia de plutire. Tobias a dus-o pe Elvissa acasă, dar nu s-a mai întors. Claire se face, senină, că nu se dăduse-n bărci. Pare să știe ceva ce eu nu știu. Poate o să-și dezvăluie secretul mai încolo. Ea și Dag stau botoși pe canapele, fără să schimbe o vorbă. Decojesc neobosiți alune și aruncă resturile grunjoase într-o scrumieră plină de dă pe-afară, pe-care scrie „Expoziția mondială de la Spokane, 1974". (Asta a fost expoziția în timpul căreia a plouat cu găleata și la care au făcut clădiri din doze de răcoritoare din aluminiu.) Dag e supărat că Elvissa nu i-a acordat nici un dram de atenție azi, iar Claire, din cauza plutoniului, tot nu vrea să se întoarcă la ea acasă. Faza cu contaminarea a deranjat-o mai mult decât am bănuit noi la început. Acum susține că o să stea la mine pentru o perioadă nedeterminată.

— Radiațiile rezistă mai mult decât Frank Sinatra, Andy. O să-ți stau pe cap multă vreme.

La cum o cunosc, Claire o să facă totuși incursiuni în locuința ei – nu mai mult de cinci minute per incursiune pe

zi – ca să-și recupereze lucrurile. Primul raid a fost la fel de timid ca al unui țăran din Evul Mediu care intră într-o cetate răvășită de molimă, fluturând în mână o capră moartă ca să alunge spiritele rele.

— Ce vitează ești! îi aruncă Dag o săgeată, la care Claire răspunde cu o privire furioasă.

Îi spun că, după părerea mea, exagerează.

— E curat lună la tine, Claire. Te porți ca o tehno-țărancă.

— N-aveți decât să râdeți cât vreți, dar nu-n sufrageriile voastre s-a instalat Cernobîlul.

— Asta așa e.

Scuipă un bebe de alună mutant și trage aer în piept.

— Tobias a plecat pentru totdeauna. Simt eu. Imaginați-vă numai, cea mai arătoasă bucată de bărbat cu care voi avea contact în viața mea – orgasmul ambulant – s-a dus...

— În locul tău, n-aș spune asta, îi răspund, deși, în sinea mea, știu că are dreptate. Poate s-a oprit pe drum să mănânce.

— Scutește-mă, Andy. Au trecut deja trei ore. În plus, și-a luat și geanta. Pur și simplu nu pot să-mi dau seama de ce ar pleca așa de subit.

Eu da.

Între timp, cei doi câini se uită fix și cu foame în priviri la alunele pe care le decojesc Dag și Claire.

— Știți care e cel mai rapid mod de a scăpa de câinii care cerșesc la masă? îi întreb.

Mi se răspunde cu niște mormăituri.

— Dați-le o bucată de morcov sau o măslină în loc de carne, dar cu o mină foarte serioasă. Vă garantez că o să se uite la voi ca la niște nebuni și-o să dispară cât ai clipi. S-ar putea să-și schimbe și părerea despre voi. În rău.

Claire mă cam ignoră de o vreme.

— Bineînțeles, asta înseamnă că o să trebuiască să mă duc după el la New York.

Se ridică și o ia spre ușă.

— Băieți, se pare că anul ăsta o să am parte de un Crăciun cu zăpadă. Doamne, e groaznic să ai obsesii!

Își studiază fața în oglinda atârnată lângă ușă.

— Nici n-am împlinit treizeci de ani și a început să mi se încrețească buza de sus. Sunt terminată.

După constatarea asta, pleacă.

— Am avut relații cu trei femei la viața mea, îmi spune șeful și vecinul meu, domnul MacArthur, și cu două dintre ele m-am însurat.

Suntem la Larry's Bar, în aceeași seară, mai târziu. Două piticanii care se ocupă de imobiliare cântă „wimmaway-wimmaway" la microfonul lăsat deschis al șanteuzei noastre, Lorraine, care ia acum o pauză din seria de șlagăre interpretate alături de „tovarășul ei de ritm" electronic și hârâit și bea vin alb, emanând o strălucire obosită, la capătul barului. E o noapte nasoală, cu bacșișuri subțirele. Dag și cu mine ștergem pahare, o activitate straniu de odihnitoare, și îl ascultăm pe domnul M. cum își face numărul obișnuit. Din când în când, îi mai servim câte o replică; e ca și cum te-ai uita la o emisiune a lui Bob Hope, dar cu participarea telespectatorilor. Tipul nu e niciodată amuzant, dar e amuzant de privit.

Punctul culminant al serii l-a reprezentat o Zsa Zsa prăbușită și bătrână care a vomitat o cascadă de cocktailuri Sidecars pe covor, lângă playstation. Se întâmplă rar așa ceva la noi; clientela lui Larry, deși aparține nivelului marginal al societății, are un puternic simț al etichetei. Dar partea cu adevărat interesantă a evenimentului a urmat la scurt timp după, când ne-a strigat Dag:

— Domnu' M.! Andy! Veniți să vedeți ceva!

În mijlocul reliefului platonic de spaghete cu porumb format pe covor se vedeau niște capsule gelatinoase semidigerate.

— Măi, măi... Dacă nici asta nu se pune ca superlinie în partida de bingo a vieții, atunci chiar nu mai știu ce e. Andrew, cheamă repede o ambulanță.

Asta a fost în urmă cu două ore și, după o discuție stropită cu testosteron cu medicii, în care ne-am fudulit ce

cunoștințe medicale avem noi („Doamne, zice Dag, poate ar merge niște soluție Ringer."), ni se servește acum istoricul vieții amoroase a domnului M. – o idilă fermecătoare, de genul „mă păstrez pentru noaptea nunții", pătrunsă de castitate, la prima, la a doua și a treia întâlnire, urmate de căsătorii aproape instantanee și, în scurt timp, de prea mulți copii.

— Ce s-a întâmplat cu iubita pe care n-ați luat-o de nevastă? întreb eu.

— Aia mi-a furat mașina. Un Ford auriu. Dacă n-ar fi făcut treaba asta, probabil că m-aș fi însurat și cu ea. Nu prea știam ce înseamnă să fii selectiv pe atunci. Țin minte cum făceam laba pe sub birou de zece ori pe zi și-mi închipuiam ce insultată trebuie să se simtă iubita dacă relația nu duce la căsătorie. Eram singuratic, locuiam în provincia Alberta și nu aveam MTV atunci.

Claire și cu mine am făcut cunoștință cu domnul și doamna M., alias „Phil & Irene", într-o zi memorabilă de-acum câteva luni. Ne uitam peste gard, asaltați de valuri de fum puturos. Vesel și încins cu un șorț de la Dinner's On, domnul M. ne-a dat o strigare și ne-a invitat prompt la ei, să ne trateze cu apă minerală la cutie și să ne dea „Ireneburgeri". Ne-am distrat super. Chiar înainte ca domnul M. să iasă în curte cu un ukulele, Claire mi-a șoptit:

— Andy, bag mâna în foc că oamenii ăștia au un țarc pentru șinșile lângă casă.

(Crescători de șinșila care mănâncă friptură, ha!)

Până în ziua de azi, Claire și cu mine așteptăm ca Irene să ne tragă deoparte și să țină șușotind o pledoarie plină de devotament pentru produsele cosmetice pe care le reprezintă și pe care le depozitează grămezi în garaj, ca pe niște mii

---

Familie de aer: descrie sentimentul fals de comunitate pe care îl resimt unii față de alții colegii de serviciu.

de pisoi pe care nu-i vrea nimeni, dar pe care nu te lasă inima să-i dai.

— Dragă, coatele mele erau efectiv ca scoarța de pin până să încerc crema asta.

Sunt tare drăguți cei doi. Fac parte din generația care crede că în restaurantele de fripturi trebuie să fie lumină discretă și frig ca-n congelator (la naiba, ei cred în noțiunea însăși de restaurante de fripturi!). Pe nasul domnului M. se întinde o rețea fină de vinișoare deschise la culoare (casnicele din Las Palmas plătesc o mică avere ca să le înlăture prin scleroterapie, dar de pe pulpe). Irene fumează! Amândoi se îmbracă în haine sport pe care le cumpără din magazine de reduceri, pentru că și-au descoperit corpurile prea târziu în viață. Au fost educați să-și ignore corpurile și asta mi se pare destul de trist, dar mai bine acum, decât deloc. Se consolează și ei cum pot.

În ochii minții noastre, Irene și Phil trăiesc în niște perpetui '50. Încă mai cred într-un viitor ca din ilustrate. La paharul *lor* de coniac supradimensionat, plin de cutii de chibrituri, mă gândesc atunci când fac glume despre pahare mari de coniac umplute cu cutii de chibrituri. Paharul tronează pe masa din sufragerie, care e un fel de panoplie genetică plină cu fotografii înrămate ale descendenților familiei MacArthur, în special nepoți, cu tunsori disproporționate în stilul lui Farrah Fawcett, cu ochii mijiți din cauza lentilelor de contact noi și arătând oarecum programați pentru niște morți bizare. Odată Claire a tras cu ochiul la o scrisoare care stătea deschisă pe o măsuță și și-a amintit că a citit că i-au trebuit două ore mașinii de descarcerare ca să-l

scoată pe nu știu ce urmaș al MacArthur-ilor din tractorul făcut armonică.

Le tolerăm lui Phil și Irene idiosincraziile rasial moderate și micile greșale care contribuie la distrugerea planetei (de genul „n-aș putea să conduc niciodată o mașină mai mică decât Cutlass-ul meu Supreme"), pentru că existența lor funcționează ca un tranchilizant într-o lume altminteri ușor scăpată de sub control.

— Uneori, spune Dag, de-abia îmi aduc aminte dacă o celebritate mai trăiește sau nu, dar după aia îmi dau seama ca de fapt nici nu contează. Nu vreau să sune morbid, însă asta simt și când mă gândesc la Irene și Phil – în cel mai bun înțeles al cuvântului, bineînțeles.

Da, și cum spuneam...

Domnul M. începe să spună un banc ca să ne distreze pe Dag și pe mine.

— E de comă. Trei evrei bătrâni stau pe o plajă în Florida (ăsta e cu defăimări rasiste). Cum stau ei de vorbă, unul dintre ei îl întreabă pe altul: „De unde ai făcut rost de lovele ca să te retragi la pensie în Florida?", la care tipul răspunde: „Păi, a fost un incendiu la fabrica unde lucram. Un incident tragic, dar din fericire eu am avut asigurare împotriva incendiilor".

Bine. După aia, îl întreabă pe celălalt de unde a făcut el rost de bani ca să se retragă în Miami Beach și al doilea tip răspunde: „Ciudat, dar exact cum a pățit prietenul meu aici

---

Atac de jenă: stare de disconfort pricinuită tinerilor de către persoanele în vârstă care nu văd ironia din gesturile lor. „Karen a murit și a înviat de o mie de ori în timp ce taică-său a făcut un mare tam-tam din degustarea unei sticle de vin produse recent, înainte de a-i permite ospătarului să toarne în pahare, la o ieșire cu familia la un restaurant Steak Hut."

de față, și la fabrica mea a izbucnit un incendiu. Slavă Domnului, eram asigurat".

În acest punct, Dag râde cu gura până la urechi, rupându-i domnului M. firul povestirii. Domnul M., care șterge pe dinăuntru o halbă de bere cu o cârpă jerpelită, imprimată cu păsările statului Arizona, se oprește din mișcări.

— Alo, Dag!

— Da?

— Cum se face că întotdeauna râzi la bancurile mele înainte să ajung la poanta finală?

— Poftim?

— Exact ce-am spus. Începi mereu să chicotești încă de la jumătatea bancurilor, de parcă ai râde de mine, nu cu mine.

Continuă să șteargă halba cu mâna stângă.

— Hei, nu râd de dumneavoastră. Gesturile pe care le faceți sunt haioase, ca să nu mai zic de expresia facială. Aveți simțul momentului, exact ca un profesionist, și un umor debordant.

Domnul MacArthur înghite.

— Bine, dar nu mă mai trata ca pe o focă vorbitoare. Respectă etapele pe care le aleg. Sunt și eu om și-n plus îți plătesc leafa, da? (Rostește această ultimă remarcă de parcă Dag ar fi priponit pe vecie la McJug-ul asta colorat și cu un viitor întunecos.)

— Așa... unde rămăsesem? A, da! Deci tipii se întorc spre cel care pusese întrebările și îl chestionează: „La tine cum a fost? De unde ai făcut rost de bani ca să te retragi la pensie în Florida?", la care ăsta răspunde: „Ca și la voi, s-a întâmplat un dezastru la serviciu. A venit o inundație care a măturat toate clădirile. Am avut noroc cu asigurarea".

Cei doi rămân bujbei, apoi unul din ei îi zice celui de-al treilea tip: „Am o singură întrebare. Cum faci să pui la cale o inundație?"

Murmure dezaprobatoare. Domnul M. pare mulțumit. O ia de-a lungul tejghelei barului, a cărei suprafață e ciuruită de cratere selenare rezultate în urma arsurilor leprotice de

țigară, întocmai ca potcoava îngustă de pardoseală care înconjoară toaleta unui alcoolic. Traversează apoi covoarele din acrilic cu modele Fiesta mov și portocalii, dă cu deodorant de cameră cu miros de scorțișoară și încuie ușa de la intrare. Dag îmi aruncă o privire plină de înțeles, care vrea să spună: „Pe viitor trebuie să fiu ceva mai atent cu chicotelile", dar îmi dau seama că el, ca și mine, e sfâșiat între a gusta cu infatuare relicvele bizare de snoave din era domnului MacArthur și mâhnirea că trăiește într-o civilizație viitoare înțesată de *yuppies* morocănoși, neamuzanți și lipsiți de aură, și depopulată de glumele lui Bob Hope.

— Ar trebui să ne bucurăm de ei cât îi mai avem prin preajmă, Andy, îmi spune. Hai să mergem. Poate o fi Claire în toane mai bune.

Saab-ul nu vrea să pornească. Salve bubuitoare de tuse tuberculoasă alternează cu behăituri derutate de ied de jucărie, dând impresia unui copilaș care acum zbiară ca posedat de diavol, acum icnește după ce s-a înecat cu niște bucățele de hamburger. Un client al motelului de lângă parcarea barului urlă de la un geam să ne cărăm dracului de-acolo,

---

Bălăceală recreațională: participarea la activități recreative percepute ca fiind de un nivel inferior în raport cu standardele proprii: „Karen! Donald! Hai să mergem la bowling diseară! Și nu vă faceți griji din cauza pantofilor... că putem să închiriem de acolo".

Bălăceală conversațională: savurarea conștientă a unei conversații date, tocmai pentru lipsa ei de rigoare intelectuală. E una dintre activitățile conexe importante ale *bălăcelii recreaționale*.

Bălăceală ocupațională: angajarea într-un loc de muncă mult sub nivelul tău de deprinderi sau de educație, ca modalitate de a te sustrage de la responsabilitățile vieții de adult și/sau de a evita posibilul eșec într-o carieră adevărată.

dar înverșunarea nu o să ne strice nouă această minunată noapte în deșert, în care, iată, suntem nevoiți să mergem din nou pe jos acasă. Aerul mângâietor și răcoros îmi picură pe piele ca niște particule uscate de porțelan, iar munții prea pieptiș au nuanța chihlimbarului, ca o fotografie subacvatică a navei *Andrea Doria*. E atât de puțină poluare, încât perspectiva pare distorsionată; munții vor să mă pocnească în față.

Flăcărui intermitente de magneziu împrejmuiesc palmierii care stau santinele pe autostrada 111. Se aude cum le foșnesc fustele, lăsând să pătrundă înăuntru aer proaspăt pentru nenumăratele păsări și rozătoare care moțăie și pentru cârceii de *bougainvillea* îngropați în interior.

Ne uităm în vitrinele magazinelor, din care strigă costume de baie fluorescente, cutii de curmale la alegere și tablouri abstracte îngrozitoare care arată ca un accident rutier peste care plouă cu scântei. Văd pălării, și pietre prețioase, și plăcinte – atâtea prădăciuni atrăgătoare, care cerșesc atenție ca un copil care nu vrea să se ducă la culcare. Vreau să-mi spintec stomacul și să-mi smulg ochii și să îndes priveliștile astea în mine. Pământul.

— În seara asta semănăm ori cu gemenii idioți ai unui dealer de mașini din Indiana, zice Dag, referindu-se la fâșurile noastre turcoaz-deschis, bune de mers la turneul de golf Bob Hope, și la pălăriile de soare albe, ori cu doi vagabonzi care au gânduri ucigașe și obscene. Alege tu cu care.

— Dag, eu cred că arătăm ca niște neica-nimeni.

Autostrada 111 (cunoscută și sub numele de Palm Canyon Drive) e principala arteră a orașului și, în seara asta,

---

Dispozitiv antivictimă (DAV): mic accesoriu de modă purtat la o ținută altminteri conservatoare, care proclamă că persoana respectivă mai are o scânteie de individualitate aprinsă în ea: *cravate retro din anii '40 și cercei (la bărbați), insigne feministe și inele în nas (la femei) și de-acum aproape complet dispăruta tunsoare cu o codiță micuță la spate (ambele sexe).*

e surprinzător de goală. Câteva blonde ambisexuale din Orange County se învârt ca niște curci bete în Volkswagen-uri sofisticate, în vreme ce niște pușcași marini rași în cap ieșiți la agățat în Chevrolet-uri El Camino bușite fac pe șmecherii tot scrâșnind din roți, dar nu se opresc niciunde. În orașul ăsta încă supraviețuiește cultura mașinilor și, într-o noapte mai animată, te simți, după o formulare pertinentă a lui Dag, „ca la Daytona, cu țâțe mari, hamburgeri și shake-uri, unde puștoaicele cu cizme până la genunchi și geci cu urme de azbest consumă Cartofii Morții în separeuri de restaurant tapetate cu vinilin portocaliu de forma anvelopelor cu talon alb de la mașinile GT".

Dăm un colț și mai mergem o bucată de drum.

— Gândește-te numai, Andrew: acum patruzeci și opt de ore, șmecherașul de Dag, aici de față, era în Nevada, continuă el, așezându-se pe capota unei decapotabile verzi Aston Martin de curse, amețitor de scumpă, și aprinzându-și o țigară cu filtru. Ce zici de treaba asta?

Am ieșit de-acum din artera principală și suntem pe o stradă laterală neluminată, unde doar o minte proastă putea să parcheze „jiltul" costisitor al lui Dag. Pe bancheta din spate a Aston-ului se văd niște cutii de carton pline cu hârtii, țoale și alte nimicuri, cam genul de lucruri pe care le-ar scoate la vânzare în curte un contabil. Mașina arată de parcă proprietarul avea de gând s-o ușchească din oraș într-o mare grabă – ceea ce nu-i chiar așa de improbabil în burgul nostru.

— Mi-am petrecut noaptea într-un mic motel de familie din mijlocul pustiului. Pereții erau lambrisați cu lemn de pin noduros și împodobiți cu poze de căprioare și aplice din anii '50...

— Dag, dă-te jos de pe mașină. Mă simt cam aiurea aici.

— ... și mirosea a săpunelele alea mici, roz, pe care le găsești în moteluri. Doamne, îmi place de mor cum miros – ca un ceva pasager.

Mă cutremur de groază. Dag face găuri în acoperișul mașinii cu jarul de la țigară.

— Dag! Ce faci? Termină odată! Nu începe iar.

— Andrew, vorbește mai încet. Te rog! Unde ți-e calmul?

— Dag, e prea mult pentru mine. Eu, unul, mă car.

Încep să mă îndepărtez de mașină.

Dag, cum am spus deja, e un vandal. Nu reușesc să pricep comportamentul ăsta al lui, deși am încercat; zgâriatul Cutlass-ului Supreme de săptămâna trecută nu a fost decât un incident dintr-un șir lung de astfel de întâmplări. Pare să-și îndrepte atenția exclusiv asupra mașinilor pe care sunt lipite autocolante care-l enervează și, firește, la o inspecție scurtă a fundului mașinii descopăr un autocolant cu textul: „Întrebați-mă de nepoții mei".

— Întoarce-te, Palmer! Mă opresc – într-o secundă. Și-n plus, vreau să-ți spun un secret.

Rămân pe loc.

— E un secret despre viitorul meu.

Mă pune naiba și fac stânga-mprejur.

— Ce idioțenie, Dag, să faci găuri așa, îi zic.

— Calm, băiete! Ce fac eu se numește delict. Legea 594, Codul Penal al Californiei. Te alegi cel mult cu o palmă peste mână. Și-n plus, nu mă vede nimeni, completează el, în timp ce șterge cu degetul un cerculeț de scrum din jurul unei găuri.

— Vreau să am un hotel al meu în Baja, California, și cred că sunt mai aproape decât îți imaginezi tu de țelul ăsta.

— Ce?

— Asta vreau să fac pe viitor. Să devin proprietarul unui hotel.

— Super. Acum hai să mergem.

— Nu, îmi răspunde aprinzându-și altă țigară, nu înainte să-ți descriu cum o să arate hotelul.

— Bine, dar dă-i pe repede-înainte.

— Vreau să-mi deschid ceva în San Felipe. Ăsta e un sat mic și pricăjit de pe versantul estic al vârfului Baja, înconjurat de nisip, mine de uraniu părăsite și de pelicani. Mi-aș deschide un locșor numai pentru prieteni și excentrici și aș angaja numai mexicance bătrâne și băieți și fete frumoase de pică, genul *hippie* sau surfer, care au creierele terci de-atâtea droguri. Aș avea și un bar, în care toată lumea ar trebui să prindă cu piuneze cărți de vizită și bancnote pe pereți și pe tavan, și singurele surse de lumină ar fi niște becuri de 10 wați ascunse în spatele cactușilor uscați atârnați de plafon. Ne-am petrece nopțile ștergându-ne unii altora unguentul de zinc de pe nas, bând nenumărate romuri și spunând povești. Oamenii care spun povești bune ar putea să stea la noi pe gratis. Nimeni n-ar avea voie să folosească toaleta până nu scrie cu carioca o glumă haioasă pe perete. Și toate camerele ar fi lambrisate cu lemn de pin noduros, și la plecare, ca suvenir, toți musafirii ar primi un săpun mic.

Trebuie să recunosc, hotelul lui Dag pare fermecător, dar mă și mănâncă tălpile să plec de-acolo.

— Foarte tare, Dag. Pe bune, mi se pare faină ideea, dar hai s-o ștergem acum, da?

— Cam așa. Mă...

În clipa următoare se uită în jos, la gaura pe care o făcuse cât am stat eu întors cu spatele.

— Arșș!

— Ce s-a întâmplat?

— Futu-i!

Jarul de la țigară căzuse prin gaură, fix într-una dintre cutiile pline cu hârtii și alte gunoaie dinăuntru. Dag sare de pe mașină și ne uităm amândoi transfigurați cum tăciunele mic, roșu și incandescent trece sfârâind prin câteva coli de ziar, dă impresia că dispare, ca mai apoi să se aprindă brusc într-o vâlvătaie,

consumând cutia până să zicem pâs și iluminându-ne fețele împietrite de groază cu un „bonjur" fățarnic și portocaliu.

— O, Doamne!

— Ia viteză!

Eu sunt deja departe. O tăiem urgent de la locul faptei, cu inimile în gât și nu ne uităm înapoi decât după ce ajungem la două cvartale distanță, și atunci numai scurt, ca să vedem scenariul cel mai negru, în care Aston-ul e înghițit de flăcări efervescente de lavă zmeurie, într-un extaz căliu, învăpăiat, ca apoi să se scurgă pe caldarâm.

— Futu-i, Bellinghausen, asta e cea mai cretină fază pe care ai făcut-o vreodată, apuc să-i zic, după care o luăm din nou la fugă, cu mine în frunte, semn că exercițiile de aerobică au meritat.

Dag taman dă un colț în spatele meu, când aud o voce înfundată și o bufnitură. Mă întorc și-l văd cum se ciocnește cu – cine oare? – Căpitanul din Morongo Valley, un tip cu figură de vagabond de marfare care-și face veacul din când în când pe la barul nostru (porecla i se trage de la faptul că poartă o șapcă de căpitan de vas din serialele TV).

— Salut, Dag. S-a închis barul?

— Salut, Căpitane. Ba bine că nu. Am întâlnire c-o gagică. Tre' s-o șterg, îi zice în timp ce face pași deja, arătând cu degetul spre el ca un *yuppie* care promite mincinos că precis ieșim la un prânz.

După zece cvartale lungi ca-n Texas, ne oprim epuizați, fără suflare și făcând temenele până-n pământ ca să ne tragem sufletul.

— Nu trebuie să afle nimeni nimic despre această scăpare minoră, Andrew. Ai priceput? Nimeni! Nici măcar Claire.

— Crezi că-s tâmpit? Doamne...

Inspirăm, expirăm, inspirăm.

— Ce zici, Căpitanul o să pună lucrurile cap la cap? îl întreb.

— Ăla? Nuuu! Are creierul varză de un secol!

— Ești sigur?

— Da.

De aici începem să respirăm și noi normal.

— Repede, zi numele a zece roșcovani morți! îmi poruncește Dag.

— Poftim?

— Ai cinci secunde. Unu, doi, trei...

A-ha, m-am prins.

— George Washington, Danny Kaye...

— Ăsta n-a murit.

— Ba da.

— Corect. Primești puncte bonus.

Restul drumului până acasă nu-i așa de distractiv.

NU SUNT INVIDIOS

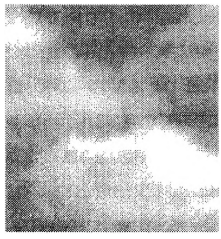

După câte înțeleg, Elvissa s-a trambalat cu potaia după ce a plecat de la noi în după-amiaza când am stat la piscină (numele de cod folost de hippioți pentru treaba asta e „a călătorit cu Ogarul Cenușiu"). A mers patru ore spre nord-vest, până pe coastă, la Santa Barbara, ca să înceapă o nouă carieră, țineți-vă bine, ca grădinăreasă la o mănăstire de maici. Vestea asta ne-a dat pur și simplu pe spate.

— Bine, zice Claire, dând din colț în colț, nu e chiar o mănăstire în adevăratul sens al cuvântului. Femeile de acolo poartă sutane din alea largi, cenușii – ce japonez arată! – și se tund scurt. Am văzut eu în broșură. Și oricum ea o să se ocupe doar de grădinărit.

— În broșură? mă oripilez eu.

— Da, i-au trimis un pliant, ca alea folosite pentru reclamele la pizza, împreună cu scrisoarea de acceptare.

(Doamne, Dumnezeule...)

— A găsit slujba în revista parohiei locale; zice că vrea să-și spele creierul, dar bănuiala mea e că de fapt se gândește că, poate, Curtis o să treacă pe acolo în hoinărelile lui și vrea să fie prin preajmă când se întâmplă asta. Femeia asta se pricepe de minune să țină secrete când vrea ea.

Stăm la mine în bucătărie, răscrăcărați comod pe niște scaune de bar din lemn de pin ars, care au picioarele roase de câini și funduri capitonate mov. Astea sunt scaunele pe care am pus mâna pe gratis luna trecută, la o vânzare destul de înverșunată, organizată în urma unei repuneri în posesie, într-un complex de locuințe de pe Palo Fiero Road. Ca să creeze atmosferă, Dag a pus un bec roșu kitschos în fasungul de la marginea mesei. Acum face cocktailuri groaznice cu nume groaznice pe care le-a învățat de la hoarda de pușți care ne-a invadat în vacanța de primăvară anul trecut („Iubitele siluite", „Chimioterapii", „Reginele balului decapitate" – Doamne, cine inventează numele astea?).

Codul vestimentar al serii impune ținute asortate la povești de noapte bună. Claire e în halatul ei de casă din flanel, înfrumusețat cu o dantelă de găuri făcute cu țigara, Dag e în pijamaua vișinie din vâscoză à la „Lord Tyrone", cu șnur „regal" auriu și eu, într-o cămașă ecosez lăbărțată și budigăi. Arătăm ca un ghiveci cu varză, ca niște curci plouate și ca niște fraieri.

— Chiar că trebuie să ne armonizăm ținutele între noi, zice Claire.

— După revoluție, Claire, după revoluție, o asigură Dag.

Claire bagă la microunde niște floricele de porumb altoite științific.

— N-am niciodată impresia că pun mâncare în chestiile astea, spune ea în timp ce programează cronometrul – bip, bip –, ci mai curând că introduc bare de combustibil în miezul unui reactor nuclear.

Ca să-și întărească spusele, trântește cu putere ușa cuptorului.

— Alo, mai cu grijă, sar eu.

— Scuză-mă, Andy, dar sunt supărată. Nici n-ai idee ce greu îmi e să-mi găsesc prieteni de același sex cu mine. Eu am fost întotdeauna prietenă cu tipii. Fetele sunt prea flu-flu. Mă văd ca pe o amenințare. Reușesc și eu să-mi găsesc în sfârșit o prietenă în oraș și ea pleacă în aceeași zi în care mă lasă

baltă și marea obsesie a vieții mele. Așa că te rog să ai răbdare cu mine.

— Deci de-aia erai așa de ciufută la piscină?

— Da. Mi-a zis să țin secretă plecarea ei. Detestă despărțirile.

Pe Dag se pare că-l preocupă chestia cu mănăstirea de maici.

— N-o să meargă în veci. E prea „Madonna și curva". Nu poți să-mi vinzi povestea.

— Nici nu e de vânzare, Dag. Parc-ai fi Tobias când vorbești așa. Și ea nici nu vrea să se „măiculească" din vocație, nu mai fi așa negativist. Dă-i o șansă.

Claire se cocoață la loc în vârful scaunului, de unde continuă:

— În plus, ai prefera să fie în continuare aici, în Palm Springs, făcând cine știe ce-o fi făcut până acum? Ți-ar plăcea să mergi cu ea la supermarketul Vons ca să cumpărați seringi sterile, peste un an sau doi? Sau să faci pe pețitorul, poate, s-o combini cu un membru al Asociației Medicilor Dentiști, ca să devină casnică în Palo Alto?

Se aude cum pocnește prima boabă de porumb și-mi pică fisa că Dag nu numai că se simte respins de Elvissa, ci e și invidios pe decizia ei de a-și schimba și a-și simplifica viața.

Bălăceală nutrițională: alimente care nu sunt savurate ca urmare a gustului și aromei lor, ci a unui amalgam complex de conotații de clasă, semnale nostalgice și semiotică a ambalajelor: „Katie și cu mine am cumpărat tubul ăsta de frișcă vegetală cu arome, în loc de frișcă adevărată, pentru că ne-am gândit că ornamentele cu frișcă distilată din petrol o să ne amintească de prăjiturile pe care le-ar fi servit prin anii '60 nevestele aviatorilor staționați în Pensacola cu ocazia promovării în grad a destoinicilor lor soți".

Tele-parabole: principii morale aplicate în viața de zi cu zi care derivă din subiectele serialelor TV: „Asta e exact ca-n episodul în care Jan și-a pierdut ochelarii!"

— A renunțat la toate bunurile lumești, să înțeleg? întreabă Dag.

— Bănuiesc că o să aibă grijă colegele de apartament să-i furgăsească toate lucrurile rămase aici în Palm Springs. Biata de ea, suferă de PFGG: probleme foarte grave de gust. Doar vorbim de lămpi cu Snoopy și decupaje.

— Eu îi dau trei luni.

Sub grindina de pocnituri de floricele, Claire ridică vocea:

— N-am de gând s-o țin langa cu treaba asta, Dag, dar așa cum o fi impulsul ei de-a deveni un om mai bun, clișeu, ne-clișeu sau sortit eșecului din start, nu poți s-o iei în balon. Mai ales tu! Doamne-Dumnezeule! Tu ar trebui să înțelegi ce înseamnă să încerci să scapi de tot rahatul din viața ta. Dar Elvissa a mers cu un pas mai departe ca tine, nu-i așa? Ea a ajuns la nivelul următor. Tu rămâi în continuare pe loc, deși superslujba ta și traiul în metropolă sunt de domeniul trecutului, și te agăți de mașină, de țigările tale, și de telefoanele interurbane, și de cocktailuri și, mai ales, de aceeași atitudine. Încă vrei să deții controlul. Ce face ea acum nu e mai puțin prostesc decât retrasul matale la mănăstire, și Dumnezeu mi-e martor că te-am ascultat amândoi vorbind despre asta de nenumărate ori.

Cumsecade și la țanc, porumbul își epuizează salvele, și Dag își privește lung picioarele, de parcă ar fi două chei prinse într-un breloc, dar nu mai știe care de la ce încuietoare e.

— Ai dreptate, fir-ar să fie. Nu-mi vine să cred ce-mi iese din gură. Știți cum mă simt? Mă simt de parcă aș avea din nou doisprezece ani, în Ontario, și tocmai am împroșcat,

---

QLD: *quelle* lălăiala dracului. „Jamie a rămas blocat pe un aeroport timp de treizeci și șase de ore. QLD!"

QFP: *quel faux pas*. „A făcut un QFP de pomină. Auzi și tu, salopetă cu buzunare, ca-n 1979 toamna!"

din nou, cu benzină toată mașina plus țoalele de pe mine. Mă simt ca ultimul jeg.

— N-ai voie, Bellinghausen. Închide ochii, îi spune Claire, închide ochii și uită-te de aproape la ce-ai vărsat. Adulmecă viitorul!

Becul roșu e de efect, dar obositor. Mergem toți la mine-n cameră pentru poveștile de dinainte de culcare. Focul din șemineu dogorește și câinii stau covrig pe covorașul lor oval. Ne așezăm în moțul patului, peste păturile de lână de la Hudson's Bay și mâncăm floricele și ne împresoară o senzație rară de tihnă, în mijlocul umbrelor de culoarea cerii de albină care joacă pe pereții din lemn presărați cu diverse lucruri de-ale mele: momeli de pește, pălării de soare, o vioară, cărți de curmal, ziare îngălbenite, coliere, sfoară, pantofi și hărți. Obiecte simple pentru o viață necomplicată.

Începe Claire.

PĂRĂSEȘTE-ȚI CORPUL

A fost odată o săracă fetiță bogată pe care o chema Linda, care era moștenitoarea unei averi de familie uriașe. Averea a înmugurit în urma comerțului cu sclavi din Georgia, apoi s-a extins la filaturile yankee din Massachusetts și Connecticut, s-a dispersat spre vest, cuprinzând oțelăriile de pe malurile râului Monongahela din Pennsylvania și a dat în cele din urmă vlăstare viguroase în California în industria aerospațială, cinematografică și a publicațiilor. Dar, deși banii familiei au reușit întotdeauna să crească și să se adapteze la vremuri, familia a dat greș. S-a ofilit, s-a chircit și s-a fertilizat prin endogamie până n-au mai rămas decât Linda și mama ei, Doris. Linda locuia într-un conac de piatră, pe un domeniu din Delaware-ul rural, dar mama ei folosea această adresă doar la depunerea declarațiilor fiscale. Nici măcar în vizită nu trecuse pe acolo, de ani de zile. Era o femeie de lume, locuia la Paris și, când o căutai, era „în avion". Dacă ar fi venit, poate c-ar fi reușit să împiedice din timp ce i s-a întâmplat Lindei. Vedeți, Linda a crescut fericită ca orice fetiță bogată, având la dispoziție numai pentru ea o cameră de joacă la etajul conacului, unde tatăl ei o lua pe genunchi și îi citea povești în fiecare seară. Sus, aproape de tavan, se

roteau și ciripeau zeci de canari, care coborau uneori și li se așezau pe umeri, de unde inspectau semințele delicioase pe care le aduceau menajerele. Dar într-o bună zi tatăl a încetat să vină. Nu s-a întors niciodată. O vreme, a urcat mama din când în când, ca să încerce să-i citească povești, dar n-a mai fost același lucru – respirația îi mirosea a cocktailuri, țipa des, ușuia păsărelele când se apropiau de ea și, după o vreme, acestea nici n-au mai încercat să se apropie.

A trecut timpul și Linda a devenit o tânără frumoasă, dar disperat de nefericită, aflată într-o căutare permanentă a unei persoane, a unui loc sau a unei idei care să o elibereze din ea însăși și, da, din viața ei. Se simțea atinsă de vrajă, dar fără nici o țintă – cumplit de singură. Avea sentimente amestecate cu privire la moștenirea ei dolofană: se simțea vinovată că nu făcuse avere prin propriile forțe, dar, uneori, i se părea că e dreptul ei princiar să aibă atâtea, deși știa că asta o să-i aducă ghinion. Trecea de la unul la altul.

Și, ca toți oamenii foarte bogați și/sau frumoși și/sau faimoși, nu era niciodată sigură sută-n sută dacă ceilalți reacționau la omul din ea, la punctul de lumină prins în capsula trupului ei, sau doar la lozul câștigător pe care l-a tras la naștere. Trăia într-o constantă stare de alertă, pentru a detecta prefăcuții, lipitorile, poeții de doi bani și impostorii.

Trebuie să mai adaug ceva despre Linda aici: era deșteaptă. Putea să discute despre fizica particulelor elementare, să zicem despre quarcuri, și leptoni, și bosoni, și mesoni, și fata își dădea seama cine cunoștea de-adevăratelea subiectul și cine văzuse un articol printr-o revistă pe tema asta. Știa cum se numesc majoritatea florilor și-și permitea să le cumpere pe toate. A studiat la Williams College și a mers la petreceri cu vedete de film în cuibușoarele de pluș ascunse în cerul Manhattan-ului și iluminate cu flash-urile becurilor epileptice. A călătorit adeseori singură în Europa. În cetatea medievală Saint-Malo de pe coasta Franței a locuit într-o cămăruță care mirosea a bomboane cu lichior și a praf. Acolo a citit Balzac și Nancy Mitford, căutând iubirea, căutând o idee

și făcând sex cu australieni, în drum spre următoarea destinație din Europa.

În vestul Africii a văzut quilt-uri florale nesfârșite de gerbera și oxalis – câmpii de pe altă lume unde zebre psihedelice rumegau mugurii fragezi ițiți peste noapte din pământul sterp, răsăriți din semințele trezite la viață după o comă de un deceniu de ploile capricioase din Congo.

Însă abia în Asia a descoperit Linda ceea ce căuta, sus în munții Himalaya, printre tuburile de oxigen goale și ruginite ale alpiniștilor și trupurile osândite și intoxicate cu opiu ale studenților din anul II din Iowa. Acolo a auzit ideea care i-a descuiat mecanismele sufletului.

A auzit că există într-un sătuc o sectă de călugări și măicuțe care atinseseră o stare de sfințenie, de extaz, printr-un regim alimentar strict și o perioadă de meditație care dura șapte ani, șapte luni, șapte zile și șapte ore. În acest timp, sfântul în devenire nu avea voie să vorbească deloc sau să facă orice altceva în afară de a se hrăni, a dormi, a medita și a elimina. Se spunea că adevărul care va fi găsit la capătul acestei cazne era, în mod invariabil, atât de minunat, încât suferința și abstinența reprezentau un preț infim în comparație cu legătura superioară obținută la capătul drumului.

Din păcate, în ziua când a plecat Linda spre satul cu pricina s-a dezlănțuit o furtună și a trebuit să se întoarcă din drum. A doua zi, n-a avut încotro și s-a înapoiat în Delaware pentru o întâlnire cu reprezentanții ei imobiliari. N-a reușit niciodată să ajungă în satul sacru.

La puțin timp după aia a împlinit douăzeci și unu de ani. Conform testamentului lăsat de tatăl ei, a moștenit grosul averii imobiliare. Doris, într-un moment încordat petrecut în biroul cu miros de tutun al unui avocat din Delaware, a aflat că ea n-o să primească decât o rentă lunară fixă, dar deloc neglijabilă.

Acuma, Doris își dorea un festin de pe urma soțului ei, dar nu s-a ales decât cu o gustare. S-a făcut lividă. Din cauza banilor, între ea și Linda s-a produs o ruptură iremediabilă.

Doris a scăpat hățurile și s-a dezlănțuit, ajungând un cetățean bine împănat și sclipicios al lumii secrete a banilor. Viața ei a devenit o poveste ilustrată, cu ședințe de hidroterapie în Marea Britanie, cu „băieți de mingi" în Veneția care îi subtilizau bijuteriile din poșetă, cu excursii infructuoase de găsire a urmelor de OZN-uri în Anzi, sanatorii pe malul lacului Geneva și croaziere antarctice, unde le gâdila vanitatea prinților arabi pe fundalul ghețurilor albăstrui din Queen Maud Land.

Ca atare, Linda a ajuns în situația de a lua decizii singură și, în lipsa cuiva care să-i spună nu, a hotărât să încerce descătușarea spirituală, prin metoda de șapte ani, șapte luni și șapte zile.

Pentru asta, a trebuit să ia măsuri preventive ca să fie sigură că eforturile nu o să-i fie zădărnicite de lumea exterioară: a fortificat și a înălțat zidurile domeniului, apoi le-a adăugat alarme cu laser, nu de teama jafurilor, ci de cea a posibilelor întreruperi. S-a ocupat de hârțoagele juridice, astfel încât tot felul de chestiuni, impozitele de pildă, să fie rezolvate la timp. Documentele astea explicau în avans natura misiunii ei și așteptau să fie fluturate ca dovadă, în eventualitatea în care cineva ar fi pus la îndoială sănătatea mintală a Lindei.

Și-a pus pe liber toți servitorii, cu excepția unei fete, Charlotte. A interzis accesul mașinilor pe proprietate și a lăsat grădinile să se sălbăticească, pentru a evita deranjul mașinilor de tuns gazonul. A amplasat paznici de permanență în jurul perimetrului proprietății și a închiriat un al doilea sistem de supraveghere pentru a-i monitoriza pe agenții de securitate, ca aceștia să nu se relaxeze. Nimic nu urma să întrerupă cele șaisprezece ore zilnice de meditație în liniște.

Și astfel, în primele zile din martie, și-a început perioada de tăcere.

Imediat, curtea a început să revină la starea de sălbăticie. Monocultura de gazon rezistent Kentucky Blue a început repede să se spuzească de flori indigene, mai delicate, și de

buruieni și ierburi. Margarete galbene, flori de nu-mă-uita, hasmațuchi sălbatic și in de Noua Zeelandă s-au alăturat ierburilor care au luat în stăpânire, au înmuiat și au cotropit aleile acoperite cu pietriș și potecile. Forme contorsionate, luxuriante și dureroase de trandafiri, țepi și fructe au invadat pavilionul; veranda a fost strangulată de glicină; pyracantha și iedera se revărsau peste aranjamentele de pietre precum supa care dă în foc. În grădină s-au mutat o sumedenie de mici creaturi. Vara, vârfurile firelor de iarbă s-au acoperit cu o ceață de lumină solară presărată cu fluturi, molii și musculițe silențioase, imbecile și amniotice. Gaițele înfometate și cârâite și grangurii se năpusteau și făceau găuri în acest lichid aerian. Asta era lumea Lindei, pe care o veghea de la răsărit la asfințit din curtea interioară, fără să spună, fără să împărtășească sau să dezvăluie nimic.

Când a venit toamna, s-a învelit cu pături de lână pe care i le aducea Charlotte, până s-a făcut prea frig. După aceea, a continuat să-și privească universul din dormitor, din spatele ușilor înalte de sticlă. Iarna, a observat starea de adormire a lumii; primăvara, a asistat la reînnoirea ei și în fiecare vară i-a văzut bogăția de viață aproape sufocantă.

Lucrurile au continuat așa timp de șapte ani. Ea a încărunțit, nu a mai avut menstruație, pielea i s-a întins pe oase și laringele i s-a atrofiat, lăsând-o incapabilă să vorbească – chiar dacă și-ar fi dorit.

Într-o zi de pe la sfârșitul perioadei de meditație a Lindei, de cealaltă parte a lumii, în Himalaya, un preot pe nume Laski citea revista germană *Stern,* lăsată în sat de alpiniștii care trecuseră pe acolo. În ea a dat peste o poză neclară,

PREFĂ-TE CĂ ESTI TU ÎNSUȚI

făcută cu un teleobiectiv, a unei figuri feminine, Linda, care medita în ceea ce părea a fi o grădină sălbatică și luxuriantă. Citind explicația foto de dedesubt, care descria eforturile unei moștenitoare americance bogate convertită la religia New Age, a simțit că îi crește pulsul.

A doua zi, Laski a ajuns pe aeroportul JFK cu o cursă Japan Air Lines, fremătând de nerăbdare. Era o apariție bizară, în straiele călugărești care îi ajungeau până la pământ și târând după el cufărul de călătorie. Și-a croit drum cu greu prin mulțimea de euro-gaițe deversate la vamă de cursele de după-amiază ale companiilor aeriene cu preț redus. Spera că limuzina aeroportului o să-l ducă la domeniul Lindei în timp util. Mai avea așa de puțin timp!

S-a oprit în fața porții de metal și a auzit zgomote de petrecere din casa paznicilor. Seara aia, după cum corect dedusese din articolașul inedit din *Stern* despre Linda, avea să fie ultima din perioada ei de meditație. De a doua zi agenții de pază aveau să fie liberi și, neglijenți, sărbătoreau deja evenimentul. Laski și-a lăsat cufărul la poartă, s-a strecurat înăuntru tiptil și, fără să-l deranjeze nimeni, a luat-o pe aleea cariată, iluminată de ultimele raze ale asfințitului.

Crengile merilor erau încețoșate de ciori oțărâte; lăstarii de molid argintiu îl zgâriau ușor pe picioare; florile-soarelui obosite își odihneau capetele pe tijele rupte, în timp ce melcii se adunau dedesubt ca niște tricoteze. Laski s-a oprit în mijlocul acestei splendori și s-a schimbat din roba cafenie într-o tunică de metal sclipitor, pe care și-o dăduse jos la poartă

Eu-ism: încercarea unui individ neinițiat în doctrinele religioase tradiționale de a formula de unul singur o religie personalizată. Cuprinde îndeobște un ghiveci cu reincarnare, dialoguri cu o figură divină definită într-un mod nebulos, naturalism și atitudini karmice de genul ochi pentru ochi.

Rabia hârtiei: hipersensibilitate la aruncarea deșeurilor.

și o adusese cu el. Când a ajuns la casă, a deschis ușa și a intrat în liniștea răcoroasă și întunecată, care i-a indus imediat senzația de camere opulente folosite foarte rar. Ajuns pe scara principală, impresionantă ca dimensiuni, a urcat pe treptele acoperite cu un covor roșu-închis, cam de nuanța sucului de rodii și, urmându-și instinctul, a apucat pe multe coridoare până la dormitorul Lindei. Charlotte, care petrecea cu paznicii, nu era la datorie, ca să supravegheze intrarea.

Apoi, pe terasa interioară a zărit chipul zbârcit al Lindei, care privea soarele de culoarea chihlimbarului, topit pe jumătate sub linia orizontului. Laski sosise exact la timp. Răgazul de meditație și tăcere al Lindei avea să se încheie în câteva secunde.

Laski i-a scrutat corpul, atât de tânăr încă, dar transformat într-unul al unei cotoroanțe bătrâne. Aproape că i s-a părut că aude un scârțâit când s-a răsucit, dezvăluindu-și chipul profund emaciat – un chip aproape mortuar, semănând cu o barcă de cauciuc dezumflată și lăsată prea mult timp în soare.

Și-a înălțat încet trupul noduros și fusiform, care semăna cu sculptura stângace a unei păsări făcută din spaghete de un copil, a traversat terasa târșâindu-și picioarele și a intrat în dormitor ca o pală de vânt delicată care pătrunde într-o cameră închisă.

Nu a părut surprinsă văzându-l acolo pe Laski, strălucitor în tunica lui metalică. Trecând pe lângă el, și-a ridicat mușchii buzelor într-un zâmbet mulțumit și s-a îndreptat spre pat. Când s-a întins, Laski a auzit foșnetul ca de glaspapir al păturii cazone trase peste rochie. Linda se uita țintă în tavan și el a rămas în picioare lângă ea.

— Voi, copiii din Europa... din America, a început el, încercați din răsputeri, dar faceți totul pe dos... voi și micile religii pe care vi le ciopliți singuri. Da, e adevărat, trebuia să meditezi timp de șapte ani, șapte luni, șapte zile și șapte ore în religia mea, dar asta se măsoară în calendarul meu, nu în al tău. În calendarul tău, perioada de meditație abia dacă

depășește un an. Ai făcut de șapte ori mai mult decât ce trebuia... ai mers prea departe...

În clipa următoare, Laski s-a întrerupt. Ochii Lindei au devenit ca aceia pe care îi văzuse după-amiază la aeroport – ochii emigranților gata să treacă de ușile glisante și să intre în sfârșit în lumea nouă de dragul căreia arseseră toate punțile.

Da, Linda făcuse totul pe dos, dar câștigase oricum. A fost o victorie neașteptată și totuși o victorie. Laski și-a dat seama că își întâlnise superiorul. Și-a scos repede tunica de călugăr veche de peste două mii de ani, căreia i s-au adăugat mereu ornamente noi și de pe care s-au desprins încontinuu podoabele vechi. Firele de aur și platină împletite cu lână de iac susțineau mărgele de obsidian și copci de jad. Printre alte podoabe, erau un rubin de la Marco Polo și un capac de la sticlă de 7 Up dăruit de primul aviator care a aterizat în satul lui Laski.

Laski a luat tunica și a așezat-o pe corpul Lindei, care suferea acum o transformare supranaturală. Gestul lui a provocat o crăpătură în coastele ei și a fost însoțit de un țipăt de extaz izbucnit din piept.

— Biată copilă inocentă, a șoptit și a sărutat-o pe frunte.

Odată cu acest sărut, craniul Lindei s-a surpat din interior, cum se întâmplă adesea cu fructierele fragile de plastic verde lăsate afară peste iarnă, care ți se sfărâmă în mâini. Da, craniul i s-a surpat și s-a prefăcut în praf și fărâma de lumină care era Linda cu adevărat a părăsit vechea ei făptură, apoi a zburat spre rai, unde s-a dus să se așeze – ca o păsăruică galbenă care știe să cânte toate cântecele din lume – de-a dreapta dumnezeului ei.

CULTIVĂ FLORI

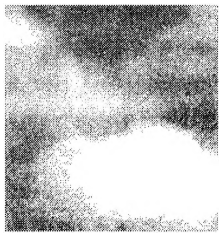

Cu ani în urmă, când am început să câștig ceva bani, mă duceam în fiecare toamnă la sera cea mai apropiată ca să cumpăr cincizeci și doi de bulbi de narcise. După aceea, mă duceam în curtea părinților cu un set de cărți de joc plastifiate și azvârleam cărțile pe iarbă. Acolo unde cădea una, plantam un bulb. Desigur, aș fi putut să arunc bulbii înșiși, dar, scurt pe doi, ideea e că nu procedam așa. Sădirea bulbilor prin metoda mea crea un efect de dispersare foarte natural – aceleași algoritmuri enigmatice care dictează torsiunea într-un stol de vrăbii sau rotația unei bucăți de lemn care plutește pe apă dictează și succesul în această problemă formală. Primăvara următoare, după ce narcisele își rosteau micul haiku delicat în fața lumii și după ce-și revărsau parfumul rece și discret, foițele lor cafenii și fărâmicioase, ca de ceapă, ne anunțau că se apropia vara și se făcea timpul să cosim iarba înaltă. Nimic foarte-foarte bun și nimic foarte-foarte rău nu durează niciodată foarte-foarte mult timp. Mă trezesc. Cred că e vreo cinci și jumătate dimineața. Noi trei suntem în pat, claie peste grămadă, care unde a adormit. Câinii picotesc pe podea, lângă jăraticul aproape stins. Afară e doar o geană de lumină. Leandrii își țin respirația și nu se

aude gângurind nici o turturea. Trag în piept mirosul dioxidului de carbon călduț – mirosul de somn și de cameră închisă. Iubesc făpturile astea din camera mea și ele mă iubesc pe mine. Împreună, am impresia că suntem o grădină interzisă și stranie. Sunt așa de fericit, c-aș putea să mor. Dar dacă ar fi să-mi doresc ceva, aș vrea ca momentul de acum să continue la nesfârșit.

Mă culc la loc.

PARTEA A TREIA

O, NU! S-A ÎNTÂMPLAT ÎN CELE DIN URMĂ! STRĂFULGERAREA ORBITOARE DE LUMINĂ!
PFIU! N-A FOST DECÂT UN FULGER.

DEFINEȘTE NORMALUL

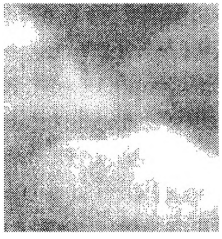

Acum cincisprezece ani, în ceea ce va rămâne probabil cea mai jenantă zi a vieții mele, familia mea – suntem nouă, cu mine cu tot – s-a dus în păr la un studio foto pentru o mare poză de grup. Ca urmare a acelei ședințe interminabile și înăbușitoare, toți nouă ne-am petrecut următorii cincisprezece ani încercând cu vitejie să ne ridicăm la înălțimea optimismului zdravăn și sănătos, a valurilor vesele de șampon și a sclipirii impecabil retușate a dinților noștri pe care fotografia rezultată reușește să le emane până-n ziua de azi. Om arăta noi cam demodați în ea, dar nu se poate spune că nu arătăm perfect. Toți zâmbim radioși înspre dreapta, cu privirea îndreptată spre ceea ce pare a fi viitorul nostru, dar în realitate spre domnul Leonard, fotograful, un văduv singuratic și bătrân care avea implanturi de păr și ținea ceva neidentificat în mâna dreaptă când a strigat: „*Fromage!*" Când am primit-o acasă, poza a zăcut glorios cam o oră pe polița de deasupra șemineului, unde, cu cele mai bune intenții, o pusese tata. N-a durat mult și, sub presiunea unui cor nebun de voci adolescentine pițigăiate care, de teama mișcourilor amicilor, i-au cerut să o ia imediat de acolo, a trebuit să o mute într-un colțișor nefolosit al biroului lui, unde atârnă până în zilele

noastre, ca un hamster uitat în cușcă și lăsat să moară de foame. Rar îi mai aruncă cineva vreo privire, și asta se întâmplă „expre", când vreunul dintre noi, între suișurile și coborâșurile vieții, are nevoie de o doză masivă de „ce inocenți eram toți odată", ca să adauge nota aceea literară hotărâtoare de melodramă la durerile noastre.

Repet, asta s-a întâmplat cu cincisprezece ani în urmă. Totuși, anul acesta a fost primul în care toată lumea din familie a hotărât în cele din urmă să renunțe la orice tentativă de a se ridica la înălțimea nenorocitei ăleia de poze și a promisiunii luminoase și neadevărate pe care ne-a făcut-o. Acesta a fost anul în care ne-am hotărât s-o lăsăm moartă și să ne împăcăm cu normalitatea, anul în care am făcut ce face orice familie, anul în care toți au ales în cele din urmă să fie ei înșiși, pe principiul „cui nu-i place, să nu se uite", anul în care nimeni nu s-a dus acasă de Crăciun. Nu am fost decât eu, Tyler, mama și tata.

— Ce an extraordinar am trăit atunci, Andy! Mai ții minte?

La telefon e soră-mea Deirdre, vorbind despre anul în care am făcut poza. Momentan, Deirdre trece printr-un divorț „hidos de urât". Se desparte de un polițai din Texas („Mi-au trebuit patru ani ca să descopăr că nu se poate ataşa intim de cineva, Andy! Ce scârbă!") și vorbesc antidepresivele triciclice în locul ei. Ea era cea mai frumoasă și mai populară dintre surorile Palmer; acum își sună prietenii și rudele la două jumate dimineața și îi bagă în sperieți cu discuții sterile și ușor drogate:

— Lumea părea așa de strălucitoare și de nouă atunci, Andy... Știu că sună a clișeu. Doamne, făceam plajă fără să mă tem de sarcoame și tot ce-mi trebuia ca să simt că trăiesc era un drum cu scuterul Roadrunner al lui Bobby Viljoen până la o petrecere unde erau tone de necunoscuți.

Telefoanele lui Deirdre te sperie din mai multe puncte de vedere, dintre care nu e de neglijat acela că tiradele ei au prostul obicei să fie adevărate. Chiar există un ceva nerostit și mohorât în pierderea tinereții; tinerețea chiar este, cum

spune Deirdre, un parfum trist și evocator compus din multe mirosuri pierdute. Care e parfumul tinereții mele? Un amalgam pătrunzător de mingi de baschet noi, de mașini Zamboni de curățat gheața și de cabluri supraîncălzite din cauza rulării nonstop la combină a albumelor Supertramp. Plus, desigur, infuzia halogenată și aburindă a jacuzzi-ului gemenilor Kempsey dintr-o vineri seara, ca o supă fierbinte garnisită cu fulgi de piele moartă, cutii de bere și insecte înaripate ghinioniste.

Am trei frați și trei surori, însă în familia noastră nu s-a practicat niciodată gimnastica îmbrățișărilor. De fapt, nici nu țin minte ca oricare din jumătățile părintești să mă fi îmbrățișat vreodată (pe cinstite, am suspiciunile mele față de gestul ăsta). Nu, cred că leapșa sufletească ar defini mai bine dinamica familiei noastre. Eu am fost al cincilea dintre șapte frați – copilul mijlociu tipic, așa că a trebuit să dau din mâini și din picioare mai abitir decât ceilalți ca să capăt oarece atenție acasă.

Odraslele familiei Palmer, toate șapte, au numele impunătoare, de bun-simț și de neîmbrățișat pe care le prefera generația părinților noștri: Andrew, Deirdre, Kathleen, Susan, Dave și Evan. Tyler e *un peu* exotic, dar la urma urmei el e floarea iubirii tomnatice. I-am spus o dată lui Tyler că vreau să-mi schimb numele cu unul contemporan, mai hippie, cum ar fi Harmony sau Dust. S-a uitat la mine și mi-a zis:

— Ești de-a dreptul nebun! Andrew dă super într-un CV – vrei mai mult de-atât? Ciudații pe care-i cheamă Stupdealbine sau Batondecereale nu ajung niciodată în posturi de conducere.

Familion-ism: sensibilitate specifică persoanelor născute în familii numeroase, cu mulți frați și surori. Se manifestă mai rar la cei născuți după 1965. Simptomele *familion*-ismului includ ușurința de a juca jocuri logice, izolarea emoțională în situațiile de supraaglomerare și nevoia profundă de a avea un spațiu privat bine definit.

Deirdre o să rămână în Port Arthur, Texas, de Crăciun, deprimată din cauza mariajului consumat și ratat prea de timpuriu.

Dave, fratele cel mai mare – cel care trebuia să ajungă savant, dar și-a lăsat plete, și care acum vinde albume într-un magazin de muzică alternativă din Seattle (el și prietena lui, Rain, se îmbracă doar în negru) –, își petrece Crăciunul la Londra, îndopându-se cu Ecstasy și bătând cluburile de noapte. Când o să se întoarcă, o să afecteze accentul englezesc măcar șase luni.

Kathleen, a doua ca vârstă, are obiecții ideologice împotriva Crăciunului. De altfel, dezaprobă cea mai mare parte a sentimentalismului de tip burghez. Are o fermă de lactate feministă în centura liberă de factori alergenici din estul Columbiei Britanice și susține că, atunci când o să vină „invazia", noi o să fim cu toții la cumpărat de cărți poștale și o să meritățm cu vârf și îndesat tot ce-o să ni se întâmple.

Susan, sora mea preferată, glumeața și actrița familiei, cuprinsă de panică după ce a terminat colegiul, a intrat în avocatură și s-a măritat cu un avocat îngrozitor, un *yuppie* mie-n sută care le știe pe toate și pe care-l cheamă – brr! – Brian (iată o combinație sortită de la bun început eșecului). Ea a devenit peste noapte nefiresc de serioasă. Se mai întâmplă. De fapt, am observat chestia asta de multe ori.

Fericitul cuplu locuiește la Chicago. În dimineața de Crăciun, Brian o să-i facă poze cu Polaroidul fetiței lor,

---

Găuri negre: subgrup al generației X cunoscut pentru că are în garderobă aproape numai haine negre.

Bârloguri negre: aici locuiesc *găurile negre*; sunt adeseori depozite neîncălzite, mâzgălite cu sprayuri fosforescente, presărate cu manechini mutilați, referințe la Elvis, zeci de scrumiere pline ochi, sculpturi din cioburi de oglinzi și cu muzica trupei Velvet Underground cântând în fundal.

Chelsea (el a ales numele), în megavila care are, sunt convins, o monedă de aur încastrată în lemnărie, apoi o să lucreze amândoi până la cină cel puțin.

Într-o bună zi, sper să o deturnez pe Susan de la soarta asta anostă. Dave și cu mine am vrut chiar să angajăm un deprogramator și ne-am dus așa de departe ideea, încât am sunat la Facultatea de Teologie a universității ca să încercăm să găsim unul.

În afară de Tyler, despre care ați aflat diverse, mai rămâne doar Evan, care stă în Eugene, Oregon. Vecinii îi spun „singurul copil normal al soților Palmer", dar, la o adică, ei nu știu unele lucruri: cât de mult bea, cum își sparge leafa pe prafuri, cum arată pe zi ce trece mai șifonat și cum ne mărturisește lui Dave, lui Tyler și mie că o înșală pe Lisa, nevastă-sa, căreia îi vorbește în public maimuțărind vocea lui Elmer Fudd din desenele animate. În plus, Evan nu pune gura pe legume și, ca atare, suntem toți convinși că, într-o bună zi, o să-i explodeze inima, la propriu, adică o să-i facă *poc!* în piept. Lui nici că-i pasă.

Of, domnu' Leonard, cum de-am ajuns toți într-un asemenea hal? Căutăm din răsputeri bucățica de *fromage* pe care o țineați în mână – pe bune, chiar ne străduim –, dar nu o mai vedem niciunde. Trimiteți-ne un indiciu, vă rugăm mult de tot!

Reproducere paranoidă: a face copii pentru a compensa faptul că nu mai crezi în viitor.

Baro(u)nei: cel mai comun subgrup al generației X și, în același timp, singurul dedat la reproducere. *Baro(u)neii* există aproape exclusiv în cupluri și se recunosc după încercările frenetice de a recrea iluzia îndestulării din epoca Eisenhower în viața cotidiană, în ciuda prețurilor exorbitante ale locuințelor și a faptului că au două servicii. *Baro(u)neii* au tendința de a fi obosiți încontinuu, din cauza goanei vorace după achiziții de mobilier și mici brizbrizuri.

Cu două zile înainte de Crăciun, aeroportul din Palm Springs e înțesat de turiști cu pielea roșie ca mura și de pușcași marini tunși ca niște școlari, care se întorc acasă pentru doza anuală de uși trântite, de ridicat de la masă în trombă și de tradiționalele psihodrame familiale. Claire e prost dispusă și fumează țigară de la țigară în așteptarea avionului de New York. Eu aștept avionul de Portland. Dag pozează fără succes în bonomul grupului – nu vrea să ne dăm seama cât de singur o să se simtă în săptămâna următoare. Până și MacArthur-ii pleacă la Calgary în vacanță.

Acreala lui Claire e de fapt un mecanism de apărare.

— Știu foarte bine că aveți impresia că mă fac preș ducându-mă până la New York după Tobias. Nu vă mai uitați așa la mine.

— Dar, Claire, eu citesc ziarul, îi răspund.

— Lasă, că se vede cu ochiul liber c-ai vrea să te holbezi la mine.

De ce m-aș osteni să-i spun că are o criză de paranoia? Din ziua în care a plecat Tobias, Claire a avut cu el cele mai superficiale conversații telefonice posibile. Ea ciripea întruna, făcând tot felul de planuri, iar Tobias, la celălalt capăt al firului, probabil că abia asculta, precum clientul unui restaurant căruia i se prezintă de-a fir a păr și pe îndelete meniul zilei – dorada, plătică și pește sabie – pe care el știe de la bun început că nu îl vrea.

Și uite așa, stăm la o masă de pe terasa exterioară, așteptându-ne autobuzele cu aripi. Avionul meu pleacă primul și, înainte de a o lua din loc spre poarta de îmbarcare, Dag îmi strigă să nu dau foc la casă, dacă se poate, desigur.

După cum am amintit deja, părinții mei, „Frank și Louise" au transformat casa într-un muzeu al timpului oprit acum cincisprezece ani – ultimul an în care au cumpărat oarece mobilă și anul în care a fost făcută Poza de Familie. De atunci, și-au canalizat energia mai mult spre respingerea dovezilor privitoare la trecerea timpului.

Bine, desigur, au permis accesul în casă al câtorva mici simboluri ale progresului cultural, mici simboluri cum ar fi cumpărăturile la grămadă și engros de produse de băcănie pentru care stau mărturie cutiile oribile adunate claie peste grămadă în bucătărie, dar de care nu prea se jenează. („Știu că e o lipsă de gust, dulceață, dar chiar economisim o grămadă de bani așa.")

Există și câteva articole electronice noi în casă, cele mai multe adusè la insistențele lui Tyler: un cuptor cu microunde, un video și un telefon cu robot. În ceea ce-l privește pe ultimul, am observat că ai mei, tehnofobi amândoi, vorbesc la aparat copleșiți de ezitări, ca o madamă din înalta societate, doamna Stuyvesant Fish, de pildă, căreia i s-a cerut să facă o înregistrare la gramofon pentru capsula timpului.

— Mama, de ce nu v-ați dus în Maui anul ăsta, ca să scăpați de Crăciun?

Tyler și cu mine suntem deja deprimați.

— Poate la anul, dragule, când o să fim mai înlesniți. Știi și tu cât au sărit prețurile...

— Așa spui în fiecare an. Cred c-ar trebui să terminați cu decupatul de cupoane valorice și cu prefăcătoria asta că sunteți săraci.

Sărăcia de după colț: paranoia financiară inoculată odraslelor de către părinții care au apucat Marea Criză Economică.

Ala-bala... câte felii are portocala?: fantezie în care un copil calculează în minte averea netă a părinților lui.

Preferință contra naturii: tendința de a ține aproape invariabil cu partea devaforizată. Expresia la nivelul consumatorului a acestei porniri este achiziționarea de produse mai puțin reușite, mai „triste" sau cu defecte: *„Știu, cârnăciorii ăștia sunt un infarct pe băț, dar arătau așa de stingheri printre toate alimentele pentru* yuppies, *încât a trebuit să-i cumpăr".*

— Fii și tu mai îngăduitor cu noi, scumpule. Adorăm să facem pe sărăntocii.

Ieșim de pe șoseaua aeroportului și reintrăm în peisajul înverzit și acoperit de burniță, atât de familiar, din Portland. Deja, după zece minute, orice urmă de progres spiritual sau psihic pe care s-ar putea să-l fi făcut în absența familiei mele s-a evaporat sau a fost invalidat.

— Deci, dragă, așa te tunzi acum? mă întreabă mama, ceea ce îmi reamintește că, indiferent cât ai încerca, e practic imposibil să ai vreodată mai mult de doisprezece ani în ochii părinților.

Ei încearcă la modul cel mai sincer să nu te inflameze, dar comentariile lor nu au măsură și lovesc exact acolo unde te doare. A-ți discuta viața privată cu părinții e ca și cum te-ai uita aiurea la un coș în oglinda retrovizoare a unei mașini și te-ai lăsa convins, în absența contrastului și a contextului, că suferi de o combinație de arsură de soare și cancer al pielii.

— Până la urmă, anul ăsta o să fim acasă Tyler și cu mine? mă interesez.

— Așa se pare. Dar cred că s-ar putea să aterizeze și Dee din Port Arthur. O să-și ocupe vechiul dormitor cât de curând. Deja văd semnele.

— Ce semne?

Mama crește viteza ștergătoarelor și pornește farurile. Clar, o preocupă ceva.

— Ei, toți ați plecat și v-ați întors și ați plecat și iar v-ați întors de atâtea ori până acum, că nu mai are nici un rost să le spun prietenelor că v-ați mutat de-acasă. Nu c-ar mai aduce careva în discuție, Doamne ferește, subiectul ăsta în zilele noastre. Toate trec prin situații asemănătoare cu copiii lor. Când dau nas în nas cu cineva la supermarket, se înțelege de la sine că nu mai punem întrebări despre copii ca înainte. Ne-ar deprima prea tare. Apropo, o mai ții minte pe Allana du Bois?

— Vampesa?

— S-a ras în cap și a intrat într-o sectă.

— Nu mai spune!

— Însă nu înainte de a vinde toate bijuteriile maică-sii ca să achite partea ei din bolidul Lotus Elite al lui guru. A lăsat post-it-uri prin toată casa, pe care a scris: „O să mă rog pentru tine, mami!", și mami, până la urmă, i-a dat un șut undeva. Acum cultivă napi în Tennessee.

— Toți au ajuns în ultimul hal. N-a ieșit din nici unul un om cu mintea la el. Te-ai mai întâlnit și cu altcineva?

— Da, dar nu mai țin minte cum îi cheamă... Donny... Arnold... îi știu după față, de pe vremea când veneau la noi să mănânce înghețată pe băț. Nu știu de ce, dar toți arată așa de uzați, așa de bătrâni, de parcă au ajuns prea devreme la vârsta a doua. Pe de altă parte, trebuie s-o spun, prietenii lui Tyler au un aer tare încrezător. Ei sunt altfel.

— Prietenii lui Tyler trăiesc în globuri de sticlă.

— Andy, nu-i nici adevărat, nici corect ce spui.

Are dreptate. Sunt doar invidios de cât de netemători sunt prietenii lui Tyler în fața viitorului. Sunt speriat și gelos.

— Bine, scuze. Spune-mi și mie ce semne ai văzut că s-ar putea ca Dee să se întoarcă acasă. Ziceai că...

Pe Sandy Boulevard traficul e lejer. Ne îndreptăm spre podurile de oțel din centru, spre podurile de culoarea norilor, atât de mari și de complexe, încât îmi amintesc de New York-ul lui Claire. Mă întreb dacă nu cumva greutatea lor va reuși să răstoarne legile gravitației.

— Păi, în momentul în care te sună un copil și începe cu ce frumos era înainte sau începe să-ți povestească ce prost îi merge la serviciu, îmi dau seama că e timpul să pun

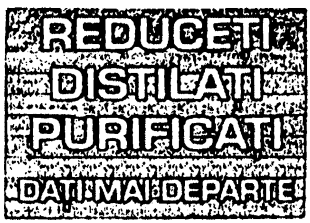

așternuturi curate. Sau dacă lucrurile merg suspect de bine. Dee m-a sunat acum trei luni să-mi spună că Luke îi cumpără propria ei franciză de iaurt înghețat. N-o mai văzusem în viața mea așa de încântată, drept care m-am întors imediat către taică-tău și i-am spus: „Frank, până în primăvară se întoarce la ea în dormitor, unde o să bocească răsfoind albumele de an din liceu". Se pare că o să câștig pariul.

Sau când Davie a avut singura slujbă cât de cât decentă din viața lui, ca grafician la revista aia, și-mi spunea încontinuu ce mult îi place. Ei bine, am știut sigur că o să dureze câteva minute până să se plictisească și, ca un făcut, aud un *ding-dong* la ușă și apare Davie cu fata aia a lui, Rain, auzi, arătând ca niște refugiați dintr-un lagăr de muncă pentru copii. Frumosul cuplu a stat la noi șase luni bătute pe muchie, Andy! Nu erai aici; erai prin Japonia, dacă nu mă înșel. Nici nu-ți poți imagina cum a fost. Și-n ziua de azi mai găsesc unghii tăiate peste tot. Taică-tău, săracu', a găsit o potcoavă dată cu ojă neagră în frigider! Oribilă făptură...

— Acum reușiți să vă tolerați reciproc, tu și Rain?

— Cu chiu, cu vai. N-aș putea spune că sufăr că de Crăciunul ăsta e în Anglia.

A dat-o în ploaie torențială afară. Ăsta e unul dintre sunetele mele preferate, cel al ploii pe caroseria mașinii. Mama oftează.

— Mi-am făcut speranțe așa de mari pentru voi toți, copii... De altfel, cum poți să te uiți la mutrișoara bebelușului tău și să nu simți chestia asta? Între timp, am renunțat

---

Principiul „2+2=5": a ceda în fața unei strategii de marketing care te vizează direct, după ce ai rezistat cu stoicism vreme îndelungată: *„OK, bine, o să cumpăr porcăria aia de Cola. Acum lasă-mă în pace."*

Paralizie provocată de alegere: tendința ca, pus în fața unui număr nelimitat de alegeri, să nu faci nici una.

să-mi mai pese ce faceți cu viețile voastre. Sper să nu te superi, dar asta mi-a făcut mie viața mult, mult mai ușoară.

Când parcăm pe alee, îl văd pe Tyler țâșnind în mașina lui, protejându-și de intemperii scăfârlia coafată cu măiestrie cu geanta roșie de mers la sală.

— Salut, Andy! îmi strigă între momentul în care a intrat în lumea lui uscată și călduroasă și cel în care a trântit ușa.

După aia, crapă un pic geamul, întinde gâtul afară și adaugă:

— Bine ai venit în casa uitată de timp.

Seara de Ajun. Azi cumpăr cantități enorme de lumânări, dar nu spun de ce. Lumânări votive, lumânări de tort, lumânări pentru situații de urgență, lumânări pentru cine romantice, lumânări evreiești, lumânări de Crăciun și lumânări de la librăria Hindu cu ilustrații umanoide de sfinți. La magazinul Durst Thriftee de pe 21st Street, Tyler e deja prea jenat ca să mai scoată vreun cuvânt despre pornirea mea obsesiv-compulsivă de a cumpăra același produs, așa că plasează strategic un curcan în cărucior, ca acesta să arate mai festiv, dar și mai puțin deviant.

— Chiar așa, ce anume e o lumânare votivă? întreabă Tyler în timp ce inspiră adânc miasma de afine, doborâtoare și grețos de sintetică, a unei lumânări pentru cină, trădându-și astfel atât senzația de ameteală, cât și educația nereligioasă.

— Se aprind când spui o rugăciune. Se găsesc în toate bisericile din Europa.

— Ah, uite, pe asta ai ratat-o.

Îmi dă o lumânare de masă babană, de culoare roșie, acoperită cu un material ca o plasă, de genul celor pe care le vezi în restaurantele de familie italienești.

— Se uită lumea ciudat la căruciorul tău, Andy. Aș vrea să-mi spui și mie la ce-ți trebuie toate lumânările astea.

— E o surpriză specială pentru sfintele sărbători de iarnă, Tyler. Ai nițică răbdare.

Ne îndreptăm spre case, unde e aglomerația de sezon, arătând surprinzător de normal în hainele noastre semijegoase, luate din vechiul șifonier din dormitor și datând de pe vremea când eram punkist. Tyler e îmbrăcat într-o geacă antică de piele pe care am cumpărat-o din München, eu sunt în blugi și cu o bluză ponosită cu mânecă scurtă peste mâneca lungă.

Afară plouă, bineînțeles.

În drum spre casă cu mașina lui Tyler, pe Burnside Avenue, încerc să-i spun povestea lui Dag despre sfârșitul lumii în supermarketul Vons.

— Am în Palm Springs un prieten care zice că, atunci când sună alarma aeriană, primul lucru spre care aleargă oamenii sunt lumânările.

— Și?

— Cred că de asta se uitau oamenii ciudat la noi în Durst Thriftee. Se întrebau ei de ce nu auziseră sirenele.

— Hm. Adaugă și alimente la conservă, îmi răspunde el, absorbit de lectura unui *Vanity Fair* (eu conduc). Crezi că ar trebui să-mi decolorez părul până ajunge alb?

— Sper că nu mai folosești oale și tigăi de aluminiu, Andy, nu? mă chestionează tata, stând în picioare în sufragerie și întorcând pendula. Scapă de ele, *pronto*. Aluminiul din alimentație e drumul sigur spre Alzheimer.

Tata a suferit un atac cerebral acum doi ani. Nimic serios, dar nu a putut să-și folosească mâna dreaptă o săptămână și acum trebuie să ia niște medicamente din cauza cărora nu poate să secrete lacrimi, să plângă. Trebuie să spun că experiența cu pricina l-a speriat de-a binelea și l-a făcut să schimbe multe lucruri din viața lui, în special obiceiurile alimentare. Înainte de atac, băga în el ca-ntr-un spital, ghiftuindu-se cu hălci de carne roșie intoxicată cu hormoni și antibiotice și Dumnezeu știe ce, asezonate cu dealuri de piure și stropite

cu găleți de scotch. Acum, spre ușurarea maică-mii, mănâncă pui și legume, a devenit un client regulat al magazinelor de hrană organică și a instalat un raft de vitamine în bucătărie care dunhește, conform tendințelor în vigoare, a vitamina B și-i dă camerei un aspect de farmacie.

Ca și domnul MacArthur, tata și-a descoperit corpul târziu. A fost nevoie să treacă pe lângă moarte ca să se deprogrameze de neadevărurile alimentare inventate de feroviari, de văcari și de firmele petrochimice și farmaceutice de-a lungul secolelor. Oricum, mai bine mai târziu decât niciodată.

— Nu, tată. Moarte aluminiului.

— Foarte bine, foarte bine.

Se întoarce apoi și se uită la televizor, aflat în celălalt colț al camerei. La vederea unei adunări furioase de tineri care protestează față de ceva, undeva în lume, scoate niște sunete pline de dispreț și zice:

— Uitați-vă numai la tipii ăștia. N-or avea și ei serviciu? Dați-le ceva de făcut. Transmiteți-le prin satelit videoclipurile rock ale lui Tyler, ceva, orice, ca să-și omoare timpul cu ceva. Doamne!

Tata, ca și fosta colegă a lui Dag, Margaret, nu consideră că ființele umane sunt făcute să-și gestioneze într-o manieră constructivă timpul liber.

Mai târziu, Tyler reușește s-o ușchească înainte de cină și rămânem la masă doar eu, mama și tata, cele patru porții de mâncare și o tensiune previzibilă.

— Mamă, chiar nu vreau nici un cadou de Crăciun. N-am nevoie de alte și alte obiecte în viața mea.

— Crăciun fără cadouri? Ești nebun. Stai mult cu ochii în soare pe acolo?

După aceea, în absența grosului copiilor, tatăl meu siropos se plimbă de colo-colo prin camerele goale, ca un petrolier aflat în căutarea unui port, după ce și-a găurit peretele exterior cu propria ancoră, și a unui sudor care să-i închidă rana. În cele din urmă, se hotărăște să îndoape ciorapii atârnați lângă șemineu. În ciorapul lui Tyler pune bunătățile pe care-i place să le cumpere an de an: sticluțe cu apă de gură Listerine, portocale japoneze, zahăr ars cu alune, șurubelnițe și bilete loto. Când ajunge la al meu, mă roagă să ies din cameră, deși știu că i-ar face plăcere compania mea. Acum a venit rândul meu să hălăduiesc prin casa mult prea mare pentru atât de puțini oameni. Nici măcar bradul de Crăciun, decorat anul ăsta mai curând din rutină decât cu oarece pasiune, nu poate să înveselească atmosfera.

Nici telefonul nu-mi sare în ajutor; zilele astea, Portland e Orașul morților. Prietenii mei sunt toți fie căsătoriți, plictisitori și deprimați, fie necăsătoriți, plictisiți și deprimați, fie s-au mutat din oraș ca să fugă de plictiseală și depresie. Unii dintre ei și-au cumpărat case, ceea ce, din punctul de

---

Zeciuială pe personalitate: preț plătit pentru a deveni un cuplu; în urma acestui târg, persoanele amuzante până atunci devin plicticoase. *„Mulțumesc pentru invitație, dar Noreen și cu mine trebuie să ne uităm pe niște cataloage după niște seturi de tacâmuri, după care o să ne uităm la canalul de teleshopping."*

Petrecerea mămicilor și tăticilor: tradiție răspândită printre baro(u)nei; petrecere pentru bebe la care sunt invitați și prietenele, și prietenii viitorilor părinți, spre deosebire de varianta tradițională, la care participă doar femei. Puterea de cumpărare dublă a publicului ambisex ridică valoarea cadourilor la standardele din epoca Eisenhower.

vedere al personalității, se aseamănă cu un rendez-vous cu Doamna cu coasa. Când îți povestește cineva că tocmai și-a cumpărat casă, poate să-ți spună la fel de bine care nu mai are personalitate. Imediat, devin valabile următoarele supoziții: că sunt legați cu cătușe de un serviciu pe care îl detestă, că n-au un chior, că-și petrec serile uitându-se la video, că s-au îngrășat vreo șapte kile, că nu mai acordă atenție ideilor noi. E deprimant până-n măduvă. Dar partea cea mai proastă e că oamenilor ăstora nici măcar nu le plac locuințele în care stau. Puținele momente de bucurie și le procură din visurile c-o să se mute într-o casă mai mare și mai confortabilă.

Doamne, ce m-o fi apucat, de sunt așa întors pe dos?

Lumea a devenit o casă mare, arătoasă și liniștită, ca vila lui Deirdre din Texas. Viața chiar nu trebuia să fie așa.

Am uitat să vă spun că, mai devreme, am comis greșeala de a mă plânge de atmosfera mortuară din casă, la care tata mi-a răspuns cu o glumiță:

— Nu ne înfuria, c-o să ne mutăm într-un apartament fără cameră de oaspeți și fără așternuturi de-a gata, așa cum au făcut părinții tuturor prietenilor matale.

Și i s-a părut c-a zis o mare ghidușie.

Ha-ha, mor de râs.

De parcă ar vrea să se mute. Știu că n-o s-o facă niciodată. Se vor înclești în luptă cu forțele schimbării și-o să facă talismane împotriva lor, ca rulourile de hârtie pe care le confecționează mama din ziare, ca să aibă cu ce să întețească focul din șemineu. O să frece menta prin casă până când viitorul, ca un muncitor cu picamărul în mână, malefic și molipsitor, o să spargă ușa și o să comită vreo atrocitate – care poate fi moartea, sau boala, sau focul sau (de asta se tem ei cu adevărat) falimentul. Apariția omului cu picamărul o să-i trezească violent din starea de mulțumire de sine și o să le valideze anxietatea. Ai mei știu că venirea lui e inevitabilă și își imaginează deja leziunile lui purulente și verzi, de culoarea pereților din spitale și îi văd hainele luate la nimereală din tomberoanele din spatele depozitelor din

Santa Monica ale Boys and Girls Club of America, printre care doarme noaptea. Și mai știu că nu are nici o proprietate, că n-o să stea de vorbă despre ce mai e pe la televizor și că o să-i înșface ca pe puii de vrabie.

Totuși, nu vor să discute despre el.

Pe la unsprezece, mama și tata dorm și Tyler e la o petrecere. Un telefon scurt de la Dag îmi confirmă că mai există viață și în alte colțuri ale universului. M-am liniștit. Noutățile fierbinți ale zilei au fost două: incendiul Aston Martin-ului, care a ajuns pe pagina a șaptea din *The Desert Sun* (cu pagube de peste o sută de mii de dolari, evenimentul a fost clasificat drept infracțiune), și, doi, Căpitanul a venit să bea ceva la Larry's, a comandat o Niagară de băuturi, după care, când Dag i-a cerut să achite nota, pur și simplu a plecat. Ca un fraier, Dag l-a lăsat să scape. Cred că am încurcat-o de data asta.

— A, da, era să uit. Frate-meu, compozitorul de jingle-uri, mi-a trimis o parașută veche ca s-o folosesc pe post de prelată pentru Saab. Câtamai cadoul, nu? a completat Dag.

Mai târziu, mă așez la televizor și halesc o cutie întreagă de fursecuri LU cu ciocolată. Orele următoare mă găsesc lălăind-o prin bucătărie și-mi dau seama că sunt așa de plictisit, că mai am un pic și leșin pe jos. N-a fost o idee bună să vin acasă de Crăciun. Sunt prea bătrân pentru asta. Cu ani în urmă, când mă întorceam de la diverse școli sau din

---

Restrângerea cuibului pentru puiet: tendința părinților de a se muta în locuințe mai mici, fără camere de oaspeți, după ce le pleacă progeniturile de acasă. Gestul previne eventuala traiectorie de bumerang a copiilor cu vârste cuprinse între douăzeci și treizeci de ani.

Invidie imobiliară: sentiment de gelozie generat de statisticile privind locuințele în rândul tinerilor și al persoanelor fără drept de vot.

excursii, mă așteptam de fiecare dată să găsesc o perspectivă nouă asupra familiei mele, să o privesc cu alți ochi. Treaba asta nu se mai întâmplă acum – cel puțin, zilele în care mai descopeream ceva despre părinții mei sunt de domeniul trecutului. M-am ales cu doi oameni drăguți, ceea ce, clar, e mai mult decât primește majoritatea oamenilor, dar e timpul să merg mai departe. Cred că am fi toți recunoscători.

TRANS
FORMĂ

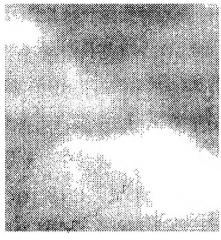

Ziua de Crăciun. De dis-de-dimineață stau în sufragerie înconjurat de lumânările mele – sute, poate chiar mii – și de role peste role de staniol furios și fosnitor și vrafuri de farfurioare de unică folosință. Am pus lumânări pe orice suprafață plată disponibilă, și foițele de staniol nu doar protejează lucrurile de ceara care picură, dar servesc și la dublarea flăcărilor care se reflectă în ele. Sunt lumânări peste tot: pe pian, pe rafturi, pe măsuța de cafea, pe policioara de deasupra șemineului, în șemineu, pe pervazul ferestrelor, ca să ne păzească de fațada spoită a vremii mohorâte, întunecate și umede. Numai pe comoda de stejar pe care stau boxele cred că sunt cel puțin cincizeci de lumânări, un portret de familie esperanto de toate înălțimile și formele. Fel și fel de personaje de desene animate se odihnesc în mijlocul unor spirale argintii cu spițe de culoare galben-lămâie și verde-lime. Sunt colonade de zmeuriu și poieni de alb – un păienjeniș încâlcit și multicolor care probabil că arată ca o machetă în ochii cuiva care nu a mai văzut niciodată o lumânare. Aud zgomot de pași la etaj. Mă strigă tata.

— Andy, tu ești?

— Crăciun fericit, tata! S-a trezit toată lumea?

— Aproape. Maică-ta îl înghiontește pe Tyler ca să-l urnească. Ce faci acolo?

— E o surpriză. Promite-mi că nu coborâți decât peste un sfert de oră. N-am nevoie decât de cincisprezece minute.

— Nu-ți face griji. Înălțimea-sa o să aibă nevoie chiar de mai mult ca să aleagă între gel și spumă.

— Deci, promiți?

— Cincisprezece minute bătute pe muchie.

Ați încercat vreodată să aprindeți mii de lumânări? Durează mai mult decât credeți. Folosindu-mă de o lumânare pentru cină simplă, albă, pe post de iască, cu o cârpă dedesubt în care să se scurgă ceara topită, aprind fitilurile copilașilor mei – rețelele de votive, plutoanele de candele evreiești și, din când în când, lumânări ornate cu mică colorată. Le aprind pe toate și simt cum se încălzește în cameră. Trebuie deschis un geam, ca să intre oxigen și niște aer rece. Termin.

Peste puțin timp, cei trei membri de față ai familiei Palmer se adună în capul scărilor.

— Suntem gata, Andy! Coborâm! mă anunță tata, acompaniat la percuție de Tyler, care bocăne din picioare coborând scările și fredonează: „schiuri noi, schiuri noi, schiuri noi, schiuri noi..."

Mama zice că parcă îi miroase a ceară, dar îi piere vocea cât ai clipi. Acum îi văd, au terminat primul palier de scări. De acolo, văd și simt suflul de culoarea untului al flăcărilor care șerpuiesc prin ușa de la sufragerie. Dau colțul.

— O, Doamne! face mama când intră toți în cameră.

Înmărmuriți, se rotesc cu încetinitorul, pe măsură ce descoperă că sufrageria, de obicei posomorâtă, e acoperită de o glazură incandescentă, vie, de foc alb și că toate suprafețele sunt înghițite de flăcări – o împărăție ametitoare și efemeră de lumină ideală. Instantaneu, corpurile noastre sunt eliberate de vulgaritățile gravitației și intră într-un tărâm unde pot face mișcări acrobatice, ca un astronaut pe orbită, mișcări mimate de umbrele care se preling febrile pe pereți.

— E ca-n Paris... zice tata, trăgând aer în piept.

Se referă, sunt sigur, la catedrala Notre Dame. Aerul dinăuntru e fierbinte și puțin pârlit. Cam așa cred că miroase după ce un OZN își ia zborul dintr-un lan de grâu, lăsând în urmă un cerc pârjolit.

Mă uit și eu la rezultatele operei mele. Reinventez mental acest spațiu familiar, din izbucnirea lui de galben cromat. Efectul e chiar mai spectaculos decât mă așteptasem; lumina îmi arde găuri de acetilenă în frunte, fără să mă doară, fără ranchiună, și mă extrage din propriul meu corp. Aceeași lumină aprinde ochii alor mei, lăsându-i să întrevadă, chiar și numai pentru câteva momente, posibilitatea unei existențe în timpul prezent.

— O, Andy! începe mama, căutând un scaun. Știi de ce îmi amintește treaba asta? De visul pe care-l are toată lumea când și când, cum că ești la tine în casă și descoperi deodată o cameră nouă despre a cărei existență habar n-ai avut. Însă imediat ce o vezi, îți spui: „Bine, e clar ca lumina zilei că exista. A fost aici dintotdeauna".

Tyler și tata se așază, cu stângăcia agreabilă a cuiva care tocmai a câștigat marele premiu la loterie.

— E un videoclip, Andy, spune Tyler. Un videoclip total!

Dar există o problemă.

Mai târziu, lucrurile revin la normal. Lumânările încep să se stingă încet de la sine și rutina de fiecare dimineață își reintră în drepturi. Mama se duce să pună de cafea, tata dezactivează miezul de actiniu al detectoarelor de fum, ca să preîntâmpine un cataclism sonic, Tyler dă iama în ciorap și-și demolează cadourile. („Schiuri noi! Acum pot să mor!")

Dar mă încearcă o senzație de....

E senzația că emoțiile noastre, deși minunate, se întâmplă în vid și cred că totul se reduce la faptul că aparținem clasei de mijloc.

Vezi, când faci parte din clasa de mijloc, trebuie să te impaci cu ideea că istoria o să te ignore. Trebuie să te împaci cu ideea că istoria nu o să-ți susțină niciodată cauzele. Nu o să-i pese de tine niciodată. Ăsta e prețul plătit pentru

confortul și liniștea de zi cu zi și din cauza acestui preț toate fericirile sunt sterile și toate tristețile se sting fără a stârni milă.

Și orice mici momente de frumusețe intensă, pâlpâitoare, ca cel din această dimineață, o să fie uitate și răs-uitate, dizolvate de timp ca un film de 8 mm lăsat afară în ploaie, fără sunet și înlocuit rapid de mii de copaci care se înalță în tăcere.

BINE AI VENIT DIN VIETNAM, BĂIETE

E vremea să evadez. Îmi vreau viața, cea adevărată, înapoi, cu toate mirosurile ei ciudate, cu golurile de singurătate și ieșirile lungi și senine cu mașina. Îmi vreau prietenii, și slujba mea cretină, și chiuveta în care arunc resturile de cocktailuri nebăute. Mi-e dor de căldură, și de uscat, și de lumină.

— Auzi, ție-ți merge bine acolo, în Palm Springs? mă întreabă Tyler două zile mai târziu, când, în drum spre aeroport, ne oprim să vizităm memorialul războiului din Vietnam.

Motorul mașinii duduie serios la deal.

— Haide, Tyler, varsă tot! Ce ziceau mama și tata?

— Nimic. Doar oftează la greu, ce-i drept, nu chiar așa de mult ca atunci când vine vorba de Dee sau Dave.

— Ce?

— De fapt, ce anume, exact, faci tu acolo? Televizor n-ai, prieteni n-ai...

— Am și eu prieteni, Tyler, stai liniștit.

— Bine, fie, ai prieteni. Dar îmi fac griji din cauza ta. Asta-i tot. Parcă treci prin viață doar zgâriindu-i ușor suprafața, ca un păianjen de apă, ca și cum ai avea un secret care te împiedică să intri în existența mundană de zi cu zi. OK, treaba ta, dar toate astea mă sperie. Dacă, ah, nu știu, dacă ai dispărea pur și simplu într-o zi, nu cred că aș putea să fac față.

— Doamne, Tyler, termină. Nu plec nicăieri. Promit. Calmează-te. Parchează acolo...

— Promiți că-mi dai un semn, cât de mic, dacă ai de gând să te cari sau să te metamorfozezi în ceva sau ce-o fi...

— Nu mai fi așa de macabru. Da, bine, promit...

— Nu mă lăsa în urmă, atât te rog. Știu că pare că-s super-mulțumit de viața mea și tot tacâmul, dar, ascultă-mă, e numai cu juma' de gură. Ne freci tu ridichea mie și prietenilor mei – pe nedrept, dacă mă întrebi –, dar să știi că aș renunța la absolut tot într-o clipită dacă mi-ar oferi cineva o alternativă, oricât de puțin plauzibilă.

— Tyler, oprește-te!

— M-am săturat să fiu invidios pe toate, Andy...

Nu se oprește băiatu'.

— Și mă îngrozește că nu văd nici un viitor. Nu pricep de unde mi se trage reflexul să fac pe nebunul față de toată lumea. Chiar mă bagă în sperieți. Știu că din afară pare că nu dau doi bani pe nimic, Andy, dar să știi că nu-i așa. Doar că nu-mi dau voie să arăt asta și nu știu de ce.

Cum urcăm noi dealul spre intrarea în memorial, mă tot întreb ce l-a apucat și care e duma. Cred că va trebui să fiu, după cum spune Claire, „un pic-picuț râzăreț față de viață". Dar e tare greu.

În Brookings au tras peste 260 000 de kilograme de pește la docuri și în Klamath Falls a avut loc o expoziție reușită de vaci din rasa Aberdeen-Angus. Oregon a fost cu adevărat un tărâm al mierii, 2 000 de apicultori primind autorizație de la stat în 1964.

Memorialul se numește Grădina Mângâierii. E un arc spiral care seamănă cu clădirea Muzeului Guggenheim, săpat într-o pantă a muntelui, care arată de la distanță ca un gorgan de smarald stropit cu o ceață vegetală. Vizitatorii încep traseul de jos, urmând o alee în spirală și citesc textele inscripționate pe o succesiune de blocuri de piatră, care povestesc evenimentele incendiare din Vietnam, în contrast cu viața de zi

cu zi de acasă, din Oregon. Sub aceste relatări juxtapuse sunt săpate în piatră numele tinerilor tunși periuță din Oregon, care au murit în noroi străin.

Situl e atât un document remarcabil, cât și un spațiu vrăjit. În toate lunile anului, găsești aici vilegiaturiști și rude îndoliate de toate vârstele și formele, oameni aflați în diferite etape de dezintegrare psihică, reconstruire și reintegrare, care lasă în urmă bucheţele de flori, scrisori și desene, de cele mai multe ori mâzgălite copilărește și, bineînțeles, lacrimi.

Pe durata vizitei, Tyler dovedește o fărâmă de respect, ceea ce s-ar traduce prin faptul că nu-l apucă brusc fredonatul și dansatul, cum s-ar întâmpla, de exemplu, dacă am fi în mall-ul din Clackamas County. I-a trecut pofta destăinuirilor de mai devreme și sunt destul de sigur că nici n-o să-l mai apuce.

— Andy, tot nu mă prind. Știi, locul ăsta e chiar cool etc., etc., dar nu înțeleg de ce te-ar interesa pe tine, din toate cele, taman Vietnamul. Se terminase încă dinainte de-a ajunge tu la pubertate.

— Nu se poate spune că-s expert în domeniu, dar să știi că-mi amintesc niște chestii vagi, frânturi de imagini în alb-negru de la televizor. În copilărie, Vietnamul era culoarea de fundal a vieții tuturor, ca roșul sau albastrul sau auriul care apare uneori într-o poză, orice ai face, ca mai apoi să dispară brusc într-o bună zi. Imaginează-ți că te scoli într-o dimineață și constați că verdele a dispărut de pe fața pământului. De-aia vin aici, ca să văd o culoare pe care nu o mai văd nicăieri altundeva.

— Eu, unul, nu mai țin minte nimic din perioada aia.

Preempțiunea deriziunii: denumire a unei strategii de viață; refuzul de a te pune în orice fel într-o postură vulnerabilă din punct de vedere emoțional, ca să nu fii luat în balon de cei din jur. *Preempțiunea deriziunii* este principalul obiectiv al *ironiei reflexe*.

— Nici nu cred că ai vrea. Au fost niște vremuri tare urâte...

Reușesc să scap de interogatoriul lui Tyler.

Da, bine, îmi spun în sinea mea, au fost într-adevăr timpuri urâte, dar, pe de altă parte, au fost singurele timpuri istorice cu „i" mare de care o să am parte, pentru că de atunci „Istoria" a fost transformată în comunicat de presă, în strategie de marketing și într-un instrument cinic de campanii. Și, stai așa, nici nu se poate spune c-am avut parte de prea multă istorie adevărată – am ajuns la un concert din arena istoriei tocmai când se termina ultimul cântec. Oricum, am văzut destul și astăzi, în absența bizară a tuturor indiciilor timpului, am nevoie de o conexiune, chiar și de la mare distanță, cu un trecut cât de cât important.

Clipesc și deschid ochii, ca ieșit din transă.

— Auzi, Tyler? Ești gata să mă duci la aeroport? Cursa 1313 spre Fraiereşti decolează peste puțin timp.

Avionul aterizează fără probleme în Phoenix, după care, câteva ore mai târziu, ajung din nou în deșert, cu taxiul. Dag e la muncă și Claire e încă la New York.

Cerul seamănă cu un vis tropical de catifea neagră. Palmierii-fluture pieriți se apleacă ușor să-i spună lunii pline

---

Radical din verde: operațiune în urma căreia poți face diferența dintre invidie și gelozie.

Ironie reflexă: tendință de a face comentarii ironice ireverențioase în discuțiile de zi cu zi, urmând logica naturală a genunchiului în raport cu ciocănelul.

Celebrapatie: obișnuință conform căreia nici o activitate nu merită începută dacă nu devii foarte celebru în urma ei. *Celebrapatia* are manifestări asemănătoare cu lenea, dar cauzele ei sunt mult mai profunde.

la ureche un banc obscen. Aerul uscat parcă scârțâie din cauza promiscuității bârfitoare a polenului și un lămâi Ponderosa din apropiere, recent toaletat, miroase mai curat decât orice am mirosit vreodată. Astringent. Pesemne că Dag le-a dat drumul câinilor să colinde, pentru că nu-i văd nicăieri.

Îmi las bagajele în fața portiței batante de fier forjat și intru în curtea comună a bungalourilor noastre. Ca un prezentator al unei emisiuni-concurs care întâmpină un nou concurent, strig: „Vă salut, ușilor!", adresându-mă, evident, ușilor lui Claire și Dag, după care deschid ușa de la mine, din spatele căreia aud că începe să țârâie telefonul. Asta nu mă oprește să-i dau un pupic. Ce, voi n-ați face la fel?

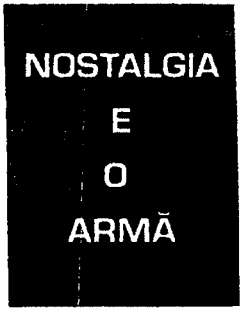

AVENTURĂ FĂRĂ RISC = DISNEYLAND

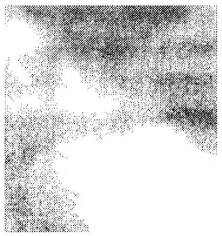

Claire e la telefon. Sună de la New York, cu un ton încrezător în voce pe care nu l-am mai simțit niciodată – ceea ce înseamnă că subliniază mai multe cuvinte pe măsură ce vorbește. După mici amabilități de vacanță, trec la subiect și pun întrebarea esențială:

— Cum au mers lucrurile cu Tobias?

— *Comme çi, comme ça.* Chestia asta cere o țigară, Crucea mea de toate zilele – stai un pic – trebuie să fie una prin cutia asta. Fii tu atent, Bulgari! Armand, noul soț al maică-mii, e plin de bani. Deține drepturile de marketing pentru butoanele alea mici de pe telefoanele cu tastatură – steluța și zeroul. E ca și cum ar avea drepturile de marketing pentru Lună! Îți dai seama?

Aud un „clic-clic". Claire își aprinde o țigară Sobranie sustrasă din provizia lui Armand.

— Da, Tobias, păi cum să încep? E un caz tipul...

Trage adânc din țigară. Liniște. Expiră fumul. Arunc eu o nadă.

— Când v-ați văzut până la urmă?

— Azi. Îți vine să crezi? La cinci zile de la Crăciun! Incredibil. Am făcut o groază de planuri să ne întâlnim

înainte, dar el le-a stricat unul câte unul, cretinoidul. În cele din urmă, a rămas că ne vedem în Soho să luăm prânzul împreună, deşi eu mă simţeam ca o căzătură după ce petrecusem cu Allan şi amicii lui în noaptea de dinainte. Am reuşit chiar să ajung în Soho devreme, ca să constat apoi că restaurantul se închisese. Tâmpiţii ăştia de proprietari de condominii distrug absolut tot ce ating. Andy, nu ţi-ar veni să crezi dac-ai vedea ce-a ajuns Soho. E ca un parc tematic Disney, mai puţin frizurile şi suvenirurile, care-s mai de Doamne-ajută. Toţi pe-acolo au IQ-ul de 110, dar se dau mari şi tari de parcă ar avea 140. Jumătate dintre oamenii de pe stradă sunt japonezi şi se învârt de colo-colo cu litografii de Andy Warhol şi Roy Lichtenstein care valorează cât greutatea lor în uraniu. Dar ce m-a izbit e că toţi, fără excepţie, păreau din cale-afară de mulţumiţi de ei înşişi.

— Dar ce s-a întâmplat cu Tobias?

— Imediat. Deci ajung mai devreme. Şi afară e frig-frig, frig de ţi se taie răsuflarea şi-ţi cad urechile, Andy, aşa că trebuie să petrec mai mult timp ca de obicei prin magazine, uitându-mă la nişte prostioare cărora în mod normal nu le-aş acorda o nanosecundă din timpul meu, doar ca să nu îngheţ pe trotuar şi, uite-aşa, iată-mă într-o prăvălie oarecare, când, pe cine văd peste drum, ieşind din galeria Mary Boone? Pe Tobias, cu o doamnă în vârstă superdichisită. Bine, nu prea în vârstă, dar oricum, cam cotoroanţă. Purta în spate jumătate din producţia naţională de blănuri a Canadei. Ştii, genul ăla de înfăţişare care ar da mai bine la un bărbat decât pe o femeie. După ce am studiat-o mai atent, mi-am dat seama, după cum arată, că nu poate fi decât maică-sa, şi faptul că erau absorbiţi într-o ceartă a adăugat credibilitate teoriei mele. Tipa îmi aminteşte de o chestie pe care o spunea Elvissa, că, dacă unul din părinţi are trăsături prea puternice, atunci cuplul ar trebui să facă un băiat, nu o fată, pentru că fata ar arăta ca o ciudăţenie, nu ca o drăgălăşenie şi, cum părinţii lui Tobias au avut acest noroc, mi-e clar acum de unde i se trage lui frumuseţea. Oricum, m-am repezit să-i salut.

— Și?

— Cred că Tobias a răsuflat ușurat că scapă de cearta cu maică-sa. M-a sărutat scurt, ceea ce practic ne-a congelat buzele împreună, așa de frig era afară, după care m-a apucat de braț ca să mi-o prezinte pe doamna care-l însoțea. A zis ceva de genul: „Claire, ea e mama mea, E-lé-na". Imaginează-ți numai ce înseamnă să pronunți numele propriei tale mame la mișto. Câtă măgărie...

Oricum, Elena nu părea nici de la o poștă femeia care dănțuia samba cu o carafă de limonadă în mână în Washington, D.C., acum nu știu cât timp. Arăta de ziceai că fusese împăiată și parcă se auzea cum îi zăngăne un pumn de flacoane cu pastile în poșetă. Primul lucru pe care mi-l zice e: „Dragă, ce sănătos arăți! Ești așa de bronzată". Nu „bună", nu nimic. Nu pot să spun că nu era îndeajuns de manierată, dar am impresia că-și folosea vocea-de-vorbit-cu-vânzătoarea.

Când i-am zis lui Tobias că restaurantul e închis, tipa s-a oferit să ne ducă la „restaurantul ei" dintr-o zonă bună. Mi s-a părut drăguț gestul, dar Tobias s-a codit, în fine, nu c-ar fi contat, din moment ce Elena l-a luat practic pe sus. Nu cred că a lăsat-o vreodată să se vadă cu cineva din anturajul lui, iar ea murea de curiozitate.

Și uite-așa am luat-o înspre Broadway, ei doi boierind în hainele de blană călduroase (am uitat să-ți spun că și Tobias purta o blană, cretinul), în timp ce eu și oasele mele clănțăneam

în carouri de bumbac. Elena mi-a povestit despre colecția ei de artă („Trăiesc, efectiv, pentru artă!"), în timp ce tropăiam prin decorul de mucava al clădirilor carbonizate care miroseau a pește și a sare, precum caviarul, printre bărbați în toată firea care purtau codiță și țoale de la Kenzo și printre oameni ai străzii bolnavi și la cap, și de SIDA, ignorați de toată lumea.

— La ce restaurant v-ați dus?

— Am uitat cum se numește, c-am sărit în primul taxi. Era pe undeva pe străzile cu 60, prin zona de est. Altminteri, *trop chic*. Totul e *très trop chic* în ziua de azi: dantelărie și lumânări, și narcise miniaturale și cristaluri gravate. Mirosea adorabil, a zahăr pudră, și personalul nu mai știa cum să se gudure pe lângă Elena. Am primit imediat un separeu cu banchete comode; meniurile erau scrise cu creta pe tăbliță așezate pe un cadru ca de șevalet, cum îmi place mie, pentru că dă o notă de intimitate spațiului. M-a mirat însă că ospătarul a îndreptat tabla doar spre mine și Tobias și, când m-am ridicat să o mut cumva, Tobias m-a oprit spunându-mi: „Nu te deranja. Elena are alergie la toate categoriile de alimente cunoscute. Singurul lucru pe care-l mănâncă aici e mei condimentat și de băut bea apă de ploaie pe care i-o aduc din Vermont într-un vas de zinc".

La faza asta m-a pufnit râsul, dar m-am oprit urgent când Elena a făcut o față care-mi transmitea că da, așa e, după care chelnerul a anunțat-o că o caută cineva la telefon și dusă a fost tot restul prânzului.

Ah, să nu uit, Tobias îți transmite salutări, continuă Claire, aprinzându-și altă țigară.

— Ce drăguț din partea lui!

— Bine, bine, am remarcat sarcasmul. O fi unu noaptea aici, dar încă mă prind de diverse. Unde ajunsesem? Da – Tobias și cu mine rămânem singuri pentru prima dată de când ne întâlniserăm. Prin urmare, crezi că-l întreb ce-i în mintea lui? De ce m-a lăsat cu ochii în soare la Palm Springs și încotro se îndreaptă relația noastră? Evident că nu! Am

stat ca fraiera și am scos pe gură verzi și uscate și am consumat ce comandasem (mâncarea, trebuie să recunosc, era nemaipomenită): o salată de țelină cu sos rémoulade și pește John Dory în sos Pernod. Îmi vine apă-n gură.

Una peste alta, prânzul propriu-zis a trecut cât ai clipi. Până să zic „pâs", Elena se întoarce și „zbârr", ieșim de restaurant, „zbârr", capăt câte un țoc-țoc pe obraji și „zbârr", tipa e deja suită în taxi, în drum spre Lexington Avenue. Nici nu mă miră că Tobias e așa de bădăran. Uite ce educație a primit.

Noi doi rămânem pe trotuar și se așterne un vid de activitate. Cred că ultimul lucru pe care ni-l doream era să spunem ceva. Cotim pe Fifth Avenue, spre Metropolitan, unde era cald și plăcut și plin de ecouri de muzeu și copii frumos îmbrăcați. Evident, Tobias a trebuit să strice orice stare om fi avut și noi atunci: a făcut o scenă de speriat la garderobă, când i-a cerut sus și tare bietei femei să-i pună haina în spate, ca să nu i-o împroaște activiștii pentru drepturile animalelor cu vopsea. După aia am intrat în sălile cu statuile egiptene. Doamne, oamenii ăia erau mici cât niște furnici. Te reții prea mult?

— Nu. Oricum, vorbești pe banii lui Armand.

— Bine. Ideea centrală din toată faza e că, în cele din urmă, în fața cioburilor de ceramică coptă, unde ne simțim amândoi complet inutili, pentru că încercăm să ne prefacem că e ceva între noi când știm prea bine că nu-i nimic, el se hotărăște să-mi spună ce e în mintea lui... Andy, așteaptă un pic. Leșin de foame! Mă duc să dau iama în frigider.

— Acum te-a găsit? Asta e partea cea mai suculentă...

Dar Claire a trântit deja receptorul. Profit de dispariția ei ca să-mi dau jos jacheta mototolită de pe drum și să-mi torn un pahar cu apă, lăsând robinetul să curgă preț de cincisprezece secunde, ca să spele depunerile de pe țeavă. După asta, aprind o lampă și mă așez comod pe o canapea, cu picioarele întinse pe taburet.

— M-m întors, zice Claire, cu niște plăcintă cu brânză foarte bună. Chiar, îl ajuți pe Dag să servească la petrecerea lui Bunny Hollander de mâine-seară?

(Ce petrecere?)

— Ce petrecere?

— Să înțeleg că Dag nu ți-a spus încă...

— Claire, lasă asta! Ce ți-a spus Tobias?

O aud trăgând aer adânc în piept.

— Mi-a spus adevărul, cel puțin parțial. Mi-a zis că știe că singurul motiv pentru care-mi place de el e cum arată și că n-are nici un rost să neg. (Nu c-aș fi încercat vreo clipă, dar mă rog.) Mi-a mai zis că știe că aspectul e singurul lucru de plăcut la el și ca atare nu vede de ce nu s-ar folosi de asta. Nu ți se pare trist?

Mormăi ceva că da, așa e, dar mă gândesc la ce-mi spusese Dag săptămâna trecută, că Tobias trebuie să aibă alt motiv, poate dubios, de se întâlnește cu Claire – în fond, de ce să traverseze munții când poate să aibă pe oricine, nu? Pentru mine, asta ar fi o confesiune mult mai importantă. Claire îmi citește gândurile și continuă așa.

— Dar nu doar eu m-am folosit de el, ci și el de mine. Mi-a spus că s-a simțit atras de mine pentru că a avut convingerea că știu un secret despre viață – un fel de revelație care mi-a dat puterea să mă rup de existența cotidiană. Mi-a mai zis că a fost curios să vadă ce fel de vieți ne-am ridicat în pustiul californian tu, Dag și cu mine, când am ales să stăm la marginea societății. A vrut să-și însușească secretul meu și să-l folosească la propria lui evadare, numai că, ascultându-ne, și-a dat seama că speranțele lui sunt deșarte și că

n-o s-o facă, de fapt, niciodată, că nu are destulă vână în el ca să se ridice la nivelul libertății totale, că l-ar îngrozi lipsa oricăror reguli. Nu știu ce să cred. Mie treburile astea mi-au sunat a gargară de adormit copiii. Mi-au sunat prea superficial, ca și cum repeta o poezie pe care o învățase. Tu ce crezi?

Bineînțeles că nici eu n-aș crede o iotă, dar mă abțin să-mi dau cu părerea.

— Nu mă bag. Dar cel puțin s-a terminat curat, fără sânge și alte urme.

— Curat?? Stai așa! Ca-n orice despărțire nedureroasă, când am plecat de la galerie și am luat-o spre Fifth Avenue, am comis și faza cu „hai să rămânem prieteni". Dar tot atunci, în timp ce mergeam și degeram și ne gândeam amândoi ce ușor am scăpat din cârlig, am găsit eu bățul.

Era o creangă în formă de Y care căzuse dintr-un camion al celor de la întreținerea parcurilor. Avea forma perfectă a vergelelor magice folosite la găsirea apei – exact genul de obiect care îți vorbește de dincolo. M-a trezit ca un duș rece. În viața mea nu mi-am dorit un obiect cu o poftă atât de instinctuală, de parcă ar fi făcut parte intrinsec din mine, ca o mână sau un picior pe care îl rătăcisem din neatenție timp de douăzeci și șapte de ani. M-am repezit ca o nebună, am luat vergeaua, am mângâiat-o cu blândețe, alegându-mă cu mici zgârieturi de scoarță pe mănușile negre de piele, apoi am apucat de ambele crengi ale furcii și mi-am rotit mâinile înspre interior, ca-n mișcarea clasică de găsire a apei prin divinație.

Cum era de așteptat, Tobias m-a și luat în primire: „Lasă aia jos! Mă faci de râs", însă eu m-am ținut de ea ca de nu știu ce, tot drumul, de pe Fifth Avenue taman până la străzile cu numere peste 50, la Elena acasă, unde ne duceam ca să bem o cafea.

Apartamentul Elenei s-a dovedit a fi într-o clădire modernistă enormă din anii '30, deținută în comun de proprietari. Totul-totul era alb, cu picturi explozive în stilul pop-art, și cățeluși împielițați, și o femeie în casă care răzuia bilete

la loto în bucătărie. Ce să mai, tot tacâmul. Familia lui are, cu siguranță, gusturi extreme.

Când am intrat în casă, mi-a devenit deodată clar că mâncarea sățioasă de la prânz și noaptea nedormită de dinainte începuseră să mă doboare. Tobias s-a dus să dea un telefon într-o cameră din spate, timp în care eu mi-am scos pantofii și jacheta și m-am așezat pe o canapea ca să vegetez și să mă uit cum dispare soarele după clădirea de la intersecția dintre 53 și 3, aia în formă de ruj. Atunci am suferit o anihilare instantanee – știi, starea aia subită de epuizare de după-amiază, pe fond de bâzâit de bondari, total lipsită de anxietate și încețoșată, care noaptea nu te încearcă sub nici o formă. Până să apuc să conștientizez ce se petrece, am adormit buștean.

Cred c-am dormit câteva ore bune. Când m-am trezit, afară era întuneric și înăuntru se făcuse ceva mai frig. Eram învelită cu o pătură Arapaho și pe măsuța de sticlă din fața mea zăceau resturi care în mod sigur nu fuseseră acolo înainte: pungi de chipsuri, reviste, tot felul. Dar nimic nu-mi spunea nimic. Știi senzația aia, când, după un pui de somn după prânz, te scoli cu frisoane și fiori de neliniște. Exact așa am pățit. Nu-mi aminteam cine sunt, unde mă aflu, în ce lună suntem, nimic, absolut nimic. Nu știam decât că sunt. Mă simțeam așa de expusă, așa de vulnerabilă, ca un câmp mare cât vezi cu ochii, pe care tocmai se terminase secerișul. Prin urmare, când a ieșit Tobias din bucătărie și mi-a zis: „Salutare, Rumpelstiltskin!", am avut o strălucire și-am fost așa de ușurată, că am început să urlu la lună. Tobias a venit la mine și m-a întrebat: „Ce-ai pățit? Nu plânge pe cuvertură... hai în brațe, scumpa mea". Eu l-am înșfăcat de braț și am făcut o criză de hiperventilație. Cred că l-am lăsat bujbei.

După vreun minut, m-am liniștit, mi-am suflat nasul într-un șervețel pe care l-am găsit pe măsuța de cafea, am luat creanga și am ținut-o strâns la piept. Tobias mi-a spus: „Of, Doamne, doar n-o să-ți cășuneze iar pe nuiaua aia!

Uite, chiar n-am crezut că o despărțire o să te afecteze așa de mult. Scuze".

„Pardon?" fac eu. „ Mulțumesc, dar pot să fac față liniștită despărțirii. Nu te măguli. Mă gândesc la alte lucruri."

„Cum ar fi?"

„Cum ar fi că mi-am dat în sfârșit seama de cine o să mă îndrăgostesc. Mi s-a dat de veste în somn."

„Spune-mi și mie."

„Se prea poate să înțelegi, Tobias. Când o să mă întorc în California, o să mă duc în deșert cu vergeaua asta. Acolo o să-mi petrec fiecare clipă din timpul liber, căutând apa îngropată adânc. O să mă coc în căldură și o să merg pe jos în neștire prin țara nimicului. Poate văd un cuc alergător, poate mă mușcă un șarpe cu clopoței sau un crotal. Și într-o bună zi, nu știu când, o să dau peste o dună de nisip, unde o să găsesc pe altcineva, care caută apă ca și mine. Nu știu cine o să fie acest altcineva, dar cu siguranță de el o să mă îndrăgostesc. De un bărbat care caută apă în deșert, ca și mine.

M-am întins să iau o pungă de chipsuri de pe masă. Tobias îmi răspunde: „Nemaipomenit, Claire! Nu uita să-ți pui pantaloni mulați, fără chiloței, că poate reușești să faci autostopul și un pic de motorsex cu străini prin furgonete".

I-am ignorat comentariul și exact când întindeam mâna să iau un chips de pe măsuța de sticlă, am văzut în spatele pungii o sticluță de ojă Honolulu Choo-Choo.

A-haa!

Tobias m-a privit cum o iau și mă holbez la etichetă. A zâmbit. Mie mi s-a făcut un gol în minte și apoi mi s-a infiltrat o senzație oribilă – ca decupată din povestirile de groază ale lui Dag, în care un personaj conduce bine-mersi un Chrysler și deodată își dă seama că în spatele scaunului lui se ascunde un vagabond cu intenții criminale și o bucată de sfoară în mână.

Mi-am luat pantofii și m-am încălțat. Mi-am pus jacheta. L-am anunțat sec și tăios că trebuie să plec. Și atunci Tobias a început să mă biciuiască, pe un ton din ce mai ridicat:

„Ce sublimă ești tu, Claire! Cum cauți tu mici revelații gingașe împreună cu amicii tăi din menajeria ciudaților, unde a-nțărcat dracu' palmierii! Nu asta faci? Ei bine, o să-ți spun o treabă: îmi place serviciul meu de aici, din oraș! Îmi plac orele fixe, și jocurile logice, și bătălia pentru bani, și însemnele statutului social, deși tu mă crezi bolnav la cap pentru că-mi doresc oricare dintre lucrurile astea".

Dar eu o pornisem deja spre ușă. Trecând pe lângă bucătărie am zărit scurt, dar suficient de clar, o pereche de picioare încrucișate, albe ca laptele, și un norișor de fum de țigară – un fragment de imagine tăiat de tocul ușii. Tobias s-a luat după mine și m-a urmărit pe hol și în drum spre lifturi. O dădea înainte:

„Știi, când te-am cunoscut, Claire, am crezut că am și eu în sfârșit șansa să devin ceva mai de Doamne-ajută, să-mi dezvolt o latură sublimă. Știi ce? La naiba cu sublimul! Nu vreau mici momente de revelații grațioase. Vreau totul și-l vreau acum! Vreau să-mi spargă capul cu spărgătoare de gheață un cârd de majorete furioase, Claire! Niște majorete și furioase și drogate! Pe-asta n-o pricepi, nu?"

Chemasem liftul și mă uitam în gol spre uși, care nu se mai deschideau odată. A împins cu piciorul unul dintre câinii care se ținuseră după noi și și-a continuat tirada:

„Vreau acțiune! Vreau să fiu ca aburul care șuieră din radiatoare pe autostrada Santa Monica, după o ciocnire în lanț cu o mie de mașini, și să urle pe fundal rock psihedelic din mașinile zobite. Vreau să fiu omul cu glugă neagră care pornește sirenele de alarmă antiaeriană. Vreau să fiu gol și prăjit de vânt și să călăresc racheta de deschidere dintr-o

---

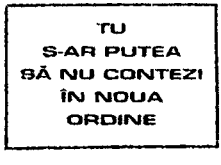

herghelie care se duce să bombardeze fiecare sătuc de căcat din Noua Zeelandă".

Din fericire, în cele din urmă, s-au deschis ușile. M-am urcat în lift și l-am privit pe Tobias fără să scot un cuvânt. Atacul lui de artilerie nu s-a oprit nici măcar atunci.

„Du-te dracului, Claire, cu atitudinea ta de superioritate cu tot! Toți suntem niște bieți cățeluși – numai că eu se întâmplă să știu cine mă mângâie pe creștet. Dar știi ceva? Cu cât mai mulți oameni ca tine aleg să nu intre în joc, cu atât le va fi mai ușor celor ca mine să câștige."

I-am făcut „la revedere" cu mâna, ușile s-au închis și am început, slavă Domnului, să cobor. Tremuram un pic, dar cel puțin vagabondul din spatele scaunului plecase. M-am simțit eliberată din chingile propriei mele obsesii și, până să ajung la parter, nu mi-a venit să vred ce lacomă lipsită de minte fusesem – lacomă după sex, după umilințe și pseudo-drame... Și atunci, acolo mi-am propus să nu repet în viața mea o astfel de experiență. Singurul mod în care poți să-i tratezi pe Tobiașii de pe lumea asta e să nu le dai voie să intre în viața ta deloc. Pur și simplu nu te uita la indiferent ce-or avea de pus pe tarabă. Doamne, ce ușurată m-am simțit! Și câtuși de puțin furioasă.

Amândoi îi cântărim spusele.

— Mai mănâncă niște plăcintă cu brânză, Claire. Am nevoie de timp ca să diger toată povestea.

— Nț. Nu pot să mănânc. Mi-a trecut pofta. Ce zi am avut... Apropo, poți să-mi faci un serviciu, te rog? Pune-mi și mie niște flori într-o vază, la mine acasă. Niște lalele ar fi frumoase. O să am nevoie de ele mâine, când mă întorc.

— Aha! Asta înseamnă că te muți înapoi în bungaloul matale?

— Da.

MASELE PLASTICE NU SE DEZINTEGREAZĂ NICIODATĂ

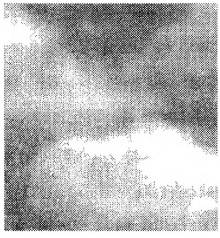

Azi e o zi de profund interes meteorologic. Dealurile din Thunderbird Cove au fost lovite de niște tornade de praf. Toate orașele din deșert sunt în stare de alertă pentru inundații. La Rancho Mirage, un gard viu din leandri nu și-a îndeplinit bine rolul protector și a permis unei încurcături dese de știr, frunze de palmier și pahare goale și desecate de Big Gulp cu gheață să împroaște cu lovituri zidurile centrului de copii Barbara Sinatra. Totuși, aerul e călduț și, prin contrast, soarele strălucește puternic.

— Bine ai revenit printre noi, Andy! strigă Dag. Uite, cam așa era vremea prin anii '60.

Dag e în piscină, intrat în apă până la brâu și filtrează oglinda apei cu o plasă fină.

— Uită-te la cerul ăsta mare de deasupra noastră! Și stai să vezi o chestie. Cât ai fost tu plecat proprietarul s-a zgârcit la tărâțe și a cumpărat la mâna a doua o copertină pentru piscină. Uite ce s-a întâmplat...

Ce s-a întâmplat era că învelitoarea din bule de plastic, după ani de stat în soare și în clorură granulată dizolvată în apa piscinei, atinsese punctul critic. Țesuturile copertinei începuseră să se dezintegreze, eliberând în apă mii de muguri delicați și spumoși, cu petale de plastic, care încapsulaseră

în trecut bule de aer. Câinii curioși fac pleosc-pleosc cu lăbuțele aurii pe bordura de ciment a piscinei și trag cu ochiul la apă, pe care o adulmecă, dar nu o beau, și apoi inspectează picioarele lui Dag, care, cu micile petale de plastic intrat în putrefacție care fâlfâiau de colo-colo, îmi amintesc de o zi de marți din aprilie în Tokyo, când cad pe pământ florile de cireș. Dag le strigă să se care, că oricum nu-i nimic de papa acolo.

— Mersi, dar nu mă interesează. Îți las toată distracția. Ți-a povestit Claire noutățile?

— Despre cum s-a descotorosit de broasca râioasă? M-a sunat de dimineață. Trebuie să recunosc că-i admir romantismul fetei ăsteia.

— Da, așa e, nu te mai saturi de ea.

— Se întoarce în seara asta, pe la unsprezece și avem în plan o surpriză și pentru tine. Credem că o să-ți placă. Nu pleci pe nicăieri mâine, nu-i așa?

— Nu.

— Super.

În continuare, vorbim despre cum ne-am petrecut vacanța și despre ce neamuzante sunt vacanțele în general, în timp ce Dag cerne apa. Încă n-am întrebat nimic despre faza cu Căpitanul și despre nenorocirea cu Aston Martin-ul.

— Știi, eu am fost convins că masele plastice nu se descompun, dar iată că nu-i adevărat. Uită-te și tu aici – super! A, să-ți mai spun o chestie: am găsit o metodă să scăpăm de tot plutoniul din lume, în siguranță și pentru totdeauna. Tare m-a chinuit inteligența cât ați fost voi plecați...

— Mă bucur că ai rezolvat cea mai mare problemă a timpurilor noastre. Oare de ce-am senzația că n-o să reziști tentației de a-mi povesti cum?

— Ce băiat deștept... Merge cam așa...

Vântul împinge un val plin de petale direct în plasa lui.

— Iei tot plutoniul care zace aruncat prin diferite locuri, știi, cum ar fi bucățoaiele alea enorme pe care le țin ca să impresioneze dușmanii prin centralele nucleare, iei bucățile astea,

le înveleşti cu un strat de oţel, după modelul drajeurilor M&M, şi le pui într-o rachetă pe care o propulsezi în aer. În acest fel, dacă racheta se prăbuşeşte, te duci la locul accidentului, culegi drajeurile şi mai încerci o dată. Dar cum racheta nu are voie să se prăbuşească, o să explodeze împreună cu tot plutoniul direct în soare.

— Sună bine, dar ce faci dacă racheta se prăbuşeşte în apă şi tot plutoniul se duce la fund?

— O propulsezi spre Polul Nord, ca să aterizeze pe gheaţă. Şi, dacă totuşi se scufundă, trimiţi un submarin să o ridice. E la mintea cocoşului. Doamne, ce deştept sunt!

— Sigur nu s-a mai gândit cineva la asta înaintea ta?

— Poate că da, poate că nu. Oricum, e cea mai bună idee de pe piaţă. Apropo, vezi că diseară mă ajuţi la bar la megapetrecerea lui Bunny Hollander. Te-am pus deja pe listă. O să ne distrăm la greu. În fine, asta dacă n-o să ne facă vântul casele pilaf până atunci. Mamă, ascultă cum face...

— Deci, Dag, Căpitanul e bine-mersi?

— Ce-ţi veni să mă întrebi de el?

— Crezi că te dă în gât la poliţai?

— Dacă o face, o să neg tot. Plus c-o să negi şi tu. Doi contra unul. Condamnările nu-s tocmai pe gustul meu.

Simplul gând c-aş putea avea de-a face în vreun fel cu tribunalele sau cu orice duce la pârnaie mă îngheaţă. Dag îmi citeşte gândul pe faţă.

— N-o pune la lingurică, amice. Nu o să se ajungă niciodată până acolo, promit. Am una şi mai tare: ghici a cui maşină era?

— A cui?

Cronometrarea deşeurilor: tendinţa ca, uitându-te la un obiect, să estimezi ochiometric perioada de timp în care se va descompune complet: *„Clăparii de schi sunt cei mai răi. Plastic solid. O să reziste pe aici până o să explodeze Soarele într-o supernovă".*

— A lui Bunny Hollander, tipul la a cărui petrecere mergem să muncim diseară.

— Of, Doamne!

Puncte luminoase gri-porumbel clipesc intermitent, ca niște lămpi cu halogen, și par că se mișcă de colo-colo pe sub plafonul compact de nori care acoperă seara. S-ar zice că tocmai s-a revărsat cutia Pandorei.

Sunt în Las Palmas, în spatele barului dichisit al petrecerii de Anul Nou organizate cu tot sclipiciul de rigoare de Bunny Hollander. Figuri de *nouveaux riches* mi se vâră agresiv sub nas. Pe de o parte, se îmbulzesc să pună mâna pe băuturi (parveniții întotdeauna îl tratează pe ajutorul de barman ca pe un gunoi), însă, pe de altă parte, încearcă să-mi intre în grații și, de ce nu, să-mi facă avansuri.

Lista invitaților se încadrează cam în eșantionul secund: îmbogățiți din televiziune contra îmbogățiți din film; exces de atenție pentru aspectul fizic acordată în etapa excesului de vârstă; câteva figuri mai răsărite, dar un pic prea țipătoare; pseudosănătate înșelătoare a grașilor bronzați; anonimat facial de genul pe care-l găsești la bebeluși, la vârstnici și la cei cu liftinguri întinse de plesnesc din cusături; o umbră vagă de celebrități, fără ca vreuna să fie prezentă în carne și oase. Combinația de prea mulți bani și prea puține vedete poate avea efecte devastatoare. Și, deși petrecerea e animată de duduie geamurile, lipsa de muritori faimoși îl vexează pe amfitrionul serii, Bunny Hollander.

Bunny e o celebritate pe plan local. În 1956 a produs un spectacol de mare succes pe Broadway, *Sărută-mă, oglindă* sau nu știu ce tâmpenie asemănătoare, și planează de aproape treizeci și cinci de ani pe aripile respectivului succes. Are părul grizonant și lucios, ca un ziar lăsat afară, în ploaie, și o uitătură piezișă care-l face să semene cu un agresor de copii

---

Anii zerozeci: primul deceniu al unui nou secol.

și care i se trage de la șirul de liftinguri faciale începute de prin anii '60. Pe de altă parte însă, Bunny știe o groază de bancuri scabroase și se poartă frumos cu personalul angajat – cea mai bună combinație posibilă –, ceea ce îi compensează defectele.

Dag destupă o sticlă de vin și spune:

— Bunny arată de parcă ar ține ascunși sub verandă niște pici de la cercetași pe care i-a tranșat.

— Dragule, toți avem cercetași tranșați sub verandă, răspunde Bunny, care apare pisicește din spate (în ciuda corpolenței lui) și îi întinde lui Dag un pahar.

— Gheață pentru ochișor-băutor, te rog!

Ne face cu ochiul, dă din fundulеț și pe-aici ți-e drumul.

Dag roșește, ceea ce i se întâmplă extrem de rar.

— Nu cred c-am cunoscut vreodată un om cu atât de multe secrete. Îmi pare rău de mașina lui. Aș fi preferat să fi fost a cuiva antipatic.

Mai târziu, am adus eu vorba, pe după vișin, despre mașina lui Bunny, încercând să-mi răspund la o întrebare care-mi stătea pe creier.

— Bunny, am citit în ziar că ți-a ars mașina. Nu aveai lipită pe ea un autocolant cu textul: „Întrebați-mă de nepoții mei"?

— A, aia? O fi fost vreunul dintre golănașii mei de amici din Vegas. Șarmanți, tipii. Despre ei nici nu stăm de vorbă.

Subiect închis.

Domeniul lui Hollander a fost construit în era primelor călătorii spre Lună și seamănă cu vizuina fantastică a unui hoț de bijuterii extrem de vanitos și înrăit până-n măduva oaselor din perioada cu pricina. Abundă soclurile și oglinzile. Sculpturi de Noguchi și sculpturi kinetice de Calder; toată

Metafazie: incapacitate de a percepe metaforele.

Dorian Gray-ism: refuzul de a-i permite propriului tău corp să arate, cu grație, semne de îmbătrânire.

feroneria forjată e lucrată după un motiv de orbită atomică. Barul, placat cu tek, poate fi identic cu cel din, să zicem, o agenție de publicitate londoneză, aflată pe val în perioada de glorie a lui Twiggy. Schema de lumini și arhitectura sunt create în primul rând ca să facă pe toată lumea să arate faabulos.

În ciuda penuriei de celebrități, petrecerea este absolutamente faabuloasă, după cum își reamintesc musafirii unii altora din cinci în cinci minute. Ca orice animal social, Bunny știe ce aprinde gazul la o petrecere.

— O petrecere nu e petrecere dacă n-are motocicliști, travestiți și manechine, cântă el din spatele vaselor încălzite, pline cu rață în sos chilian de afine.

Desigur, afirmă chestia asta încrezător fiindcă toate tipologiile menționate (și altele pe deasupra) sunt reprezentate la petrecere. Numai decăzuții din drepturi pot să petreacă până la abandon total: tinerii, vârstnicii bogați de-adevăratelea, frumoșii-frumoși, perverșii și proscrișii. Prin urmare, soareaua e, din fericire, lipsită de prezența tipului *yuppie,* remarcă pe care i-o pasez rapid și lui Bunny, când vine să-și ia al nouăsprezecelea rând de votcă tonic.

— Dragule, că inviți copaci sau *yuppăreți* la o petrecere e tot un drac, zice el. Ah, uite! S-a ridicat balonul cu aer cald.

După asta, se face iar nevăzut.

Dag e-n elementul lui în seara asta. Servitul la bar pălește ca importanță în fața programului său personal de consumat cocktailuri (are o etică de tejghea, așadar) și a șuetelor aprinse și a discuțiilor în contradictoriu cu musafirii. Nici măcar nu stă la bar în majoritatea timpului, ci hălăduiește prin casă și prin grădina de cactuși iluminați puternic, întorcându-se numai din când în când, cu noutăți în tolbă.

— Andy, m-am distrat la culme! Îl ajutam pe tipul filipinez să le arunce carne de pui dezosată rotweiller-ilor, care au fost închiși în padoc pe timpul nopții, și doamna aia din Suedia, cu bandaj supraelastic pe picior, de parcă ar fi femeia bionică, s-a apucat să tragă scena pe film de 16 mm. Zice că a căzut

într-o groapă de fundație în Lesotho și că picioarele i-au fost la un pas să se transforme în *osso buco.*

— Nemaipomenit, Dag. Acum poți, te rog, să-mi dai două sticle de roșu?

— Sigur.

Îmi pasează vinul, apoi își aprinde o țigară, fără să trădeze nici cea mai vagă intenție de a servi ceva la bar.

— Am stat de vorbă și cu doamna Van Klijk, tipa superbătrână care se îmbracă în cămășoaie hawaiene și poartă gulere de vulpe și e proprietara a jumătate din ziarele din vest. Mi-a povestit că fratele ei, Cliff, a sedus-o în Monterey la începutul celui de-al Doilea Război Mondial. După aia, el s-a înecat, nu se știe cum, într-un submarin, în largul insulelor Helgoland. De atunci, ea nu mai poate să trăiască decât în zone cu climat cald și uscat, opusul mediului dintr-un submarin scufundat pe fundul mării. Dar, judecând după felul în care mi-a spus istoria, cred că o povestește la absolut toată lumea.

Cum scoate Dag lucrurile astea de la niște necunoscuți?

Departe, către ușa de la intrare, în vecinătatea căreia niște fete de șaptesprezece ani venite din vale și dotate cu extensii de păr ca sirenele încearcă să se bage pe sub pielea unui producător muzical, văd că își fac apariția niște polițiști. Petrecerea e așa de pestriță, că nu-mi dau seama dacă sunt doar niște „tipuri" suplimentare recrutate de Bunny ca să anime atmosfera. Bunny stă de vorbă și râde cu ei, fără ca Dag să îi vadă, după care Bunny tropăie spre mine.

— Herr Bellinghausen, dacă aș fi știut că ești un infractor disperat, ți-aș fi făcut o invitație, nu o ofertă de muncă. Forțele respectabilității te poftesc să te duci până la intrare. Nu știu ce vor, dragă, dar dacă faci o scenă, fii, rogu-te, cât poți de expresiv.

Bunny se evaporă într-o clipă și fața lui Dag se golește de sânge. Se strâmbă la mine și apoi iese pe niște uși glisante de sticlă, numai că o ia în direcția opusă polițiștilor, spre fundul curții.

— Pietro, zic eu, ține-mi și mie locul un pic. Am o chestie de făcut. Zece minute.

— Adu-mi și mie un eșantion, îmi răspunde el, presupunând că mă duc în parcare să văd cum merge „abuzul de substanțe".

Firește, mă duc după Dag.

— De mult mă tot întreb cum o să mă simt în momentul ăsta, începe Dag, adică în momentul în care o să fiu prins în cele din urmă. În fapt, parcă mi s-a luat o povară de pe umeri. Mă simt ca și cum tocmai mi-am dat demisia. Ți-am spus vreodată povestea aia despre un tip din suburbii care trăia cu groaza că o să ia o boală venerică?

Dag e suficient de beat, încât să se dea singur de gol, dar nu atât de beat, încât să fie prost de-a dreptul. L-am găsit așezat pe marginea unui canal de evacuare a torentelor placat cu ciment, care trece prin spatele locuinței lui Bunny, bălăbănindu-și picioarele în gol.

— Timp de zece ani l-a bătut la cap pe doctorul de familie să-i ia sânge și să-i facă o groază de teste Wassermann, până când, în cele din urmă (și prin urmare a cărui fapt, nu știu sigur) a reușit să se prindă un sculament de el. La care se duce la doctor și-i zice: „Ei bine, cred c-ar fi cazul să fac niște penicilină". A urmat tratamentul și de atunci nici că s-a mai gândit vreodată la boală. Nu voia decât să fie prins. Asta-i tot.

Nici nu pot să-mi imaginez c-am putea să stăm într-un loc mai prost ales decât cel în care ne aflăm. Prin canalele astea trec, după cum le spune numele, torente cauzate de

---

Obscurism: obiceiul de a colora viața cotidiană cu referințe obscure (filme uitate, vedete de televiziune moarte, cărți aproape necunoscute, țări defuncte etc.), ca o modalitate subliminală de a-ți etala cultura generală și din dorința de a te disocia de sfera culturii de masă.

inundații. Acum, toate sunt giugiuc și-n secunda următoare vine o ciorbă alburie și înspumată de tufișuri, canapele aruncate și coioți înecați.

De unde stau eu, nu-i văd decât picioarele. Acustica locului face ca vocea să-i rezoneze baritonal. Mă cocoț și mă așez lângă el. Ne înconjoară lumina lunii, dar luna nu se vede nicăieri. Singurul punct clar de lumină vine de la țigara lui aprinsă. Dag aruncă o piatră în beznă.

— Dag, cel mai bine ar fi să te întorci la petrecere, până nu încep polițiștii să le mute falca musafirilor lui Bunny cu tocul pistolului, ca să dezvăluie unde te ascunzi. Serios...

— Mai stau doar un pic. Lasă-mă câteva clipe... se pare că zilele lui Dag Vandalul sunt numărate. Vrei o țigară?

— Nu acum.

— Să-ți spun o treabă: sunt cam luat de cap. Chiar așa, de ce nu-mi spui o povestioară – de care-o fi – și după aia mă întorc?

— Dag, chiar nu e momentul...

— Una, una singură, Andy. Și te contrazic: e taman momentul potrivit.

Mă ia pe nepregătite, dar în mod curios, îmi vine în minte o poveste scurtă.

— Fie. Începe cam așa... Când am fost în Japonia, acum câțiva ani, printr-un program de schimb de studenți, am stat o vreme la o familie care avea o fetiță tare scumpă, de vreo patru ani.

După ce m-am mutat la ei (am locuit acolo vreo jumătate de an, cred), fetița a refuzat să ia măcar notă de prezența mea în casă. Lucrurile pe care i le spuneam la masă erau complet ignorate, dacă ne întâlneam pe hol, trecea pur și simplu pe lângă mine și așa mai departe. Pe scurt, pur și simplu nu existam în universul ei, ceea ce mi se părea, firește, o mare insultă. Tuturor ne place să credem despre noi că suntem genul acela de persoane fermecătoare pe care animalele și copiii mici le adoră instinctiv.

Situația era și enervantă, pe deasupra, dar nu aveam ce face. Oricâte eforturi aș fi făcut, fetița nu-mi spunea pe nume și nu reacționa în nici un fel la prezența mea.

Și uite-așa, m-am întors acasă într-o bună zi și am descoperit că cineva tăiase franjuri hârtiile din camera mea. Scrisorile și desenele la care lucram de ceva vreme erau tăiate și acoperite de desene cu acea evidentă migală răutăcioasă a copiilor mici. M-am înfuriat la culme și, când a trecut agale pe lângă camera mea, ceva mai târziu, n-am putut să mă abțin și am început să o boscorodesc în gura mare pentru ce-mi făcuse, și-n engleză, și-n japoneză.

Desigur, m-am simțit prost imediat. Ea a plecat și m-a lăsat întrebându-mă dacă nu cumva mersesem prea departe, dar câteva minute mai încolo mi-a adus cărăbușul ei, pe care îl ținea într-o cutiuță (ăsta e o distracție foarte răspândită la copiii din Asia), m-a apucat de braț și m-a condus afară în grădină. Acolo, a început să-mi spună povești despre viața secretă a insectei ei. Ideea era că a trebuit să fie pedepsită pentru ceva înainte de a deschide vreo cale de comunicare. Acum să tot aibă vreo doisprezece ani. Am primit o vedere de la ea luna trecută.

Nu cred că Dag asculta ce-i spun. I-ar fi prins bine s-o facă. Nu voia decât să audă o voce. Am mai aruncat niște pietre. Apoi, din senin, m-a întrebat dacă știu cum o să mor.

— Bellinghausen, nu deveni morbid cu mine, da? Du-te în casă și stai de vorbă cu poliția. Probabil că nu vor decât să-ți pună niște întrebări, atâta tot.

— *Fermez la bouche*, Andy. Era o întrebare retorică. Hai să-ți spun cum cred că o să mor eu. E cam așa: o să am șaptezeci de ani și o să stau aici, în deșert, fără placă dentară – toți dinții sunt ai mei – și îmbrăcat în tweed gri. O să plantez flori, flori subțiri și fragile care sunt o cauză pierdută în deșert – ca florile alea de carton pe care le poartă clovnii pe cap, montate pe niște pălărioare. Nu o să se audă nici un sunet, în afară de bâzâitul arșiței, și corpul meu nu o să facă nici o umbră, aplecat peste cazmaua care zăngăne în pământul împietrit. Soarele o să se afle exact deasupra capului și în spatele meu o să se audă un fâlfâit de aripi îngrozitor, mai zgomotos decât fâlfâitul pe care-l face orice pasăre.

Întorcându-mă încet, aproape sigur o să fiu orbit, pentru că a aterizat un înger, auriu și gol, mai înalt decât mine cu un cap. O să pun jos micul ghiveci pe care-l țin în mână – cumva, parcă ar fi stânjenitor – și o să trag încă o suflare, ultima.

De acolo, îngerul o să ajungă sub oasele mele slăbite și o să mă ia în brațe. Se mai scurg câteva clipe, apoi o să mă ducă pe sus, fără nici un zgomot și cu dragoste absolută, direct în soare.

Dag își aruncă țigara și își concentrează din nou auzul asupra larmei de la petrecere, estompată de canalul de scurgere.

— Asta e, Andy. Ține-mi pumnii, zice Dag, sărind jos.

Face câțiva pași, se oprește, se întoarce și apoi îmi spune:

— Apleacă-te puțin spre mine.

Mă conformez și, prin urmare, mă sărută, declanșând în mintea mea flashback-uri cu niște acoperișuri de supermarket lichefiate curgând în șuvoaie spre rai.

— Gata. Întotdeauna mi-am dorit să fac asta.

Se întoarce la marele chef strălucitor.

AȘTEAPTĂ FULGERUL

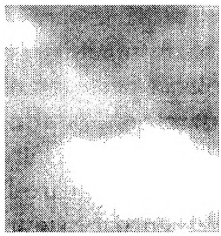

Ziua de revelion. Deja simt mirosul de gaz metan din Mexico (față de care sunt la o aruncătură de băț), în timp ce mă coc într-un ambuteiaj din Calexico, California, așteptând să traversez granița, adâncit în miraje emfizemice și nestatornice scuipate de motoarele diesel. Mașina mea zăbovește pe o șosea cu șase benzi, plină de meandre și găuri și iluminată de un apus de iarnă obosit. Înaintând cu pasul furnicii alături de mine, în acest spațiu liniar se află un adevărat catalog de produse cu tipuri de oameni și mașini. Fermieri tatuați înghesuiți câte trei în camioane oprite la ocazie, care ne arată tuturor cu entuziasm ce varietate de melodii country și western prind ei la radio; mașini sedan cu geamuri reflectorizante, ticsite de *yuppies* aer-condiționați și cu Ray Ban-ii lipiți de nas (un amalgam nedefinit de muzică de Händel și Philip Glass); gospodine de prin zonă cu bigudiuri pe cap, care au plecat să cumpere legume mai ieftine din Mexic și sorb din priviri fiecare literă din revista *Soap Opera Digest* în Hyundai-uri cu autocolante simpatice; cupluri de pensionari canadieni care arată aproape la fel se ciondănesc trăgând de niște hărți ferfenițite de la atâta împăturit și despăturit; pe laterale, schimbătorii de valută cu nume japoneze ocupă tarabele vopsite în culori țipătoare, ca niște

acadele. Se aud lătraturi de câini. Dacă vreau un hamburger contrafăcut sau o asigurare auto pentru Mexic, oricare dintre comercianții de prin preajmă o să fie din cale-afară de bucuros să-mi satisfacă orice capriciu. Sub capota Volkswagen-ului meu se pitesc douăzeci de sticle de apă Evian și un flacon de antidiareice Imodium – anumite obiceiuri burgheze dispar foarte greu.

Aseară am ajuns acasă la cinci, obosit, după ce a trebuit să închid barul de unul singur. Pietro și celălalt barman s-au ușchit devreme ca să patruleze după gagici pe la clubul Pompei. Dag a plecat cu polițiștii ca să facă nu-știu-ce la secție. Când am aterizat, toate luminile din bungalouri erau stinse și m-am dus direct în pat – lăsând să aștepte noutățile despre mica ceartă a lui Dag cu legea și ceremonia de bun-venit dedicată lui Claire.

A doua zi de dimineață, pe la ora unsprezece, când m-am trezit, am descoperit un bilet scris de mână de Claire, lipit cu scotch pe ușa de la intrare. Zicea așa:

iepuraș drăgălaș,
noi am plecat la san felipe! mexicul ne cheamă. dag și cu mine am vorbit în vacanță și m-a convins că a sosit timpul, așa că plecăm să cumpărăm un mic hotel... ce-ar fi să vii la noi? la o adică, ce altceva puteam să facem? și-n plus, imaginează-ți, noi, „hotelieri"? îți stă mintea în loc.

am răpit cățeii, dar ție îți dăm voie să vii când te lasă inima. seara se face frig, așa că adu niște pături. și cărți. și creioane. orașul e superminuscul. ca să ne găsești, tot ce ai de făcut e să te uiți după rulota lui dag. te aștemptăm très *impacienți. ne așteptăm să te vedem diseară.*

toate bune,
claire

Și o completare în josul paginii de la Dag:

GOLEȘTE-ȚI CONTUL DE ECONOMII, PALMER!
VINO AICI. AVEM NEVOIE DE TINE.
P.S.: VERIFICĂ-ȚI ROBOTUL DE LA TELEFON.

Pe robot am găsit înregistrat următorul mesaj:

„Salutare, Palmer! Înțeleg că ai găsit biletul. Scuzați exprimarea, dar sunt crăcănat de oboseală. Am ajuns acasă la patru azi-noapte și nu m-am ostenit să mă culc, gândindu-mă că pot să dorm în mașină, în drum spre Mexic. Ți-am zis că avem o surpriză pentru tine. Claire a zis, și are dreptate, că, dacă te lăsăm să te gândești prea mult la ideea cu hotelul, n-o să vii niciodată. Analizezi lucrurile prea mult. Așa că nu te gândi la chestia asta, vino pur și simplu! Ne-am înțeles? O să-ți povestesc mai multe când ajungi.

Cât despre contactul meu cu forțele de ordine... ghici ce s-a întâmplat? Căpitanul a fost făcut terci ieri de un Pontiac GTO condus de niște adolescenți globali din Orange County, chiar în fața la Liquor Barn. Quelle *șansă pe mine! I-au găsit în buzunare niște scrisori demente adresate mie despre cum o să-mi dea foc, așa cum am făcut eu cu mașina și alte alea. Cine,* moi? *Să vă spun eu cine e terorizatul. Prin urmare, am povestit la poliție că îl văzusem pe Căpitan la locul infracțiunii (ceea ce conține un sâmbure de adevăr, aș putea adăuga) și că presupun că era îngrijorat că o să îl torn. Limpede ca bună ziua. Cazul s-a clasat, dar cred că panarama de mine a avut parte de vandalism cât pentru nouă vieți.*

Oricum, ne vedem în San Felipe. Să conduci atent (Doamne, ce comentariu geriatric am făcut!) și te aștep-tăm dis...“

— Băi, boule, mișcă-ți curul! rage amorezul din spatele meu, care-mi suflă insidios în ceafă cu furgoneta lui gălbuie, retrasă de la cimitirul de mașini.

M-am întors în viața reală. E timpul să mă încarc cu energie. E timpul să trăiesc pe bune. Dar e greu.

Iau piciorul de pe ambreiaj și mă proiectez cu o lungime de mașină mai aproape de graniță – o unitate de măsură mai aproape de o lume mai nouă, mai puțin avută, unde un lanț trofic diferit își modelează peisajul-gazdă în moduri străine mie, pe care cu greu le înțeleg. Odată ce trec frontiera aceea, de exemplu, modelele de automobile o să dateze, în mod misterios, cel mai târziu din anul vădit texlahoman 1974, anul după care tehnologiile de mașini au devenit supracomplexe și inaccesibile pentru afoni, pe scurt, „inutile ca sursă de inspirație". O să dau peste un peisaj punctat de „demimașini" ruginite, vopsite cu spray și ciuruite – semicăruțe tăiate pe lungime, pe lățime, pe înălțime, golite de piesele originale și invizibile din punct de vedere cultural, ca maeștrii păpușari Bunraku, care poartă glugi negre.

Mai departe, în San Felipe, unde s-ar putea să existe într-o bună zi hotelul meu – al nostru, pardon –, o să găsesc garduri din fanoane de balenă, bare de protecție cromate de la Toyota și spini de cactus împletiți sub formă de sârmă ghimpată. Iar pe plajele halucinant de albe ale orașului o să fie mici derbedei slăbănogi, cu fețele ascunse și supraexpuse de strălucirea soarelui, vânzând fără sorți de izbândă șiraguri de perle false și lanțuri lobulare din aurul prostului.

Așa va arăta noul meu peisaj.

De pe scaunul șoferului, din Calexico, văd mulțimi de oameni asudați care traversează granița pe jos, îndoiți sub

---

Dor de ducă în stadiu terminal: afecțiune frecvent întâlnită la oamenii cu o educație tranzitorie. Incapabili să se simtă înrădăcinați în nici un mediu, se mută încontinuu, în speranța de a găsi un simț al comunității idealizat în locul următor.

sarsanale de rafie burdușite cu leacuri împotriva cancerului, tequila, viori la doi dolari bucata și floricele de porumb.

Și mai văd gardul care marchează frontiera, gardul din lanț care îmi amintește de anumite poze din Australia – pozele în care gardul de protecție împotriva iepurilor a despicat peisajul în două: de o parte totul e hrănitor, secretă hrană și clocotește de verde, de cealaltă arată selenar, sfărâmicios, crăpat de soare și dezolant. Tăietura asta îmi amintește de Claire și Dag – și de modul în care au ales de bunăvoie să trăiască de partea lunară a gardului – jucându-și destinele pline de obstacole: Dag condamnat pentru totdeauna să se uite topit de dor la soare și Claire traversând mereu, mereu nisipurile cu vergeaua magică, rugându-se să găsească apă dedesubt. Și eu...

Chiar, cum rămâne cu mine?

Mă aflu de partea lunară a gardului, măcar atâta știu sigur. Nu știu unde sau cum, dar am făcut, clar, alegerea asta. Și indiferent cât de grea ar fi uneori și oricâtă singurătate mi-ar aduce, nu am nici un fel de regrete.

Aici fac două lucruri și ambele sunt ocupațiile personajelor din două povestiri foarte-foarte scurte pe care o să vi le spun repejor.

Criptotehnofobie: convingerea secretă că tehnologia e mai degrabă o amenințare decât o binecuvântare.

Refugiu virgin: destinație de călătorie aleasă în speranța că nu a mai fost aleasă de nimeni.

Maimuțăreala băștinașilor: încercarea de a te preface că ești de-al locului când vizitezi o destinație străină.

Solipsismul expatriatului: a ajunge într-o destinație turistică străină despre care sperasești că e nedescoperită, ca să găsești acolo o groază de oameni ca și tine; de aici derivă refuzul vexat de a discuta cu oamenii sus-numiți, pentru că îți strică fantezia de călătorie elitistă.

Prima poveste mi-a ieșit nasol când le-am spus-o lui Dag și Claire acum câteva luni. Se numește *Tânărul care voia cu disperare să fie lovit de fulger.*

După cum se pare că arată chiar titlul, e vorba despre un tânăr care avea o slujbă exasperant de plicticoasă la o corporație nepăsătoare și care, într-o zi, a renunțat la toate: la logodnica îmbujorată și nervoasă din fața altarului, la posibilitățile de promovare în carieră și la orice altceva pentru care se strofocase până atunci – numai ca să poată colinda preriile într-un Pontiac vechi și hodorogit, urmărind furtunile, distrus că o să treacă prin viață fără să fie lovit de un fulger.

Ziceam că nu mi-a ieșit bine povestea pentru că, ei bine, nu s-a întâmplat nimic. La sfârșit, tânărul era tot plecat, undeva prin Nebraska sau Kansas, gonind de colo-colo cu o tijă de perdea de duș în mână și rugându-se pentru o minune.

Dag și Claire au înnebunit de curiozitate, vrând să știe ce s-a ales de tânărul din poveste, dar soarta lui rămâne în coadă de pește; dorm mai bine noaptea dacă știu că el încă bântuie pe coclauri.

A doua poveste e mai complicată. N-am mai spus-o nimănui până acum. Personajul principal, un tânăr... OK, hai să fim serioși! – personajul principal sunt eu.

E vorba despre mine și despre altceva ce-mi doresc să mi se întâmple mie, mai mult decât orice pe lume.

Uite ce vreau: vreau să zac întins pe stâncile tăioase în formă de creier din Baja. Vreau să stau pe aceste stânci, fără nici un fel de plante în jur, cu dâre de apă sărată pe degete și un soare chimic arzând sus, în văzduh. Nu se va auzi nici un sunet, tăcere adâncă, doar eu și oxigenul, cu mintea golită

***Emall*grație**: migrație către locuri și medii mai puțin avansate din punct de vedere tehnologic și informativ, unde se mai pune mai puțin accent pe consumerism.

de gânduri. În apropiere, pelicanii se scufundă în ocean după peștii iuți și sclipitori ca argintul viu.

Micile tăieturi provocate de stânci vor extrage niște sânge care se va usca imediat, iar creierul meu se va transforma într-o coardă albă, subțire, întinsă înspre cer, prin stratul de ozon și vibrând ca o strună de chitară. Ca și Dag în ziua morții lui, o să aud zgomot de aripi, numai că aripile mele vor fi cele ale unui pelican – un pelican mare de tot, cu o mutră fericită, de fraier, care va ateriza lângă mine și, apoi, cu picioare fine de piele, se va apropia legănându-se și, fără teamă, cu gesturi elegante și dovedind grația a o mie de somelieri, o să îmi ofere în dar un mic pește argintiu.

Aș sacrifica orice ca să primesc acest cadou.

1 IAN. 2000

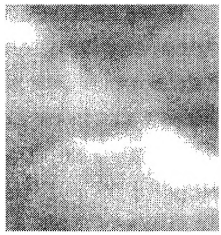

În după-amiaza asta am mers cu mașina până în Calexico, pe lângă Salton Sea, un lac sărat enorm și cel mai jos punct din SUA. Am luat-o prin Box Canyon, prin El Centro... Calipatria... Brawley... Aici, în Imperial County, oamenii se fălesc din cale-afară cu pământurile lor, botezate „Grădina de iarnă a Americii". După deșertul sterp și aspru, fecunditatea descumpănitoare a acestei regiuni, cu ogoarele nenumărate pline de oi, și spanac, și vaci pătate ca dalmațienii, pare ireală din punct de vedere biologic. Absolut totul produce hrană aici. Chiar și smochinii cu aspect laoțian care străjuiesc în coloane autostrada. Cam acum un an, când am traversat acest peisaj de o fertilitate copleșitoare, în drum spre graniță, am trecut printr-o pățanie neobișnuită, despre care simt c-ar trebui să vorbesc. Lucrurile au stat așa: tocmai intrasem în bazinul Salton dinspre nord, pe șoseaua din Box Canyon. Am pătruns în regiune însuflețit de o stare de bine, pe lângă livezile de lămâi ale unui orășel care trăiește din citrice numit Mecca. Furasem o portocală călduță și mare cât o minge de bowling dintr-o livadă de pe marginea drumului, când m-a surprins un fermier care a dat colțul cu un tractor; tot ce a făcut a fost să îmi zâmbească, să întindă mâna după o plasă

de lângă el și să-mi arunce încă o portocală. Iertarea unui fermier mi s-a părut absolută. Întors în mașină, mai întâi am închis geamurile și apoi am decojit portocala, ca să prind mirosul înăuntru. Am pornit la drum, umplând volanul de zeamă lipicioasă și ștergându-mă din când în când pe mâini de pantaloni. Însă, când am trecut peste coama unui deal și am reușit să văd linia orizontului pentru prima dată în ziua respectivă, cocoțată deasupra lacului Salton Sea, am înregistrat într-o fracțiune de secundă o priveliște care m-a făcut să-mi sară inima în gât și să apăs pe frâne din reflex.

Era o viziune care nu putea să vină decât din poveștile de seară ale lui Dag: un nor termonuclear, atât de sus în cer, pe cât e de îndepărtată linia orizontului, furibund și gros, cu un cap în formă de nicovală, mare cât un regat medieval și negru ca bezna dintr-un dormitor noaptea.

Portocala mi-a scăpat pe podea. Am tras mașina pe dreapta, ceea ce a declanșat o serenadă de claxoane hodorogite de la camionul din spate plin de muncitori migratori, care aproape că mi-a pupat bara din spate. Dar nu era loc de îndoială. Da, norul se profila pe cer, nu era imaginar. Era același nor la care visasem întruna de la vârsta de cinci ani, nerușinat, epuizat și exultând de bucurie malițioasă.

Am intrat în panică, mi-a năvălit sângele în urechi, am așteptat să sud sirenele, am pornit radioul. Rezultatele biopsiei ieșiseră pozitive. Se putea să fi apărut o situație critică de la știrile prânzului? Spre mirarea mea, nu se transmitea nimic pe calea undelor, doar aceeași muzică de patinoar și câteva posturi mexicane care se auzeau cu distorsiuni. Înnebunisem eu? De ce nu reacționa nimeni? Mașinile treceau nepăsătoare din sens opus, fără ca oamenii din ele să arate vreun semn de îngrijorare. Prin urmare, nu am avut de ales: posedat de o curiozitate repulsivă, am urcat în mașină și am condus mai departe.

Norul era așa de mare, încât sfida ideea de punere în perspectivă. Mi-am dat seama de asta pe măsură ce mă apropiam de Brawley, un orășel aflat la cincisprezece mile de graniță.

De fiecare dată când mi se părea că ajung la punctul zero, îmi dădeam seama că mai e cale lungă până la nor. În cele din urmă, m-am apropiat atât de mult, încât tulpina lui neagră ca smoala îmi ocupa toată partea din față a parbrizului. Nici măcar munții nu mi s-au părut atât de mari vreodată, dar apoi munții, în ciuda ambițiilor lor, nu pot să-și anexeze atmosfera ca pe un rucsac. Și când mă gândesc că Dag zicea că norii ăștia sunt mici.

Într-un târziu, la bifurcația autostrăzii 86, unde am cotit strâns la dreapta, am reușit să văd rădăcinile ciupercii. Într-o fracțiune de secundă, am înțeles ce origine banală avea și m-am simțit copleșit de o ușurare profundă: fermierii dintr-o zonă restrânsă dăduseră foc la miriște. Monstrul negru stratosferic pe care-l crease funia de flăcări portocalie și debilă care gonea peste câmpuri era nebunesc de disproporționat în raport cu fapta lor. Fumul acela se vedea de la cinci sute de mile. Era vizibil din spațiu!

Evenimentul a devenit și un fel de atracție turistică ad-hoc. În dreptul ogoarelor în flăcări, traficul se încetinise până la viteza melcului și nenumărate mașini se opriseră. Am oprit și eu. Piesa de rezistență, pe lângă fum și flăcări, era ce lăsau limbile de foc în urmă – miriști făcute scrum rămase la adăpost de bătaia vântului.

Câmpurile carbonizate căpătaseră o nuanță de negru mat absolut care părea mai stelară la origine ca orice altceva de pe fața pământului. Aveam în față un negru supragravitațional, care refuza cu zgârcenie să le cedeze un singur foton spectatorilor; zăpadă neagră care sfida perspectiva tridimensională și care li se înfățișa privitorilor ca un trapez decupat în hârtie. Negrul era așa de întins, de intens și de fără cusur, încât copiii răzgâiați care se jughineau în rulotele părintești s-au oprit ca să facă ochii mari. La fel, și agenții de vânzări voiajori, care s-au oprit în sedanurile lor bej ca să-și dezmorțească picioarele și să mănânce hamburgeri încălziți la microunde la 7-Eleven-ul de mai-nainte.

În jurul meu erau Nissan-uri și F-250-uri și Daihatsu-uri și autobuze școlare. Majoritatea pasagerilor se rezema de mașini cu brațele încrucișate, păstrând o tăcere respectuoasă față de minunea accidentală din fața lor – această cuvertură de mătase neagră, fierbinte și uscată, o minunăție a antipurității. Era o experiență odihnitoare și solidară, ca atunci când privești tornade de la distanță, care ne-a făcut să ne zâmbim unii altora.

Atunci, chiar lângă mine am auzit un zgomot de motor. Era un microbuz care trăgea pe dreapta – o mașină de superfiguri, dotată cu toate fițele posibile, roșu-aprins, cu geamuri fumurii – din care au ieșit, spre surpriza mea, vreo zece fete și băieți cu handicap mintal, gregari și zgomotoși, voioși și binedispuși, cu un asortiment de salutări din mâini și strigăte bucuroase de „bună!" adresate mie.

Șoferul lor era un bărbat de vreo patruzeci de ani, cu o expresie de exasperare pe chip, cu o barbă roșcată și, se pare, cu o vastă experiență de însoțitor. Și-a mânat copiii cu o disciplină blândă, dar rigidă, asemănătoare unei mame gâște care își îndrumă bobocii, apucându-i cu forța, dar cu evidentă delicatețe, de gât, ca să le arate calea cea bună.

Șoferul și-a condus grupul din subordine până la un gard de lemn care mărginea câmpul. Apoi, într-un mod absolut uimitor, după numai un minut, puștii flecăreți s-au liniștit.

Mi-a luat o secundă ca să-mi dau seama ce i-a redus la tăcere. O egretă albă precum cocaina, o pasăre pe care nu am văzut-o în viața adevărată niciodată, și-a făcut apariția în zbor dinspre apus, cu instinctele reptiliene trezite de abundența delicioasă pe care o să i-o ofere în curând miriștile arse, acum, că atât de multe tropisme noi și minunate au fost activate de focuri.

Pasărea a dat roată deasupra câmpurilor. Mi s-a părut că locul ei ar fi fost mai curând pe Gange sau pe Nil decât în America. Și contrastul dintre albul ca de avion cu reacție și câmpul carbonizat era atât de uluitor, atât de extrem, încât

le-a stârnit strigăte de uimire atât celor de lângă mine, cât și celor care parcaseră mai departe.

În curând, reacțiile tinerilor mei vecini chicotitori și neastâmpărați s-au sincronizat într-un unison vrăjit, ca și cum s-ar fi uitat la un foc de artificii. Făceau „ooh" și „aah" de fiecare dată când pasărea și gâtul ei imposibil de lung refuzau să aterizeze, zburând în cercuri concentrice și simulând arcuri și volute care îți tăiau răsuflarea. Entuziasmul lor era molipsitor și, spre marea lor încântare, m-am trezit făcând „ooh" și „aah" împreună cu ei.

Apoi pasărea a bătut în retragere și a luat-o spre apus, de-a lungul șoselei. Am crezut că și-a terminat meditațiile culinare, și s-au auzit niște huiduieli timide. Taman atunci, egreta s-a abătut de la traiectoria pe care pornise și ne-am dat seama repede, plini de emoție, că o să ne survoleze iar. Ne-am simțit aleși.

Unul dintre puști a chițăit de încântare și de teamă, ceea ce m-a făcut să mă uit spre ei. Exact în acel moment, timpul mi s-a părut că accelerează ușor. Deodată, toți copiii s-au întors să se uite la mine. Am simțit ceva ascuțit zgâriindu-mă pe creștet și am auzit un zgomot: „fâl-fâl-fâl". Egreta a trecut razant de capul meu, ca și cum voia să se hrănească, și mi-a făcut o tăietură cu ciocul pe scalp. Am căzut în genunchi, dar nu mi-am luat ochii de la zborul ei.

De fapt, toți am întors capetele la unison și am continuat să ne uităm la vizitatorul alb care a aterizat pe câmp, ocupând o poziție incontestabil privilegiată. Am privit, în transă, cum a început să scoată mici vietăți din pământ, iar momentul era de o asemenea frumusețe, încât chiar am uitat de tăietură. Numai când mi-am dus mâna, fără nici o tragere de inimă, să mă frec pe cap și am dat de o picătură de sânge, mi-am dat seama ce dur a fost contactul cu pasărea.

Stăteam în picioare, cântărind din priviri picătura de sânge, când m-au apucat de mijloc o pereche de mânuțe grăsuțe, cu degete murdare și unghii roase. Era unul dintre puștii cu handicap mintal, o fată într-o rochie albastră cu

imprimeuri colorate care încerca să-mi tragă capul până la înălțimea ei. De la înălțimea mea, îi vedeam părul lung, blond și șuviță și am observat că atunci când spunea „asăe", adică „pasăre", i se scurgea salivă pe la colțul gurii.

M-am aplecat și m-am așezat în genunchi în fața ei. Ea mi-a inspectat tăietura pe care mi-o făcuse egreta și m-a alinat cu o mângâiere ușoară, ritmată, optimistă și vindecătoare – era descântecul pe care îl face un copil când consolează o păpușă pe care a scăpat-o pe jos.

Apoi, din spate, am simțit altă pereche de mâini, când m-a îmbrățișat unul dintre prietenii ei, apoi altă pereche. M-am trezit deodată năpădit din toate părțile de o familie ad-hoc, într-o îmbrățișare adoratoare, tămăduitoare și indulgentă, prin care fiecare membru al familiei voia să-și demonstreze afecțiunea mai mult decât ceilalți. S-au pus să mă ia în brațe și să mă strângă, prea tare, de parcă eram o păpușă, fără să-și dea seama ce forță exercitau. Mă sufocau, mă zdrobeau, mă ciupeau și mă călcau în picioare...

Bărbatul cu barbă a venit să-i ușuiască. Dar cum puteam eu să-i explic acelui domn bine intenționat că tot disconfortul, că n-aș putea să-i spun durere, pe care-l încercam nu mă deranja defel, că, în fapt, strivirea aceea de dragoste nu se asemuia cu nimic din ce simțisem vreodată?

Ei bine, poate că a înțeles singur. Și-a luat mâna de pe copiii lui de parcă aceștia i-ar fi transmis mici șocuri electrostatice și le-a dat voie să mă strivească în continuare sub avalanșa lor călduroasă de îmbrățișări. Apoi, omul s-a făcut că se uită la pasărea albă care se hrănea pe câmpul de tăciune.

Nu mai țin minte dacă i-am mulțumit.

CIFRE

Procent din bugetul SUA cheltuit pe persoane în vârstă: 30
pe educație: 2

ROLLING STONE, 19 APRILIE 1990, p. 43

Numărul de lacuri secate din Canada: 14 000

SOUTHAM NEWS SERVICES, 7 OCTOMBRIE 1989

Număr de persoane active per beneficiar de asigurări sociale...

în 1949: 13
în 1990: 3,4
în 2030: 1,9

FORBES, 14 NOIEMBRIE 1988, p. 225

Procent de bărbați între 25 și 29 de ani care nu au fost căsătoriți niciodată...

în 1970: 19
în 1987: 42

Procent de femei între 25 și 29 de ani care nu au fost căsătorite niciodată...

în 1970: 11
în 1987: 29

REVISTA AMERICANĂ DE DEMOGRAFIE, NOIEMBRIE 1988

Procent de femei între 20 și 24 de ani căsătorite...

în 1960: 72

în 1984: 43

Procent de gospodării cu membri sub 25 de ani care trăiesc în sărăcie...

în 1979: 20

în 1984: 33

BIROUL AMERICAN DE RECENSĂMÂNT AL POPULAȚIEI

Numărul de decese umane cauzate de 0,453 kg de plutoniu, dacă este măcinat mărunt și inhalat: 42 000 000 000

Cantitatea de plutoniu existentă în SUA în 1984: 172 140 kg

Cele două numere înmulțite fac: 7 229 880 000 000 000

SCIENCE DIGEST, IULIE 1984

Procent de venit necesar pentru plata avansului la prima locuință...

în 1967: 22

în 1987: 32

Procentul persoanelor între 25 și 29 de ani proprietare de locuințe...

în 1973: 43,6

în 1987: 35,9

FORBES, 14 NOIEMBRIE 1988

Evoluția în cost real a unui inel cu un diamant de un carat montat în aur de 18 carate, între 1957 și 1987:

(în procente): + 322

al mobilierului de sufragerie: + 259

al biletului la cinematograf: + 180

al unui zbor până la Londra: – 80

REPORT ON BUSINESS, MAI 1988

Posibilitatea ca un american să fi apărut la televiziune: 1 din 4

Procentul de americani care spun că nu se uită la televizor: 8

Numărul de ore pe săptămână petrecute în fața televizorului de către cei care spun că nu se uită la televizor: 10
Numărul de omoruri pe care le-a văzut un copil obișnuit la televizor până la vârsta de 16 ani: 18 000
Numărul de reclame pe care le văd copiii americani până la vârsta de 18 ani: 350 000
Suma anterioară exprimată în zile este: 160,4 (calcul realizat pe baza unei durate medii a unei reclame de 40 de secunde)

Numărul de televizoare...
în 1947: 170 000
în 1991: 750 de milioane

CONNOISSEUR, SEPTEMBRIE 1989

Creșterea procentuală a venitului pentru gospodăriile cu persoane de peste 65 de ani (vârstnici) între 1967 și 1987: 52,6
Pentru toate familiile: 7

Procent de bărbați între 30 și 34 de ani căsătoriți și care locuiesc împreună cu soția...
în 1960: 85,7
în 1987: 64,7
Procent de femei între 30 și 34 de ani căsătorite și care locuiesc împreună cu soțul...
în 1960: 88,7
în 1987: 68,2

BIROUL AMERICAN DE RECENSĂMÂNT AL POPULAȚIEI, RAPOARTELE PRIVIND POPULAȚIA ACTUALĂ, NR. 423, p. 20

Procent de cetățeni americani între 18 și 29 de ani care sunt de acord că „nu are rost să rămâi la un loc de muncă dacă nu ești pe deplin mulțumit": 58
Nu sunt de acord: 40

Procent de cetățeni americani între 18 și 29 de ani care sunt de acord că „dată fiind situația actuală, va fi mult mai greu

pentru oamenii din generația mea să trăiască la fel de confortabil ca generațiile anterioare“: 65
Nu sunt de acord: 33

Procent de cetățeni americani între 18 și 29 de ani care au răspuns „da“ la întrebarea: „Ați dori să aveți o căsnicie ca aceea a părinților dumneavoastră?“: 44
Au răspuns „nu“: 55

DATE EXTRASE DINTR-UN SONDAJ TELEFONIC EFECTUAT ÎNTRE 13-17 IUNIE 1990, PE UN EȘANTION DE 602 AMERICANI CU VÂRSTE ÎNTRE 18 ȘI 29 DE ANI, LA COMANDA REVISTEI *TIME* ȘI A POSTULUI TV CNN. COORDONATOR: YANKELOVICH CLANCY SHULMAN. MARJĂ DE EROARE: ± 4%. REZULTATELE SUNT PUBLICATE ÎN REVISTA *TIME*, 16 IULIE 1990.

CUPRINS

SOARELE E DUŞMANUL TĂU 9
PĂRINŢII NOŞTRI AU AVUT PARTE DE MAI MULT 18
NU MAI RECICLA TRECUTUL 22
NU SUNT UN SEGMENT DE PIAŢĂ 27
DĂ-ŢI DEMISIA 36
MORT LA 30, ÎNGROPAT LA 70 43
CHESTIA ASTA N-ARE CUM SĂ DUREZE 46
A CUMPĂRA NU ÎNSEAMNĂ A CREA 55
RECONSTRUCŢIE 64
INTRAŢI ÎN HIPERSPAŢIU 71
31 DECEMBRIE 1999 80
ŞI NOUA ZEELANDĂ E ATACATĂ
CU ARME NUCLEARE 89
MONŞTRII EXISTĂ 97
NU TE AUTODEVORA 104
ÎNGHITE-ŢI PĂRINŢII 111
EXPERIENŢELE CUMPĂRATE NU SE PUN 116
AMINTEŞTE-ŢI PĂMÂNTUL ÎN DETALIU 123
SCHIMBĂ CULOAREA 128

DE CE SUNT SĂRAC? 138
CELEBRITĂȚILE SUNT MURITOARE 143
NU SUNT INVIDIOS 157
PĂRĂSEȘTE-ȚI CORPUL 162
CULTIVĂ FLORI 170
DEFINEȘTE NORMALUL 175
MTV, NU GLOANȚE 186
TRANS FORMĂ 193
BINE AI VENIT DIN VIETNAM, BĂIETE 197
AVENTURĂ FĂRĂ RISC = DISNEYLAND 202
MASELE PLASTICE NU SE DEZINTEGREAZĂ NICIODATĂ 213
AȘTEAPTĂ FULGERUL 224
1 IAN. 2000 231
CIFRE 237

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea
timbrului literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, Bucureşti.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
DUMITRU OLTEANU
CARMEN PETRESCU

Corector
MARIA NICOLAU

Apărut 2008
BUCUREŞTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la C.N.I. „CORESI" S.A.

În seria de autor **Isabel Allende** au apărut

Zorro
Fiica norocului
Casa spiritelor
Portret în sepia
Eva Luna
Poveștirile Evei Luna
Țara mea inventată
Paula
Despre dragoste și umbră

Douglas Coupland s-a născut în 1961, din părinți canadieni, într-o bază NATO din Germania de Vest. Cariera și studiile îi vor fi la fel de cosmopolite. Urmează cursurile Emily Carr Institute of Art and Design din Vancouver, Hokkaido College of Art and Design, Istituto Europeo di Design din Milano și Japan American Institute of Management Science din Honolulu. Debutează ca jurnalist de afaceri în 1986, dar abandonează această ocupație trei ani mai târziu în favoarea literaturii, artelor plastice (mai ales a sculpturii) și a designului, fiind unul dintre cei mai apreciați designeri la ora actuală. Debutează fulminant în literatură în anul 1991, cu romanul ***Generația X: Povești pentru cultura cu accelerație*** (*Generation X: Tales for an Accelerated Culture*), carte-cult datorită căreia Coupland va fi comparat cu Kerouac și Salinger. După ***Generația X***, publică unsprezece romane: *Shampoo Planet* (1992), *Life After God* (1993), *Microserfs* (1995), *Girlfriend in a Coma* (1997), *Miss Wyoming* (1999), *All Families Are Psychotic* (2001), *God Hates Japan* (2001), *Hey Nostradamus!* (2003) – nominalizat la Commonwealth Writers Prize for Best Book (Canada), *Eleanor Rigby* (2004), *jPod* (2006) – adaptat pentru un serial de televiziune, *The Gum Thief* (2007) – care îi confirmă spiritul subversiv și se bucură de succes de critică și de public în întreaga lume. În colecția „Raftul Denisei" a apărut în 2008 romanul *Toate familiile sunt psihotice*, epopeea burlescă a unei familii americane „tipice", care va face subiectul unei producții hollywoodiene. În aceeași colecție urmează să apară *Girlfriend in a Coma*, un roman provocator, de un realism acut, din care se desprinde portretul ironic și amar al lumii contemporane.

Raftul Denisei
titlul 100

**Un roman-cult al tinerei generații,
publicat în treizeci de țări**

Douglas Coupland e un fel de Andy Warhol: știe să surprindă la fel de spectaculos esența lucrurilor. ***Generația X*** e biblia postmodernă a milioanelor de tineri „alternativi" care simt că lumea nu li se potrivește, iar viața ar trebui să însemne mai mult decât consumism și noianul de junk-uri al culturii pop.

„***Generația X*** este un *De veghe în lanul de secară* al zilelor noastre."
Publishers Weekly

„Un roman revoluționar. Radiografia unei generații."
Los Angeles Times

„***Generația X*** surprinde neliniștea care însoțește maturizarea în lumea de azi, atât de strivită de cultura informației."
Rolling Stone

„Romanul lui Coupland explorează cu ironie existența celui mai rebel segment al populației – tinerii sub treizeci de ani."
The Times

ISBN 978-973-689-225-7